

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ל"ז

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסְדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֵרָא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטְר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצִפּוֹן
04-6650050

תִּכְן הָעֵינַיִם

- הַקְדָּמָה** יז.....
- ד' תתסג.** אָנִי רוֹצֶה לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר עִם הַחֲבֵרָה שְׁלִי בְּאַרְבַּע הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת וּלְהִתְחַתֵּן אִתָּהּ. מַה דְּעַתְּכֶם? יט.....
- ד' תתסד.** אָנִי רוֹקֵב בְּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ. הָאִם לְהִתְחַלֵּל לְמוֹדִים גְּבוּהִים, אוּ לְהִתְחַתֵּן וּלְעַבֵּד וּלְלַמֵּד בְּמַקְבִּיל? כא.....
- ד' תתסה.** הָרוֹפְאִים אֲבָחְנוּ אֶצְלִי אֶת מַחְלַת הַקְּרוֹהָאן וְטוֹעֵנִים שְׁעָלִי לְעַבֵּר נִתּוּחַ. הָאִם לַעֲשׂוֹת אֶת הַנִּתּוּחַ? כב.....
- ד' תתסו.** 'טוֹב מִי שֶׁשׂוֹנֶה שְׁנֵי סְדָרִים וְרִגִיל בָּהֶם מִמִּי שֶׁשׂוֹנֶה הַלְכוֹת וְאִינּוֹ רִגִיל בָּהֶם'. מַה פְּרוּשׁוֹ שֶׁל הַמְדַרְשׁ הַזֶּה? כד.....
- ד' תתסז.** חֲמוּתֵי עוֹקֶצֶת אוֹתִי וּמְצִיקָה לִי, בְּעָלִי תְּמִיד מְצַדֵּד בָּהּ, וְלִכֵּן אָנִי רוֹצֶה לְהַתְגַּרֵּשׁ. מַה דְּעַתּוֹ שֶׁל הָרַב? כז.....
- ד' תתסח.** חֵדֶשׁ אֱלוֹל הַגִּיעַ, וְאַתּוֹ הִתְחִילוּ אֶצְלִי פְּחָדִים גְּדוֹלִים מִיּוֹם הַדִּין. אֲשַׁמַּח לְחַזוֹק..... כט.....
- ד' תתסא.** מֵאֵז שֶׁאָבִי סָרַב שְׂאָגוֹר אֶצְלוֹ עִם שְׁתֵּי בָנוֹתַי אָנִי כּוֹעֶסֶת עָלָיו מְאֹד. אֵיךְ מְבַטְלִים אֶת הַכּוֹעֵס הַזֶּה? לא.....
- ד' תתסב.** אָנִי עוֹבֵד כְּשֹׁכֵיר בְּתַחוּם הַמֶּרֶת הַכֹּסְפִים, וְכַעַת הֲצִיעַ לִי מִיִּשְׁהוֹ לְפִתּוֹחַ וּלְנִהַל עֲבוּרוֹ עֶסֶק דּוֹמָה. מַה דְּעַתְּכֶם? לג.....
- ד' תתסג.** אָנִי רוֹקֵה בֵּת עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ, בֵּת יַחֲדָה וַיְתוּמָה. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְמַצֵּא אֶת בֵּן זֹאגִי? לה.....

- ד' תתעד.** מאז שעברתי הפלה אני מפחדת מאד להתעבר שוב.
אשמח לברכה ועצה.....לו
- ד' תתעה.** גיסי רוצה שאהיה ערב להלוואה שהוא לוקח מהבנק,
אף אני חושש. מה דעתכם?.....לח
- ד' תתעו.** בעלי לא מוכן שבננו יטוס לאומן לבד, אף בבנו מתעקש
ולא מוכן לשמע בקולנו.....לט
- ד' תתעז.** אני מתחנת בעוד שבועים, וככל שהחתנה מתקרבת
הלחץ והדאגות מתגברים יותר ויותר.....מג
- ד' תתעה.** מה הסבה לכך שהנגון 'אפלו בהסתרה' הפך ללהיט
חוצה מגזרים?.....מד
- ד' תתעט.** האם יש ענין לעשות פדיון נפש גם לנפטרים?.....מו
- ד' תתפ.** אני נוסע עם בני לאומן, ובגלל הוצאות הנסיעה לא נותר
לי כסף להוצאות השוטפות. אשמח לחזיק.....מח
- ד' תתפא.** אחותי עומדת להתחתן בחתנה אזורחית. האם מתר לי
להשתתף בחתנה?.....נא
- ד' תתפב.** הארגון האסלאמי הקיצוני והאכזרי דאעש מתקרב
לאזורנו. האם יש ממה לחשש?.....נב
- ד' תתפג.** יש לנו שעור קבוע בספרי ברסלב, וכל המשתתפים בו
עדין רוקים. מה עלינו לעשות כדי להתחתן?.....נד
- ד' תתפד.** איך מתרצים את הסתירה שיש בדברי חז"ל בענין
המבול?.....נח
- ד' תתפה.** אנו רוצים להצטרף לאחת מקהלות ברסלב. מה
היחידויות של הקהלה ביבנאל?.....נט

תָּכֵן הָעֵינַיִם

ה

- ד' תתפו.** אָנִי וְאִשְׁתִּי נִשְׂוֵאִים כְּכָר שְׁנַיִם רַבּוֹת וְעֵדִין לֹא זָכִינוּ לִילָדִים. הָאֵם יִתְכַן שְׂזָה בְּגִלְל חֲטָאֵי הָעֶבֶר שְׁלִי?.....סג
- ד' תתפו.** רְצִיתִי לִשְׁכֹּר חֲנוּת, וְכִשְׁבָּאתִי לְרֵאוֹת אוֹתָהּ נִפְלִיתִי וְנִחְבַּלְתִּי. הָאֵם יֵשׁ בְּזָה סִימָן עֵבוּרִי?.....סו
- ד' תתפו.** בְּעָלֵי מְכוּר לֹא לִכְוֹהוּל, וְלֹא חֲרוּנָה אָנוּ עוֹמְדִים לְפָנַי פְּרוּק הַזֵּיגִיּוֹת. הָאֵם זֶה הַדְּבָר הַנֶּכּוֹן לַעֲשׂוֹת?.....סו
- ד' תתפט.** הוֹרִי לֹא אוֹהֲבִים אֶת הַחֲלָטִי לְגִדֵּל זָקֵן. הָאֵם כְּדָאֵי לְסִדֵּר אוֹתוֹ כְּדֵי לְרַצּוֹת אֶת הוֹרִי?.....סח
- ד' תתצ.** אָנִי שִׁירָה לְקַהֲלָה חֲסִידִית גְּדוֹלָה, וּמֵאֵז שֶׁהִתְקַרְבְּתִי אֵלַיְכֶם מִשְׁפַּחְתִּי גוֹרְמֵת לִי הִרְבָּה מְנִיעוֹת.....ע
- ד' תתצא.** מָה הַמְּקוֹר לְמִנְהַג שֶׁמְנִיחִים אָבֵן עַל הַקֶּבֶר כְּשֶׁפּוֹקְדִים אוֹתוֹ?.....עג
- ד' תתצב.** בְּנֵי הַקְּהֵלָה שְׁלִי מְבַקְּשִׁים שֶׁאֲשָׂאֵר אִתָּם וְלֹא אָטוּס לְאוֹמֵן לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַיִן?.....עה
- ד' תתצג.** דוֹקָא כְּשֶׁאָנִי לוֹמֵד תּוֹרָה עוֹלוֹת בִּי מִחֲשָׁבוֹת רְעוֹת וְאָנִי מְגִיעַ לִיַּדִּי חֲמוּם. הָאֵם מְתָר לִי לְלַמֵּד בְּצוּרָה כְּזוֹ?.....עח
- ד' תתצד.** אִיךָ בֵּן אָדָם יָכוֹל לְהִתְחַזֵּק גַּם בְּתַקוּפוֹת קִשׁוֹת בְּחַיִּים?.....פא
- ד' תתצה.** אָנִי בֶקֶשֶׁר עִם גֶּבֶר כְּכָר הִרְבָּה שְׁנַיִם, אִךְ הִקְשֵׁר לֹא מִתְקַדֵּם לְכוּחַ חֲתָנָה. מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?.....פד
- ד' תתצו.** הָאָרוּס שְׁלִי גוֹרֵם לִי צַעַר גְּדוֹל בְּזָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר כָּל הַזְּמַן עַל כְּפָה כֶּסֶף נִתְּנָה כָּל מִשְׁפָּחָה. מָה עוֹשִׂים?.....פה
- ד' תתצז.** אָנִי נִמְשָׁךְ מֵאֵד לְלַמּוֹד קְבֻלָּה. אִיךָ אָנִי יָכוֹל לְדַעַת הָאֵם אָנִי רָאוּי?.....פז

ד' תתצח. הציעו לי להקליט את השירים שלי ולהוציא אלבום לנשנים. האם לעשות זאת?.....פט

ד' תתצט. כבר הרבה זמן אין לי חשק פנימי לעבודת השם. מה הרב מיעץ לי?.....צא

ד' תתק. קשה לי מאוד לשמר שבת. מה עלי לעשות כדי להתחזק בזה?.....צג

ד' תתקא. האם יש סכנה לנסע כעת לטיול בקברות צדיקים באוקראינה?.....צה

ד' תתקב. איך צריך להתנהג עם ילדים חפזנים בצורה לא רגילה?.....צו

ד' תתקג. כבר עשר שנים אני טס לאומן, ובכל שנה יש לי התנגדות בלתי מסברת מצד אשתי. מה עושים?.....צח

ד' תתקד. אני אשכנזיה אך בכתי אני מתפללת בנסח עדות המזרח. האם אני יכולה להמשיך כך גם כשאהיה בת-מצוה?.....קא

ד' תתקה. אין לי רצון להתחתן או ללמד עכשו ואני לא רואה שום עתיד לחי.קב

ד' תתקו. אחרי הלדה התפטרתי מעבודתי ומאז אני לא מוצאת עבודה. מה אני יכולה לעשות?.....קד

ד' תתקז. כבר שנים אני מרגיש כשולן גמור. איך יוצאים מהמצב הזה?.....קה

ד' תתקח. בנינו לא מוכן לישן בחדרו ובכל לילה הוא בא לישן בחדר השנה שלנו. ממה זה נובע?.....קח

ד' תתקט. מאז שהתגרשתי אני מיאשת ואין לי כח לגדל את שתי הבנות. איך מתחזקים?..... קי

ד' תתקי. מאז שתרמתי לבעלי כליה יש לי רק צרות ממנו. איך אני אמורה להתנהג אתו?..... קיא

ד' תתקיא. בתי לא מוכנה לעזר בבית ויש לה מדות רעות, דבר שגורם להרבה מריבות בינינו. איך עלינו להתנהג אתה?..... קיג

ד' תתקיב. האם יש ערך לתורה שאדם למד לפני שחלק על רבו ועזב אותו?..... קיד

ד' תתקיג. בגלל שהשנה בננו נפטר, לאשתי יש חלישות הדעת מרבנו וקשה לה לשלח אותי לאומן..... קיט

ד' תתקיד. אני נוהגת לקלח את ילדי הקטנים יחד כדי לחסוך בזמן. האם אני נוהגת כשורה?..... קיח

ד' תתקטו. מחוץ לבית אשתי מאד סבלנית, אבל בבית היא משפילה אותי ובכלל לא רגועה..... קיט

ד' תתקטז. אני מתלבטת מאד לאיזה בית ספר לרשם את בתי, ואשמח לעצתכם..... קכא

ד' תתקיו. אחרי קשר בן שבע שנים שנגמר הכרתי בחור חדש שנראה רציני. האם הוא זוג טוב בשבילי?..... קכג

ד' תתקיא. האם כדאי לערוך לתלמידים בתלמוד תורה מסבות למרות שזה בא על חשבון ההספק הלמודי?..... קכה

ד' תתקיס. מכר שלי טס לעבד בגרמניה ויש חשש כבד שהוא יתבולל שם. האם עלי לפעל כדי למנע זאת?..... קכח

ד' תתקכ. הִלַּכְתִּי לְהַתְּבוֹדְדוֹת בְּקִצָּה הַיְשׁוּב, וְכִמְעַט קִבַּלְתִּי
הַתְּקַפַּת לֵב כְּשִׁשׁוּטְרִים סְמוּיִים הַפְּתִיעוּאוֹתִי.....קכט

ד' תתקכא. אָנִי נִמְשָׁךְ מְאֹד לְגוֹר בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית, אֲךָ יֵשׁ לִי הַרְבֵּה
חֲשָׁשׁוֹת. מֵה דַעְתְּכֶם?.....קלא

ד' תתקכב. הָאֵם מְמַלֵּךְ לְצַפּוֹת בְּתַמוּנוֹת מִתְּקוּפַת הַשׁוֹאָה?.....קלד

ד' תתקכג. בְּכָל דְּבַר שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה יֵשׁ לִי חֲסִימָה וְקָשִׁי גָדוֹל. אִיךָ
אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת וּלְפַתַּח אֶת הַמַּזְלָ?.....קלו

ד' תתקכד. מֵה עֲדִיף: לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה שְׁלֵמָה בִּיחִידוֹת אוֹ לְהַתְּפַלֵּל
תְּפִלָּה חִלְקִית בְּמִנְיָן?.....קלח

ד' תתקכה. דוֹדָה שְׁלִי תוֹמַכֶּת בְּנוֹ כְּלִכְלִית וְהִיא תִפְגַּע מְאֹד אִם בְּעָלִי
יָטוּס לְאוּמָן. מֵה עוֹשִׂים?.....קלט

ד' תתקכו. בְּנֵי מַעֲדִיף לְלַמֵּד לְבַד שֶׁלֹּא בְּמִסְגֶּרֶת הַיְשִׁיבָה וְטוֹעֵן
שְׂכָךְ יוֹתֵר טוֹב לוֹ. מֵה דַעְתְּכֶם בְּעֵינַיִן?.....קמא

ד' תתקכז. אָנִי סוֹבֵל מִחֲרָדוֹת, וְלָכֵן אָנִי חוֹשֵׁשׁ לְטוּס לְאוּמָן לִימֵי
רֵאשׁ הַשָּׁנָה. אֶשְׁמַח לְעֲצָה וְחִזּוּק.....קמג

ד' תתקכח. בְּחִסִּידוֹת שְׁלִי לֹא מִחֲזִיקִים מִחִסִּידוֹת בְּרִסְלָב וְלָכֵן אֵינְנִי
יָכוֹל לְטוּס לְאוּמָן. אִיךָ אֶהְיֶה מְקַשֵּׁר לְצַדִּיק לְמֵרוֹת זֹאת?.....קמו

ד' תתקכט. מֵה חֲדָשׁ רַבִּי נִחְמָן מִבְּרִסְלָב יוֹתֵר מִהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב?.....קמח

ד' תתקל. לְמֵרוֹת שְׁעֵסֶק הַצַּעְצוּעִים שֶׁל בְּעָלִי וְאִמּוֹ לֹא רוּחֵי הֵם
מִתְּעַקְּשִׁים לְהַמְשִׁיךְ לְהַפְּעִיל אוֹתוֹ. מֵה עוֹשִׂים?.....קנ

ד' תתקלא. לְאַחֲרוֹנָה הַתְּפָרֶסְמוֹ כַּמָּה מְקָרִים מְזַעְזְעִים שֶׁנִּעֲשׂוּ עַל
יְדֵי חִסִּידֵי בְּרִסְלָב. אִיךָ זֶה יִתְכַּן?.....קנב

ד' תתקלב. למרות שאני משתדל לעזר לאשתי ולכבד אותה, היא מתאכזרת אלי ומצערת אותי.....קנד

ד' תתקלג. אני שוקלת לעבר דיירה בחזרה מנתיבות לפתח תקוה. האם זה צעד נכון בשבילי?.....קנו

ד' תתקלד. שכר מי גדול יותר: התבודדות או למוד תורה?.....קנז

ד' תתקלה. לאחרונה אשתי הפילה פעמים, ואנחנו חוששים שזה בגלל הלחץ שיש לה בעבודה.....קסא

ד' תתקלו. האם אני צריך להזהיר את הצדיק כשאני חושב שמטעים אותו ועלול להגרם לו נזק?.....קסד

ד' תתקלז. האם מסקנות הפסיכולוגיה המודרנית נכונות גם עבור יהודים?.....קסו

ד' תתקלח. לאחר הפסקה של חמש שנים חזרו לי התקפי החרדה. האם יש דרך לצאת מזה ללא כדורים?.....קסט

ד' תתקלט. בן-זוגי התחזק בדת בצורה לא נכונה, ולכן נפרדנו ואני נחלשתי מאד ברוחניות.....קע

ד' תתקמ. כיצד נתן להשתפר ולחזר בתשובה בזמן שנותר עד ראש השנה?.....קעד

ד' תתקמא. מה ההבדל בין עזות פנים לבין עזות דקדושה?.....קעו

ד' תתקמב. היכן נתן לאכל את סעודות החג באומן ללא שום חשש של בעיות כשרות?.....קעח

ד' תתקמג. בעלי מטיל עלי אימה ומנסה להכתיב לי איך להתנהג. אנא עזר לי!.....קעט

ד' תתקמד. היֵכֵן כְּדַאי לִי לַחֲגֹג אֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה: בְּמַחֲצִיט מִשְׁפָּחָתִי
הַחֲלוּנִית אוֹ יַחַד עִם חֲבֵרוֹתִי?..... קפא

ד' תתקמה. נִקְלַעְנוּ לְמִשְׁבֵּר זֹגִי וּבְעָלִי רוּצָה שֶׁנִּתְגַּרֵּשׁ. הָאֵם לְהִלָּחֵם
אוֹ לְשַׁחֲרֵר?..... קפג

ד' תתקמו. מִדּוּעַ יִצְחָק אֲבִינוּ הִיָּה צָרִיךְ אֶת 'טוֹד כּוֹנֵת אֱלוּל', הֲרִי
הוּא הִיָּה קְדוּשׁ בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית?..... קפד

ד' תתקמז. אֲנִי רוּאָה רַק אֶת הָרַע שְׁבִי וְנוֹפֵל לְעַצְבוֹת.
אֵיךְ מִתְחִילִים לְרֹאוֹת אֶת הַטּוֹב?..... קפו

ד' תתקמח. אֲנִי נוֹתֵנֶת הַרְצָאוֹת מְשֻׁתָּפוֹת לְנָשִׁים וּגְבָרִים. אֵיךְ אֶפְשֶׁר
לְגַרֵם לְדִיסְטַנְס בִּינֵי לַבִּין הַגְּבָרִים שֶׁמְשֻׁתָּפִים בְּשַׁעוֹר?..... קפט

ד' תתקמט. הַנְּהַלַּת הַיְשִׁיבָה הַזֵּהִירָה אֶת בְּנֵי שָׂאֵם הוּא יְטוֹס לְאוֹמֶן
יִסְלְקוּ אוֹתוֹ. כִּי־צַד לְנַהֵג בְּמִקְרָה כָּזֶה?..... קצ

ד' תתקנ. שְׁמַעְתִּי רַבָּנִים שֶׁמְמַלִּיצִים לוֹמַר אֶת הַתְּקוּן הַכְּלָלִי שֶׁלֹּשׁ
פְּעָמִים בְּרִצִּיפוֹת. מָה הָעֵינַיִן בְּזֶה?..... קצב

ד' תתקנא. הָאֵם לְרַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב יֵשׁ עֲצָה אֵיךְ לְהַעֲצִים אֶת
הַבְּטָחוֹן הָעַצְמִי?..... קצד

ד' תתקנב. אֲנִי חוֹלָה בְּמַחֲלַת מַעִים קָשָׁה וּמְרַגֵּיֶשָׁה שֶׁאֲנִי חִיָּה
בְּגִיהֵנָם. לְמָה אֲנִי צָרִיכָה לְסַבֵּל כָּל כֶּף הַרְבֵּה?..... קצה

ד' תתקנג. אֲנִי מְצֻטְעָרֶת עַל כָּל הָעוֹוֹנוֹת שְׁלִי וּמֵאֵד רוּצָה לְהִתְחַתֵּן.
אֲנֵא עֲזֵר לִי!..... קצח

ד' תתקנד. הָאֵם מֵתֵר לְהִתְבּוֹדֵד בְּזִמָּן שְׁטוֹבָלִים בְּמִקְוֵה וְהַגּוֹף
מְכֻסֶּה בְּמִים?..... קצו

ד' תתקנה. נודע לנו שְאֵבֵינוּ בּוֹגֵד בְּאִמּוֹנוֹ. הָאֵם עָלֵינוּ לְהִתְעַרֵב אוֹ
לְהִחְרִישׁ?.....רא

ד' תתקנו. אָבִי לוֹחֵץ עָלַי לְמַצֵּא עֲבוּדָה, וְהַמְצֵב גֹרֵם לִי לְחֹסֵר כְּבוֹד
הַרְיָם. מָה עוֹשִׂים?.....רג

ד' תתקנו. כִּפְמָה אֲנִישִׁים הֲצִיעוּ לִי בְמִקְבִיל אֶת אוֹתוֹ הַבְּחוּר, וְאֲנִי
מְבַלְבֵּלֵת וְלֹא יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת.....רו

ד' תתקנו. נִסִּינוּ לְהִכְנִיס אֶת בְּנֵנוּ הַחוּלָה לְמוֹסָד שְקוּמֵי לְלֹא
הַצְלָחָה, וְאֲנַחְנוּ קוֹרְסִים תַּחַת הָעֵמֶס וְהַצֵּעַר.....רח

ד' תתקנט. הָאֵם זֶה נָכוֹן שֶׁהִנְסִיעָה לְאוֹמֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שִׁיכַת רַק
לְמַבְגְּרִים וְלֹא לְנִעְרִים?.....רי

ד' תתקס. שְׁנֵי יְלָדֵי הַבוֹגְרִים עָדִין רוֹקִים. מָה אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת כְּדֵי
שִׁיתְחַתְנוּ?.....ריא

ד' תתקסא. אָנִי וּמִשְׁפַּחְתִּי נִמְצָאִים בְּדַחְקוֹת גְּדוֹלָה, אָנוּ עוֹבְרִים
מִדִּירָה לְדִירָה, וְיֵשׁ לָנוּ צֵעַר רַב.....ריב

ד' תתקסב. הָאֵם זֶה נָכוֹן שֶׁבִּט"ו בְּשֶׁבֶט אֶפְשֵׁר לְקַבֵּל תְּקוּן מִיָּחַד
מֵרַבִּי נִחְמוֹן מִבְּרֶסֶלֶב?.....ריד

ד' תתקסג. נִפְלַתִי לַעֲצוֹת וְהִדְבַּר הַיְחִיד שֶׁמְחַיֶּה אוֹתִי זֶה סִפְרֵי
רַבְנוֹ. בְּאִיזָה סִפְרִים כְּדֵאי לִי לְלַמֵּד?.....רטז

ד' תתקסד. קוֹרְאִים לִי אֶפְק. הָאֵם עָלַי לְשַׁנּוֹת אֶת שְׁמִי?.....ריח

ד' תתקסה. הָאֵם כְּשֶׁלוֹמְדִים אֶת סִפְרֵי תְקוּנֵי הַזֶּהר צְרִיכִים לְלַמֵּד גַּם
אֶת הַהִקְדָּמָה?.....ריט

ד' תתקסו. חִבְרָה שְׁלִי רוֹצֶה שְׂאֲבֹקֵר אוֹתָהּ, אֵךְ בְּגִלּוֹל שֶׁהִיא גְּרָה
בְּתֵל-אֲבִיב קִשָּׁה לִי לַעֲשׂוֹת זֹאת וְהִיא נִעְלָבֶת.....רכא

ד' תתקסז. שְׁנֵי יְלָדֵי הַחֲמוּדִים נִמְצְאוּ אֵתִי בְּבֵית. הָאֵם עָלִי לְשֹׁלַח
אוֹתָם לְמִשְׁפַּחְתּוֹן?..... רכב

ד' תתקסח. רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב אָמַר שֶׁהַסֵּפֶר 'עֵץ חַיִּים' הוּא סֵפֶר
מוֹסֵר גָּדוֹל. לְמָה הַכּוֹנֵה?..... רכג

ד' תתקסט. אֵין לָנוּ יְלָדִים וְאִנְחָנוּ לֹא מִסְתַּדְרִים יַחַד. הָאֵם כְּדָאֵי לָנוּ
לְהִתְגַּרֵּשׁ?..... רכה

ד' תתקע. הָאֵם מְתָר לְהַתְּנִידוֹת כְּשֶׁנִּמְצְאוּ בְּצִיּוּנוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן
מִבְּרֶסְלָב בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה?..... רכז

ד' תתקעא. הַהוֹרִים שְׁלִי דוֹחֲקִים בִּי לְצֹאת לְעִבּוּדָה וְלֹא מְתִיחִסִּים
לְקִשֵׁי שְׂיָגָרָם לִי בְּשִׁמִּירַת הָעֵינַיִם..... רכט

ד' תתקעב. אַחַד הַרְבָּנִים הַגְּדוֹלִים אָמַר שֶׁשָּׁנַת תַּשַּׁע"ה תִּהְיֶה שָׁנָה
קְשָׁה מְאֹד. הָאֵם זֶה כֵּן?..... רלא

ד' תתקעג. בְּנֵי הָיָה מְעַרְב בְּתַאוּנַת דְּרָכִים עִם נֶהֱג שְׂכוֹר, וְכַעַת
תּוֹבְעִים אוֹתוֹ בְּתַבִּיעַת עֵנֶק. מָה עוֹשִׂים?..... רלג

ד' תתקעד. אָנִי בֶן שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ וּמְחַפֵּשׂ אֶת זְוֵגִי.
אֵיךְ מְתַמּוּדִדִים עִם הַיֵּצֵר הַבּוֹעֵר בִּי?..... רלד

ד' תתקעה. מְאֹד שֶׁחֲזַרְתִּי מֵאוּמָן אָנִי לֹא מִפְּסִיקָה לְהִתְגַּעְגַּע לְשֵׁם
עַד כִּדֵּי עֲצָבוֹת. אֵיךְ מְשַׁתְּחָרְרִים מִמֶּנָּה?..... רלו

ד' תתקעו. אָנִי גְרוּשָׁה כְּבָר 13 שָׁנָה וְלֹא מְצַלִּיחָה לְהִתְחַתֵּן בְּשֵׁנִית.
אֵיךְ אֶפְשֵׁר לְפַתַּח אֶת הַמִּזְלָה?..... רלח

ד' תתקעז. אָנִי מְשַׁתְּדֵל לְשִׁמּוֹר עַל שְׁלוֹם בֵּית תְּקִיִן אֲךָ לֹא מְצַלִּיחַ.
מָה עוֹשִׂים?..... רמ

ד' תתקעח. בגלל שאני מתקרבת לגיל חמשים קפת החולים הציעה לי לעשות בדיקות ממוגרפיות. האם לעשות זאת?.....רמב

ד' תתקעט. מאז שעברתי התקפת לב נוצרו לי המון חובות. איך יוצאים מהמצב הזה?.....רמד

ד' תתקפ. האם שמי 'ארינ' טוב עבורי? והאם יש צורך בהוספת שם?.....רמו

ד' תתקפא. מדוע חלק מהנשים ההונגריות לובשות צעיף לבן וסינר בעת הדלקת הנרות?.....רמז

ד' תתקפב. הבוס שלי מלחיץ אותי מאד ומתנהג אתי ביד קשה. האם להתפטר?.....רמט

ד' תתקפג. עשיתי הסכם פרטי עם אחד הסוחרים שמוכרים למנהל שלי סחורה. האם יש בזה בעיה?.....רנ

ד' תתקפד. אני רוצה להרחיב את עסק ציוד ההגברה שלי ושוכל להכניס שתף. מה דעתכם בענין?.....רנג

ד' תתקפה. האם התקון הכללי מועיל גם למי שפגם בבגרות במזיד?.....רנד

ד' תתקפו. רבנו אמר שמי שמקטין את עצמו בפני רבו זוכה לבן שיותר גדול מרבו. למה הכוונה?.....רנז

ד' תתקפז. מה משמעות השם 'אדל'? ומי הן הצדקניות שהיו קרויות כך?.....רנט

ד' תתקפח. האם להמשיך בתפקידי למרות הקשיים או לספר את תחושותי לממנים עלי?.....רס

ד' תתקפט. לבננו יש קשיי התפתחות והמליצו לנו לרשם אותו לגן חנוך מיחד. האם לעשות זאת?.....רסב

ד' תתקצ. אָנִי חֲסִיד נְדִבּוֹרָנָה וְלֹאחֲרוֹנָה הַתְּקַרְבָּתִי מֵאֵד לְחֲסִידוֹת
בְּרִסְלָב. הָאֵם יֵשׁ בְּכָךְ בְּעֵינָי?..... רסד

ד' תתקצא. כָּבֵר כְּמָה פְּעָמִים שְׁלַחְתִּי לְרַב שְׂאֵלָה, וְאַף פְּעַם לֹא
נִעְנֵיתִי. מִדּוּעַ?..... רסו

ד' תתקצב. הָאֵם כְּשֶׁאָדָם נִפְטָר הוּא נוֹתֵן אֶת הַדִּין עַל כָּל הָעֲבוֹרוֹת
בְּחַיּוֹ אוֹ רַק עַל הָעֲבוֹרוֹת שֶׁל הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה?..... רסט

ד' תתקצג. בְּבִדְיוֹת סְקִירַת הַמַּעֲרָכוֹת שְׂאֵשְׁתִּי עָשְׂתָה הַתְּגָלָה מוֹם
רְצִינּוֹ בְּעֶבֶר. מָה עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת?..... רעב

ד' תתקצד. לְפָעָמִים אָנִי מִתְפַּלֵּל בְּכוֹנֵה גְדוּלָה וְלְפָעָמִים אָנִי מֵאֵד
מִבְּלָבֵל בְּזִמְנוֹ הַתְּפִלָּה. לָמָּה?..... רעד

ד' תתקצה. מִדּוּעַ אֶצֶל חֶלֶק מִחֲסִידֵי בְּרִסְלָב יֵשׁ תּוֹפְעָה שֶׁל הַזְּנוּחָה
חִיצוֹנִית?..... רעה

ד' תתקצו. אֵין לִי חֶשֶׁק לְכֹלֹם וְאָנִי מַרְגִּישָׁה שְׂאֵין טַעַם לְחַיִּי. אֵיךְ
זֹכִים לְסַפּוֹק נַפְשִׁי?..... רעז

ד' תתקצז. מִדּוּעַ נוֹהֲגִים לַעֲמֹד בְּמִשְׁרָף כָּל מַעֲמַד בְּרִית הַמִּילָה?..... רפא

ד' תתקצח. הָאֵם בְּזֶה שְׂמִסְתְּכָלִים עַל צִיּוּנוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב
זֹכִים לַמַּעֲלָה שֶׁל הַמַּתְבוֹנֵן בְּפָנָי הַצַּדִּיק?..... רפג

ד' תתקצט. אֲנַחְנוּ מַחְבְּרִים לְבְּרִסְלָב וּמִתְלַבְּטִים בֵּין מַעֲבָר לְנִתְיֹבוֹת
אוֹ לִיבְנָאֵל. הֵיכָן תִּהְיֶה לָנוּ הַצְּלַחָה?..... רפד

ה' הָאֵם הִרְיָדָה בְּמִכִּירַת הַכְּרִטִּיסִים לְאוּמָן נוֹבְעַת
מִהַמְלַחְמָה שִׁישׁ בְּאוּקְרַאִינָה?..... רפו

ה' א. יְדוּעַ שֶׁבְּדוֹרְנוֹ הֵיִצֵּר הֵרַע הַכִּי חָזַק הוּא הֵיִצֵּר שֶׁל הַנְּאוּף.
אֵיךְ מִתְמוּדְדִים אַתָּה?..... רפז

- ה' ב. קִשָּׁה לִי לְהִבָּל אֶת זֶה שְׁצָרִיכִים לְזָרֵק אֶת הַשְּׂכָל לְגַמְרִי
וּלְהִתְבַטֵּל בְּפָנֵי הַצַּדִּיקִים.....רצ
- ה' ג. מָה הַמִּנְהַג בְּבִרְסָלָב לְגַבִּי זְמַן אֲמִירַת הַסְּלִיחוֹת?.....רצג
- ה' ד. דִּוְקָא בְּחֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה - חֹדֶשׁ אֱלוֹל נִכְשַׁלְתִּי בַעֲבֹרוֹת.
אִיךָ אֶפְשֶׁר לְהִתְחַזֵּק?.....רצד
- ה' ה. אַחַד מִרַבְּנֵי בְּרִסְלָב אָמַר שֶׁרַבְּנוּ הִתְגַּלָּה אֱלֹיוּ וְאָמַר לוֹ
שֶׁאֵין צָרָךְ לִנְסֹעַ יוֹתֵר לְאוֹמֵן. הֲאֵם זֶה נֶכּוֹן?.....רצו
- ה' ו. אִיךָ אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת כָּל הַזְּמַן בְּמַחִין דְּגִדְלוֹת?.....ש
- ה' ז. הַלְוִיּוֹתֵי לְחֻבֵּר שְׁלֵי סְכוּם גָּדוֹל, וְהִתְבָּרַר לִי שֶׁהוּא לֹא
מִתְכַּוֵּן לְהַחְזִיר לִי אֶת הַכֶּסֶף. מָה עוֹשִׂים?.....שג

- תְּפִלָּה לְזַכּוֹת לְדַעַת וְשִׂכָּל.....קכד
- תְּפִלָּה לְאֲמוּנָה.....קלב
- תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה (א).....קמד
- תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה (ב).....קעה
- תְּפִלָּה לְמַעֲבֵרַת.....רעג
- תְּפִלָּה לְזַכּוֹת לְאֲמוּנַת חֻכְמַיִם.....רצב
- תְּקוּן הַכְּלָלִי.....שיג

הַקְדָּמָה

הספר הזה הוא החלק השלושים ושבעה בסדרת 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרך של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש זצוק"ל - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת בַּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב

ד' תתסה.

אֲנִי רוֹצֵה לְחַדֵּשׁ אֶת הַקֶּשֶׁר עִם הַחֲבֵרָה שְׁלִי בְּאַרְבַּע הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת וְלִהְתַּחַת אִתָּה. מָה דַעְתְּכֶם?

שְׁאֵלָה:

מֵאת דְּנִיָּאל: שְׁלוֹם כְּבוֹדוֹ.

אֲנִי פּוֹנֶה אֵלֶיךָ בְּשֵׂאֵלָה בְּקֶשֶׁר לְזַהֵג: הֵייתִי בְּקֶשֶׁר עִם מִיִּשְׁהִי תְּקוּפָה שֶׁל אַרְבַּע שָׁנִים, וְלִצְעָרֵי עֲבָרְנוּ עַל אֲסוּר יַחִיד וְגִרְנוּ יַחַד לְלֹא כְּתֵבָה. חָשׁוֹב לִי לְצִיץ שְׁלֹא עֲבָרְנוּ עֲבָרָה, אֲךָ נִכְשַׁלְתִּי בַּפְּגָם הַבְּרִית וְאֲסוּר נִדְּהָ.

כָּעֵת אָנוּ לֹא יַחַד כָּבָר שְׁלוֹשָׁה חֲדָשִׁים, וּבְרָצוֹנִי לְקַבֵּל עֲצָה מִתְּבוֹנְתְּךָ הַרְבֵּה וּמִיִּרְאָתְךָ הָאֵם הַיָּא הַזֶּה הָרָאִי וְהַמְתַּאִים לִי, שֶׁכֵּן בְּרָצוֹנִי לְקַיֵּם כָּל דְּבַר שְׁיִהְיֶה עָלַי לַעֲשׂוֹת וְלִתְקַן עַל מְנַת לְהַשִּׁיב אוֹתָהּ לְחַיִּי, כְּמוֹכֵן תּוֹרָה כְּדִי הַפְּעֻלוֹת הַנְּכוֹנוֹת וְהָרָאוּיוֹת בְּתִשׁוּבָה מְלֵאָה וְלִצְרָךְ חֲתֻנָּה וְהַקְּמַת בֵּית יְהוּדִי וְכִשֶׁר בְּעִזְרַת הַשֵּׁם.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה כִּי תֵצֵא ה' אֱלוֹל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דְּנִיָּאל גְּרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִתָּה גָּר עִם אִשָּׁה אַרְבַּע שָׁנִים בְּאֲסוּר וְאַחַר כֵּךְ אִתָּה שׁוֹאֵל אִם זֶה בֵּת זִוְגָךְ אוֹ לֹא? וְלִכֵּן רָאֵה תְּכַף וּמִיָּד לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אִתָּה וְהִיא בִּיחֻד, כִּי אֲצַלּוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (יְלִקוּט הוֹשֵׁעַ רִמְזוֹ תַקְל"ב) "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי"ה אֶלְקִיךָ" - אָדָם עוֹמֵד

ומתחנך ומגדף בשוק והקדוש-ברוך-הוא אומר לו עשה תשובה ביני
 לבינך ואני מקבלך; היש עוד עוון כל כך חמור כמו שאדם מתחנך
 ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש-ברוך-הוא בוא
 תחזור בתשובה ואני מוחל לך. וכן אמרו (מדרש תהלים, מזמור י"ח) שכל
 העושה תשובה מעברה שבִּידו, הקדוש-ברוך-הוא מוסיף לו כבוד
 וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים קי"ט). ידו של הקדוש-ברוך-הוא
 שפְרוּסָה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

ולכן אם תחזור בתשובה שלמה העוונות שלך יתהפכו לזכויות,
 ולכן תקח את עצמך בידך ותחזור בתשובה שלמה עם לב אמת לב
 נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה י"ט, סימן ד') על הפסוק
 (איוב לא, לב) "בחוץ לא ילין גר" - שאין הקדוש-ברוך-הוא פוסל
 לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי
 שהוא מבקש לכנס יכנס, לכך הוא אומר "בחוץ לא ילין גר"; וזכר
 שעל הכל מועילה תשובה, ותראה להתחתן אתה מה שיותר מהר
 בהתר, ותכנו בית נאמן בישראל, ועקר התשובה כתב הרמב"ם (פרק ב'
 מהלכות תשובה הלכה ב') ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו
 ויסירו ממחשבתו ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד שְנֵאמֵר (ישעיה נה, ז)
 "יעזב רשע דרכו" וגו', וכן יתנחם על שעבר שְנֵאמֵר (ירמיה לא, יח)
 "כי אחרי שובי נחמתי", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה
 החטא לעולם, שְנֵאמֵר (הושע י"ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה
 ידינו" וגו' וצריך להתודות בשפתיו ולומר ענינות אלו שגמר בלבו.

תראו להתחתן מה שיותר מהר, ותצליחו בחייכם, ובשום פנים
 ואפן אל תרחק אותה ממך, אדרבה, ראה לחזור בתשובה שלמה
 ולהתחתן יחד. הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשר לי תמיד בשורות
 משמחות.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתסו.

**אָנִי רוֹק בֶּן עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ. הָאֵם לְהִתְחִיל לְמוּדִים
גְבוּהִים, אוּ לְהִתְחַתֵּן וּלְעֵבֵד וּלְלַמֵּד בְּמִקְבִּיל?**

שְׂאֵלָה:

סַאת חַיִּים: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכַבוֹד הַצְּדִיק. תּוֹדָה רַבָּה לָךְ עַל
הַכֵּל, אֲתָה מְחַזֵּק אוֹתִי מְאֹד!
אָנִי בֶן עֲשָׂרִים וְחֲמֵשׁ, רוֹק, וְאֲנִי מִתְלַבֵּט הָאֵם לְהִתְחִיל לְלַמֵּד
לְמוּדִים גְבוּהִים בְּמִקוֹם תּוֹרְנִי, אוּ לְעֵבֵד וּבְמִקְבִּיל לְלַמֵּד
מִקְצוֹעַ וּלְהִתְחַתֵּן. אֶעֱשֶׂה מַה שֶּׁהֵרֵב יְגִיד. תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֻדָּר כִּי תִצָּא ה' אֲלוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תַּעֲשֶׂה כֹל מִיְנֵי מֵאֲמָצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְחַתֵּן, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצוּהָ
שִׂיתְחַתְּנוּ מַה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר, וְאַחַר כֵּן אֲתָה יְכוֹל לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל
הַלְמוּדִים שֶׁאֲתָה רוֹצֶה לְלַמֵּד וּלְעֵבֵד, הַעֲקֹר שֶׁתְּהִיָּה אָדָם הַשְּׁלֵם,
כִּי כֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשֵׁין כ"ט): מִשְׁתַּבַּח לִיָּה רַב חֲסֻדָּא
לְרַב הוֹנָא בְּדָרְבַּר הַמְּנוּנָא דְאָדָם גְּדוֹל הוּא. אָמַר לוֹ: כְּשִׁיבּוּא לִידָךְ
הַבִּיאֵהוּ לִידִי. כִּי אֲתָא, חֲזִינִיה דְלֵא פְּרִיס סוּדָּרָא, אָמַר לוֹ: מֵאֵי טַעְמָא
לֵא פְּרִיסַת סוּדָּרָא? אָמַר לוֹ: דְלֵא נְסִיבְנָא. אֶהְדְרִינְהוּ לְאַפִּיה מִיְנִיָּה,
אָמַר לוֹ: חֲזִי דְלֵא חֲזִית לְהוּ לְאַפִּי עַד דְנִסְבַּת. רַב הוֹנָא לְטַעְמִיהָ,
דְאָמַר: בֶּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וְלֹא נִשָּׂא אִשָּׁה כָּל יָמָיו בְּעַבְרָה. בְּעַבְרָה סְלָקָא
דְעִתָּךְ? אֲלֵא אֵימָא כָּל יָמָיו בְּהִרְהוּר עֲבָרָה. אָמַר רַבָּא וְכֵן תְּנָא דְבֵי
רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל: עַד עֲשָׂרִים שָׁנָה יוֹשֵׁב הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמְצַפֶּה לְאָדָם
מִתִּי יִשָּׂא אִשָּׁה, כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ עֲשָׂרִים וְלֹא נִשָּׂא, אוֹמֵר תַּפַּח עֲצֻמוֹתָיו.

הֲרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ אֵיךְ שֶׁצָּרִיכִים לְהִזְדַּרֵּז וּלְהִתְחַתֵּן, כִּי רַב הַמְּנוּנָא

בא אל רב הונא וראָה שְׁעֲדִין לא התחַתן, אָמר לוֹ אֲנִי לא רוצָה לראות
את הפְּנִים שְׁלֶךְ עַד שֶׁתַּחַתְנָן.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה כָּל מָה שְׁבִיכְלִתְךָ לַהֲיוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר אֵין
לְמַעֲלָה מְזָה, וּמוֹהֲרַנְיָת ז"ל הִבְטִיחַ לְאַחַד מִתְלַמְּדָיו וְאָמַר לוֹ אִם
תִּהְיֶה תָמִיד שְׂמִיחַ לֹא תִרְאֶה פְּנֵי גֵיהֲנוֹם, וְיִכּוּלִים לְהִבִּין אֶת זֶה
בְּפִשְׁיטוֹת כִּי רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן קי"ט) אֵין עוֹלָם
הַזֶּה, יֵשׁ אֹו גֵיהֲנוֹם אֹו גֵן עֵדֶן, וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם מְסִתּוֹכֵב בְּזֶה הָעוֹלָם
מְמַרְמֵר וּמְדַכָּא וְכוּ' אֲזִי הוּא טוֹעֵם אֶת טַעַם הַגֵּיהֲנוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם
רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, כִּי אֵין עוֹד קָלְלָה יוֹתֵר מִזֹּו שְׁאָדָם מְסִתּוֹכֵב מְמַרְמֵר
וּמְדַכָּא וְעֻצוֹב וּמֵיֶאֱשׁ וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה בְּעֻצְמוֹ הַגֵּיהֲנוֹם שְׁאָדָם מְסִתּוֹכֵב
בְּעֻצְבוֹת וּבְדַכְּאוֹן וְלֹא מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן תַעֲשֶׂה כָּל מָה
שְׁבִיכְלִתְךָ רַק לַהֲיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאַל תִּדְחָה אֶת הַשְּׂמִיחָה לְיוֹם הַמַּחֲרָת,
כִּי כָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲוּמָא שְׁמִינִי) לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִיחָה
מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׁמַּח הַיּוֹם שְׂמִיחַ לְמַחֵר וְלֹא כָּל מִי שְׂמִצֵּר
הַיּוֹם מִצֵּר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמִיחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם; וְלִכֵּן תִּהְיֶה הַיּוֹם
בְּשִׁמְחָה, וְתִגָּאֵל אֶת עֻצְמוֹ מֵהַגֵּיהֲנוֹם שְׂאִתָּה נִמְצָא בּוֹ וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹךָ שֶׁתִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה
תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחַל לְךָ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה...

ד' תתסז.

**הַרוֹפְאִים אֲבַחְנוּ אֶצְלֵי אֶת מַחֲלַת הַקְּרוּהָאן וְטוֹעֲנִים
שְׁעָלֵי לְעֵבֵר נִתּוּחַ. הֲאִם לַעֲשׂוֹת אֶת הַנִּתּוּחַ?**

שְׂאִלָּה:

מֵאת יַעֲקֹב רוֹאֵי: לְכַבּוֹד הָרַב הַצְּדִיק מִיְּבִנְאֵל שְׁלוֹם רַב.

אָנִי כְּמַעַט בֵּן שְׁלוֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה, וְלִפְנֵי מִסְפָּר חֲדָשִׁים אֲבָחֵנוּ
 אֶצְלִי מִחֲלָה בְּשֵׁם קְרוּהָאן הַגּוֹרְמַת לְדַלְקַת וְהַצָּרוֹת שֶׁל
 הַמַּעִים. אָנִי מִסְפָּל בְּכַדוּרִים וְנִלְקָחוּ מִמֶּנִּי בִּיּוֹפְסִיּוֹת. בְּפַעַם
 הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁהֵינּוּ אֶצֶל הַרֹפֵא הוּא הַסְּבִיר לִי שֶׁאֶצְטָרֵךְ לַעֲבֹר
 הַרְחֵבָה שֶׁל הַמַּעִי כְּדֵי לְשַׁחֲרֵר אֶת הַהַצָּרוֹת.
 רְצִיתִי לְשַׁאֵל אֶת כְּבוֹד הַרַב הָאֵם כְּדֵאי לְבַצֵּעַ אֶת הַהַרְחֵבָה,
 וְנוֹסֵף עַל כֹּף הֵייתִי שֶׁמִּחַ לְקַבֵּל אֶת בְּרַכְתּוֹ שֶׁל הַרַב. בְּבִרְכָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדֵּר כִּי תִצָּא ה' אֶלּוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל יַעֲקֹב נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בְּרִכּוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א, יט)
 "וְרַפָּא יִרְפָּא" - מְכַאֵן שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרֹפֵא לְרַפְּאוֹת. וְאָמְרוּ צְדִיקִים
 שֶׁנִּתְּנָה רְשׁוּת לְרֹפֵא לְרַפְּאוֹת אֲבָל לֹא לִיֵּאֵשׁ; וְלִכֵּן אָסוּר לָךְ לְהִתְיַאֵשׁ
 בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְאָנִי מְבַרֵךְ אוֹתְךָ שֶׁתִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה רְפוּאֵת
 הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאֵת הַגּוּף גַּם יַחַד.

אֵתָהּ רַק צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנוּ
 ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמֵחָה, סִימָן ג') בְּרַבּוֹת הַשְּׁמֵחָה נִתְחַזַּק כֹּחַ הַשְּׁכָלִי,
 וְהַמְּאָכֵל וְהַמְּשִׁתָּה הֵם סִבָּה גְדוֹלָה לְשִׁמְחַת הַלֵּב וּלְהַרְחִיק הָעֲצָבוֹת
 וְדֹאגוֹת. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מֵה אֹכְלִים, וְלִדְאֹג לְאָכֵל
 רַק מְאָכִלִים בְּרִיאִים. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א')
 שֶׁעַל יְדֵי אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדִיו נִמְצָא,
 וְעַל יְדֵי שִׁמְכֻנִּים אֶת עֲצָמוֹ חֲזַק בְּאֱמוּנָה, אֲזִי כָל הַרְפּוּאוֹת עַל יְדֵי
 מְאָכֵל וּמְשִׁתָּה, שְׂזָה מֵה שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת כג, כה) "וְעַבְדְּתֶם אֶת הוֹי"ה
 אֶלְקֵיכֶם וּבִרְךָ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסְרֵתִי מִחֲלָה מִקְרַבְּךָ". וְאָמְרוּ
 חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבָא קָמָא ז"ב) "וְעַבְדְּתֶם אֶת הוֹי"ה" - עֲבוּדָה זוֹ
 תִּפְלָה; אִם אָדָם עוֹסֵק בְּתִפְלָה וּמִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה

שלמה, אזי "וברך את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך".
הינו שתהיה לו רפואה על ידי לחם ומים.

ולכן אל תכנס בלחץ, ולא כל מה שאומרים הרופאים זה ככה וכו', תמיד כדאי לשאל לכל הפחות שנים או שלושה רופאים, והיה טוב מאד שתתייעץ עם הרב פירר נרו יאיר או עם עוזריו שהם בקיאים בכל הרופאים הכי ממוחים בארץ ישראל, והקדוש-ברוך-הוא ישלח את המלאך רפאל על ימין הרופא, ותהיה לך רפואה שלמה, רק אל תכנס בלחץ, תתחזק להיות בשמחה כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו ששמחה היא הרפואה לכל המחלות והחלאים רעים, וככל שאדם יותר בשמחה זוכה לרפואה שלמה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות עצבות, חלק ב', סימן א') על ידי קלקול השמחה בא חלאים רעים; יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה לך רפואה שלמה ותבשר לי בשורות משמחות.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתסח.

'טוב מי ששונה שני סדרים ורגיל בהם ממי ששונה הלכות ואינו רגיל בהם'. מה פרושו של המדרש הזה?

שאלה:

מאת משה אשר: שלום וברכה לכבוד הגאון הצדיק המאור הגדול מוהרא"ש שליט"א.

למדתי מדרש אחד שאיני מצליח להבינו, ואני חושב שהוא נוגע לסדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, וזו לשונו: 'רבי יצחק פתח: טוב מלא כף נחת ממלא חפנים טוב וכו' - טוב מי ששונה שני סדרים ורגיל בהם ממי ששונה הלכות ואינו רגיל בהם'. האם תוכלו להסביר לי את פרוש המדרש הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (ויקרא רבה פרשה ג', סימן א') ר' יצחק פתח (קהלת ד', ו) "טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח" - טוב מי ששונה שני סדרים ורגיל בהם ממי ששונה הלכות ואינו רגיל בהם; ואני לא מבין מה קשה לך? ומה זה סותר את סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל? אדרבה, זה יותר מחזק את סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, כי כשאדם לומד כסדרן אזי הוא חוזר פעם אחר פעם את מה שלמד כבר, ואם לא לומדים בסדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, אז פשוט יכולים לעבר לו שבעים שנה ולא סיים אפלו מסכתא אחת, ומכל שכן את כל הש"ס, וכן ד' חלקי שלחן ערוך וכו', וכו', אבל כף כשאדם שונה סדר אחד וחוזר על זה, ועוד פעם חוזר על זה, ועוד פעם חוזר על זה, וזה נשאר לו בראש, וזה אי אפשר אלא על ידי שלומדים בדרך סדר הלמוד של רבנו ז"ל.

אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, ומקים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ופשיטות גמורה, כמו שאמר (שיחות הר"ן סימן ע"ו) בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולכלי לזקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות, ולכלי לבלבל דעתו הרבה בשעת למודו מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כף ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר. ואמר: שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבה, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא לבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל רק יכניס מחו בהלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא

יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמוד על כונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט) 'לגמר והדר לסבור ואף על גב דלא ידע מה קאמר', שנאמר (תהלים קיט, כ) "גרסה נפשי לתאבה", כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומה, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם, ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על דבריהם.

ודבר רבנו ז"ל הרבה מאד בענין זה, ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב. אבל באמת הוא דרך עצה טובה מאד בענין הלמוד, כי על ידי זה יכולים לזכות ללמד הרבה מאד לגמר כמה וכמה ספרים, וגם יזכה להבין הדברים יותר, מאשר היה לומד בדרך סגולה גדולה כי זה מבלבל מאד מן הלמוד. וכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו, ויזכה ללמד הרבה מאד, גמרא ופוסקים כלם, ותנ"ך ומדרשים וספרי הזהר וקבלה ושאר ספרים כלם. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כ"ח) שטוב לאדם שיעבר בחייו בכל הספרים של התורה הקדושה.

ותהלה לאל יש אצלנו המון מאנשי שלומנו שחוזרים על מסכתא אחת מאה פעמים ואחד, ואחר כך לומדים עוד מסכתא מאה פעמים ואחד, שזה "טוב מלא כף נחת", כי כשאדם חוזר על למודו פעם אחר פעם, אין עוד נחת יותר גדולה מזו, ואפלו כשלומדים כסדרן את כל הש"ס דף אחר דף עד שמסיימים את המסכתא ומתחילים עוד מסכתא ועוד מסכתא, אין עוד נחת יותר גדול מזה, כי מסכנים אלו שלא מציתים את רבנו ז"ל יכול לעבר להם שבעים שנה ולא יודעים מה זה תנ"ך, מה זה ששה סדרי משנה, ומה זה ש"ס בבלי וירושלמי

תוספתא, מה זה מדרשים, מה זה רמב"ם טור ושלחן ערוך וכו' וכו', ומי שרוצה להודות על האמת אין עוד דבר יותר יקר מהלומד כפי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתסט.

חמותי עוקצת אותי ומציקה לי, בעלי תמיד מצדד בה, ולכן אני רוצה להתגרש. מה דעתו של הרב?

שאלה:

מאת אושרית: לכבוד מוה"ר א"ש היקר. בעלי לא תומך בי ולא מכבד אותי, גם חמותי יורדת עלי ועוקצת אותי, ותמיד אני שותקת עד שאני מגיעה הביתה שם אני פורקת הכל ובוכה. נמאס לי כבר ואני לא יכולה להתמודד עם זה שאני שותקת לה וכשאני מגיעה הביתה בעלי לא אומר לי כלום ולא עושה עם זה משהו, רק משתיק אותי ולא אכפת לו. הוא אומר שהוא חייב בכבודך, ומה אתי? מה אני, סמרטוט? אני לא רוצה לחיות אתו ואני רוצה להתגרש. אשמח לתגובת הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל אושרית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא נתן לך פה לדבר וכו', ולדעתי את צריכה להסביר לבעלך את כל המצב הקשה שנקלעת אליו וכו', כי אם

את לא מדברת אליו הוא לא יבין וכו', כי אין אדם יודע מה בלבו של חברו, ולכן את מְכַרַחַת לְהַגִּיד לו חד מְשַׁמְעֵית מֵה שְׂאֵת עוֹבְרַת מִחֲמוֹתָךְ וכו'. זה לא אומר שהוא צריך להתנתק מאמו וכו', כי סוף כל סוף זו האמא שלו וכו', אבל הוא צריך להבין שאת אשתו, ואם הוא אוהב אותך באמת אזי הוא צריך להגן עליך וכו', או שיתן לך חזוק לחזק אותך ולשמח אותך ולתת לך תשומת לב וכו'.

ולכן הבעיה היא אצלך שאת צריכה להסביר לבעלך שאת לא יכולה להמשיך ככה, ואני בטוח שאם תסבירי לו את זה בצורה יפה ובדרך אהבה וכו', אפלו אם לבו יהיה לב האבן הוא יבין, כי על פי רב יש גברים שלא שמים לב לסבל של האשה שסובלת מחמותה, כי כלה וחמותה אף פעם לא משתוות, עד כדי כך שחכמינו הקדושים מספרים (שבת כ"ה) ההיא חמתא דהות סניאה לה לכלתה, אמרה לה זיל איקשיט במשחא דאפרסמא. אזלא איקשיט, כי אתת אמרה לה זיל איתלי שרגא, אזלא אתלא שרגא אינפח בה נורא ואכלתה; [היתה חמות ששנאה את כלתה וקנתה לה מתנה שמן אפרסמון (מין בשם), והלכה הכלה וקשטה את עצמה עם הבשם הזה אבל זה היה מחמר דליק וכשבאה אל חמותה אמרה לה בבקשה כלתי הדליקי לי את הנרות, ותכף ומיד כשהדליקה אש היא נאחזה באש ונשרפה כליל], ולכן אשה שרוצה לפעל אצל בעלה, עליה להיות פקחית ובשעת אהבה אז תסביר לו את הכאב המר שלה, ותגידי לבעלך פתוח שאת לא יכולה יותר לסבל מחמותך וכו', ועל כל פנים שהוא יתן לך תשומת לב ויחזק אותך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות ויהיו השלום והאהבה בביתכם, כי (סוטה יז) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-

הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתע.

**חדש אלול הגיע, ואתו התחילו אצלי פחדים גדולים
מיום הדין. אשמח לחזק.**

שאלה:

מאת שילת: לכבוד הרב.

חדש אלול הגיע, ואתו התחיל אצלי פחד גדול... בחדש אלול של שנה שעברה בכיתי בכל לילה מרב פחד, ובראש השנה, מתי שאמורים להרגיש שמחה של אהבת ה' חשתי פחד עצום. גם ביום כפור בלילה לא הפסקתי לבכות ורעדתי כלי, ואחר כך במוצאי יום כפור כשאמורים להיות שמחים, כלם היו שמחים אבל אני המשכתי לפחד ממש פחד משתק עד סוף חדש תשרי, אז הפחד לאט לאט ירד ועזב אותי. אני רוצה להתעורר לתשובה מתוך אהבת ה' ולא מפחד! אני לא רוצה לפחד ככה שוב, כי הפחד הזה לא נותן לי לעלות יותר מפה שאני עכשו. אשמח שתחזק אותי בענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל שילת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י"ז) שיראה ואהבה

מקבלים מהצדיק, הינו שצריכים את שניהם - הינו מצד אחד לירא

וּלְפַחַד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וּמִצַּד שְׁנֵי לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּלְחֹזֶק אֶת
 עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ, וְלִכֵּן אָמַת שְׁאָדָם צָרִיךְ
 לְפַחַד בִּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים שְׁזֵה הַכֵּנָה לְיוֹם הַדִּין וְכוּ', כִּי מִי יוֹדֵעַ
 מָה יִגְזְרוּ עָלָיו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁאֵז הוּא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא וְכוּ',
 אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי צָרִיכִים רַק לְשִׂמְחָה עִם הַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ - צִיצִית,
 תְּפִלִּין, מְזוּזָה, טְהָרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, כְּשֵׁרוֹת הַמְּאֻכָּלִים, שִׁבְת וְכוּ' וְכוּ',
 כִּי כָל בֵּר יִשְׂרָאֵל מְלֵא מִצְוֹת כְּרֻמוֹן, וְלִכֵּן מִצַּד אֶחָד צָרִיכִים בְּאָמַת
 לְפַחַד מִיּוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא כִּי אִף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ מָה וְאִיךְ יִדּוּנּוּ
 אוֹתוֹ וְכוּ', אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי צָרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרוּשׁ גְּלוּ לָנוּ
 חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי ראש השנה פרק א', הלכה ג') בְּנֵהֵג שְׁבַע עוֹלָם אָדָם
 יוֹדֵעַ שֵׁישׁ לוֹ דִּין לּוֹבֵשׁ שְׁחָרִים, מִתְעַטֵּף שְׁחָרִים, מְגַדֵּל זָקֵנוּ, שְׂאֵינוּ
 יוֹדֵעַ אִיךְ דִּינוֹ יוֹצֵא, אֲבָל יִשְׂרָאֵל אֵינֶן כֵּן - אֵלָּא לּוֹבְשִׁים לְבָנָיִם,
 מִתְעַטְּפִים לְבָנָיִם, וּמְסַדְּרִים אֶת זָקָנָם, וְאוֹכְלִים וְשׁוֹתִים וְשִׂמְחִים.

וּבִפְרָט מִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵין
 לְמַעֲלָה מְזֵה, כִּי בִפְרוּשׁ גְּלוּ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (תניי מוה"ר"ן, סימן ת"ג) הָרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְהִיָּה פְּלֵא אֶצְלִי מֵאַחַר שֶׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי
 מְאֻמְנִים לִי וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי שְׁיִהְיוּ כָּלָם
 עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִישׁ לֹא יַעֲדֵר? כִּי כָּל עֲנִיָּן שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
 וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוּז שְׁכָל מִי שְׁסָר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרְבֵּי אֱלֹוֵי יְהִיָּה עַל
 רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ לֹא יִחְסֵר אִישׁ, וּמִי שְׁזוֹכָה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה
 רָאוּי לוֹ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (נחמיה ח, י) "אֲכָלוּ מִעֲדָנִים
 וּשְׁתוּ מִמִּתְקִים.... כִּי חֲדוֹת הַיּוֹי"ה הִיא מִעֲזָכֶם", וְזֵה נֹאמַר עַל רֹאשׁ
 הַשָּׁנָה. וְאָמַר (תניי מוה"ר"ן, סימן ת"ה) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גָּדוֹל,
 וְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ יוֹדֵעַ שְׂאֵין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֻבוֹת, רַק הֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ
 נִתֵּן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעֵינֵי אֲתֵם
 כָּלְכֶם, בּוֹדָאֵי תְלוּיִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֵלָּא אִפְלוּ כָּל הָעוֹלָם
 כָּלוּ תְלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לַעֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (תניי מוה"ר"ן, סימן ת"ו)

שִׁיכוֹלִין אֲזוֹ אַנְשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵהַ שְׁבָכַל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר שִׁיְהִיָּה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אֶפֶן, אֲף עַל פִּי כֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אֲף עַל פִּי שְׁבָכַל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֶצְמוֹ ז"ל לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְנֵם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים, כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְקוּנִים מֵהַ שְׁבָכַל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת.

וְלִכֵּן אֵת צְרִיכָה לְהִתְחַזֵּק בְּיֵתֵר שְׂאֵת בְּיֵתֵר עַז לֹא לִפְלַע בְּעֶצְבוֹת וּבְמִרְיוֹת וּבְפִחָדִים שְׁגַם זֶה עֲצַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְשִׁבֵר אֵת הָאָדָם, וְלְהַכְנִיֵס בּוֹ פְּחָדִים יִתְרִים וְחֲרָדוֹת וְכוּ', כְּדִי לְהַפִּילוּ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, בַּר יִשְׂרָאֵל מְכָרַח לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עַל כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה שִׁישׁ בּוֹ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְשִׁמְחַת תְּמִיד עַל כָּל מְצוּהַ שְׁזוֹכָה לְקַיֵּם, כִּי רַק זֶה מֵהַ שְׁיִלְדַּךְ לְפָנָיו.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה...

ד' תתעא.

**מֵאֲזוֹ שְׂאֵבִי סָרַב שְׂאֲגוּר אֶצְלוֹ עִם שְׁתֵּי בְנוֹתֵי
אֲנִי כּוֹעֶסֶת עָלָיו מֵאֲד. אֵיךְ מְבַטְלִים אֶת הַכַּעַס הַזֶּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת גְּלִית: לְכַבּוֹד הָרַב הַיְקָר.

יֵשׁ לִי בְּעִיָּה מֵאֲד קִשָּׁה בְּכַבּוֹד הוֹרִים - לְאֵבִי יֵשׁ בֵּית גְּדוֹל וְרִיק מְאֹדָם בְּעִיר, וּבְגִלְל שְׂאֲנִי גְרוּשָׁה עִם שְׁתֵּי בְנוֹת קְטָנוֹת צְפִיתִי שֶׁהוּא יִסְכִּים שְׂאֲגוּר אֶצְלוֹ, אֲךָ הוּא לֹא מוֹכֵן שְׂאֲגוּר אֶצְלוֹ כִּי אֲנִי חֲרָדִית, וּבְגִלְל זֶה אֲנִי נֹאֲלָצֶת לְגוּר בְּמוֹשָׁב וְגַם לְשִׁים אֶת בְּתִי בְּגַן מִמְלַכְתִּי וְלֹא חֲרָדִי.
אֲנִי פְּשׁוּט לֹא מְסַגֵּלֶת לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו וְקִשָּׁה לִי אֶפְלוּ לומר לוֹ שְׁלוֹם. אֵיךְ יוֹצֵאִים מֵהַכַּעַס הַזֶּה שִׁישׁ לִי כְּלָפוּיו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הבעיה שלך זו בעיה רצינית, אבל היות שיש פה עוד צד אזי אני צריך לשמע גם את הצד השני, כי מרחק להיות איזו סבה שהאבא לא רוצה לתת לך את הדירה, ולכן חסר לי פה הרבה נקודות במידע מה קורה ביניכם וכו' וכו'.

את צריכה לדעת שמצות כבוד אב ואם היא מהמצוות הכי קשות והכי נחוצות, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פ"ד ק"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלושה שתפין הן באדם - הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; רואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אני צריך לשמע עוד פרטים, כי לא בחנם שהאבא לא רוצה לתת את הדירה וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא אשר שמו שלום ישם שלום בין ההורים לילדים, ובין הילדים להורים, ובין כלל ישראל, ועל ידי זה תהיה הברכה מצויה בין עם ישראל, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (עקצין פ"ק ג') לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהלים כט, יא) "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום".

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתעב.

אני עובד כשכיר בתחום המרת הכספים, וכעת הציע לי מישהו לפתח ולנהל עבורו עסק דומה. מה דעתכם?

שאלה:

מאת נחמן נתן: לכבוד קדשת מוה"ר"ש שליט"א.
אני רוצה לקבל את דעת הצדיק: כיום הנני עוסק במלאכה של המרת כספים, שליחה וקבלה, ואני מנהל עסק כזה כבר שנה וחצי ברוך ה' בהצלחה. יש לי ציין שאני שכיר והעסק לא שלי, אבל אני מנהל אותו בצורה מלאה מאחר שרכשתי את אמונו של בעל העסק והוא האציל לי את כל הסמכויות. מצד שני, בעל העסק הוא לא אדם ירא שמים, והרבה פעמים סבלתי והייתי קרוב מאד להתפטר אך לא התפטרתי כי אני צריך לפרנס את אשתי ואת ילדי, וידוע הדבור של רבי נתן שפרנסה לא זורקים. כמו כן, השכר שבעל העסק משלם לי כן הוא נמוך יחסית.

פנה אלי אדם ירא שמים שהוא בעל אמצעים יותר מבעל העסק הנוכחי, והציע לי לפתח עסק כזה באותה עיר, לנהל אותו לגמרי ולקבל שכר הרבה יותר גבוה. מדבר באדם ירא שמים ונעים הליכות ביחס לבעל העסק הקים. אני חשבתי שזה לא ערכי לפתח עסק מתחרה באותה עיר שבה עבדתי, אף על פי שיש כאן מעל חמשה עסקים כאלו, אבל קרובי לוחצים עלי שכן אעשה כן, והחלטתי לשאל בעצתכם ולבקש שתכריעו לכאן או לכאן.

יהי רצון שהשם יאריך מיכם בטוב ובנעימים מתוך בריאות איתנה, נחת, שמחה וכל טוב!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל נחמן נתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שאני לא מבין מה זה עסק של המרת כספים וכו', ולכן אני לא יכול לתת לך שום עצה על זה, רק דבר אחד אני יכול לכתב לך, שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא לגע בכסף של השני, והעולה על הכל לשמר מאד מאד לא להסתבך עם החק, שדינא דמלכותא דינא, וכל דבר שפרוץ עם החק אסור לעבר על החק בשום פנים ואופן, ואת זה אתה צריך להכניס טוב טוב בדעתך, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות פחד, חלק ב', סימן ג') מי שבורח מן הצרה הוא פקח; ולכן תשמר מאד מאד לא להסתבך עם החק, ומכל שכן שלא יהיה לך שום עסק בשוק האפר וכו', וצריכים מאד מאד לשמר מפזיזות, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות ממון, סימן ע"ז) מי שעושה מעשיו במהירות בלי ישוב הדעת נעשה בעל חוב; וזה מה שחסר לך עוד להיות בעל חוב, ולהסתבך גם עם החק, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות גנבה ונגזלה סימן א') מי שנפתה לבו שהתיר לעצמו גזילת חבירו, הרי הוא מוכן לכל חטא ועוון, ואין תקנה להסירו מדרכו הרעה.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתראה שהעסק הזה יהיה חקי לחלוטין, ואז תצליח, כי רבנו ז"ל אמר שעם קיר"ה הינו עם חקי המדינה לא מתחילים, ולכן צריכים מאד מאד לשמר שהכל יהיה חקי.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתעג.

**אני רוקה בת עשרים וחמש, בת יחידה ויתומה.
מה עלי לעשות כדי למצא את בן זוגי?**

שאלה:

סאת מוריה: אני רוקה בת עשרים וחמש, בת יחידה, והתייתמתי מאמי לפני חמש שנים. אני מאד רוצה לזכות לזוג הגון משרש נשמתי ולחזוק באמונה, ביראת שמים ובשמחה. אשמח אם הרב יוכל להדריך אותי מה כדאי לעשות. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל מוריה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין מציאת הזוג את צריכה לדעת יסוד גדול מאד - לא להיות בררנית, אלא אם מוצאים חן אחד בעיני השני ויש מדות טובות, צריכים תכף ומיד לגמר את זה בכי טוב, ואת הגעף כבר לגיל כזה שמזמן היית צריכה להתחתן, ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שלא תהיי בררנית כלל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא; את צריכה לרדת מדרגה ואז תמצאי את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו', ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה: "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משכילה וכו', אקח את זה?" והיא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנכנס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו' ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס

לְבֵן עִם שְׂקִים מְלֵאִין כֶּסֶף וְכוּ', וּבִשְׂבִיל זֶה הַבְּחִוּרָה מְחַכָּה עַד שִׁיּוּלָד
זוּג כְּזֶה, וּבֵין כֶּף הַיָּא לֹא קוֹלֶטֶת שְׁהִזְמֵן לֹא מְחַכָּה, כְּמֵאִמֵר הַחֶכֶם
"הַזְהַר מִן הַזְמֵן כִּי הוּא אוֹיֵב רַע מְאֹד", וְעַד שֶׁתּוֹפְסֵת אֶת עֲצָמָה רוֹאָה
שֶׁהִיא כְּבֹר בְּגִיל שְׁלוֹשִׁים, וּמָה עוֹשִׂים עִכְשָׁו?

עַל זֶה בָּאִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְכֻמוֹת ס"ג).
נְחִית דְּרָגָא נְסִיב אֵיתְתָּא; תְּרַדִּי מְדֻרְגָה וְאֵל תְּחִזִּיקִי מֵעֲצָמָךְ כֹּל כֶּף
גְּדוּלָה וְכוּ', וְאֵז תְּמַצְאִי בְקָלוֹת בֵּן זוּג שִׁיתָאִים לָךְ.

נָא וְנָא רְאִי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד לֹא לְתַת
לְעֲצָבוֹת וְלִדְכָאוֹן שִׁיתְפְּסוּ אוֹתְךָ, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם רוֹצֵה רַק לְשִׁבֵר אֶת
הָאָדָם וְלִהְפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְיוֹת וְדְכָאוֹן, כִּי זֶה כָּל כַּחוֹ, וְרַבְּנוּ ז"ל
הַזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׁמְחָה, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
כ"ד) שֶׁצְּרִיכִים לְהִכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵת
צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁלְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה זֶה בָּא בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְּדוּלָה, וְלִכְּן
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכָרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים,
וְכֵן הִרְגִּילִי אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין טוֹב
מִזֶּה, כִּי כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ לְפָנָי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְגוֹרֵם נַחַת רוּחַ לְמַעְלָה. אֲשֶׁרִי
הָאִשָּׁה שֶׁחֲזָקָה בְּזֶה בְּכָל יוֹם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה...

ד' תתעד.

**מֵאֵז שֶׁעֲבַרְתִּי הַפְּלָה אֲנִי מְפַחֶדֶת מְאֹד לְהִתְעַבֵּר שׁוּב.
אֲשַׁמַּח לְבִרְכָה וְעֲצָה.**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דְּבוּרָה: לְכַבּוֹד מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ מוֹהַר"ש הִיקָרָה אֲנִי מוֹדָה
לָךְ עַל כָּל הָעֲצוֹת וְאוֹהֶבֶת אֶתְכֶם מְאֹד!

יש לי ילד, וזכינו שהיית הסנדק שלו ברוך השם. לאחרונה התעברתי שוב והצרכתי לבקר בבית חולים בעקבות כאבים ודמומים, ולפני שבוע התבשרתי שהעבר נפל. קבלתי את זה באמונה למרות שמאד כאב לי והיה לי קשה לעכל את זה. מאז, אני מאד מפחדת ודואגת מה יהיה כשאכנס שוב להריון, והמחשבות והפחדים מציקים לי מאד. אשמח לברכה ועצה, ואני מודה לך ומאחלת לך רפואה שלמה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תצא ה' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל דבורה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשהקדוש-ברוך-הוא מסבב שתהיה לאשה הפלה וכו' לא צריכים להצטער כלל, כי בודאי הכל לטובה, כי מי יודע אם העבר לא היה יוצא בעל מום רחמנא ליצולן שאז לא שוים כל החיים וכו', ולכן זכרי היטב מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין העולם הבא, ותמיד נותן תודה לקדוש-ברוך-הוא על החסדים והרחמים הגמורים שעושה אתו. ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס:) לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד; ולכן אסור לך להכנס בלחץ ובפחד על העתיד וכו', רק להודות לקדוש-ברוך-הוא שהציל אותך מאסון גדול וכו'.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות, אות מפלת, סימן א') על ידי פחד האשה מפלת; ולכן תראי להתחזק מאד מאד באמונה פשוטה בו יתברך, ותאמיני שכל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא הכל לטובה, ואין לך מה לפחד כלל, ותראי להתחזק באהבת ישראל, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מפלת, סימן ה') בעוון שנאת חנם האשה מפלת נפלים.

חזקי ואמצי מאד כי גדול אדונינו רב להושיע, ומהיום והלאה

זה לא יקרה לך יותר, רק תראי לבדק את המזוזות בביתך אם הן כשרות, כי רב הצרות באות לאדם כשהמזוזות פסולות.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתעה.

גיסי רוצה שאהיה ערב להלוואה שהוא לוקח מהבנק, אך אני חושש. מה דעתכם?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד רבנו.

גיסי מתכנן לקחת הלוואה גדולה מהבנק, והבנק התנה את מתן ההלוואה בהחתמת שני ערבים. גיסי מבקש ממני כבר תקופה ארוכה שאהיה הערב שלו, ואני לא יודע מה לעשות, כי מצד אחד אני רוצה לעזור לו, אך מצד שני אני מפחד לקחת את האחריות הכבדה בחתימה על הערבות. אשמח לעצתכם עצת הקדש.

בהזדמנות זו ברצוני לשאל עוד שאלה: איך זוכים לאמונה חזקה בה' יתברך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא ו' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ועקר העצה להגיע אל אמונה הוא רק על ידי שייגיל עצמו תמיד לדבר ממנו יתברך, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן מ"ד) עקר האמונה תלוי בפה של אדם, כמו שכתוב (תהלים פט, ב) "אודיע אמונתך בפיי",

כִּי כְשֶׁמְדַבְּרִים מֵאֲמוּנָה זֶה בְּעֵצְמוֹ אֲמוּנָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹמְרֵי לֹא לְדַבֵּר דְּבָרֵי כְפִירוֹת אֲפִלוּ בְלִיצְנוּת, וְאֲפִלוּ לְהִתְלוּצֵץ מֵאַחֲרֵים שְׁכוּפְרִים וְכוּ', כִּי אֲסוּר לְהוֹצִיא מִפִּי דְבָרֵי כְפִירוֹת וְכוּ' שֶׁזֶה מְסַכֵּן מְאֹד, כִּי עֵקֶר הָאֲמוּנָה תְלוּיָהּ רַק בְּדַבּוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קטז, י) "הָאֲמֵנִתִי כִי אֲדַבֵּר"; הַדְּבוּר תְּמִיד מְמַנּוּ יִתְבָּרֵךְ זֶה יָבִיא אוֹתוֹ לְאֲמוּנָה, וְכֵן שִׁירֵגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲף שֶׁבְתַחֲלָה יִדְמָה לוֹ שֶׁאֵף אֶחָד לֹא שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת יִרְבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְהַשְׁכָּלוֹת כָּלֵל וְכוּ', וְזֶה יִדְבִּיק אוֹתוֹ בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא.

עַל אוֹדוֹת לְהִיזוֹת עָרֵב וְכוּ', כִּבְּרֵי אֲמַר הַחֲכָם מִכָּל אָדָם (מְשִׁלִּי ו, א) "בְּנֵי אִם עָרְבָת לְרַעְיָה תִקְעֵת לְזָר כְּפִיךָ", וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵרָא בְּתָרָא קע"ג) מְנַיִן לְעָרֵב שֶׁמִּשְׁתַּעֲבָד? דְּכָתִיב (בְּרֵאשִׁית מג, ט) "אֲנֹכִי אֶעָרְבֶנּוּ מִיָּדִי תִבְקֶשְׁנוּ"; הִרְגַע שֶׁאָדָם עָרֵב הוּא נִכְנָס תַּחַת הַלְלוּהָ, וְתִצְטָרֵךְ לְשָׁלֵם בְּלִי שׁוֹם רַחֲמָנוּת, וְאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם יְבִמּוֹת פָּרָק י"ג הַלְכָה א) בְּרַח מִלְּהִיזוֹת עָרֵב. אֲקוּהָ שֶׁתִּבִּין בְּעֵצְמָךְ הַכֹּל.

הַמְאַחֵל לְךָ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה...

ד' תתעו.

בְּעָלִי לֹא מוֹכֵן שֶׁבָּנֵנו יְטוֹס לְאוּמָן לְבַד, אֲךָ בָּנֵנו מִתְעַקֵּשׁ וְלֹא מוֹכֵן לְשִׁמְעַ בְּקוּלָנוּ

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יָפָה: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצַּדִּיק הַיְקָר. כְּעוֹד חֲדָשׁ בְּנֵי יְהוָה בְּן שְׁמוֹנֶה עָשָׂר. מֵאַחַר וְהוּא הַתְּקַרְבָּה לְחִסְדֵי דוֹת בְּרִסְלָב בְּשָׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת, בְּשָׁנָה שֶׁעָבְרָה הָיָה וְכוּחַ בֵּין הַבֵּן שֶׁרָצָה לְנַסֵּעַ לְאוּמָן לְבִין בְּעָלִי שֶׁהִתְנַגַּד מְאֹד לְנִסְיָעָה. הִלְכְנוּ לְשָׁאֵל אֶת אֶחָד מִפּוֹסְקֵי הַדּוֹר הַמְּפָרְסָמִים

והוא החליט כי האבא והבן יסעו שניהם לאומן, וברך אותם
 שתהיה להם ברכה והצלחה. וככה עשינו.
 בני רוצה מאד לנסע לאומן גם השנה, אך בעלי אינו רוצה
 לנסע אתו, והוא מתנגד בתקף שבננו. יסע לבדו לארץ זרה.
 בעלי התייעץ עם אותו רב ושאל האם להתיר לבן לנסע לבדו,
 והרב אמר שלא יסע לבדו בשום פנים ואופן, ואם האבא אינו
 מצטרף לנסיעה שלא יסע.
 הבעיה היא שהבן שלי לא מקבל את הכרעתו של הרב
 בטענה שכתוב בספרי ברסלב שבננו הנסיעה לצדיק לאומן
 לא שומעים לשום רב המונע את הנסיעה, והוא מוכן לשמע
 רק את דעתו של כבודכם בענין זה, ומה שהצדיק יאמר
 מקבל עליו ועל כלנו. תזכו למצוות וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תצא ו' אלויל ה'תשע"ד
 שלום רב אל יפה תחיה
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אני הייתי מיעץ לך שתעוררי ותחזקי את בעלך שגם השנה יסע
 עם הבן לאומן על ראש השנה. שומעים בכל יום אסונות מזעזעים,
 אנשים צעירים ונשים צעירות וכן בחורים ובחורות וכו' נחטפים
 בכל מיני מיתות משנות ומיתות אכזריות באפן פתאמי שאף אחד
 לא חלם על זה, ואלו מעשים שבכל יום, והנה יש צדיק שבקש אותנו
 בכל מיני בקשות שנבוא אליו על ראש השנה לאומן, והוא ימליץ
 טוב בעדנו, ואף אחד לא שם לב מה זה להיות אצל רבנו ז"ל בראש
 השנה, הרי חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ח): בראש השנה נדון
 מה יהיה בסופו, הינו בראש השנה הוא יום הדין והנורא שדנים
 את כלם כל הבריאה כלה, מה יהיה עם כל אחד ואחד בשנה זו, מי
 לחיים מי למות וכו', מי בחניקה ומי בשרפה וכו'; וכן אמרו (ביצה

ט"ז). כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה, הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל השנה; וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה נ"ו, סימן י"ג) כל ימות השנה ישראל נאחזין בעברות, ומסתבכין בצרות, ובראש השנה הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונזכרים לפני הקדוש-ברוך-הוא והוא מוחל להם; כשאדם חוטא בר מנן, אזי בלי שום ספק יקבל ענש, כי יש דין ויש דין, אבל כשבא בראש השנה ומבקש סליחה, ומכניע את עצמו לפניו יתברך, מיד הוא מוחל לו, כמאמרם ז"ל (שוחר טוב תהלים קב, יח) "פנה אל תפלת הערער" - אמר רבי יצחק: כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפלה אחת שנשתייר להם שהם מתפללין בראש השנה ויום הכפורים, ולא תבזה אותו מהם. הוי, ולא בזה את תפלתם.

הרי שלף לפניך שבראש השנה אז הוא המשפט לכל העולם בלו. והנה ידוע כשיש משפט חמור צריכים לקחת עורף דין גדול, וככל שהמשפט יותר גדול ויותר מסבך, לוקחים את העורף דין הכי גדול, ואם נגזר עליו איזה ענש מות רחמנא ליצלקן, אזי לוקחים את העורף דין הכי גדול בעולם, ואף שזה עולה הון תועפות, מוכרים את כל מה שיש לו כדי לשלם לעורף הדין, העקר שיציל אותו ממות בטוח לחיים, והנה רבנו ז"ל הוא העורף דין הכי גדול בעולם, והוא הכריז (חיי מוהר"ן, סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם בלו תלוי בראש השנה שלי.

ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל על ראש השנה, כדי שהוא יהיה לנו עורף דין במשפט ששופטים אז את כל אדם, והוא מוסר את נפשו עבור כל אחד שבא אליו וחוזר שם בתשובה שלמה, ומבקש ממנו יתברך ישמר אותנו כל השנה מכל מיני צרות ורעות רבות וכו',

ושנזכה להכתב בשנה של בריאות והצלחה בחיים, ופרנסה טובה, ושמירה מכל מיני גנבות וגזלות ואלימות, ומכל מיני מיתות משנות, כי הצדיק האמת הוא העורך דין הכי גדול, ורבנו ז"ל רצה שפכם יהיו אצלו בראש השנה בלי יוצא מן הכלל.

ולכן את צריכה להבין כי בזה שבפניך ובנד יסעו אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, את מצילה את עצמך ואת בעלך ואת הילדים מכל מיני מארעות ומכשולים וסכנות שקורים בעולם, וכן שתפתבו בפרנסה בשפע, ובכל הישועות שרק צריכים, האם לא כדאי בשביל זה לבד לנסע אל רבנו ז"ל על ראש השנה? הרי בראש השנה פועלים אצל רבנו ז"ל במיליונים וכו', כל אחד כפי האמונה החזקה בזה וכו', ולכן למה צריכים לריב בשביל זה ולגרם לעצמם כל מיני עגמת נפש בחנם, אדרבה! את צריכה לעודד ולשמח את בעלך שגם השנה יסע עם הבן, וכך יהיה השלום שרוי בתוך הבית שלכם, ותזכו שהבן ימצא בת זוג משרש נשמתו, ויוכל לבנות בית נאמן בישראל, ותרוו רב נחת דקדשה ממנו. ורואים שבני אדם גורמים לעצמם כל מיני עגמת נפש בחנם וכו', ולכן תעשי כל מה שביכולתך לחזק ולעודד ולשמח את בעלך שיסע עם הבן בראש השנה לאומן, כי את צריכה לדעת ששם אצל הצדיק מחלקים בריאות, פרנסה, שלום בית, ילדים, נחת וכו' וכו'.

אני מאד מקנה לקדוש-ברוך-הוא שהדבורים האלו יכנסו בלבך, ותעודדי ותשמחי את בעלך שלא יעשה עסק ומריבות בשביל זה, אלא יסע עוד פעם עם הבן שלו, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם שנה טובה ומתוקה, שנה מלאה ברכות, שנה של אשר וכבוד, ונזכה להרבות כבוד שמים.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתעז.

**אני מתחנן בעוד שבועים, וככל שהחתנה מתקרבת
הלחץ והדאגות מתגברים יותר ויותר**

שאלה:

מאת גבריאל: שלום לכבוד הרב הגדול רבי אליעזר שלמה שיק. השם ישמרכם מכל דבר רע ויארירי ומיכם בטוב ושנותיכם בנעימים. בעזרת ה' יתברך, בעוד פחות משבועים, אני מתחנן בשעה טובה, וככל שמתקרבת החתנה אני בלחץ ובדאגות. מה כבוד הרב מציע לי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד
שלום וברכה אל גבריאל גרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מברך אותך בברכת מזל טוב חמה ולבבית, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתקיים בית נאמן בישראל, והשכינה תשרה בביתכם.

אתה צריך מאד מאד לשמח על הזכות שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא כלה נאה וחסודה, ואתה צריך לשמח אתה מאד מאד, ולהשתדל לכבד ולקרא אותה מאד מאד, וכך הזהירנו רבנו ז"ל ואמר (שיחות הרי"ן, סימן רס"ד) שצריכים לכבד ולקרא את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם ולקבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו, נתכבדו ותיקרו את נשותיכם

כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג). דינו שמגדלות את בנינו ומצילות אותנו מן החטא; ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד.

אתה צריך מאד מאד לשמח על נעם חלקך שאתה הולך להתחתן, ואתה צריך לזכר אשר חתן מוחלים לו את כל העוונות, כמאמרם ז"ל (הובא ברש"י בראשית ל"ו פסוק ג') מצינו באגדת מדרש ספר שמואל ג' מוחלין להן עוונותיהם - גר שנתגיר, והעולה לגדלה, והנושא אשה. ולמד הטעם מכאן. לכך נקראת מחלת - שנמחלו עוונותיו; רואים מזה שחתן מוחלים לו על כל העוונות, ורבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן, סימן תקפ"ו) לאחד סמוך לחתנתו (כתבות ט"ז): כיצד מרקדין לפני הכלה, ורמז לו כיצד מרקדין ומדלגין על מה שהיה לפני הכלה, הינו לפני החתנה, זאת אומרת שחתן צריך לשכח לגמרי את העבר שלו, ולעשות היום הזה דיקא התחלה חדשה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתכנס לחפה בסימן טוב ובמזל טוב, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתעת.

מה הסבה לך שהנגון 'ואפלו בהסתרה' הפך ללהיט חוצה מגזרים?

שאלה:

סאת אריה לייב: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. בשבועות האחרונים יצא הנגון 'ואפלו בהסתרה' והפך להיות להיט בצבור החרדי. הנגון מבסס על הפלים של רבנו נחמן מברסלב זי"ע: "ואפלו בהסתרה שבתוך ההסתרה בודאי גם שם נמצא השם יתברך". רציתי לשמע מדוע התפרסם כל כך הנגון בעולם, ולמה דוקא המשפט הזה של רבנו נחמן

תפס גם את החסידים, הליטאים והספרדים כאחד? וכן אם אפשר הסבר פשוט למלים המחזקות של הרבי זצ"ל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אריה לייב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה שחבר את השיר והנגון שהפך ללהיט על המלים "ואפלו בהסתרה שבתוך הסתרה בודאי גם שם נמצא השם יתברך", הוא אחד מהתלמידים שלי, שכבר שבע שנים לא מחסיר יום אחד מלגרס ח"י פרקים משניות. הקדוש-ברוך-הוא חנן אותו עם קול יפה לשמח ולבדח את נשמות ישראל, ורצה לעזב את העבודה שלו כמה פעמים, ורצה להכנס במסחר וכו', אבל אני אלצתי אותו שלא יעזב את המקצוע של הנגינה בחתנות, כי אם הקדוש-ברוך-הוא חנן אותו עם קול יפה כזה שיכול לשמח יהודים שימשיך בזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים על הפסוק (משלי ג, ט) "כבוד את הוי"ה מהונף", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (פסיקתא) אל תקרי מהונף אלא מגרונף; אם אדם זכה לקול יפה, שיכבד את הקדוש-ברוך-הוא עם הקול שלו, כי הוא נשאר בעולם הנגינה ומחזק את עם ישראל.

המלים "ואפלו בהסתרה" נובעות מהמאמר הארך בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נ"ו שרבנו ז"ל מגלה שאפלו בהסתרה שבתוך הסתרה גם שמה נמצא הקדוש-ברוך-הוא, כי כך כתוב (דברים לא, יח) "ואנכי הסתר אסתיר" - שכפיכול יסתיר את ההסתרה, שזו הקללה הכי גדולה, כי כשאדם יודע שהקדוש-ברוך-הוא נסתר ממנו, אזי הוא יחפש ויבקש אחר הקדוש-ברוך-הוא עד שיתגלה לו הקדוש-ברוך-הוא, אבל כשזה הסתרה שבתוך הסתרה, הינו שנסתר ממנו שהקדוש-ברוך-הוא נסתר ממנו, זו הקללה הכי גדולה, שאדם לא יודע שהקדוש-ברוך-הוא מסתתר ממנו, ואין עוד קללה יותר מזה,

ובא רבנו ז"ל ומגלה לנו שאדם צריך לדעת שאפלו בהסתרה שבתוך ההסתרה גם שם נמצא הקדוש-ברוך-הוא, ואסור להתיאש בשום פנים ואפן, ולחפש ולבקש ולמצא אותו, כי מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, וכשמכניסים אותו יתברך בתוך מחשבתו אזי כל החיים שלו הולכים לו בצורה אחרת לגמרי.

ולכן ראה להתחזק בכל מה שעובר עליך, ותעשה כל מיני פעולות שבעולם לא לשכח מהקדוש-ברוך-הוא, ותכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע. אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתעט.

האם יש ענין לעשות פדיון נפש גם לנפטרים?

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א.
קדם כל ברצוני להודות לרב על מספר תשובות לשאלות ששאלתי בעבר. תודה.
שאלתי: האם שיק או יש ענין לעשות פדיון נפש גם לאדם שנפטר? תודה, ולשנה טובה תכתב ותחתם, אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל מה שעושים בשביל אדם שיצא מזה העולם, זה מאד מאד חשוב בשמים, וכל פרוטה לצדקה שנותנים לעלוי נשמת נפטר זה לו לקרן נפלאה. בני אדם לא יכולים לתאר מה זה לתת פרוטה אחת שהרי כאן זה כלום, אבל לטובת הנפטר זה דבר גדול מאד מאד, ומכל שכן שאדם עושה מצוה לטובת הנפטר, ומכל שכן שמנציח את שמו, ומכל שכן וכל שכן שלומד פרק משניות לזכותו, או טובל איזו טבילה בשבילו, זה למעלה לטובת הנפטר, ואם בני אדם היו יודעים איזה טובות עושים עם מצוות ומעשים טובים לטובת הנפטר למעלה היו מתמידים בזה. ובזהר הקדוש מרבה לדבר מהזכות של הבנים שהולכים בדרך התורה והמצוות איזו נחת רוח גורמים לנשמת אבותיהם בשמים, ולכן אל יקל בעיני אדם מה שעושים בשביל נפטר, כי בזה מעלים אותו מעלה מעלה.

אפלו צדיקים גדולים שתמיד עולים מעלה מעלה וכו' וכו' גם שם בשמים, עם כל זאת כשבא ההלוא שלהם ושותים ואוכלים בסעדת ההלוא שלהם, מברכים איש את רעהו הנשמה שתהיה לה עליה, ולנו שתהיה ישועה, וידוע שהרב הקדוש מצאנו זי"ע בעל "דברי חיים" היה אומר את זה ביום ההלוא של הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, אף שהוא היה כל כך גדול ולא שיך להגיד שהוא צריך את הטובה שלנו וכו', עם כל זאת הקפיד הצדיק ואמר שגם לגדולי מבחרי הצדיקים צריכים להגיד שהנשמה תהיה לה עליה וכו', כי הם עולים מעלה מעלה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שזכותם של הצדיקים תגן עלינו.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפ.

אני נוסע עם בני לאומן, ובגלל הוצאות הנסיעה לא נותר לי כסף להוצאות השוטפות. אשמח לחזוק.

שאלה:

מצאת יעקב: לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א. דבר ראשון רציתי להודות לכם על כל מה שאתם עושים למעננו. ה' זכה אותי ובני חזרו בתשובה והתחתנו, ואחרי כמה שנים שהם נוסעים לרבנו, בעזרת ה' בלי נדר השנה אני אתם אצל רבנו בראש השנה. הבעיה היא שההוצאות על הנסיעה גדולות כף שלא נשאר לי כסף להוצאות השוטפות. אשמח אם תחזקו אותנו. ה' יתן לכם בריאות, שמחה ונחת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד
שלום וברכה אל יעקב נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין מלים בפני להסביר לך מה זה להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, כי הרי ראש השנה הוא יום הדין הגדול והנורא, וכמו שפאן בזה העולם כשיש לאדם משפט הוא מחפש אחר עורך דין גדול, וככל שהמשפט יותר חמור מחפשים עורך דין יותר גדול, והנה אנחנו לא יודעים מה ואיך ידונו אותנו בראש השנה הקדוש שהוא יום הדין והנורא ומפחד מאד מאד, ולכן נוסעים אל רבנו ז"ל שהוא העורך דין הכי גדול שהבטיח בהבטחה גדולה מאד שאם נהיה אצלו הוא ישתדל לטובתנו, ולכן אשרי מי שנוסע לראש השנה לאומן אל רבנו ז"ל.

והנה חכמינו הקדושים אמרו (ביצה ט"ז.) כל מזונותיו של אדם קצובים מראש השנה, הינו שאז כותבים את התקציב לאדם על כל

השנה, ולכן בודאי בזכות רבנו ז"ל תקבל השנה תקציב גדול, כי רבנו ז"ל הבטיח לאנשי שלומנו שעל הוצאות הדרך הלוך וחזור אל תדאגו, ואני אדאג לכם, ולכן לא כדאי להתבלבל בשביל כסף, כדאי אפלו ללוות כי נקבל את זה בחזרה מרבנו ז"ל. וכן אמרו (בראשית רבה, פרשה ג"ו, סימן י"ג) כל ימות השנה ישראל נאחזין בעברות ומסתבכין בצרות, ובראש השנה הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונוכרים לפני הקדוש-ברוך-הוא והוא מוחל להם; כשאדם חוטא בר מנן, אזי בלי שום ספק יקבל ענש, כי יש דין ויש דין, אבל כשאדם בראש השנה ומבקש סליחה, ומכניע את עצמו לפניו יתברך, מיד הוא מוחל לו, כמאמרם ז"ל (שוחר טוב תהלים קב, יח) "פנה אל תפלת הערער" - אמר רבי יצחק: כלפי דורות אמרו, שאין להם לא נביא ולא כהן ולא בית המקדש שיכפר עליהם, אלא עוד תפלה אחת שנסתיר להם שהם מתפללין בראש השנה ויום הכפורים, ולא תבזה אותו מהם. הוי, ולא בזה את תפלתם.

ולכן אשרי אדם שמצית את רבנו ז"ל ובא אליו אפלו במסירות נפש לאומן על ראש השנה, כי בפרוש אמר לנו (חיי מוה"ר"ן, סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוה"ר"ן, סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; ולכן בוא תבוא ברנה, ונזכה לקבל ממנו כל התקונים שאנחנו צריכים לקבל.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפא.

**אחותי עומדת להתחתן בחתנה אזורית.
האם מתר לי להשתתף בחתנה?**

שאלה:

מאת דניאל: שלום למורנו ורבנו.

שמי דניאל, אני חוזר בתשובה ומתחזק במשך כעשר שנים על ידי עצותיו של רבי נחמן מברסלב צדיק יסוד עולם. אני לומד בכלל יום שלם, יש לי זקן ופאות, אני לבוש בשחר לכן, ומנהל ארח חיים חרדי.

אני בא ממשפחה אשכנזית חלוצית אשר השקפותיה היו על דרך ההשכלה, ולכן תחלת החזרה בתשובה הייתה קשה, נזרקתי מבית אמי, ונעזרתי בעצת רבנו "אחד היה אברהם" על מנת לעקר עצמי משם אל השם יתברך. אחרי כמה שנים חזרתי לקשר עם משפחתי, וברוך השם היאם אמי מתחילה קצת לדבר על השם יתברך. אבי גם התחזק, אף לצערי לאחותי יש דעות קיצוניות ואסור לי להזכיר את שמו יתברך לידה אפלו בדרך אגב. אנו לא מתראים ונתק הקשר כמעט לחלוטין.

כיום היא חייה עם קבוצניק והם החליטו להתחתן. ישנו ארגון כפירני שמטרתו לצוד נפשות יקרות מעם ישראל אל הצד האחר, ובעוונותינו הרבים הוא צד את אחותי. הארגון הזה מקיים חתנות אזוריות עם גסח כתבה לא הלכתי, החפה ללא רב מקדש ושבירת הכוס ללא שום מטרה. הורי רוצים שאשתתף בחתנה של אחותי, אף אני רואה בזה חלול השם אם אהיה נוכח שם, ואמרתי להם כי אני אעשה כפי שבורא עולם רוצה ואתייעץ עם רב גדול שיתן לי תשובה מה לעשות. שאלתי לכבוד הרב: האם מתר לי להיות במקום עריכת הטקס הזה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דניאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזור בתשובה שלמה, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שזוכה לחזור בתשובה שלמה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד). במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עצרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים. ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד, והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מבן אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו; ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ' סימן י"ג) בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי - אין רשות למלאך לגע בו; בשביל זה הוא מסית את כל אדם "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו; ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נ"ח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

והעולה על הכל שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל שהוא מחזק ומעודד ומשמח אותנו, ומוציא אותנו מכל הטעויות והשטיות שנדבקו באדם שהם הכפירות והאפיקורסות שבאים על ידי חטאות נעורים, כי מי שחוטא בפגם הברית הוצאת זרע לבטלה ובזנות וכו' וכו', על ידי זה מטמטם את מחו ודעתו ושכלו, והוא מעקם את לבו בעקמומיות וקשיות וספקות עליו יתברך, עד שכופר בהכל רחמנא

ליצ'לן, ועד שמסתובב בדעות נפסדות וכו' וכו', והם אלו הטפשים לא שמים לב שפתאום יבוא היום שעוזבים את זה העולם וכו', כי אף אחד אין לו בטוח חיים, ומה נשאר לאדם? רק הטוב שזכה לקנות לעצמו, ולכן מסכנים אלו שנחטפים על ידי פת הארורים המסכילים וכו', שחושבים שהם הכי חכמים וכו', ואינם אלא טפשים גדולים מאד, כי עם שכל אנושי אי אפשר להבין רוחניות חיות אלקות, ולכן אתה צריך מאד מאד לשמח שזכית לחזור בתשובה שלמה, ותהלה לאל גם ההורים שלך נכנס בהם הרהור תשובה, ואני מאד מקווה לקדוש-ברוך-הוא, שגם האחות שלך תחזור לבסוף בתשובה.

אני הייתי מיעץ לך לטובת שלום המשפחה שתעבר שמה אחרי שגמרו את הטקס וכו', ותהיה שמה לשעה כדי לשמח את המשפחה, ושם תתבודד בשקט שלא ירגישו, ותבקש ממנו יתברך שכלם יחזרו בתשובה שלמה, אבל תשמר לא לאכל שמה, כי המאכלים בודאי לא כשרים.

הקדוש-ברוך-הוא יחזיר אותם ואת כל עם ישראל בתשובה שלמה.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפב.

**הארגון האסלאמי הקיצוני והאכזרי דאעש מתקרב
לאזורנו. האם יש ממה לחשש?**

שאלה:

מאת יהודה: שלום וברכה לכבוד קדשת מוה"ר"ש שליט"א. קדם כל, ברצוני להודות לכם על כל הטובות שעשיתם לי בחיים, ועל זה שבזכותכם סימתי את הש"ס משניות כפה פעמים ואני משתדל להתבודד בכל יום כפה דקות.

לְאַחֲרוֹנָה הַתְּחִילוּ לְהַגִּיעַ הַמוֹן דְּחוּחִים, תְּמוֹנוֹת וְסִרְטוֹנִים עַל
הַמַּעֲשִׂים הַמְזוּיָעִים שֶׁל הָאָרְגוֹן הָאֶסְלָאמִי הַקִּיצוֹנִי דַאֲעַשׂ.
הַדְּחוּחִים אֹמְרִים שֶׁהֵם הַשְּׁתַלְטוּ עַל חֻלְקִים גְּדוֹלִים בְּעִירָאק
וּבְסוּרִיָּה וְהֵם מְתַקְרְבִים מְאֹד לְגָבּוּל יִשְׂרָאֵל. הָאֵם יֵשׁ מִמָּה
לְחַשֵּׁשׁ?

דְּבַר נֹסֵף שֶׁקָּשׁוּר לְעֵנִין: לְאַחֲרוֹנָה פְּרָסְמוֹ סִרְטוֹן שְׁבוּ רוֹאִים
אִיךָ הֵם עוֹרְפִים רֹאשׁ שֶׁל אָדָם, וּמֵאֵז הַבְּנִים שְׁלִי מְאֹד
מְבַהֲלִים. אִיךָ אֶפְשָׁר לְהַרְגִיעַ אוֹתָם? תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִצַּא ז' אֶלּוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְהוּדָה נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרִּי חֻלְקָךְ שְׂאֵתָה לֹא מְטַעָה אֶת עֲצָמָךְ, וְהוֹלֵךְ עַל
פִּי דֶרֶךְ רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל שְׂאֵתָה לּוֹמֵד עַל פִּי סֵדֶר
דֶּרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהַסְפִּיק וּלְטִיל בְּכָל
הַמְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. תַּמְשִׁיךְ בְּצוּרָה כְּזוֹ וּתִזְכֶּה לְסִים אֶת
כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה - תַּנְיָךְ, שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה, גְּמָרָא, רַמְבַּ"ם טוֹר שְׁלַחַן
עָרוּךְ, וְכָל הַמְדַרְשִׁים, וְסְפָרֵי הַזֵּהָר וְהַתְּקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', סְפָרֵי חִסִּידוֹת
וְסְפָרֵי מוֹסֵר וְכוּ', כִּי עַל יְדֵי דֶרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לְהִיּוֹת
בְּכָל הַמְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

בְּעֵינֵי הַיִּשְׁמַעְאֵלִים וְכוּ', הֵרִי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַעִידָה עֲלֵיהֶם
שֶׁהֵם פְּרָאֵי אָדָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית טו, יב) "וְהוּא יִהְיֶה פְּרָא אָדָם יָדוּ
בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ וְעַל פְּנֵי כָל אַחֲיוֹ יִשְׁכַּן", וְרוֹאִים אִיךָ שֶׁהֵם מִתְּפַשְׁטִים
בְּכָל הַעוֹלָם וְכוּ', אֲבָל לָנוּ אֵין מָה לְפַחַד מֵהֶם, כִּי לֹא יִקַּח הַרְבֵּה
זְמַן עַד שְׂאֵמוֹת הַעוֹלָם בְּעֲצָמָם יֵרְאוּ אֶת גְּדֹל הַסְּכָנָה שְׂצוֹמַחַת מֵהֶם
וְכוּ', וְאִזִּי הֵם יִטְפְּלוּ בָהֶם כְּמוֹ שְׂצָרִיךְ, וְעַם יִשְׂרָאֵל יַעֲמְדוּ מֵהַצַּד
וְיִסְתַּכְּלוּ אִיךָ שְׁעִשְׂוֹ וְיִשְׁמַעְאֵל שׁוֹחֲטִים אַחַד אֶת הַשְּׁנִי וְכוּ' וְכוּ',

והגיע הזמן שלעם ישראל כבר יהיה להם נחת, ונזכה לחזור בתשובה שלמה, ולעבד את הקדוש-ברוך-הוא בתורה ובתפלה ובקיום מצוות מעשיות במנוחה שלמה.

בכלל לא כדאי להראות לילדים סרטונים מבהילים ומפחידים כאלו איך שעורפים ראשים וכו', והעמלקים הארורים ימח שמם שהם היו צריכים להיות העם הכי מתרבת עשו את זה למיליונים מאחינו בני ישראל - גברים, נשים, ילדים, עוללים ויונקים חפים מפשע, וכל אמות העולם ידעו מזה ועמדו בצד וצחקו, ועוד עזרו להם וכו' וכו', וגם את התמונות האלו לא כדאי להראות לילדים, כי זה מאד מאד מפחיד.

הקדוש-ברוך-הוא השומר את עם ישראל, ישמרנו ויצילנו שלא תהיה לארורים האלו שליטה עלינו, ויתפרדו כל פועלי און.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפג.

יש לנו שיעור קבוע בספרי ברסלב, וכל המשתתפים בו עדין רוקים. מה עלינו לעשות כדי להתחתן?

שאלה:

מאת נועם: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
אני מאחל ומתפלל לרפואת הרב, שה' יתן לו כחות להמשיך לחזק את כלנו עד ביאת משיח צדקנו.
רציתי לשאל את כבוד הרב שאלה שיוצאת מקרב לבני יש לנו בעירנו בתל-אביב בית מדרש 'היכל הקדש' שנפתח בסיעתא דשמיא עם המון עזרה של השם יתברך יש לנו שם אדם נשוי שמעביר דברי תורה ומצין שהכל בבחינת שיחת חברים, הוא מגלה לנו את כבוד הצדיק ודרכו, ותמיד מזכיר

שְׁבִדוֹר הִזָּה שְׁאֵי אֶפְשָׁר בְּלִי לְמוֹדֵי רַבְּנוּ נַחְמָן מְבַרְסְלָב וְכַמוֹבָן
 אִי אֶפְשָׁר בְּלִי לְמוֹדֵי כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש. אֲנַחְנוּ מְרַגְּשִׁים
 שֶׁהַשְּׁעוּרִים שֶׁהוּא מוֹסֵר לָנוּ הֵם הַשְּׁעוּרִים הַכִּי גְבוּהִים בְּכָל
 הַבְּרִיאָה - הוּא פְּשוּט מְכַנִּס בָּנוּ אֶת מְצִיאֹת ה' יִתְבָּרַךְ וְאָנוּ
 מְבַסִּים לְרֵאוֹת אֵיךְ שֶׁהִכַל אֱלֹקוֹת בְּכָל דְּבַר שְׁקוּרָה בְּבְרִיאָה
 וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּעוֹלָם הִזָּה.

אָנוּ לוֹמְדִים עַל פִּי סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְכַמוֹבָן
 בְּסִפְרֵי הַצְּדִיק וּבִפְרָט בְּסִפְרֵי 'אֲשֶׁר בְּנַחֵל'. הַשְּׁעוּר הַתְּחִיל
 לְפָנֵי שְׂבַע אוֹ שְׁמוֹנֵה שָׁנִים, וּבְשִׁלֵּשׁ הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת
 הַתְּרַחֵב יוֹתֵר וְיוֹתֵר - בְּלִיל שַׁבַּת מְגִיעִים לַשְּׁעוּר כְּמַעֲט
 עֶשְׂרִים אֲנָשִׁים, וְאַף פְּתַחְנוּ עֲזַרְת נְשִׁים מְצַמְצָמֵת. שְׁלוֹשׁ
 פְּעָמִים בְּשַׁבּוּעַ אֲנַחְנוּ נִפְגָּשִׁים לַשְּׁעוּר מְשִׁתָּף, בְּכָל פְּעַם
 בְּנוֹשֵׂא אַחֵר - פְּעַם בְּלִקוּטֵי מוֹהֲר"ן, פְּעַם בְּסִפְרֵי מַעֲשִׂיּוֹת,
 וּפְעַם בְּסִפְרֵי צְדִיקִים.

כָּל הַמְשִׁתָּפִים בַּשְּׁעוּר הֵם בַּחוּרִים רוֹקִים, רַבְּנוּ בְּשָׁנוֹת
 הָעֶשְׂרִים פְּלוֹס וְחֶלֶק בְּשָׁנוֹת הַשְּׁלוֹשִׁים פְּלוֹס, וְעַל כֵּלָּנוּ
 עוֹבְרִים קְשָׁיִים בְּמִיחָד בְּנוֹשֵׂא מְצִיאַת הַזּוּג - אָנוּ קוֹרְאִים אֶת
 הַתְּפִלוֹת שֶׁל מְצִיאַת הַזּוּג, מְשִׁתְּדִלִים לְשִׁמּוּר עַל קִדְשָׁהּ,
 מְשִׁתְּדִלִים לְהַתְּחַזֵּק וּלְהַתְּבַדֵּד, וְחֶלֶק מֵאֲתָנוּ נוֹסְעִים מִדִּי
 פְּעַם לְקִבְרוֹת צְדִיקִים, מִמָּשׁ כָּל מָה שֶׁשְּׂמַעְנוּ שֶׁהָרֵב מִמְּלִיץ
 לַעֲשׂוֹת אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים, וְאָנוּ מְשִׁתְּדִלִים בְּכָל כַּחֲנוּ לְמַצֵּא אֶת
 זוּגְנוּ. כְּלָנוּ אֵף תְּרַמְנוּ וְהַדְּפַסְנוּ אֶת הַקּוֹנְטֵרַס 'מְצִיאַת הַזּוּג'
 בְּאֵלֶף עֶתְקִים וְאָנוּ מְתַכְנְנִים לְהַפִּיץ אוֹתוֹ יַחַד עִם דִּיסקָה שֶׁל
 שְׁעוּר לְשִׁמְיעָה שֶׁמְדַבֵּר עַל שְׂדוּכִים.

בְּאֵמֶת שֶׁכְּלָנוּ רוֹצִים לְהַתְּחַתֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם כְּמוֹ בְּדוֹרוֹת
 הַקּוֹדְמִים, אֵף נִרְאָה לָנוּ שֶׁהַיּוֹם הַבַּחוּרוֹת מְחַפְּשׁוֹת אֶת
 הַבַּחור עַל הַסּוֹס הַלְבָן... כְּלָנוּ בְּסוּךְ הַכֵּל מְחַפְּשִׁים אֶת הָאֲחַת
 שֶׁתְּהִיָּה רְצִינִית, הַחֲלֵטִית, בְּלִי הַשְּׁפָעוֹת, עִם יְרֵאת שְׁמַיִם

ומדות טובות כְּדִי לְהַקִּים בֵּית, וְנִרְאֶה שֶׁהַיָּמִים זֶה פְּשוּט דוֹר
שֶׁמְשַׁפֵּעַ מֵהֲרַבָּה דְּבָרִים לֹא טוֹבִים.
וְיֹתֵר מֵהַכֹּל, מֵרַב שֶׁכָּלְנוּ מְרַגְּשִׁים אֶת הַקָּשִׁי הָרוּחָנִי,
רְצִינוּ לְדַעַת מְתֵי נִתְבַּשֵּׁר עַל בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ? אֲנַחְנוּ
מְרַגְּשִׁים שֶׁכָּבֵר אִי אֶפְשָׁר לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד בְּכֹל הַתְּקוּפָה
הַזֹּאת שֶׁל הַחַיִּים, וְשֶׁהַדוֹר הַזֶּה הוּא מִמֶּשׁ בְּבַחֲיִנַת 'גֶּשֶׁר צַר
מְאֹד' כְּמוֹ שֶׁרַבְּנוּ נִחְמָן מִבְּרִסְלָב אָמַר. אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים הַכֹּל
לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, אֲבָל אֲנַחְנוּ רוֹצִים אֶת חֲזָקוֹ שֶׁל כְּבוֹד קִדְשֵׁי
מוֹהְרָא"ש לְכָלְנוּ - אִיךָ מִמְּשִׁיכִים מִכָּאן כָּל אֶחָד בְּאֶשֶׁר הוּא?
נִשְׁמַח מְאֹד לְקַבֵּל אֶת עֲדוּדוֹ וְחֲזָקוֹ שֶׁל הָרַב. תּוֹדָה, וּמְאֻחָלִים
לְרַב שְׂיִזְכֶּה שֶׁכָּל מִשְׁאַלוֹתָיו יִתְגַּשְׁמוּ לְטוֹבָה, אָמֵן.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר כִּי תֵצֵא ז' אֱלוֹל ה'תשע"ד
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נוֹעַם נְרוֹ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבָךָ.

אֲשֶׁרִיכֶם וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְכֶם שֶׁפִּתְחֶתֶם זֶה לְפָנַי כְּמָה שְׁנַיִם בֵּית
הַכִּנְסֵת "הַיִּכַל הַקִּדְשׁ" עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא בּוֹנֵה "הַיִּכַל הַקִּדְשׁ"
כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ"ט) שֶׁהַצְּדִיק בּוֹנֵה "הַיִּכַל
הַקִּדְשׁ", וְצָרִיכִים הָרַבָּה הַתְּחִזְקוֹת לְכָל אֱלוֹ שְׁחֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה
שִׁישְׂאָרוֹ בְּקִדְשָׁהּ, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם אֹרֵב עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד.

אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת הַזֹּאת לְהַתְּפַלֵּל יַחַד בְּבֵית
הַכִּנְסֵת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְמִי יִתֵּן שֶׁכָּל עֵיר וְעִיר יִפְתַּח בֵּית
הַכִּנְסֵת "הַיִּכַל הַקִּדְשׁ" עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

יְדוּעַ מַה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת בֵּית הַכִּנְסֵת
שֶׁנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ (חַיֵּי מוֹהֲר"ן, סִימָן ש"א) וְכִשְׁהִיָּה לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בֵּית
הַכִּנְסֵת בְּעִיר נְעַמְרוּב עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהַתְּפַלְלוּ בְּיַחַד
וְכוּ', וְאַחַר כֵּן נִתְבַּטַּל, אָמַר מִי יוֹדֵעַ מַה הִיָּה אִם הִיָּה מִתְקַיֵּם דְּבַר

המנין שלכם? המנין שלכם היה בוקע רקיעים. גם פעם אחת היה רבי נפתלי ז"ל מנגן איזה מזמור בבית המדרש בלילה עם עוד אנשים מאנשי שלומנו, ורבונו ז"ל שכב כבר על מטתו, וקם רבונו ז"ל ממטתו ונכנס אליהם לשמע את נגינתם. ואחר כך אמר להם תדעו שהנגינה שלכם היתה בוקעת רקיעים וכו', תוכלו לשער עצמכם אשר כבר שכבתי על מטתי, והנגינה שלכם משכה אותי ממטתי להכנס אליכם וכו'; עין שם. רואים מכל זה את גדל המעלה שאנשי שלומנו חסידי ברסלב בכל עיר ועיר איך שצריכים לעשות לעצמם בית הכנסת על שם רבונו ז"ל, וגורמים נחת רוח גדול לרבונו ז"ל, ומה גם שיכולים שמה להתפלל על פי הנסח שלנו, ולדבר את הדבורים של רבונו ז"ל, ולהתחזק יחד, ולרקד ביחד אחר כל תפלה ותפלה כנהוג אצל אנשי שלומנו.

בענין מציאת הזווג, עליכם לדעת שרבונו ז"ל רצה שנתחתן לשם שמים בגיל צעיר, ולכן צריכים להזדרז להתחתן ולא לחכות, ותהלה לאל לא חסרות בנות, צריכים רק לעקר מעצמו שלא להיות ברין ואז תכף ומיד מוצאים את הבת זוג. וחכמינו הקדושים אמרו (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא; אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזווג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', וחושב לעצמו: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משפיל וכו', אקח את זו?" והוא מסתובב ומחפש את בת הזוג שלו כפי הדמיון שנכנס בו כאלו מי יודע מה הוא, והוא רוצה שיבוא אליו זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו' ומסתובב ויוצא לפגישות פן ואולי אמצא את בחירת לבבי שתבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאין כסף וכו', ובשביל זה הבחור מחכה עד שיוולד זוג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו רואה שהוא כבר בגיל שלושים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא; תרד

מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך, ואם מקימים את זה מיד יכולים למצא את בת הזוג.

תהלה לאל דבר רבנו ז"ל מתפרסם בכל העולם פלו, וזו תהיה הגאולה, כמו שאמר רבנו ז"ל כשהספר שלו יקבל בעולם יכולים להכין את עצמנו אל הגאולה, ותהלה לאל שספרי רבנו ז"ל נכנסים בעולם, וראוי לנו לשמח מאד מאד שאלו כבר הסימנים שאנחנו קרובים אל הגאולה.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפד.

**איך מתרצים את הסתירה שיש בדברי חז"ל
בענין המבול?**

שאלה:

מאת אפרים: שלום לכבוד קדשת עטרת ראשנו מוה"רא"ש.
רציתי לשאל שאלה בענין דור המבול: מובא שלא ירד בארץ ישראל מבול, ומאידך כתוב שנשתיירו בארץ ישראל שלושה מעינות של מים רותחים, משמע שכן היה שם מבול. איך מסבירים את הסתירה שיש כביכול בין שני המקורות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אפרים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (זבחים ק"ג.) שיש מחלקת בין רבי יוחנן לבין ריש לקיש - מר סבר ירד מבול לארץ ישראל, ומר סבר לא ירד.

אמר רבי נחמן בר יצחק: ושניהם מקרא אחד דרשו (יחזקאל כב, כד) "בן אדם אמר לה את ארץ לא מטהרה היא לא גשמה ביום זעם". ולכן אין פה שום סתירה, זו מחלקת בין רבי לתלמיד, ולפי דברי זה שאמר שכן היה מבוול בארץ ישראל, אזי לא קשה כלל שנשארו מעינות של מים רותחין.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפה.

**אנו רוצים להצטרף לאחת מקהלות ברסלב.
מה היחודיות של הקהלה ביבנאל?**

שאלה:

מאת יהושע: לכבוד הרב שלום.
אני ואשתי רוצים לעבר לאחת מקהלות ברסלב, אף עדין לא יודעים לאיזו מהקהלות כדאי לנו להצטרף. בין שאר האפשרויות אנחנו שוקלים לעבר ליבנאל, אף היות ואיננו מכירים את המקום פונים אנו לכבודו ומבקשים לדעת: מה היחודיות של הקהלה ביבנאל? נשמח מאד אם הרב יוכל להתייחס למכתבנו זה. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד
שלום וברכה אל יהושע נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ל"א). עשר מסעות נסעה שכינה וכו', וכנגדן גלתה סנהדרין וכו'. עשר מסעות נסעה שכינה מכפרת לכרוב, ומכרוב לכרוב, ומכרוב למפתן, וממפתן לחצר, ומחצר למזבח, וממזבח לגג, ומגג לחומה, ומחומה לעיר, ומעיר להר, ומהר למדבר, וממדבר עלתה וישבה במקומה וכו'. והסנהדרין גלו מלשכת הגזית לחנות, ומחנות לירושלים, ומירושלים ליבנה, ומיבנה לאושא, ומאושא ליבנה, ומיבנה לאושא, ומאושא לשפרעם, ומשפרעם לבית שעים, ומבית שעים לצפורי, ומצפורי לטבריא, וטבריא עמקה מכלן וכו'. אמר רבי יוחנן: ומשם עתידין לגאל; נמצא שהתחנה האחרונה אליה הסנהדרין גלו וכן השכינה גלתה וכו' זה בטבריא שהיא בגליל התחתון. וראו בחוש במשך כל הדורות שהגליל היה חרב ונחרב, כי פעם היה הגליל מלא עם עירות המלאות עם עם ישראל, והכל נחרב לגמרי, והנה תהלה לאל אֲנַחְנו עומדים כְּבוֹר לְהַגָּאֵל, אֲזִי רוֹאִים בְּחוֹשׁ אֵיךְ הַגָּלִיל מִתְחִיל לְהַבְנוֹת, וּבִפְרֹט הָעִיר טְבֵרְיָא, וְיָדוּעַ מֵהַ שְׂמוּבָא בִירוּשָׁלַיִם (מגלה פרק א' הלכה א') שִׁיבְנָאֵל הִיא מְשׁוּדוֹת טְבֵרְיָא; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מגלה ו) לָמָּה נִקְרָא שְׁמָהּ טְבֵרְיָא? שִׁיּוֹשְׁבֵת בְּטִיבוּרָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ילקוט קהלת רמז תתקס"ז) אָדָם יֵשׁ לוֹ טְבוּר וְהָאֶרֶץ כֵּן, שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל לח, יב) "יֵשְׁבִי עַל טְבוּר הָאֶרֶץ"; וְכֵמוֹ שֶׁאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא בְּאֲמִצֵּעַ הָעוֹלָם, כִּךְ טְבֵרְיָא הִיא בְּאֲמִצֵּעַ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַטְבוּר הוּא בְּאֲמִצֵּעַ הָאָדָם (עין תנחומא קדושים). וְעַכְשָׁו אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּחוֹשׁ אֵיךְ שִׁיבְנָאֵל שֶׁהִיא מְשׁוּדוֹת טְבֵרְיָא הוֹלֶכֶת וְנֹבְנִית בְּצוּרָה יוֹצֵאת מִן הַכָּלָל לְהַעֲשׂוֹת עִיר וְאִם בְּיִשְׂרָאֵל, מֵהַ שְׂאֵף אַחַד לֹא חָלַם עַל זֶה אֵי פְעַם, כִּי תִהְיֶה לְאֵל מִי שֶׁרַק נִכְנָס שְׁמָהּ לֹא יָכוֹל לְהֶאֱמִין לָמָּה שְׂרוּאָה לְפָנָי מְרָאֵה עֵינָיו.

כי תהלה לאל בנינו קהלה קדושה, חממה של אמונה, מקור של חסד ממש לתפארת ביבנאל, שעד עכשו היה שם מדבר שם מהיהדות, ומאז שיסדו את יבנאל בשנת תרס"א עד שבאנו לשם בשנת תשמ"ח לא היה זכר של יהדות כלל וכו', ואדרבה פה היה

המקום שהעבירו על הדת את עדת התוניסאים ואת עדת התימנים וכו' וכו', והיה המקום פה שמם לגמרי בלי שום זכר של יהדות, ותהלה לאל היום המקום פורח ברוחניות, ומי שרק נכנס שמה לא יכול להאמין למה שרואה לפני מראה עיניו וחושב שהוא נמצא בירושלים או בבני ברק או בברוקלין בלי שום הגזמה.

קדם כל, יש מנינים מותיקין עד חצות לילה - שחרית מנחה וערבית מנין אחר מנין, שדבר כזה אין רק בעירות הגדולות, אבל לא באיזו מושבה נדחת שלא ידעו אי פעם איפה זה על המפה וכו'.

אחר כך יש לנו מקוה מפאר וענק לגברים עם שלושה בורות לטבילה, וכן יש לנו מקוה טהרה מפאר לנשים (אגב, שמסגל מאד לפקידת עקרות, כי נבנה במסירות נפש הכי גדולה במחתרת כמו ברוסיה לפני שבעים שנה, כי זה שצריך להיות ממנה על הדת, הוא אשר עכב את בגית המקוה בכל מיני מסירות כאחד הרשעים הכי גדולים אשר לא יאמן כי יספר וכו').

וכן יש לנו מערכת חנוף שלמה, הינו שיש לנו פעוטונים, גנים לבנים ולבנות, בית ספר לבנות, וסמינר לבנות, תלמוד תורה לבנים, ישיבה קטנה וישיבה גדולה לבחורים מצוינים, וכן יש לנו ישיבה של בעלי תשובה, אשרי עין ראתה זאת כמו עיניו. מלבד זאת יש לנו כולל לבעלי בתים "אור המאיר" שלומדים שמה קרוב למאה אברכים, וכן כולל להוראה "תפארת בנימין" שלומדים שמה כחמשים אברכים את ההוראה, ותהלה לאל יש לנו "בית הוראה" עם גאב"ד ועוד חמשה דינים שהם פוסקי הלכות המצויות וכו', ושואלים אותם את כל השאלות שיש לכל אחד, והמקום שוקק ביהדות.

ועל כלם יש לנו בית התבשיל - "אהל אברהם" שמחלק אכל בחנם לכל מי שרק רעב, ובכל יום מתפלת ותיקין עד עשר בערב זה פתוח לכלם - גברים ונשים וילדים, ובכל יום מחלקים קרוב לאלף מנות אכל טרי וטעים.

יש לנו במשך היום חמשה שעורים נפרדים בדרך היומי, ופה מדברים מאיזה מושבה נדחת שאף אחד לא ידע אי פעם איפה שהיא נמצאת וכו', ועכשו תהלה לאל יש כבר למעלה מארבע מאות ועשרים משפחות חסידי ברסלב בן ירבו.

וזה למעלה משלוש שנים שפתחנו פה חנות יודאיקה "ברסלב סנטר" - כל מה שיהודי צריך בנקדה אחת, ותהלה לאל יש מהפכה ביבנאל ביהדות, זה ארבעים שנה שמונעים מתושבי המקום להכעיס וברשעות את כל הקשור ליהדות וכו', ותהלה לאל מהרגע שנפתחה החנות התחילו תושבי המקום להכנס, וכל אחד קונה - זה מזונה, זה ציצית, זה תפלין, זה טלית, זה כפות וכו' וכו', מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, לא יאמן כי יספר קדשת כל בר ישראל, אשרי עין ראתה זאת, וכן רואים איך שיש דו קיום בין תושבי המקום לחסידי ברסלב שלא מפריעים לאף אחד וכו', הקהלה היא קהלה פתוחה וכו' בבחינת חיה ותן לחיות וכו', לא מתערבים בחיי אף אחד וכו', ויבנאל תהיה דגמא ומודל איך קמץ קטן של יהודים עם מסירות נפש יכולים להפך מדבר שמם מיהדות וכו' למקום פורת, ועוד רבות יספרו על זה, אחר חצי יובל שנים של רדיפות ומסירות וכו' וכו' שרודף ומוסר אותנו מי שרודף ומוסר איזה רשע ארור טמא שלבסוף יתגלה קלונו ברבים וכו' וכו', ושם רק מקלות בגלגלים וכו', ומונע ומעכב כל דבר השיך לקדשה, ואף על פי כן בכח הרצון החזק שהכניס בנו רבנו ז"ל הצלחנו להקים אימפריה כזו, אשר לא מקבלים אגורה שחוקה מהמועצה הדתית וכו' וכו' והכל רק בכחות עצמנו בעזרתו יתברך שמו, ואנחנו לא צריכים שום טובות מאף אחד, אלא כל אנשי שלומנו נותנים יד וכתף וביחד עוזרים אחד לשני, וכך הוא בין נשות אנשי שלומנו - יש אחדות ואהבה גדולה מאד מאד, ויש להם פעמים בשבוע ערבי שמחה שמתאספות יחד לשמח ולרקד, ועוזרות אחת לשניה בכל המובנים.

ולא בחנם שרבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן, סימן רי"ח) "בעזרת השם

איך האב אויס גיפירט אין וועל אויס פירן, "נצחתך ואנצח", ותהלה לאל אור הקדשה רק עולה, וחשך הטמאה רק נעלם עד שיתבטל לגמרי, ויקים (זכריה יג, ב) "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ", ולכן אשרי מי שיצטרף אל הקהלה הקדושה הזו במקום הכי יפה בארץ ישראל שהוא יבנאל, ויטעום טעם גן עדן בזה העולם.

ומובא בזהר (וירא קי"ט). יתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל וכו', עין שם; וכן הוא (שמות ז): בההוא זמנא יתער מלכא משיחא לנפקא מגו גנתא דעדן, מההוא אתר דאתקרי קן צפור, ויתער בארעא דגליל וכו', עין שם; וכן הוא (שם ט). וכדין יחזון כל עלמא דהא אתגלי מלכא משיחא בארעא דגליל, ויתכנשון ליה כל אינון דלעאן באורייתא, ואינון זעירין בעלמא, ובזכות ינוקי דבי רב יתקף חיליה לאתגברא וכו', עין שם. הרי שלך לפניך שדיקא מיבנאל מתחילה הגאולה, כי היא הגליל התחתון אשר משם עתידין להגאל, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתו יתברך.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפ0.

אני ואשתי נשואים כבר שנים רבות ועדין לא זכינו לילדים. האם יתכן שזה בגלל חטאי העבר שלי?

שאלה:

מאת ירון: שלום רב לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני מתפלל שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה ותצליח בכל מעשה ידיך.
אני ואשתי נשואים קרוב לשלש עשרה שנה ועדין לא נפקדמו בזרע בר קימא. האם יכול להיות שזה בגלל שבחיי העבר הלא-דתיים שלי חברתי הרתה ממני ובצעה הפלה וזה מה

שְׁעוּמַד בְּדַרְכֵי? וְאִם יֵשׁ הַשָּׁר בֵּין הַדְּבָרִים, מַה הַתְּקוּן לְכַף?
תּוֹדָה, יְרוּן.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִצָּא ז' אֱלוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְרוּן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אוֹתְךָ לְהַתְחַתֵּן, וְזָכִיתָ לְחִזּוֹר בַּתְּשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, אַזִּי רָאָה לְשַׂכַּח אֶת הָעֶבֶר לְגַמְרִי, כִּי זֶה עֶקֶר הַתְּשׁוּבָה שֶׁיִּמְחַק
מִהַזְכָּרוֹן אֶת כָּל הָעֶבֶר שֶׁלוֹ וַיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

כְּדַאי שְׁאַשְׁתָּךְ תִּלְךָ לְהַבְדִּיק אֶצֶל רוֹפֵא מְמַחָה, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת
שְׂזָה רַק דְּבַר קָטָן מֵה שֶׁמִּפְרִיעַ וְכו' וְכו', וְזָכוֹר תִּזְכּוֹר מֵה שֶׁחֲכַמֵּינוּ
הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (כְּבֵּא בַתְּרָא י'): מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וַיְהִי לוֹ בְּנִים זָכָרִים? רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: יִפְזֹר מְעוֹתָיו לְעַנִּיִּים, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יִשְׁמַח אִשְׁתּוֹ
לְדַבֵּר מִצְוָה; וְלִכְּן תִּרְאֶה לְקִיָּם אֶת שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁתִּפְקְדוּ בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא. וְאִם אֶפְשָׁר שְׁאַשְׁתָּךְ תִּטְבֵּל
בַּמַּקְנָה בִּיבְנָאֵל מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, כִּי הַמַּקְנָה הַזֶּה מְסַגֵּל לְפַקִּידַת
עֲקָרוֹת.

רַק תִּרְאֶה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתְּךָ, וְאַף פַּעַם אֶל תְּרִיבוּ וְאֶל
תְּתוֹכְחוּ, וְשָׂאֵל יְהִי בֵּינֵיכֶם שׁוֹם חִלּוּקֵי דְעוֹת, וְתִשְׁמְרוּ עַל טְהוֹרַת
הַמִּשְׁפָּחָה, וְתִרְאוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁיְהִי לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה...

ד' תתפז.

**רציתי לשכר חנות, וכשבאתי לראות אותה נפלת
ונחבלתי. האם יש בזה סימן עבורי?**

שאלה:

מאת יעל: שלום לכבוד הרב.

יש לי חנויות בגדים בבני ברק ורציתי לפתח עוד סניף במקום שבו השכירות מאד זולה והמקום מצין. כשבאתי לראות את החנות ורציתי את הכביש הקרוב אליה נפלתי על הכביש ונחבלתי. האם זה סימן לא טוב וזה אתות שלא כדאי לי לקחת את החנות?
הענין קצת דחוף לי כי החגים בפתח ואשמח לתשובה בקרוב. תודה רבה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין סה:) תנו רבנן: מנחש זה האומר פתו נפלה מפיו, מקלו נפלה מידו, בנו קורא לו מאחריו, עורב קורא לו, צבי הפסיקו בדרך, נחש מימינו, ושוועל משמאלו, אל תתחיל בי שחרית הוא, ראש חדש הוא, מוצאי שבת הוא. תנו רבנן: לא תנחשו ולא תעוננו - כגון אלו המנחשים בחלדה, בעופות ובדגים; הינו כל דבר שאדם תולה בדבר גשמי או באיזה מקרה מהמקרים שקראו לו, אמרו חכמינו הקדושים (שבת סז:) הרי זה מדרכי האמורי.

והזהירנו על זה רבנו ז"ל ביותר (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן י"ח) שזה כבר פגם אמונה, כי בר ישראל אסור לו ללכת בדרכי הגוים

וְלַחֲשׁשׁ מִפְּנֵי שְׁנֵפֶלְתִּי וְכוּ' סִימָן שֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה זֶה לֹא בְּשִׁבְלִי וְכוּ', אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת 'נִפְלְתִי אֲזִי אֲנִי צָרִיךְ לְקוֹם' וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַנְּכִיָּא (מִיכָה ז, ח) "אֵל תִּשְׁמָחִי אִיכְתִּי לִי כִי נִפְלְתִי קָמְתִי כִי אֲשׁב בַּחֲשֹׁךְ הַיְיִ"ה אֹר לִי", וְלָכֵן אֵל תִּבְלְבְּלִי אֶת עֲצָמָי, אֲלֵא תִפְתָּחִי אֶת הַחַנוּת וְתִהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מִפְּלָגָת, רַק תִּשְׁמִי מְזוּזוֹת חֲדָשׁוֹת עַל פִּתְחֵי הַחַנוּת, וְכֵן שְׁתִּהְיֶה קַפַּת צְדָקָה בַּחַנוּת, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חַיִּי מוֹהֲר"ן, סִימָן שֵׁנִי"ה) שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלוֹ הוּא שְׁמִירָה גְדוֹלָה בְּבֵית לְשֹׁמֵר גַּם הַעֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן הָאָדָם מִכָּל הַהֲזָקוֹת. וְהַזְכִּיר אֲזִי עֲשִׂיר אֶחָד שֶׁהִיא יוֹדְעוֹ וּמְכִירוֹ, וְאָמַר שְׁגַם אֵלָיו הִיא טוֹבָה גְדוֹלָה שִׁיְהִיָּה הַסֵּפֶר שְׁלִי בְּבֵיתוֹ, כִּי תִהְיֶה לוֹ שְׁמִירָה גְדוֹלָה לְכָל דְּבָר וְשִׁתְּקִים עֲשִׂירוֹתוֹ.

וְלָכֵן מַה טוֹב וְמַה נְּעִים שִׁיְהִיָּה בַּחַנוּת אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוֹטֵי מוֹהֲר"ן", שֶׁהוּא שְׁמִירָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְרְאוּי שִׁיְהִיָּה בְּכָל בֵּית וּבְכָל רֶכֶב הַסֵּפֶר "לְקוֹטֵי מוֹהֲר"ן", וְזֶה יִהְיֶה לוֹ שְׁמִירָה גְדוֹלָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכָי, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה...

ד' תתפח.

בְּעָלֵי מְכוֹר לְאַלְכוֹהוֹל, וְלֹאֲחֶרֶנָּה אָנוּ עוֹמְדִים לִפְנֵי פְרוּק הַזּוּגִיּוֹת. הֲאֵם זֶה הַדְּבָר הַנִּכּוֹן לַעֲשׂוֹת?

שְׁאֵלָה:

מַאת שְׂרָלִין: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁי הָאֲדָמו"ה, שְׁלוֹם.

אֲנִי נִשְׁוָאָה שֵׁשׁ שָׁנִים וַיֵּשׁ לִי יְלָדָה אַחַת בֵּת חֲמֵשׁ. מִתְחַלֵּת הַנִּשְׁוָאִים הָיוּ בִּינִי לְבִין בְּעָלֵי בְּעִיּוֹת קִשׁוֹת בְּשְׁלוֹם בֵּית לְמִרוֹת שֵׁשׁ בִּינֵינוּ אֶהְבֶּה. בְּעָלֵי מְכוֹר לְאַלְכוֹהוֹל וְהַדְּבָר גּוֹרֵם לוֹ לְאַבֵּד

שְׁלִיטָה. הַיִּינוּ שְׁנֵיתִים בְּטוֹל זֹגֵי שְׁעָזָר רַק לִי לִהְיוֹת יוֹתֵר סְכֵלִית אֵלָיו, אֲךָ מְבַחֲיֵנְתוֹ אֵין שְׁנוֹי. אוֹלֵי הוּא פְּחוֹת מְשֻׁפֵּל מִבְּעָבָר.

לִפְנֵי חֲדָשִׁים בְּעָלֵי עֵבֶר מְשַׁבֵּר שְׁגָרָם לוֹ לְהִתְמוֹטְטוֹת. נְסִיתִי לְהִתְמוֹדֵד לְבַד, אֲךָ כַּעֲבָר חֲדָשׁ כְּשֶׁרָאִיתִי שֶׁהוּא לֹא חוֹזֵר לְעַצְמוֹ עֲרַבְתִּי אֶת הַהוֹרִים שְׁלוֹ כְּדִי שְׁיַעֲזְרוּ לוֹ, אֲךָ הֵם בְּמִקּוֹם לְעֹזֵר הַפְּרִידוֹ בִּינֵנו, שְׁטַפּוּ לוֹ אֶת הַמּוֹחַ וְאָמְרוּ לוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִתְגַּרֵּשׁ. הוּא רוֹצֵה לְהִתְגַּרֵּשׁ אֲבָל הוּא רוֹצֵה שְׁאֲנִי אֶפְתַּח אֶת הַתִּיקָה.

אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהִכִּי נָכוֹן בְּשִׁבְלִי לְהִתְגַּרֵּשׁ כִּי נְסִיתִי כִּכָּר אֶת הַכֹּל וְשׁוֹם דָּבָר לֹא הִצְלִיחַ, אֲבָל אֲנִי מְאֹד אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ וְקִשָּׁה לִי עִם זֶה. מָה עָלֵי לְעִשׂוֹת?

תשובה:

בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תִצָּא ז' אֱלוֹל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׂרָלִין תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי בְּדַרְךָ כָּלֵל נִגְדַת גְּרוּשִׁין, וְלִכֵּן אִם אֶת יְכוּלָה לְפַעַל שֶׁהוּא יִלְךְ לְגַמְלָה לְהַגְמִיל מֵאֲלֻכוֹהוּל הִיָּה טוֹב מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשְּׁכָרוֹת זֹו מִחֻלָּה כְּמוֹ סָמִים רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן, כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹקַח סָמִים רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן אוֹ שׁוֹתָה לְשִׁכְרָה עָלָיו אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי) "כִּי יִתֵּן בְּכּוֹס עֵינּוֹ" - בְּכִיס כְּתִיב - הַשְּׁכּוֹר נוֹתֵן עֵינּוֹ בְּכּוֹס לְשִׁתּוֹת, וְהַחֲנוּנִי נוֹתֵן עֵינּוֹ בְּכִיס. "כִּי יִתֵּן בְּכּוֹס עֵינּוֹ" - רוֹאֵה אֶת חֲבֵרוֹ שׁוֹתָה וְהוּא אוֹמֵר לוֹ מִזַּג לִי וְאֲנִי שׁוֹתָה, וּמִתְלַכְלֵךְ בְּרַעִי וּבְמִימֵי רַגְלָיִם. "יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים" - סוֹפּוֹ לְמַכֵּר כָּל חֶפְצָי בֵּיתוֹ וְאֶת כָּל כְּלֵי תְּשֻׁמִּישׁוֹ וְאֵין לוֹ לֹא בְּגָד וְלֹא תְּשֻׁמִּישֵׁי הַבַּיִת וְלֹא כָּלוּם וְהַבַּיִת רִיקָה מִן הַכֹּל. "יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים" - סוֹף שֶׁהוּא מִתִּיר אֶת הַעֲבֵרוֹת וְעוֹשֶׂה אוֹתָם הַפְּקָר כְּמִישׁוֹר, מְשִׁיחַ עִם אִשָּׁה בְּשׁוֹק וּמְנַבֵּל אֶת פִּיו וְאוֹמֵר דְּבָרִים

רעים בשכרות ואינו מתבייש לפי שנתטלטלה דעתו ואינו יודע מהו
אומר ומהו עושה; ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כ"ו) על
ידי שכרות שוכחים את כל המצוות.

שכרות זו מחלה גדולה מאד, אבל היום יכולים להגמיל מזה אם
רק רוצים, ולכן את צריכה לנסות ולא להתיאש, אף שהמצב מאד
מאד בכי רע וכו' וכו', אבל יען שכל כך נקשרת אליו, תנסו עוד מה
שאת יכולה לעשות, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא שתצליחי בדרךך.
המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתפט.

**הורי לא אוהבים את החלטתי לגדל זקן.
האם כדאי לסדר אותו כדי לרצות את הורי?**

שאלה:

מאת שילה: שלום לכבוד הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א.
אני בא מבית חלוני, והורי לא אוהבים את החלטתי לגדל זקן
בטענה שהזקן עדין אינו גדל בצורה אסתטית. האם לקצוץ
מעט על מנת לסדרו ולרצות את הורי?
אצין כי אמנם בבית היו תקופות קשות, אף כיום יש שלום,
ולמרות שהם לוחצים עלי בענין זה הם לא צועקים וכועסים
מאד.
תודה רבה לכבוד הרב שעצותיו הקדושות עוזרות ומשמחות.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד
שלום וברכה אל שילה נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לחזור בתשובה שלמה, וראה לקדש שם שמים על ידי שתכבד את ההורים שלך, ולכן לעת עתה ראה לסדר את הזקן שלך כדי לא לעורר מחלוקת ומריבות עליך, כי חבל מאד שיהיה ריב במשפחה מפני אי הבנות, ואם תכבד ותיקר את הוריך על ידי זה תזכה לראות שגם הם יחזרו בתשובה שלמה, כי אם הם יראו שחזרה בתשובה זה לא עניין על מנת שתעלה לרקיע וכו', וזה לא דרך קיצונית כלל, אדרבה, על התורה נאמר (משלי ג, יז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", ואז אם תלך בדרך הממצעת תצליח בדרךך.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה כמו שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחקמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמצר היום מצר למחר לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד שמכריח את עצמו להיות בשמחה, אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתצ.

אני שיך לקהלה חסידית גדולה, ומאז שהתקרבותי אליכם משפחתי גורמת לי הרבה מניעות

שאלה:

מאת דוד: אני שיך לקהלה חסידית גדולה, ובתקופה האחרונה נקשרתי אליכם מאד, וממש בווער בנפשי הרצון לנסע לצדיק ולהנות מאור זיו פניו, אבל בביתי מונעים זאת ממני ולא רוצים לתת לי לנסע לשבת או לזמן אחר במחצת הצדיק. האם יש מציאות שאוכל להגיע באמצע השבוע ולהכניס כדי לקבל ברכה מהצדיק? גם בענין אומן יש אותה בעיה - איני יכול לנסע, אבל מה לעשות האמת בווערת ברוך ה'... אני זוכה ללמד את הח"י פרקי משניות, דבר שהפך אותי לגמרי, ולקיים עוד מהעצות הנשגבות שלכם. יחי רבנו צדיק דורנו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד
שלום וברכה אל דוד נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל מי שהתקרב אל רבנו ז"ל בהתחלה היו לו מניעות רבות וכו', וככל שנשמתו יותר גדולה סבל מניעות עצומות, ועברה עליו מרירות דמרירות בענין התקרבות אל רבנו ז"ל, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ו) אשר המניעות הם בשביל להרבות החשק, וככל שנתרבה המניעות נתרבה החשק, וצריכים רק להתחזק ברצונות וכסופין חזקים אל הדבר הנחשק, ולהוציא מפיו את הרצונות והכסופין שלו; הינו ידוע שרבנו ז"ל הזהירנו מאד לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם, ולבקש

ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, שזה נקרא "התבודדות" ועל ידי תפלה יכולים להגיע לכל טוב אמתי ונצחי.

ולכן לעת עתה שיש לך כל כך הרבה מניעות מכל הצדדים, כדאי לך להעלים ולהסתיר את ההתקרבות אל רבנו ז"ל כדי שלא יתגברו עליך מניעות יותר ויותר וכו', וצריכים המון סבלנות, כמו שכתוב (שמות כג, ל) "מעט מעט אגרשנו מפניך עד אשר תפרה ונחלת את הארץ", כי כשבר ישראל חוטא על ידי זה הוא בורא קלפות ומשחיתים שמסבבים אותו, והם הם המונעים וכו' וכו', וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו) תניא אבא בנימין אומר: אלמלי נתנה רשות לעין לראות אין כל בריה יכולה לעמד מפני המזויקין. אמר אביי: אינהו נפיש מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיאי. אמר רב הונא: כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורכבתא מימיניה; ומה הם אלו הקלפות? אדם יכול להרגיש את זה עם המחשבות המבהלות והמבלבלות שלו וכו', וכן עם המרירות והעצבות והדכאון שמסבבים אותו וכו', כי אדם שנמצא בדכאון ועצבות עמקה, וכן הוא מבהל ומבלבל, כל זה בא מרוחות וקלפות שהתלבשו בו וכו', ומזה באים כל המניעות להתקרב אל רבנו ז"ל. ולכן ראה להתחבאות במקום שאין שמה בני אדם, ותרבה בשיחה בינו לבין קונו, ותיבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך, ותראה שלבסוף כל המניעות יתהפכו לנעימות.

בין כך, תלמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן תתמיד לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, שבפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן י"ט) נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשייה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כך וכך בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר, שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד שנלפדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלוש רחמנא ליצלן רחמנא לישזכן, אף-על-פי-כן הכח של התורה גדול כל כך עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלוש. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום

כך וכך יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד; ומקבל אצל אנשי שלומנו ש'כך וכך' סובב על ח"י פרקים משניות, שהזהיר את כמה מאנשי שלומנו 'לומר ח"י פרקים משניות' (עין שיחות הר"ן, סימן קפ"ה), כי אין לתאר ולשער את גדל הזכות של האדם שזוכה להרבות בלמוד משניות שזה מטהר את הנפש מכל מיני חלודה, ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מב.) במי אתה מוצא מלחמתה של תורה? במי שיש בידו חבילות של משנה. ומובא (מדרש תלפיות) שאשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנום, ומי שהרבה ללמד משניות אינו מניחו להכניס שם, ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פרקים משניות שזו הצלחה נצחית, כי משנה אותיות נשמ"ה, ומשנה עולה כמספר פרנס"ה, שכל המתמיד במשניות נמשכת עליו פרנסה בשפע.

וכן תעשה לעצמך שעור ללמד כסדרן בש"ס, הינו שתתחיל ממסכת ברכות ותגרס דף אחר דף, עד שתזכה לסיים מסכת ברכות, ותתחיל מסכת שבת וכו' וכו', עד שתזכה לסיים את כל הש"ס, ואז תתחיל עוד פעם, וכך אמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט.) לעולם ליגריס איניש ואף על גב דמשכח ואף על גב דלא ידע מאי קאמר. ופרש המהר"ל מפראג זי"ע (חידושי אגדות) וכן החיד"א זי"ע (פתח עינים) הינו שאמירת אותיות התורה תזכך את נשמתו, ובודאי מה שאדם למד בזה העולם מזכירים לו אחר כך בשמים, כמובא בדברי האריז"ל (לקוטי תורה עקב), ובדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ו) שלעתיד מזכירין את האדם כל מה שלמד אף אם שכח, אשרי המבלי ימיו בתורה.

וכן תעשה לעצמך סדר בשלחן ערוך כסדרן, מהתחלת ארח חיים, וכשתזכה לסיים את הארח חיים, תתחיל יורה דעה, וכשתזכה לסיים את יורה דעה תתחיל אבן העזר, ואחר כך חשן משפט, ובפעם הראשונה תלמד רק מחבר רמ"א, שזה יכניס בך חשק אחר כך ללמד גם עם המגנים, הינו עם המגן אברהם והטורי זהב וכו'.

העקר שמר מאד על מצות כבוד אב ואם, שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרושה כ"ו) כל העולם כולו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שייכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קדושין ל:) שלושה שתפין הן באדם, הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו, בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; וראים מזה שאם מכבדים אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

תהיה חכם ותקיים מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא כי תשא) אין לך יפה מן הצניעות, שנאמר (מכה נ ח) "וומה הוי"ה דורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת"; וכך תמנע ממך הרבה מחלקת, כי באמת ההורים רוצים רק את הטוב שלך, אבל הם לא יודעים ולא מכירים את אנשי שלומנו חסידי ברסלב האמתיים, שכל מגמתם זה רק תורה ותפלה וקיום מצוות מעשיות בשמחה עצומה. המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתצא.

**מה המקור למנהג שמניחים אבן על הקבר
כשפוקדים אותו?**

שאלה:

מאת חוה: לכבוד קדשת מוה"רא"ש.

מה המקור למנהג להניח אבן על קבר? האם זה מועיל במשהו או מכבד את הנשמה? והאם זה נכון לנהג כן? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה מנהג ישראל כשבאים אל קבר ההורים או קרובי המשפחה לשים שמה אבן או עשב, והטעם הוא כדי להזדהות עם הנפטר שבאו אליו ועדין לא שכחו אותו, ואין זו הלכה אלא מנהג בעלמא, ואסור ללעג על שום מנהג ישראל כי יש מקור לכל מנהג ומנהג שנוהגים עם ישראל, ויש להם על מה שייסמכו.

ויש לומר כי אב"ן ראשי תבות (בראשית א, ל) א'שר ב'ו נ'פש, כידוע מהאריז"ל שהנפש של האדם עדין נמצאת בקברו, וכן אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שקלים פרק ב', הלכה ה') מתר המת בונין לו נפש על קברו; והפונה הוא שבונין מצבה על קברו. ולכן כל אחד כשבא לבקר את הקבר נוהג לשים אבן על הקבר, לרמז א'שר ב'ו נ'פש, להאמין בהשאת הנפש, ולבסוף יקום לתחיה. וכן אב"ן ראשי תבות (איוב ז') א'שיחה ב'מר נ'פשי - כשאדם בא אל הקבר ושופך שם שיח ותפלה אליו יתברך במר נפשו וכו', ושם אבן לזכר שמצטער עם צער המת וכו'. וזה אב"ן במלואו כזה אל"ף ב"ת נו"ן עולה כמספר יצא"ו ברכ"ש הינו רמז לתחית המתים, שבסוף יקומו המתים ברכוש גדול, על ידי קיום מצוות מעשיות שזכו לעשות בחייהם, ובשביל זה שמים אבן על הקבר כדי להכניס בעצמו אמונת השאת הנפש ותחית המתים.

הקדוש-ברוך-הוא יאיר את עינינו במאור תורתו.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתצב.

**בני הקהלה שלי מבקשים שאשאר אתם ולא אטוס
לאומן לראש השנה. מה דעתכם בענין?**

שאלה:

מאת שמואל: לכבוד מעוז ומגדול כבוד האדמו"ר מוהרא"ש שליט"א, שלומכם ישגא לעד.
אבי מורי היה רב קהלה גדול ומפרסם, ובכל שנה הוא היה נוסע לאומן לראש השנה. וכעת, אחרי שאבי מורי נפטר ואני מניתי למחשיך דרכו פנו אלי מאנשי הקהלה בבקשה שלא אטוס לאומן ואשאר עם בני הקהלה בראש השנה. יש שקולים לכאן ולכאן, ולכן רציתי לעשות שאלת רב ולקבל דעת תורה. תזכו למצוות ובריאות איתנה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, היטב הקשית ממני, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רי"ד) כשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסירות נפש בשביל השם יתברך, הוא ראוי לו להשיב ולצוות עליו שלא לעשות. ואף על פי כן השואל אין צריך לקיים דבריו. וכן אמר כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקיים, רק כשמצוה שלא לסע על ראש השנה אצלו זה אין צריך לקיים; ואיך אני יכול לענות לך על השאלה הזו? כי הרי מוהרנ"ת ז"ל אמר שכל אחד שבא אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, יש לו חלק בגאולה השלמה שמחכה לנו, וכל אחד צריך לעשות חשבון מי יודע אם על ידי לא יהיה עכוב הגאולה. ידוע הספור שהרב הקדוש רבי אהרן הרב מברסלב זי"ע לא

היה יכול להיות אצלו בראש השנה האחרונה תקע"א כי הוא היה רב בעיר ברסלב, וכבר היה באומן, ורצה מאד מאד להיות בראש השנה, אבל אנשי העיר ברסלב כתבו לרבנו ז"ל שהם נשארים בלי רב על ראש השנה, ושישתדל לנסע חזרה, אזי רבנו ז"ל צנה אותו לחזה, והיה לו מאד מאד קשה כי הוא רצה מאד להשאיר עם רבנו ז"ל על ראש השנה, כי ידע שזה הרצון של רבנו ז"ל, אף על פי כן מאחר שרבנו ז"ל כל כך דחק עליו שיסע הביתה, לא היתה לו בררה ונסע הביתה בכאב לב גדול, ורבנו ז"ל אמר עליו שאני יודע שהוא באמת רצה להיות, אבל הכרחתי לשלח אותו הביתה כי אנשי העיר הצרכו אותו. (עין חיי מוהר"ר, סימן ת"ו) אף על פי כן בעת שנסע, ענה ואמר רבנו ז"ל עליו יש לי רחמנות גדול מאד, כי אני יודע שרצה להיות אצלי בראש השנה. ואמר רבנו ז"ל אז בקול חזק מעמק הלב, מה אמר לכם? אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלו על ראש השנה. ואמר בזה הלשון בקול זיע סגיא: "וי אזוי זאל איך איך זאגין, קיין גרעסערס דער פון איז ניט פאר האנין. איי אנדערע גוטע יודין זאגין ניט אזוי, איז נאך אקשיא" [מה אמר לכם? אין דבר גדול מזה. ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כך אז עוד קשיא] [כלומר הלא בלא זה כבר מקשים עליו קשיות הרבה, ויהיה קשה עוד קשיא זאת גם כן מה שהקפיד כל כך להיות אצלו על ראש השנה דיקא].

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (ש) ומכלל דבריו הקדושים שדבר אז עמנו למדנו כמה דברים: למדנו עוד הפעם עצם גודל החיוב להיות אצלו על ראש השנה, כי אף על פי שידענו זאת מכבר, אף על פי כן מרובי דבריו הקדושים אז בזה, ומתנועותיו הנוראות אז, הבינו עצם החיוב יותר ויותר, שאי אפשר לבאר זאת בכתב.

וגם אז למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ראש השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאיין דבר גדול מזה.

וגם למדנו כמה צריכין לחזק לשבר המניעות מדבר שבקדשה, בפרט המניעות מלהיות על ראש השנה שצריכים לשברם ביותר ולהיות דיקא על ראש השנה, עד שאפלו אם הוא ז"ל בעצמו מצוה

ומסכים לבלי להיות אצלו על ראש השנה, חלילה להסתכל על זה, וצריכין להזהר מאד לבלי לשאול אותו שום שאלה על זה, כי הוא ישיב בודאי לבלי להיות אצלו, ואף על פי כן בנקודת האמת לאמתו צריכין להיות דיקא [וכן הוא נוהג לדורות].

וענין זה נוגע למה שאמרו חכמינו הקדושים (מכות י: בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, כמו שפרש רש"י, והוא מדברי חכמינו הקדושים על פסוק (במדבר כ"ב) "לך עם האנשים", וכן בשלוח מרגלים שהכרח משה רבנו בעצמו לשלחם, אף על פי שבאמת רצונו לא היה כלל בזה. וענין זה ראינו מרבנו ז"ל כמה פעמים, בפרט בענין ראש השנה שהיו אנשים שהיו להם מניעות מלהיות אצלו על ראש השנה, ושאלו אותו בעצמו והשיב להם שלא יהיו על ראש השנה. והתחילו להתעקש, הלא שמענו מכם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראש השנה? ועשה עצמו כמקפיד עליהם וגער בהם שלא ידברו יותר, וכן עשו ולא באו על ראש השנה. ואף על פי כן אנחנו זכינו להיות רגילים לעמד לפניו. ושמענו והבנו ברמז ובפרוש שפנימיות רצונו אינו נוחה בזה כלל, רק הוא מכרח לומר להם כך מחמת ששואלים אותו על זה. ויש בזה הרבה לספר [כמובא (שיחות הר"ן, רי"ד) כשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסירות נפש בשביל השם יתברך, הוא ראוי לו להשיב ולצוות עליו שלא לעשות. ואף על פי כן השואל אין צריך לקיים דבריו, ואמר אז רבנו ז"ל כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקיים, רק כשמצוה שלא לסע על ראש השנה אצלו, זה אין צריך לקיים וכו', עין שם].

וכן הוא נוהג לדורות שכששואלין להרב והמנהיג על דבר שיש בו כעין מסירת נפש, צריך להשיב לאו, אף על פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות. על כן מי שרוצה להתקרב ולשבר המניעות באמת לאמתו, צריך להזהר מאד לבלי לשאל אותו בזה כלל, עין שם בחיי מוהר"ן, כל זאת באריכות.

אזי מה יש לי להוסיף על דברים אלו? הבחירה בידיך.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתצג.

דוקא כשאני לומד תורה עולות בי מחשבות רעות ואני מגיע לידי חמום. האם מתר לי ללמד בצורה כזו?

שאלה:

מאת דוד: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
עוברים עלי יסורים גדולים מפגם הברית וממחשבות זרות של משכב זכר, ובעוונותי הרבים אני חושב במזיד על משכב זכר ובא לידי הוצאת זרע לבטלה. בעבר אמרתם לי לסיים את מסכת תענית מאה ואחת פעמים, וכן בהרבה הדדמנויות הוריתם לי ללמוד משניות, אך דוקא בעת הלמודים האלו באות לי המחשבות הנ"ל, ואם איני מפסיק ללמוד ואני מנסה להמשיך ללמוד בכח אני מגיע לידי חמום. ושאלתי באמללותי: האם מתר לי והאם אני צריך להמשיך ללמוד בגרסה בכח ולא להתירחס למחשבות הנ"ל ולחמום שמגיע לי למרות שכמעט ואני נכשל? נ.ב. אינני מצליח לקיים את עצת רביז"ל שהמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו וכו', ואבקש שהצדיק ירפא את נפשי האמללה ויאות לענות לי תשובה, דוד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תצא ז' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע אמר "יהודי אסור להגיד אני לא יכול, צריך להגיד אני לא רוצה", וסיים "תרצה ותוכל", ובאמת אלו דברי רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ק"י) לאיש אחד ששאל אותו: כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה

היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. נכתב מוהרנ"ת ז"ל רשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד].

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סימן י"ט) נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר, שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד שגלגלו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כף עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף יהיה אף שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד; ואמרו אנשי שלומנו שמקבל אצלנו שכונתו של רבנו ז"ל באמרו "כף וכף" סבבה על אמירת ח"י פרקים משניות, אשר לכמה מאנשי שלומנו נתן רבנו ז"ל תקון לומר בכל יום ח"י פרקים משניות (עין שיחות הר"ן, סימן קפ"ה) כי הרגע שאדם מרגיל את עצמו לומר בכל יום ח"י פרקים משניות אף שזה קשה מאד מאד הוא שורף את הקלפות שברא על ידי מחשבות זרות שלו, ומכל שכן שבא לעונות חמורים כאלו וכו'.

האריז"ל אמר שעל חטא אחד של משכב זכור צריך לצום רג"ל תעניתים, ובאמת זה עוון חמור מאד מאד, עד כדי כף שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות נאוף חלק ב', סימן ח') אסור ללמד זכות על זה שעבר על משכב זכור; וכן אמר (ספר המדות, אות פדיון שבויים, סימן ו') בעוון משכב זכור נתפס בתפיסה; וכן אמר (ספר המדות, אות הרהורים, סימן נ') על ידי משכב זכור בא לידי הרהורי עבודה זרה; וכן אמר (ספר המדות,

אות גאון, סימן ב') על ידי גאון בא לידי תאות משכב זכור, גם בא לידי כעס; הרי שלף לפניך חמרת העוון הזה, ובזמן שהיה בית המקדש קיים היה חייב מיתה על זה, כמו שכתוב (ויקרא כ, יג) "ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בם", ולצערנו הרב היום התפשטה המחלה הזו שפשוט הרבה אנשים נדבקו בחטא המגנה הזה, שזה בא ממחלת הנפש שהוא מכרח לקבל טפול פסיכיאטרי, כי מי שעובר על משכב זכור הוא פשוט חולה נפשית וכו', מלבד חמר העוון בזה, שאמר רבי חיים ויטאל ז"ל (שער הגלגולים פרק כ"ב) שעונשו שמתגלגל בארנבת וכו', וגדל הצער שיש לו אחר כך, זה אי אפשר לתאר ולשער כלל, עין שם.

ואם אמרתי לך לגרס מאה פעמים ואחת מסכת תענית, תמשיך בזה, כי רק זה מה שיציל אותך מהעברה החמורה הזו שזו גם מחלה מגנה מאד, ומה גם שהורסת לאדם את החיים לגמרי וכו' וכו'.

עם כל זאת אני מכרח להגיד לך שעל הכל מועילה תשובה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן; ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אסור להתיאש בשום פנים ואפן, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, ועקר התשובה כתב הרמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה, הלכה ב') ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה נה, ז) "יעזב רשע דרכו" וגו' וכן יתנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה לא, יח) "כי אחרי שובי נחמתיו", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע יד, ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה ידינו" וגו'. וצריך להתודות בשפתינו ולומר ענינות אלו שגמר בלבו; וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מ"ט) ודע, שעקר התשובה השלמה היא פשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש,

וְעַכְשָׁו פּוֹנֶה עֶרְף מֵהֶם, וְכוּפָה יִצְרוּ לְבָלִי לַעֲשׂוֹת עוֹד מֵה שֶׁעָשָׂה זֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְנִיס בְּךָ דַּעַת וְשִׁכְל כְּדֵי שְׁתּוּכַל לְחַזֵּר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִזְכּוֹת לְדַעַת וְשִׁכְל זֶה עַל יְדֵי רְבוּי שִׂיחָה בֵּינֵנו לְבֵין קוֹנֵנו, שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת לְדַבֵּר עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא .
הַמְּאַחַל לְךָ תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה...

ד' תתצד.

אִיךְ בֵּן אָדָם יִכּוֹל לְהִתְחַזֵּק גַּם בַּתְּקוּפוֹת קִשׁוֹת בַּחַיִּים?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יוֹסִי: אֲנִי עוֹבֵר לְאַחֲרוֹנָה תְּקוּפָה קִשָּׁה מְאֹד שֶׁמִּשְׁפִּיעָה עָלַי מִצַּב הָרוּחַ שְׁלִי וּמְפִילָה אוֹתִי לַעֲצָבוֹת. אִיךְ בֵּן אָדָם יִכּוֹל לְהִתְחַזֵּק גַּם בַּתְּקוּפוֹת כְּאלוֹ בַּחַיִּים? בְּמָה הוּא יִכּוֹל לְהִתְחַזֵּק?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תִצְאָ ט' אֱלוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יוֹסִי נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַבְּנֵנוּ ז"ל לָמַד אוֹתָנוּ לְמוֹד עִמָּךְ מְאֹד מְאֹד בְּהִתְחַזְקוֹת, אִיךְ שְׂאֵדָם צָרִיךְ לְחַזֵּק עִצְמוֹ בְּמַצָּבִים הַכִּי קָשִׁים שָׂרָק עוֹבְרִים עָלָיו, וְלֹא לְתַן שְׁהִסְמָךְ-מ"ם יִשְׁבֵּר אוֹתוֹ וְלִהְיוֹת כְּנִסִּים אוֹתוֹ בְּעִצְבוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן פְּנִימִי, וּבְפִרוּשׁ אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ"ב) שֶׁצָּרִיךְ כָּל אָדָם לְמַצָּא בְּעִצְמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי אִין זוֹ עֵצָה לְשִׁבֵּר אֶת עִצְמוֹ וּלְפַל בְּיָאוּשׁ וְכוּ', כִּידוּעַ שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְלְהִרְחִיק אֶת הָעִצְבוֹת מְאֹד מְאֹד. וְאֶפְלוּ כְּשִׂמְחָתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל

בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים, ורוצה הסמ"ך-
מ"ם להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחרה חס ושלום, אף-על-
פי-כן אסור לו לפל מזה, רק צריך לחפש ולמצא בעצמו איזה מעט
טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב? ואף
שכשמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב הוא רואה שהוא גם כן
מלא פצעים ואין בו מתם, הינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדשה
שזכה לעשות, הוא גם כן מלא פניות ומחשבות זרות ופגמים הרבה,
עם כל זה איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדשה
איזה מעט טוב? כי על כל פנים איך שהוא על כל פנים היתה איו
נקדה טובה בהמצוה והדבר טוב שעשה.

כי צריך האדם לחפש ולבקש למצא בעצמו איזה מעט טוב
כדי להחיות את עצמו, ולבוא לידי שמחה [והזהיר רבנו ז"ל מאד
לילך עם הדרך הזאת לחפש ולבקש ולמצא בעצמו רק הטוב,
ותמיד ידון את עצמו לכף זכות, כי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה
להתקרב להשם יתברך, ולבל יאבד עולמו לגמרי חס ושלום. כי
רב בני אדם שרחוקים מהשם יתברך עקר רחוקם הוא מחמת מרה
שחרה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם מחמת שרואים בעצמם גדל
קלקולם שקלקלו מעשיהם כל אחד כפי מה שיודע בעצמו את נגעי
לכבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורבו מיאשים עצמן
לגמרי, ועל ידי זה אינם מתפילים בכונה כלל, ואינם עושים אפלו
מה שהיו יכולים לעשות עדין.

על כן צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות
שבדעתו אף על פי שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל
זה הנפילה שבדעתו והעצבות והמרה שחרה שנופל עליו על ידי זה,
הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי חס
ושלום. על כן צריכין להתחזק מאד, לילך עם הגלוי הזה שגלה לנו
רבנו ז"ל אשר צריכים לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט
טוב ונקודות טובות וכו', ועל ידי זה יחיה וישמח את עצמו, ויצפה

לישועה עדין, ויוכל להתפלל ולזמר ולהודות להשם יתברך, בסוד (תהלים קמו, ב) "אזמרה לאלקי בעודי", ועל ידי זה יזכה לשוב באמת אל השם יתברך].

ובאמת אם אדם רוצה להתבונן, יראה, איך שהוא, שהוא מלא מצוות כרמון, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ד) על הפסוק (שיר השירים ה, ג) "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון; ובפרט שכל בר ישראל המאמין בו יתברך יש לו מאה מצוות בכל יום, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות, פרק ט', הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מ'ישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלושה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מלה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אומר (תהלים קיט, קסד) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים לד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם"; ולכן תעשה כל מה שביקלתך רק לשמח את עצמך עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך ואפלו שנדמה לך בדמיון שלך וכו' וכו' כאלו שאתה הכי גרוע וכו' וכו' אשר באמת הכל שקר, כי יש לך הרבה נקודות טובות, רק הסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותך, על כל פנים יש לך לשמח עם "שלא עשני גוי".

מוכא מהרב הקדוש רבי צדוק הכהן זי"ע בספרו (פרי צדיק חג השבועות אות י"ג) שפעם אחת דלג הרב הקדוש מבארדיטשוב זי"ע בברכת השחר על הברכה "שלא עשני גוי", וכששאלו לו על זה השיב שבקומו ממטותו בזה היום היה לו שברון לב מאד, ולא היה לו במה לחזק עצמו, עד שעלה על דעתו שעל כל פנים תולדתו הוא מצד שרש קדשת ישראל, וברך בשמחה רבה הברכה "שלא עשני גוי", ובזה השיב את נפשו, ובשביל זה דלג וחסר עכשו את הברכה;

רואים מזה שאם צדיק קדוש כזה שרבונו ז"ל הפליג מאד במעלתו וקרא אותו פאר הדור, עם כל זאת לא היה לו במה להחיות את עצמו רק עם "שלא עשני גוי", על אחת כמה וכמה קטני ערך כמונו צריכים להתחזק עם "שלא עשני גוי" כגויי הארצות, אשר השמחה הזו עולה על כל השמחות. אקנה שתכניס את הדבורים האלו לתוך לבך ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתצה.

אני בקשר עם גבר כבר הרבה שנים, אך הקשר לא מתקדם לכוון חתונה. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת מירב: חדש טוב כבוד הרב.

שמי מירב, ובעוד כמה חודשים אהיה בת ארבעים. אני רוקה שנימצאת בקשר עם גבר כבר המון שנים, אך שום דבר לא מתקדם לכוון רציני. אני מאד מאד רוצה שזה יהיה בעלי, אך משום מה כל הזמן הקשר מתפרק וחוזר. רציתי לבקש ברכה או עצה שתעזר ליצב את הקשר בינינו ולהביא אותנו לחפה. אני קוראת כל הזמן את הנפלאות שאתה עושה ונפעמת בכל פעם מחדש, אשפיר!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תצא ט' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל מירב תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שזה עיון חמור לגור עם גבר בלי נשואין,

וְאֵת לֹא קוֹלָטֶת שֶׁהוּא מְנַצֵּל אֶת הַתְּמִימוֹת שֶׁלָּהּ, וְלֹא רוֹצֵה לְהַתְּחַתֵּן עִמָּךְ מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֶת הַכָּל בְּחִנָּם וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן תִּפְקְחִי אֶת הָעֵינַיִם, אֶת כָּבֶד בְּגִיל אַרְבָּעִים, וּמִי יוֹדֵעַ מֶה יוֹלֵד יוֹם, אָדָם צָרִיךְ לְחַיּוֹת עִם חֲשׁוֹבוֹן הַנֶּפֶשׁ וְלִחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה שֶׁלְמָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי פֶן וְאוֹלֵי הַיּוֹם הַזֶּה זֶה הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁלּוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שְׁבַת קנ"ג). רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: שׁוֹב יוֹם אֶחָד לִפְנֵי מִיתָתָךְ. שְׂאֵלוֹ תִלְמִידָיו אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזָהוּ יוֹם יָמוֹת? אָמַר לָהֶן: וְכָל שָׁכֵן, יֵשׁוּב הַיּוֹם שְׂמָא יָמוֹת לְמַחֵר וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה.

וְלָכֵן אֶת צָרִיכָה לְהַגִּיד לוֹ פְּעַם אַחַת וּלְתַמִּיד, אִם הוּא רוֹצֵה לְהַתְּחַתֵּן מֶה טוֹב וּמֶה נָעִים, וְאִם לֹא שֶׁהוּא יִתְרַחֵק מִמֶּךָ, וְאִךָ שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה דָּבָר קָשֶׁה מְאֹד, כִּי הַיֵּצֵר הָרַע תִּפְסֵם אוֹתָךְ טוֹב וְכוּ', אֲבָל עָלֶיךָ לְזַכֵּר שֶׁאִם עוֹבְרִים עַל הָרְצוֹן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבַסּוֹף מְשַׁלְּמִים עַל זֶה מַחִיר מְאֹד מְאֹד גְּבוּהָ, וְחֻבְלָה מְאֹד.

יֵעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתוּכְלִי לְבַשֵּׁר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתצו.

הָאָרוּס שְׁלִי גוֹרֵם לִי צַעַר גָּדוֹל בְּזֶה שֶׁהוּא מְדַבֵּר כָּל הַזְּמַן עַל כְּמָה כֶּסֶף נִתְּנָה כָּל מִשְׁפָּחָה. מָה עוֹשִׂים?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֶסְתֵּר: לְמוֹהֲרָא"ש שְׁלוֹם וּבְרָכָה!

בְּבִקְשָׁה תִצִּיל אוֹתִי וְתֵן לִי עֲצָה: אֲנִי מְאֻרְסֶת, אֲבָל אֲנִי לֹא מוֹסְגֶלֶת יוֹתֵר. הַבְּחוּר כָּל הַזְּמַן מְדַבֵּר עַל כֶּסֶף - כְּמָה הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלּוֹ תֵתֵן וְלָמָּה רַק הֵם שְׂמִים הַרְבֵּה, וְלָמָּה אֶת כְּכָה, וְלָמָּה כְּכָה... קָשָׁה לִי, הוּא קָשָׁה וְעֵקֶשׁן וְתַמִּיד הוּא

מוציא אותי שאני לא בסדר. יש בו מדות טובות אבל עד שזה מגיע לכסף או לעבודה שלי.
חזרתי לפני כמה ימים מרבנו ובקשתי ממנו שיעמד לצדי בבחירות החשובות בחיי, ויום אחרי שחזרתי עוד פעם התחילו ופוחים. מה עלי לעשות? חשוב לי לצון ששנינו דתיים, ואני קצת יותר ממנו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תצא ט' אלול ה'תשע"ד
שלום רב אל אסתר תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

עם כל הכבוד שאתם מארסים וכו', את צריכה לדבר אתו פתוח:
"מה אתה רוצה? כוננתך לריב אתי כל החיים, או שנחיה יחד באהבה
ובהרמוניה עם הבנה הדדית?" וכו' וכו', אל תתבישי להיות פתוחה
לפניו ולומר לו את כל זה, כי אם לא - אזי יהיו לך חיים של גיהנום.

כשזוג מתחתן הם צריכים לשפח מהעבר לגמרי ולהחליט
שניהם שבונים יחד בית נאמן בישראל, עם אהבה והבנה הדדית,
ובלי שום חשבונות גשמיים, ומכל שכן לא לריב ולהתוכח על כל
דבר קטן, ואת מרחת להבהיר לו את זה עכשו לפני שזה יהיה
מאחר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתצז.

**אֲנִי נִמְשָׁךְ מֵאֵד לְלִמּוּד קִבְּלָהּ.
אִיךָ אֲנִי יָכוֹל לְדַעַת הָאֵם אֲנִי רְאוּי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂמֵעוֹן: לְכַבּוּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם וּבְרָכָה!
קִדְּם כָּל, רְצִיטִי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל הַסְּפָרִים וְהַקּוּנְטְרִסִים
הַנִּפְלְאִים שֶׁמִּמֶּשׁ הֵחִיו וְחִזְקוּ אוֹתִי וְנִתְּנוּ לִי תוֹעֵלֶת מְרֻבָּה.
בְּזַכּוֹתַם זְכִיטִי לְפַעַל הַרְבֵּה בְּעִבּוּדַת ה', תוֹדָה רַבָּה וַיִּישַׁר כַּח,
וְיִהי רְצוֹן שֶׁתִּמְשִׁיכוּ לְקֶרֶב לְבוֹת עִם יִשְׂרָאֵל לְאַבְיֵהֶם שֶׁבְּשָׂמִים
מִתּוֹךְ שִׂמְחָה וּבְרִיאוֹת אֵינְתָּנָה! שְׂאֵלְתִי: אֲנִי מֵאֵד נִמְשָׁךְ לְלִמּוּד
קִבְּלָהּ, וּמֵהַקְּצֵת שְׁלִמְדוֹתֵי הַיְתָה לִי חִיּוֹת נִפְלְאָה, אֲבָל אֲנִי
מִסְּפֵק אִם אֲנִי רְאוּי לָזֶה מִצַּד מִצְבֵי הַרוּחָנִי. אִיךָ אֲנִי יָכוֹל
לְדַעַת אִם אֲנִי רְאוּי לְלִמּוּד קִבְּלָהּ?

וְכֵהֱמִשָּׁךְ לְשְׂאֵלָה, הָאֵם לְחֻלְק הַנִּסְתֵּר בְּזֵהֵר הַקְּדוּשׁ (מֵה
שֶׁנִּכְתַּב בְּכַתֵּב רִש"י בְּפִרוּשׁ 'מִתּוֹק מִדְּבַש') יֵשׁ דִּין שֶׁל קִבְּלָהּ
לְעִנְיֵן זֶה שְׁלֵא כָּל אֶחָד רְאוּי לְלִמּוּד אוֹתוֹ? אֲנִי מִתְכַּנֵּן בְּהַבְנָה,
וְלֹא בְּגִרְסָא שְׁמוֹן הַסֵּתֶם אִין בְּעִיָּה. תוֹדָה רַבָּה וַיִּישַׁר כַּח!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר כִּי תִצֵּא ט' אֱלוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׂמֵעוֹן נְרוּ יֶאֱיֵר

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כְּדֹאֵי לָךְ עֲכָשׁוּ לְהַשְׁקִיעַ הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְּכוֹת" וּלְסִיִּם
אֶת זֶה כִּמְהָ וְכִמְהָ פְּעָמִים, וְזֶה יִהְיֶה לָךְ מִפְּתִיחַ לְהַבִּין גַּם בְּסִפְרֵי קִבְּלָהּ,
כְּמוֹ שֶׁכָּתַב מוֹהֲרֵנִי ז"ל (לְקוּטֵי הַלְּכוֹת תְּפִלִּין הַלְּכָה ה' אוֹת ל"ח) כִּי עַל פִּי
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה (הֵינּוּ עַל פִּי דְבָרֵי רִבְנּוּ ז"ל) וְהֵיכֵא בְּהֵם הַמְּבֹאָרִים
בְּדְבָרֵינוּ, תוֹכַל לַעֲשׂוֹת לָךְ דְּרֹךְ לְהַבִּין מְעַט מְזַעֵר בְּדְרָכֵי הַקִּבְּלָהּ שֶׁל

הזהר הקדוש והאריז"ל להוציא מהם דרכים ועצות למעשה על פי הקדמות נוראות ועצות אמתיות של דברי תורתו של רבנו ז"ל, שכל תורה ותורה וכל מעשה ומעשה היא פותחת שערים רבים של השגת אלקות, שעל ידי זה יכולין להבין גם כל דרכי הקבלה אם תזכה לשקד על תורתו הקדושה יום יום בשקידה רבה, עין שם.

ולכן אם אתה רוצה ללמד קבלה זה צריך להיות עם ההקדמות של רבנו ז"ל, ולכן כדאי לך ללמד הרבה "לקוטי הלכות" שזה יפתח לך את המוח. אשרי מי שזוכה לשקד בכל יום על דלתי מוהרנ"ת ז"ל שעל פי הקדמותיו בספרי "לקוטי הלכות" יכולים להבין את הספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן", בצורה אחרת לגמרי, כי מוהרנ"ת ז"ל לומד אתנו התחזקות, ואת זה אנחנו צריכים בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש.

לעת עתה אתה יכול גם לעשות לעצמך שעור בזהר ובתקונים, כי האריז"ל נתן תקון לבעל תשובה לומר בכל יום חמשה דפים זהר וחמשה דפים תקונים, ואשרי מי שיכול להראות את זה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן ק"ח) ידוע שלמוד הזהר מסגל מאד מאד, ודע שעל ידי למוד הזהר נעשה חשק לכל מיני למודים של התורה הקדושה, והלשון הקדוש של הזהר מעורר מאד לעבודת השם יתברך, דהינו השבח שמשבח ומפאר את העובד השם, דהינו הלשון הרגיל בזהר לומר זכאה וכו' על כל מצוה ועבודה וכו', ולהפך הצעקה שצועק וי וכו', וי לה וי לנשמתה על הסר מעבודת השם - אלו הלשונות מעוררים מאד את האדם לעבודתו יתברך; וכן אמר רבנו ז"ל (שם סימן ק"ט) רבי שמעון בן יוחאי קדש כל כף את לשון התרגום עד שאפלו שאר דברים הנכתבים בלשון תרגום יש להם כח לעורר להשם יתברך.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתצח.

הַצִּיעוּ לִי לְהַקְלִיט אֶת הַשִּׁירִים שְׁלִי וְלַהוֹצִיא אֶלְבוּם לְנָשִׁים. הָאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?

שְׁאֵלָה:

מֵאת דִּינָה: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב מוהר"א שְׁלִיט"א.
רְאִיתִי לֹא מִזְמָן שְׁמִישָׁהי כְּתֵבָה לָכֶם שֵׁישׁ לָהּ כְּשָׂרוֹן לְנִגְיָנָה וְשִׁירָה וְהִיא שְׁאֵלָה הָאֵם לְלַכֵּת לְכוּן הַזֶּה, עֲנִיתֶם לָהּ שְׂאֵם יֵשׁ לָהּ אֶת הַכֹּחַ וְהַכְּשָׁרוֹן לָזֶה שְׁתִּלַּף עַל זֶה.
גַּם אֲנִי כּוֹתֵבֶת שִׁירִים וּמִגִּנֶּנֶת בְּגִיטָרָה פְּעַם בְּשָׁבוּעַ בְּשַׁעוֹר לְנָשִׁים, הֵן מְאֹד אוֹהֲבוֹת אֶת זֶה וְשָׂרוֹת אֶתִּי בִּיחָד. פְּנִיתִי דָרָךְ חֲבָרָה לְמַפִּיק בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁבִקֵּשׁ לְשָׁמַע שִׁיר אֶחָד מֵהַשִּׁירִים שְׁלִי, שְׁלַחְתִּי לוֹ שִׁיר לְדַגְמָא וְהוּא אָמַר שֵׁישׁ לִי כְּשָׂרוֹן מִדְּהִים וְהַשִּׁירִים מִיַּחְדָּים מְאֹד, וְהַצִּיעַ לִי לְהַקְלִיט אֶצְלוֹ בְּאַלְפָן אֶלְבוּם מִשְׁלִי.

חָשׁוֹב לִי לְצִיֵּן שֶׁבְּזִמְנֵן הַהַקְלָטוֹת תִּהְיֶה שָׁם טְכְנֵאִית אֲשֶׁר וְלֹא גָבַר, וְלַהֲדַגֵּשׁ כִּי הַמְטָרָה שְׁלִי הִיא לֹא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד, תִּהְלֶה אוֹ כֶּסֶף, אֲלָא רַק כְּדִי שִׁיֹּתֵר וְיֹתֵר נָשִׁים יִשְׁמְעוּ וְיִתְחַזְּקוּ וְיִתְקַרְבוּ לַהֲשֵׁם וְגַם כִּי אֲנִי אוֹהֲבֶת לְשִׁיר וּלְנִגּוֹן. מַה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינֵי? אֲשַׁמַּח תַּעֲנוּ לִי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ט' אֱלוֹל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל דִּינָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַבְנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד בְּמַעֲלַת הַנִּגְיָנָה, וּבִכְפָּרֵט בְּכָלִי זְמֹר שְׁזָה מְגַבִּיָּה אֶת מִצַּב הָרוּחַ שֶׁל הָאָדָם, וְאָמַר (שיחות הַר"ן סִימָן רע"ג) טוֹב לְהָאָדָם לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ שְׂיוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נִגּוֹן,

כי נגזר הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו כח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשם יתברך. ואפלו מי שאינו יכול לנגן, אף על פי כן בביתו ובינו לבין עצמו יוכל להחיות את עצמו באיזה נגון כפי שיוכל לזמר אותו, כי מעלת הנגון אין לשער ואין לתאר כלל; ואמר רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה י"ג מיום ו') שעקר רפואת הבת מלך שהיא נשמתו של האדם, שירה בה המלך האכזר שהוא היצר הרע עשרה מיני חצים שכל חץ היה משוח בעשרה מיני סמים וכו', והצדיק האמת שהוא הבעטלר בלי ידים מוציא את החצים הארסיים מבת המלך שהיא נשמת האדם על ידי העשרה מיני נגינה שמנגן לפניה; ולכן עקר תקון הברית זה רק שמחה, ולהכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קס"ט) כשאדם תמיד שש ושמח, על ידי זה הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו מפגם הברית.

ולכן אשרי האדם שעושה כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, ולא מניח את העצבות והעצלות אצלו כרגע, וזה עקר תקונו, ואף שזה בא לאדם יותר קשה מכל העבודות שבעולם וכו', עם כל זאת אי אפשר להתרפאות אלא על ידי שמחה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אומרים שכל המחלות והחלאים רעים שבאים לאדם זה רק מחמת חסרון השמחה, כי על ידי שמחה הוא נתרפא מהכל, ולכן תכריחי את עצמך רק להיות בשמחה, וזה תקוונך הנצחי.

ולכן מה טוב ומה נעים שתמשיכי ללמד נגינה, ובפרט שהטכנאית היא אשה, אזי את יכולה ללמד אצלה, כי אצל גבר אסור בשום פנים ואפן ללמד נגינה, כי קול באשה ערוה, וזה מאד מאד חמור, וגם תלוי באסור יחוד החמור, ולכן את יכולה ללמד אצל אשה נגינה, וכן את יכולה לעשות קלטת.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתצליחי בחייך.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתצט.

**כָּבֶר הַרְבֵּה זְמַן אֵין לִי חֲשֶׁק פְּנִימִי לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם.
מָה הָרַב מֵיעֵץ לִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת עֲזִי: שְׁלוֹם לְרַב.

בְּרוּךְ ה' יֵשׁ לִי אִשָּׁה טוֹבָה וְצַדִּיקָה שְׂדוּחֶפֶת אוֹתִי לְלַמֵּד וְלִלְמֹד, אֲנִי מִתְפַּלֵּל וּמוֹנֵסָה לְלַמֵּד אֲבָל הַכֹּל מִהַחוּץ לָפֶה... אֲנִי בַעַל תְּשׁוּבָה וְכָבֶר תְּקוּפָה אַרְכָּה אֵין לִי הַתְּלַהּבוֹת בַּעֲבוֹדַת ה' וְאֲנִי מִתְגַּעְגַּע לָזֶה הַמוֹן.

אֲנִי מִלְמֵד תּוֹרָה בְּהַתְנַדְּבוֹת לִילָדִים מִבְּתִים קְשִׁים, אֲבָל קִשָּׁה לִי שְׂאֵין בִּי הַתְּלַהּבוֹת בַּעֲבוֹדַת ה' וְהַכֹּל רַק חִיצוֹנִי. מָה הָרַב מֵיעֵץ לִי? זֶה דְּחוּף לִי בְּמִיחָד בְּחֹדֶשׁ אֱלוֹל.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ט' אֱלוֹל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֲזִי נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵתָה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח עַל הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִשָּׁה חֲזָקָה שֶׁהִיא מְעוֹרֶרֶת אוֹתְךָ לְלַמֵּד תּוֹרָה, שְׂזֵה דְבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאֵתָה צָרִיךְ לְהַעֲרִיף אוֹתָהּ, כִּי עַל פִּי רַב הָאִשָּׁה מוֹנֵעַת אֶת בַּעֲלָהּ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אֵתָה צָרִיךְ לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּלְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל רֵגַע עַל הַמַּתְנָה שְׁנַתָּן לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִיא וְרַק הִיא מְעוֹרֶרֶת וְדוּחֶפֶת אוֹתְךָ לְלַמֵּד תּוֹרָה וְלִלְכֹת לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן שְׂאֵין דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה.

אֲבָל אֲסוּר לָךְ לְהַתְבַּלְּבֵל מִשׁוּם דְּבַר שְׂבַעוּלָם, כִּי יְדוּעַ מִה שְׂאֵמֵר רַבְּנוֹ ז"ל לְתַלְמִידוֹ רַבִּי יוֹדֵל מְדַאֲשִׁיב זי"ע שֶׁהִיא בַעַל מְדַרְגָּה גְבוּהָ מְאֹד, וּפְעַם דְּבַר עֲמוֹ רַבְּנוֹ ז"ל (חַיִּי מוֹהַר"ן, סִימָן תמ"א) שְׂצָרִיכִים לְעַסֵּק

הרבה באמירת תהלים ותחנונות ובקשות והתבודדות שיחה בינו לבין קונו וכו' וכו', ושאל אותו רבי יודל זי"ע: איך זוכים שיהיו הדבורים בהתעוררות הלב? והשיב לו רבנו ז"ל תאמרו לי אצל איזה צדיק קבלתם התעוררות הלב? העקר הוא האמירה בפה, דהינו להתרבות בדבורים בתחנונות ובקשות, וההתעוררות באה ממילא.

אדם צריך להשתוקק תמיד אל הקדוש-ברוך-הוא, אפלו שאינו מרגיש שום התעלות בעבודת השם יתברך, צריכים להיות יהודי פשוט, בלי שום חכמות והשכלות כלל, רק לעבד את הקדוש-ברוך-הוא בתמימות גמור, ללכת להתפלל את השלש תפלות במנין דיקא, וללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא, קצת הלכה, והעקר להיות בשמחה, כי השמחה בנגדת יהדותו עולה על הכל, ותכף ומיד כשאדם שש ושמח על ידי זה נתרחב לו לבו ודעתו והוא תמיד רק חושב ממנו יתברך, ונותרחב לו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, ומה טוב ומה נעים באם תתמיד הרבה בספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן", שהם שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל אשר בפרוש אמר (חיי מוהר"ן, סימן שני"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני רוצה (אזוי וויא איך מיין איין גוטער יהוד) אם ירצה לילך עמה לקים כפי שיחתו הקדושה. ונכתב על זה מוהר"ן ז"ל (סם): וגם אפלו עכשו כשלוּמדין דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך לזכות לדרכי השם באמת, למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושים הנאמרים בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלא ונורא מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה

שְׁלוֹ לְמַלְט נִפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת, וְלִשׁוֹב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמַת אִם יִשִּׁים לְבוֹ לְדַבְּרֵיו הַיֵּטֵב, וַיִּקְיֵם אוֹתָם בְּאֵמַת וּבִתְמִימוֹת בְּלִי שׁוּם חֻקְמוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם.]

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתק.

**קִשָּׁה לִי מֵאֵד לְשֹׁמֵר שַׁבָּת.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת כִּדִּי לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה ?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יְהוּדָה: שְׁלוֹם רַב.

יֵשׁ לִי קִשְׁיִים לְשֹׁמֵר שַׁבָּת. פְּתַחְתִּי סֹפֵר קִדְּשׁ בְּשִׁבִיל לְדַעַת אֵיךְ לִפְתּוֹר אֶת זֶה, וְשָׁמָּה קִבְּלִיתִי רְמוֹז שְׁאֲנִי צָרִיךְ לְהַפְגִּישׁ עִם שְׂנִיִּים מִגְּדוּלֵי חֲסִידֵי בְּרִסְלָב. עִם אֶחָד כָּבֵר נִפְגַּשְׁתִּי וְהִתְיַעֲצִיתִי, וְהוּא אָמַר לִי לַעֲבֹד עַל עֵנִן הָאֲמוּנָה וְכָל מָה שֶׁקָּשׁוּר לָזֶה, וְעֲכָשׁוּ אֲנִי רוֹצֵה לְהִתְיַעֵץ עִם כְּבוֹדוֹ: עַל מָה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲבֹד בְּשִׁבִיל לְזִכּוֹת לְשֹׁמֵר שַׁבָּת בְּלִי בְּעִיָּה? תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֻדֵּר כִּי תִצָּא ח' אֲלוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יְהוּדָה נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה לֹא יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מֵה זֶה קִדְּשַׁת שַׁבָּת, עַד כִּדֵּי כֶּף שְׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת הַר"ן, סִימָן רנ"ד) לַעֲנִינֵן קִדְּשַׁת שַׁבָּת, שֶׁשַׁבָּת

דומה כמו שיש חתנה גדולה מאד ושמים ומרקדים שם הרבה מאד מאד בשמחה וחדוה גדולה, ועומד אחד ומלביש עצמו בבגדיו היקרים ורץ מהרה ורוצה להכניס ולשמח שם. אבל צריכים זכיה שיוכל לראותו מן החרכים מתוך סדק קטן (שקורין שפארינע); ואמרו חכמינו הקדושים (שבת י'): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם; ואשרי אדם שזוכה לקבל את המתנה הזו לשמר שבת, ואז השבת תשמר עליו. ולהפך - על חלול שבת נאמר (שמות לא, יד) "ושמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת כי כל העושה בה מלאכה ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה".

ואתה צריך לדעת אשר עקר העשירות באה לאדם רק בזכות שבת, כמו שספרו לנו חכמינו הקדושים (שבת קי"ט). על הפסוק (דברים יד, כב) "עשר תעשר" - עשר בשביל שתתעשר. במה הן זוכין לזה? בשביל שמכבדין את השבת, דאמר רבי חיא בר אבא: פעם אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא, והביאו לפניו שלחן של זהב משויי ששה עשר בני אדם, ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו, וקערות וכוסות וקיתוניות וצלוחיות קבועות בו, ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים, וכשמניחים אותו אומרים (תהלים כד, א) "להוי"ה הארץ ומלוואה" וגו', וכשמסלקין אותו אומרים (תהלים קטו, טו) "השמים שמים להוי"ה והארץ נתן לבני אדם". אמרתי לו: בני במה זכית לכך? אמר לי: קצב הייתי, ומפל בהמה שהיתה נאה אמרתי זו תהא לשבת, אמרתי לו אשריך שזכית וברוך המקום שזכך לך.

ולכן אל תהיה בטלן, תבטל את הישות והגאות שלך וכו', וכו', ותקבל את השבת בשמחה, כי בשבת מאיר האור אין-סוף ברוך-הוא בלי שום לבושים, ואי אפשר להשיג את זה אלא על ידי שמבטל את הישות והגאות מעצמו שבא מחמת פגם הברית שפגם הרבה מאד, ועל ידי נתבלבלו דעתו ושכלו לגמרי, וקשה לו להשיג

רוחניות אלקות שמתגלה בשבת כמוכא (זהר יתרו פ"ח:) מאי שבת?
 שמא דקודשא בריה הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי; שבת זה
 שמו של הקדוש-ברוך-הוא שם שלם מכל הצדדים, הינו כי בשבת
 מתגלה הקדוש-ברוך-הוא בעצמו בלי שום לבושים.

הלואי שתכניס את הדבורים האלו לתוך לבך ואז טוב לך כל
 הימים.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתקא.

**האם יש סכנה לנסע כעת לטיול בקברות צדיקים
 באוקראינה?**

שאלה:

מאת אביעד: שלום לכבוד הרב הצדיק.
 אני וחברי רכשנו כרטיסי טיסה לאומן הכוללים גם טיול
 לקברות צדיקים באוקראינה. אני יודע שהרב כתב כבר כמה
 פעמים שאין מה לחשש מהנסיעה לאומן, אך רציתי לשאל
 מה לגבי הטיול לקברי הצדיקים - האם יש ממה לחשש?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר כי תצא ח' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אביעד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לנסע אל רבנו ז"ל על ראש השנה באומן אין לחשש כלל
 ממלחמות וכדומה, ומשם יכולים לנסע גם אל ציון מוהרנ"ת ז"ל
 בעיר ברסלב, ומשם להמשיך אל העיר מז'יבוז' אל ציונו של הבעל-

שם-טוב הקדוש זי"ע, ויותר מזה לא ממלץ, כי עכשו יש שם הפקרות גדולה מאד, ורוח האנטטישמיות של האוקראינים ימח שמים מתפשטת בכל מקום, ולכן זה לא ממלץ לנסע לארצה ולרחבה באוקריינא.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתזכה להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, שפפוש אמר: אתם יכולים לבא אלי דרך שדות ויערים וכו' ולא לפחד, העקר לבוא עם דרכון; הינו שיבוא באפן חקי ולא ללכת נגד חקי המדינה.

הקדוש-ברוך-הוא השומר את עמו ישראל ישמר אותנו, ונזכה בלנו יחד לבוא אל ציונו של רבנו ז"ל באומן על ראש השנה, ונקבל שם את התקונים שהוא מתקן אותנו.

המאחל לך שנה טובה ומתוקה...

ד' תתקב.

איך צריך להתנהג עם ילדים חצפנים בצורה לא רגילה?

שאלה:

מאת איתן אהרן: לרבי שליט"א.

אני מלמד תינוקות של בית רבן, ולצערי אני נפגש בילדים עם חצפה שלא ראיתי מעולם. איך צריך להתנהג עם ילדים כאלו? תודה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל איתן אהרן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער גדל הזכות של בן אדם שהוא מלמד

תינוקות של בית רבן, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, ג) "ומצדיקי הרבים כפוככים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפירוש הפשוט הוא שכמו שלא יכולים לספר את הכוכבים כי הם לאין ספור, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה פשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

ולכן מלמד צריך שתהיה לו המון סבלנות לילדים, ורק יגביה אותם וידבר בשבחם וכו', ואף פעם אסור להשפיל שום תלמיד אפלו שהוא מתחצף וכו', וכבר אמרו חכמינו הקדושים (תענית כ"ה) רב איקלע לההוא אתרא, גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר: משיב הרוח ונשב זיקא, אמר מוריד הגשם ואתא מיטרא. אמר ליה: מאי עובדך? אמר ליה: מיקרי דרדקי אנא, ומקרינא לבני עניי כבני עתירי, וכל דלא אפשר ליה לא שקלינא מיניה מידי. ואית לי פירא דכוורי, וכל מאן דפשע משחדינא ליה מיניהו ומסדרינן ליה ומפיסין ליה עד דאתי. רב הגיע לאיזו עיר והיתה שם בצרת, וגזר להתענות כדי שירד גשם ולא ירד גשם. פתאם קם אחד והיה שליח צבור, ורק התחיל לומר "משיב הרוח" - התחילו לנשב רוחות, "מוריד הגשם" - התחיל לבוא גשם עז. שאל אותו רב: מה העבודה שלך שבזכות זה שהתפללת וכבר הגיעו רוחות וגשמים? ענה ואמר: אני מלמד תינוקות ואני מלמד לכלם שוים בין בני העניים ובין בני עשירים, ומי שאין לו כסף אני לא לוקח ממנו תשלום. ויש לי ברכה של דגים (אקנריום), וכל ילד שמתרשל בלמוד אני משחד אותו עם דגים, ומפיס אותו בכל מיני פיוסים עד שהוא בא ולומד].

הִיָּה לִי מִלְמַד שֶׁהִיָּה חֲסִיד בְּרִסְלָב, וְהִיִּיתִי בְּגִיל שֶׁשׁ וְהִצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד עִם הַתְּלָמִידִים, כִּי הוּא סֵפֶר לָהֶם תְּמִיד סְפוּרֵי צְדִיקִים וּמְשֻׁךְ אֶת לְבָבָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַחַר הִרְבֵּה שָׁנִים שִׁמְעֵתִי שֶׁהוּא הַתְּפָאָר שֶׁאֵף תְּלָמִיד שְׁלוֹו לֹא יֵצֵא לְתַרְבוֹת רְעָה, וְשָׂאֲלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ זָכִיתָ לְזֶה? אָמַר שֶׁכֵּל יוֹם וַיּוֹם הַתְּפִלָּתִי עַל כָּל תְּלָמִיד וְתְלָמִיד. רּוֹאִים מִזֶּה מָה זֶה כְּשֶׁמִּלְמַד מִתְּפַלֵּל עַל טוֹבַת הַתְּלָמִידִים שְׁלוֹו, אוֹ מוֹרָה מִתְּפַלָּלָת עַל טוֹבַת הַתְּלָמִידוֹת שְׁלָהּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּמִשְׁמִתָּהּ, וְתִזְכֶּה לְקָרֵב אֶת הַיְלָדִים בְּדֶרֶךְ אֲהָבָה, וְאֵז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמְּאַחַל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם וְכִתִּיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקג.

כָּבֵר עֶשֶׂר שָׁנִים אָנִי טַס לְאוֹמֵן, וּבְכָל שָׁנָה יֵשׁ לִי הַתְּנַגְדוֹת בְּלִתי מְסַבֶּרֶת מִצַּד אֲשֵׁתִי. מָה עוֹשִׂים?

שְׁאֵלָה:

מַאת אָסֶף: שְׁלוֹם לְכָבוֹד קִדְשֵׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
בְּרוּךְ ה' כָּבֵר עֶשֶׂר שָׁנִים אָנִי טַס לְאוֹמֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְכָל שָׁנָה יֵשׁ לִי הַתְּנַגְדוֹת לֹא מְסַבֶּרֶת מִאֲשֵׁתִי. גַּם הִיא אוֹמֶרֶת לִי שֶׁהִיא לֹא יוֹדַעַת לָמָּה בְּכָל פַּעַם שִׁמְגִיעַ הַזְּמַן שֶׁל הַטִּסָּה אוֹ כְּשֶׁאֲנַחְנוּ מְדַבְּרִים עַל זֶה הִיא נִתְקַפֶּת בְּהַתְּנַגְדוֹת חֲרִיפָה וּמְמַשׁ מְצֻטְעֶרֶת וּמְצַעֶרֶת אוֹתִי וְלֹא מְסַכֶּימָה לִי לְטוֹס. אֶפְלוּ הַצְּדִיק דְּבַר אֶתָּה כְּמָה פְּעָמִים בְּמִשְׁךָ הַשָּׁנִים אָבָל הִיא עֲדִין לֹא מְסַכֶּימָה.

בְּזָכוֹת הַצְּדִיק פְּתַחְנוּ עֵסֶק, וְאָנִי יוֹדַע שֶׁקֵּשָׁה לָהּ בְּגִלָּל שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהִיּוֹת עִם בְּנָנוּ וּבִתְנוּ וּלְשֹׁמֵר עֲלֵיהֶם לְבַד, וְלָכֵן הַשָּׁנָה הַצְּעֵתִי לָהּ שֶׁאָנִי אֶקַּח אֶת הַבֵּן שְׁלָנוּ בֵּן הַשֵּׁשׁ אֲתִי, אָבָל עוֹד

פעם היא התעצבנה ואמרה שהיא לא מסכימה שאני אסע.
 איך אפשר לרצות אותה?
 יש לציין שהבן שלי זכה להיות בציין הקדוש לפני כמה
 חודשים, אבל אני יודע שאם הוא יבוא אתי זה מאד יעזר לה.
 אשמח אם הצדיק יכתב לאשתי דברי חזקה, ואני מאמין שזה
 יעזר כי יש לה אמונת חכמים גדולה בצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד
 שלום וברכה אל אסף נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

כלל גדול - אם אדם מכבד ומיקר את אשתו כל השנה ועוזר
 לה בכל התחומים, אזי כשבא ראש השנה היא עוזרת לו לנסע אצל
 ציון רבנו ז"ל, ואדרבה, היא מכינה לו צידה לדרך וכו' ומגרשת
 אותו שישע אל ציון רבנו ז"ל, ואפלו כשיש לו ספקות עדין האשה
 היא המעוררת אותו: "תסע ואל תעזב את ציון רבנו ז"ל עד שתחזור
 עם המון ישועות".

מה שאין בן אם הבעל כל השנה מזלזל באשתו, ולא עוזר לה
 בשום דבר, אזי טבעי שהאשה רוצה לנקם בו, ולכן יען שהיא יודעת
 שהולך לבעל בחיים לנסע אצל ציון רבנו ז"ל, אזי היא מונעת את
 בעלה מלנסע אל ציון רבנו ז"ל.

ולכן אתה צריך לזכור מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רס"ד)
 שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים
 צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה
 והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה
 אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם
 וליקרם, ולכבדם; וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו
 לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו

עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג). דינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא; ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב שהבעל מכרח לעזר לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזר לאשתו בכל המובנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוך עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי, ולא רצה אפלו לראות אותו וכו' וכו'.

ועל כן תקבל על עצמך מעכשיו והלאה רק לעזר לאשתך, ואז תראה שאשתך תהיה לך לעזר, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג). זכה - עוזרתו, לא זכה - כנגדו; אם אדם הוא זוכה והוא ירא שמים, אזי אשתו נעשית עוזרת לו בכל דרכיו ובכל מעשיו וכו', מה שאין כן אם אדם אינו זוכה והוא קל ואין בו שום יראת שמים, אזי אשתו נעשית לו מתנגדת על כל פרט ופרט בחיים.

הכלל - הכל תלוי בבעל, אם הוא זוכה לזכך את עצמו והוא ירא שמים, אזי האשה תמיד תעזר לו, ואם חס ושלום ההפך - היא תתנגד לו על כל דבר.

הקדוש-ברוך-הוא אשר שמו שלום יעשה שלום ביניכם, ותתחילו דף חדש בחיים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.
המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתומה טובה...

ד' תתקד.

**אֲנִי אֲשַׁכְנְזֶיהָ אַךְ בְּכַתֶּה אֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּנֶסֶח עֵדוֹת
הַמְזָרָח. הָאֵם אֲנִי יְכוּלָה לְהַמְשִׁיךְ כִּי
גַם כְּשֶׁאֵהִיהָ בֵּת-מִצְוָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבִּיגַיִל: לְמוֹהֲרָא"ש הַקְּדוּשׁ שְׁלִיט"א.
עוֹד שְׁלוֹשָׁה יָמִים אַחֲרַי בְּעֵזְרַת ה' בֵּת מִצְוָה, וְאֲנִי מִמְתִּינָה
בְּצַפְיָה גְדוּלָה לְצַדִּיק שְׁיִגִיעַ לִיבְנָאֵל וּמְקוּחַ שְׁאֲזָכָה לְהַתְבָּרַךְ
עַל יְדֹכֶם, כִּי זֶה מְאֹד חָשׁוּב לִי.
רְצִיתִי לְשַׁאֵל אֶת הַצַּדִּיק שְׂאֵלָה: אֲנִי אֲשַׁכְנְזֶיהָ, וּבְכַתֶּה שְׁלִי
הַבְּנוֹת מִתְפַּלְלוֹת בְּנֶסֶח עֵדוֹת הַמְזָרָח. גַּם אֲנִי הַתְּרַגְּלִיתִי
לְהַתְפַּלֵּל בְּנֶסֶח הַזֶּה, לְמִרְוֹת שְׁבָכָל שְׁאֵר הַמְּנַהֲגִים וְהַהֲלָכוֹת
אֲנִי נוֹהֶגֶת כְּמְנַהֵג אֲשַׁכְנַז, כְּפִי שְׁנוֹהֲגִים בְּבֵיתִי. הָאֵם אֲנִי
יְכוּלָה לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְפַּלֵּל בְּנֶסֶח עֵדוֹת הַמְזָרָח גַּם אַחֲרַי
שְׁאֲחַגֵּג בֵּת מִצְוָה?
אֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם לְרַפּוּאֲתְכֶם וְשִׁתְעַבְרוּ לְגוֹר בִּיבְנָאֵל
בְּקָרוֹב. תּוֹדָה רַבָּה לְצַדִּיק עַל הַכֹּל כִּי יְבַנְאֵל הוּא הַמְּקוּם הַכִּי
טוֹב בְּעוֹלָם לְגוֹר בו!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסִדְרָא כִּי תַצֵּא י' אֱלוּל ה'תשע"ד
שְׁלוֹם רַב אֶל אַבִּיגַיִל תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵת יְכוּלָה לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְפַּלֵּל בְּנֶסֶח עֵדוֹת הַמְזָרָח. כְּמוֹ שֶׁהֲרַגְלִיתִי
אֶת עֲצָמְךָ, וְלֹא לְהַתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק
מִדְּבָרִים כְּאֵלוֹ. פַּעַם הַתְפַּלְלוּ בְּעַל פִּה אֲזִי כָּל אֶחָד הִיא צְרִיךְ לְהַתְפַּלֵּל
כְּפִי הַנֶּסֶח שְׁלוֹ, אֲךָ הַיּוֹם כְּשֶׁמִּתְפַּלְלִים מִתּוֹךְ הַסִּדְרוֹר יְכוּלִים לְהַתְפַּלֵּל

איזה נסח שרק רוצים, רק לא להתבלבל ומכל שכן לא לבוא לידי מחלוקת.

אגב, רבנו ז"ל לא אחז מלהחליף גססאות, ואמר (לקויטי מוהר"ן, חלק א' סימן ט') שיש י"ב גססאות כנגד י"ב שערים שיש בשמים, וכל עדה יש לה את הגססא שלה, ולכן לא רצה רבנו ז"ל שנחליף גססאות, העקר שתהיה אחדות ואהבה בין כלל נשמות ישראל, ותהלה לאל בית הכנסת היחידי בעולם שמתפללים כל הגססאות ביחד זה בבית הכנסת שלנו ביבנאל, בעין שיהיה בבית המקדש ששם יתאחדו כלל נשמות ישראל.

הקדוש-ברוך-הוא יברך אותך לקראת הפת-מצוה שתגדלי בת למופת וביראת שמים שלמה, ותמצאי חן בעיני כל רואיך.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקה.

**אין לי רצון להתחתן או ללמד עכשו
ואני לא רואה שום עתיד לחיי**

שאלה:

מיאת שני: שלום לכבוד הרב.

אני בת עשרים, כמעט שש שנים בתשובה, ועדין לא יוצאת לשדוכים. רציתי לקבל עצה מהרב מה לעשות בחיים - עוד לא למדתי משהו ולא עסקתי במשהו מיוחד, וקשה לי לראות מה יהיה בעתיד כי אני לא כשרונית במיוחד, אין לי רצון ללמד, ואני לא רוצה להתחתן עכשו. מה הרב מציע? תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל שני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא צריכה להכניס בלחץ, אף אחד לא מכריח אותך להתחנן עכשו, ואת צריכה לזכר שהדבר הכי מספן לאדם שהוא מלחיץ את עצמו וכו', ודוחק את השעה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות סד.) כל הדוחק את השעה - שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה - שעה נדחית מפניו.

את צריכה מאד מאד לשמח שזכית לחזור בתשובה שלמה, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל השכר של אדם שזוכה לחזור בתשובה שלמה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ד.) במקום שבעלי תשובה עומדים - שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה, שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים. ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד. והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפתח מבן אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו.

את צריכה מאד מאד לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בך, ולאט לאט לומדים, כי לא נעשים רבנית בן לילה ליום, וצריכים הרבה סבלנות, העקר תראי ללמד הלכות לדעת איך בת ישראל צריכה להתנהג יום יום.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחימה טובה...

ד' תתקו.

אחרי הלדה התפטרתי מעבודתי ומאז אני לא מוצאת עבודה. מה אני יכולה לעשות?

שאלה:

מצאת ציונה: שלום לך כבוד הרב. שמעי ציונה, אני נשואה ואמא לתינוק בן עשרה חדשים. עבדתי כשנתיים בתור קפאית בסופר גדול, אף אחרי הלדה התפטרתי, וכעת אני מחפשת עבודה אף לא מוצאת משהו קבוע, ולכל מקום שאני הולכת לראיון עבודה אני מקבלת תשובה שלילית. בינתיים אני עובדת כגננת מחליפה. מה אני אמורה לעשות? אשמח לקבל עצה ועזרה, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא " אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל ציונה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל, את צריכה מאד מאד לשמח על המתנות שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא - תינוק חמוד, וראוי לך לשמח עם זה מאד מאד, ולא להכנס בקטנות המחזין וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (מדרש אגדה) בא תינוק וכפר בידו; ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות הצלחה סימן י') בית, תינוק ואשה הם סימן להצלחה, ולכן אל תדאגי כלל ותשתדלי מאד שיהיה שלום בבית, כי כך אמרו חכמינו הקדושים

(עקצין פֶּרֶק ג') לא מִצָּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מִחֲזִיק בְּרִכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֶלָּא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֶאֱמַר (תהלים כט, יא) "הַרְוֵה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן הַרְוֵה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם".

וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה אֲהָבָה גְּדוֹלָה בְּבֵית, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה כְּלִי לְפִרְנָסָה וְתִתְפָּרְנְסוּ בְּכָבוֹד.

הַמְּאָחַל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקז.

**כָּבֵר שְׁנַיִם אֲנִי מְרַגֵּשׁ כְּשֶׁלּוֹן גְּמוּר.
אֵיךְ יוֹצְאִים מֵהַמְּצָב הַזֶּה?**

שְׁאַלְהָ:

מֵאֵת דְּבִיר: לְכַבֹּד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

אֲנִי מְרַגֵּשׁ בְּדַכְאוֹן גְּדוֹל - כָּל דְּבַר שֶׁאֲנִי מְנַסֶּה לֹא הוֹלֵךְ לִי, וְכָבֵר שְׁנַיִם אֲנִי סוֹחֵב אֶת עֲצָמֵי בְּתִקּוּהַ שְׂאִי פֶּעַם יִהְיֶה לִי טוֹב, אֲךָ כָּל דְּבַר נִרְאֶה לִי קֶשֶׁה כְּמוֹ הֵר וְאִינִי יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת כִּי עָבְרוּ כָּבֵר יָמִים וְשָׁנִים וְעַד יִן תְּחוּשַׁת הַמְּרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן לֹא עוֹזְבִים אוֹתִי. הָאֵם הָרַב יְכוּל לִיעֹץ לִי אֵיךְ לְצַאֵת מֵהַמְּצָב הַקֶּשֶׁה הַזֶּה? תּוֹדָה רַבָּה וְכָל טוֹב.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קָדֵשׁ לְסֹדֵר כִּי תִצָּא י' אֶלּוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל דְּבִיר גְּרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבָךְ.

רַבְּנּוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ מְאֹד מְאֹד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה, וְאָמַר (לקוטי

מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב' סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשְׂמֻחָה תָּמִיד, וְלִהְתַּגְּבֵר

להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל כחו. וכל החלאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו', וכפי קלקול השמחה והנגון, כן בא החלאת על האדם, וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החלאת על ידי מרה שחרה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני. וצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אף שמח תמיד, כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחרה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן מה שעובר עליו כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אף שמח תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין, כי כל בר ישראל מלא נקדות טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות ג"ז). על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך, אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון; והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון ואנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקנה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו', אף על פי כן זכיתי להיות מזרע ישראל, ולקיים כמה מצוות בכל יום - ציצית, ותפלין, וקריאת שמע, וצדקה, ושבת, וכיוצא, ואף על פי שגם בעשית המצוות הם כמו שהם וכו', אף על פי כן על כל פנים יש בהם בודאי נקדות טובות מאד שנעשה מהם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, כי הרי אפלו על ידי המצוות שנעשו על ידי פושעי ישראל, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם יתברך הרבה, כמו שכתוב (ישעיה מט, ג) "ישראל אשר בך אתפאר".

וְצָרִיכִים לְדַעַת אֲשֶׁר הַמָּרָה שְׁחֹרָה וְהַעֲצָבוֹת מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַכֹּל, וְקָשָׁה לְשִׁבְרָה יוֹתֵר מִכָּל הַמַּדּוֹת, וּמִזְקַת לְאָדָם מְאֹד יוֹתֵר מִהַכֹּל. וְכָל עֵקֶר הַתְּרַחֲקוֹת שֶׁל כָּל אָדָם מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הִיא רַק מִחֲמַת עֲצָבוֹת וּמָרָה שְׁחֹרָה וְדִכְאוֹן שְׁמֵתִגְבְּרִים עָלָיו, עַל כֵּן צָרִיכִין לְרְאוֹת לְשִׁמְחַת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הַכַּחוֹת בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר אֶפְלוּ בַעַת שְׁצַר לְהָאָדָם וְדַחִיק לוֹ מְאֹד בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, הֵן בְּפִרְנֶסֶת הַנֶּפֶשׁ, הֵן בְּפִרְנֶסֶת הַגּוּף, אִף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לְרְאוֹת לְבִטָּח תְּמִיד בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂסוּף כָּל סוּף לֹא יֵעֹזב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹתוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן רְאוּי לְשִׁמְחַת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר; וְזוֹ הַתְּכֵלִית וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵל זֶה.

רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּךָ, וְזָכֵר גַּם זָכֵר מָה שֶׁאָמַר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א' סִימָן קפ"ט) צָרִיךְ לְהִזְהָר מְאֹד מֵעֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, כִּי עֵקֶר נְשִׁיכַת הַנֶּחֱשׁ הוּא עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָּה סה, כה) "וְנִחַשׁ עֶפֶר לְחִמּוֹ", עֶפֶר הִיא בַּחֲיִנַת עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת שֶׁהֵם בָּאִים מִיִּסוּד הָעֶפֶר.

וְלִכֵּן תְּכַרִּיחַ אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל הַכַּחוֹת רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִשְׁמַע קְלָטוֹת שֶׁל שְׁמִחָה, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָמַל עַל עַם יִשְׂרָאֵל וְדִיקָא בְּדוֹר הַזֶּה שְׁעוֹבֵר עַל עַם יִשְׂרָאֵל מֵהַשְּׁעוֹבֵר וְכוּ', הַמְצִיא כָּלִי כְּזֶה שְׁבוּ יְכוּלִים לְשִׁמְעַת אֶת כָּל מַעֲרַכַת הַנְּגִינָה - תַּף וְנָבֵל וְכַנּוֹר חֲלִיל עוֹגֵב וְכוּ' וְכוּ', כִּדִּי שְׁנוּכַל לְשִׁמְחַת אֶת עֲצָמֵנוּ, וְאֲשֶׁרִי אָדָם שְׁמַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכַּחוֹת לְבוֹא לְשִׁמְחָה, שְׂאֹז יִדְבַק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין-סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֲצַלוּ יִתְבָּרֵךְ נְאֻמֵּר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א, טז, כז) "עֲזֹ וְחִדְוָה בְּמִקְמוֹ". וּמוֹבָא בְּזֵהר (תְּצַוֶּה קפ"ד): תָּא חֲזִי עֲלֵמָא תַתְּאָה קְיִימָא לְקַבְּלָא תְּדִיר [בּוֹא וְרְאֵה, הָעוֹלָם הַזֶּה עוֹמֵד לְקַבֵּל תְּמִיד] וְהוּא אֶקְרִי אֲבָן טְבָא [וְהוּא נִקְרָא אֲבָן טוֹב, כְּמוֹ אֲבָן מוֹשְׁכַת שְׁנִקְרָאת מַגְנֵט], וְעֲלֵמָא עֲלֵאָה לֹא יְהִיב לִיָּה אֵלָא כְּגוֹוֹנָא דְאִיְהוּ קְיִימָא [וְהָעוֹלָם הַבָּא לֹא נוֹתֵן אֵלָא כְּמוֹ שְׁמַכְנִיִּים אֶת עֲצָמוֹ מִלְמַטָּה]. אִי אִיְהוּ קְיִימָא בְּנִהֲרוֹ דְאֲנַפִּין מַתְתָּא [אִם נִמְצְאִים תְּמִיד בְּפָנִים שְׁמַחוֹת מִלְמַטָּה] כְּדִין הִכִּי נִהְרִין

ליה מעילא [כך מאירים לו מלמעלה אור וזיו וחיות ודבקות וכו'], ואי איהו קיימא בעציבו [אבל אם אדם עומד בעצבות ובמרה שחרה] יתבין ליה דינא בקבליה [אזי ממשיך על עצמו דינים]. כגוונא דא (תהלים ק, ב) "עבדו את הוי"ה בשמחה", חדוה דבר נש משיך לגביה חדוה אחרא עלאה [השמחה של האדם בזה העולם, ממשיכה עליו שמחה מהעולם הבא]. הכי נמי האי עלמא תתאה, כגוונא דאיהי אתערת הכי אמשיך מלעילא [כך הוא העולם הזה - כפי שאדם מתנהג בזה העולם, כך ממשיך על עצמו מהעולם הבא].

ולכן כשאדם רק בשמחה ומכריח את עצמו בכל הכחות להיות בשמחה, על ידי זה הוא ממשיך על עצמו שמחה מהעולמות העליונים. ולכן אל תהיה בטלן, ואף שאני יודע שעובר עליך מה שעובר צרות ויסורים מרירות ומכאובים, תשתדל להיות בשמחה עם כל הכחות, ואז תראה שכל מזלך יתהפך לטובה. הלוואי שתכניס את הדבורים האלו בלבך.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתומה טובה...

ד' תתקח.

**בננו לא מוכן לישן בחדרו ובכל לילה הוא בא לישן
בחדר השנה שלנו. ממה זה נובע?**

שאלה:

מאת מאיה: שלום לכבוד הצדיק מוה"ר א"ש, רפואה שלמה ואריכות ימים.

בני בן הארבע הוא ילד טוב וחכם, ובזמן האחרון הוא לא מוכן לישן בחדרו ורוצה לישן אף ורק אתנו בחדר ההורים. אנחנו אובדי עצות ולא יודעים מה לעשות, כי ברגע שהוא בוכה הוא

מעיר את אֶחָיו הַקְטָנִים. האם זֶה נֹבֵעַ מִפְּחַד כְּלִשְׁהוּ או שְׁזָה סוּג שֶׁל פְּנוּק? וְאִיךָ צְרִיכִים לְטַפֵּל בְּזֶה?
 בְּזִמְן הָאֲחָרוֹן הוּא גַם חֲזַר לְטִיטוּלִים בְּלִילָה, וּבְזִמְנֵים שֶׁל כַּעַס הוּא מְרַבֵּץ לְאֶחָיו הַקְטָנִים וְזוֹרֵק דְּבָרִים לְכָל עֵבֶר. אוֹתִי זֶה מְמַשׁ מִיֵּאֵשׁ שֶׁהוּא מִתְחַצֵּף וּמְנַסֶּה לְהַכְתִּיב לִי אֶת סֵדֶר הַיּוֹם. מָה עוֹשִׂים? תּוֹדָה מְרַאשׁ.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי עָרַב שֶׁבֶת קָדֵשׁ לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא י' אֶלוּל ה'תשע"ד
 שְׁלוֹם רַב אֶל מְאִיָּה תַחֲיָה
 לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד מְצוּי שֶׁהַבְּכוֹר וְהַבְּכוֹרָה לֹא מוֹכְנִים לִישָׁן בְּחֶדְרָם, וְרוֹצִים רַק לִישָׁן בְּחֶדֶר הַהוֹרִים וְכוּ', וְזֶה בָּא רַק מִפְּנוּק שֶׁהֵילֵד רוֹצֵה תְשׁוּמַת לֵב, כִּי רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ עוֹד אַחִים וְאֶחָיוֹת עַל הָרֵאשׁ שָׁלוֹ, וְלִכְּן רוֹצֵה לְהַרְגִישׁ שֶׁהוּא יוֹתֵר מֵהֶם, וְלִכְּן לֹא צְרִיכִים לְקַחַת אֶת זֶה כָּךְ בְּפִחָה, כִּי זֶה פָּשוּט פְּנוּק שֶׁהַבְּכוֹר אוֹ הַבְּכוֹרָה רוֹצִים פְּנוּק, וְיִדוּעַ שָׂרְבְנוּ ז"ל אָמַר (שיחות ה"ן סימן נ"ט) מְסַגֵּל יוֹתֵר לְבָנִים לְהִיּוֹת רְחוּק מֵהֶם, לְבָלִי לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהֶם לְשַׁעֲשַׁע בְּהֶם בְּכָל פַּעַם, רַק לְבָלִי לְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל; וְרוֹאִים שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל בְּמַצַּב כְּזֶה הַהוֹרִים חֲיִיבִים, כִּי תַכְףּ וּמֵיד כִּשְׁהֵילֵד מִתְחִיל לְבַכּוֹת, אֲזִי מְרַחֲמִים עָלָיו וּמוֹתְרִים לוֹ, וְלִכְּן צְרִיכִים לְהִיּוֹת יוֹתֵר קְשׁוּחִים עִמוֹ, אוֹ אִם נוֹפֵל בְּשָׁנָה בְּחֶדֶר הַהוֹרִים מוֹצִיאִים אוֹתוֹ חֲזָרָה לְמִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְלִכְּן אֵין לָכֵם מַה לְדַאֵג, זֶה טְבַעֵי אֶצֶל כָּל מִשְׁפָּחָה.

עַם כָּל זֹאת מַה טוֹב וּמַה נְעִים לְבַדֵּק אֶת הַמְזוּזוֹת, כִּי הַפְּתָדִים שְׁבָאִים לִילָדִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה מִפְּנֵי שֶׁהַמְזוּזוֹת לֹא כְשׁוּרוֹת, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתְּרוּוּ רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מְכַל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם וְהַשְׁלוֹם וְהָאֵהָבָה יִתְרַבּוּ בְּבֵיתְכֶם, וְנִשְׁמַע בְּשׁוּרוֹת מִשְׁמַחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקט.

**מֵאֵז שֶׁהִתְגַּרְשְׁתִּי אֲנִי מֵאַשְׁתּוֹ וְאִין לִי כַח לְגַדֵּל אֶת שְׁתֵּי
הַבָּנוֹת. אֵיךְ מִתְחַזְּקִים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת גְּלִית: לְכַבּוֹד הָרַב הַיָּקָר.

אֲנִי גְרוּשָׁה זֶה שְׂמוֹנֵה חֲדָשִׁים, וּבְרוּךְ ה' יֵשׁ לִי שְׁתֵּי בָנוֹת
קְטָנוֹת. כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי מְרִיגָשָׁה לְפַעֲמִים שֶׁפְּשׁוּט אִין לִי כַח,
אֲנִי נִכְנָסֶת לְיֹאשׁ וּמִפְּחַדֵּת שְׁאֵפֵל. אֲנִי צְרִיכָה כַּחוֹת לְמַעַן
שְׁתֵּי הַקְּטָנוֹת. מָה עֲצַתְךָ? אֵיךְ אוֹכֵל לְשֶׁאֵב כַּחוֹת וְלֹא לְפֵל
מִהַמְּצַב שְׁאֵלִיו נִכְנָסֶתִי?
הַשֵּׁם יְבָרְכֶךָ בְּכֹל הַבְּרָכוֹת שֶׁבִּתְוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרַב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא י' אֱלוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל גְּלִית תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוֹם דְּבָר, וְאֶת
צְרִיכָה לְזַכֵּר שֶׁזֶה הַמְּחִיר כְּשֶׁמִּתְגַּרְשִׁים אֲזִי נִכְנָסִים בְּיֹאשׁ וּבְפַחַד
וְכוֹ', וּבְאֵמֶת אֲסוּר שְׁיִהְיֶה כְּכָה, וְאֶת צְרִיכָה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שֶׁבְעוֹלָם לְחֹזֵק וְלְעוֹדֵד וְלְשִׂמְחָה אֶת עֲצֻמָּה וְלִהְיוֹת חֲזָקָה בְּעֲצֻמָּה
שֶׁעוֹר תִּמְצָאִי בְעַל מַקְסִים וְכוֹ', כִּי הִרְבֵּה פְעָמִים קוֹרֶה דְבָר כְּזֶה
שֶׁהִבְעֵל הוּא אֱלִים פִּיזִית, אֱלִים מְלוּלִית, קִמְצָן גְּדוֹל, סוּגֵר אֶת אֲשֶׁתוֹ
שֶׁלֹא תוֹכֵל לְהִתְקַדֵּם וְכוֹ', מִשְׁפִּיל אוֹתָהּ בְּכֹל מִינֵי הַשְּׁפֻלוֹת וְכוֹ',
וּמְזוֹלֵז בָּהּ בְּכֹל מִינֵי זְלוּזִים וְכוֹ' וְכוֹ', וְהִתְרַחַח לְהִתְגַּרֵּשׁ כִּי אִי
אֶפְשָׁר כְּבָר לְסַבֵּל סָבֵל נוֹרָא וְאִים כְּזֶה, אֲזִי זֶה לֹא אוֹמֵר שֶׁכָּל הַגְּבָרִים
כְּכָה, אֲדַרְבָּה, יֵשׁ הֵמוֹן גְּבָרִים, גְּרוּשִׁים אוֹ אֱלֻמָּנִים אוֹ רוֹקִים יוֹתֵר
מִגְּבָרִים וְכוֹ', וְהֵם אֲנָשִׁים עֲדִינִים וּמְסֻדְרִים וְכוֹ'.

ולכן למה לך להכנס ביאוש ובדכאון כאלו העולם חשך בעדך, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתמצאי את בן זוגך ששייך לשרש נשמתך ותשקמי את עצמך, והוא יהיה אבא טוב לבנות שלך, רק חזקי ואמצי בבטחון עצמי, ותרגילי עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקי.

מאז שתּרמתי לבעלי כליה יש לי רק צרות מנו.
איך אני אמורה להתנהג אתו?

שאלה:

מאת מרסל: לכבוד הצדיק מיבנאל, שלום רב.
לפני כחמש עשרה שנה תרמתי לבעלי כליה, ומאז יש רק צרות - בעלי מתנהג אלי בזלזול, מקלל אותי ומשפיל אותי בפני כולם. בנוסף הוא החל לדמין שאני מכניסה הביתה גברים ובוגדת בו. כמובן שזה לא נכון.
בלילות הוא לא ישן ולא נותן לי שן. עזבתי את העבודה כדי לטפל בו, אף הוא לא מעריך דבר והכל נראה לו מובן מאליו.
המלים שלו פוגעות בי מאד ולעתים אני מרגישה כאלו חרב עלי עולמי, שאני לבדי ואין מי שיעזר לי. כבוד הרב, מה עלי לעשות עם המצב הקיים? ואיך עלי להתנהג לבעלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל מרסל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שבבילך מאז שעבר את הנתוח מרגיש נחיתות וכו' שאת נתת לו כליה וכו', וזה משפיע עליו לרעה, כי נכנס לו דמיון כאלו את יותר ממנו, ומזה בא שרוצה לבנות את ישותו ומהותו וכו', ולכן הוא מזלזל בך ומקלל ומשפיל אותך וכו' וכן נכנסים לו כל מיני דמיונות וכו', וזה דבר פסיכולוגי שבבילך ירגיש ככה וכו', כי מאחר שאת נתת לו כליה הוא מרגיש נחיתות כאלו בלעדיך לא היה יכול להמשיך לחיות וכו', אזי מזה באות כל ההשפלות שמשפיל אותך וכו'.

אני מכרח להגיד לך שאת חייבת בזה, כי סוף כל סוף נתן לך הקדוש-ברוך-הוא פה לדבר, ואת צריכה להיות אתו פתוחה ולהגיד לו: "בעלי היקר, אני אוהבת אותך מאד מאד, ומסרתי את כל כלי בשבילך, וזה מגיע לי חזרה?", ואת זה היית צריכה להגיד לו עוד לפני שנים בשעה שהתחיל ולא לחכות עד עכשו, עם כל זאת ידוע פתגם עממי "טוב מאחר מאף פעם לא", את מכרחת לפתח את הפה ולהגיד לו חד משמעית שאת לא יכולה להמשיך ככה וכו' וכו', כי בבילך הרגיל את עצמו כאלו את השק חבטות שלו וכו', ולכן את צריכה לפתח את הפה ולהגיד לו חד משמעית שאת לא יכולה יותר, ודבר זה יעמיד אותו על המקום.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקיא.

בתי לא מוכנה לעזר בבית ויש לה מדות רעות, דבר שגורם להרבה מריבות בינינו. איך עלינו להתנהג אתה?

שאלה:

מאת אריה: שלום וברכה לכבוד הצדיק מיבנאל שליט"א. שתזכה לעוד שנים רבות בריאות וטובות. ברוך ה' יש לנו משפחה גדולה בלי עין הרע, כלם אהובים וכלם ברויים ושתבח שמו לעד. יש לי בת בשנות השדוכים, ואחר כך יש לי בת בגיל שתים עשרה, והבת הזו בת השתים עשרה היא ילדה קצת קשה ויש לה מדות רעות. היא מודעת לזה ואינה יודעת בעצמה איך לצאת מזה. היא לא רוצה לעזר בבית כמעט כלום אפילו בדברים קלים מה שחברות שלה כבר עוזרות בבית, ובכל פעם היא מתחמקת בכל מיני תרופים, מה שגורם לכך שצועקים עליה, וזה מחריף את המצב והיא נעשית קשה יותר. ככה זה כבר זמן רב. יש לה עוד בעיה - היא לא מצליחה להרדם עד שעה מאחרת מאד (לפעמים עד השעה אחת בלילה) וזה גם כן מפריע מאד.

בבקשה מהצדיק תן לנו ברכה ועצה איך להתנהג אתה כדי שהיא תהיה שמחה, שתרצה לעזר ושנרוא ממנה רב נחת. תודה על הכל וכל טוב סלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד שלום וברכה אל אריה נרו יאיר לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין גדול ילדים צריכים להיות חכם כשלמה המלך, וכלל

גדול שאי אפשר ללכת עם ילדים בכח בשום פנים ואפן, כי הרגע שהולכים בכח וכו' אזי זה חוזר וטופח על הפנים וכו', ומקבלים בדיוק את ההפך ממה שהיו מצפים. ולכן העצה הכי טובה להעלים עין ממנה ולתת לה לעשות מה שהיא רוצה, רק לתת לה המון אהבה ותשומת לב, כי זה מה שהיא צריכה, כי יש לה אהות גדולה וכו' וכנראה שנותנים לה יותר תשומת לב ואהבה וכו', אזי הבת הזאת נעשית הכבשה השחרה וכו'.

ולכן תשתדלו להעלים עין ממנה, ולא לבקש ממנה שום עזרה, ורק לקרב אותה מאד מאד, ותראה איך שלבסוף היא תשתנה לטובה, רק סבלנות, כי עם ילדים צריכים המון המון סבלנות, ואי אפשר לגדל ילדים בלי המדה של סבלנות, ואף פעם לא יכולים לפעל עם כח, כמו שהזהיר אותנו רבנו ז"ל על דבר זה מאד, ואמר: "לא ללכת עם הילדים בכח, ואם פועלים פעם בכח, צריכים לדעת שאם היו הולכים בלי כח רק עם אהבה - היו מצליחים יותר".

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתרוו רב נחת דקדשה מכל יוצאי חלציקם.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקיב.

**האם יש ערך לתורה שאדם למד לפני שחלק על רבו
ועזב אותה?**

שאלה:

מאת משה: שלום וברכה לצדיק.

שמתי משה, וכבר כמה פעמים שמעתי שאמרתם שכל אלו שעזבו אתכם לפחות זכו לסיים את החמש, הש"ס משניות והש"ס גמרא לפני שעזבו. ולא הבנתי מה תועיל להם התורה

שְׁלֵמֵדוֹ אִם הַעֲזוּ פְּנֵיהֶם כְּנֶגֶד רַבָּם אֲשֶׁר בְּזָה הֵם נֶחֱשָׁבִים
לְאַפִּיקוֹרְסִים וְחוֹלְקִים עַל הַשְּׂכִינָה. הֲאֵם יֵשׁ עָרָךְ לַתּוֹרָה הַזֹּאת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קָדֵשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא י' אֵלּוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מֹשֶׁה נְרוּ יְאִיר

לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א' סִימָן ל"א) מַה שְּׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא ע"ב:) כְּמוֹ שְׁיֵשׁ לַתּוֹרָה שְׁנֵי כַחוֹת, 'זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם
חַיִּים, לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם הַמּוֹת', כְּמוֹ כֵּן בְּעֵינֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל
הַצַּדִּיק יֵשׁ אוֹתוֹ דָּבָר - זָכָה נַעֲשֶׂה לוֹ סֵם חַיִּים, וְהוֹלֵךְ עִם הַצַּדִּיק
הַזֶּה כָּל יְמֵי חַיָּיו מֵאַחַר שֶׁהוּא הוֹצִיא אוֹתוֹ מֵהַזֶּבֶל וְהִלְכֵלּוֹךְ וּמִפְּגָמָיו
הַמְרַבִּים וְכוּ' וְכוּ', וְרַחֵץ וְנִקֶּה אוֹתוֹ וְהִלְבִּישׁ אוֹתוֹ לְבוּשֵׁים יְקָרִים
שֶׁהֵם תּוֹרָה וְתַפְלָה וְקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

אֲךָ אִם לֹא זָכָה - אֲזִי הוּא מִתְהַפֵּךְ לַהֲיֹת רוּדֵף, שְׂרוּדֵף אֶת
הַצַּדִּיק עַל יְדֵי הַסֵּתֶת רְשָׁעִים אַרוּרִים נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים שְׂשׂוֹנְאִים אֶת
הַצַּדִּיק בְּתַכְלִית הַשְּׂנְאָה, כְּמוֹ שְׁאַמַּר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְדוּת, אוֹת צַדִּיק
סִימָן קס"א) הַנוֹאֲפִים לְרַב הֵם מִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיקִים; כִּי הַצַּדִּיק דְּבוּק
בְּחֵי חַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבָטֵל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין-סוֹף בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן כָּל
מִי שֶׁהוּא נוֹאֵף הוּא שְׂרוּי בַּמְדוּר הַקְּלֹפוֹת וְהַסְטָרָא אַחֲרָא לֹא נוֹתֵנֶת
לוֹ לַהֲתַקְרַב אֶל הַצַּדִּיק, וְאֲדַרְבֵּהּ, הוּא עוֹד מְדַבֵּר עָלָיו כָּל דָּבָר אֲסוּר,
כִּי מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּעַצְמוֹ הוּא מְדַבֵּר וְאוֹמֵר עַל הַצַּדִּיק, כְּמֵאמְרָם
ז"ל (תַּנְחוּמָא קַרַח) "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו" - מַה שְּׁמַע? אָמַר רַבִּי
שְׂמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן: מְלַמֵּד שֶׁחֲשַׁדְוֵהוּ בְּאַשְׁתַּי אִישׁ,
שְׂנֵאָמַר (תַּהֲלִים קו, טו) "וַיִּקְנְאוּ לַמֹּשֶׁה בַּמַּחְנֶה". אָמַר רַבִּי חִיָּא בַר אֲבָא
אָמַר רַב: מְלַמֵּד שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד קָנָא לַאשְׁתּוֹ מִן מֹשֶׁה; כִּי כָּל אֶחָד
מֵה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּעַצְמוֹ הוּא רוֹאֶה אֶת זֶה בַּצַּדִּיק, כִּי הַצַּדִּיק זָכָה
לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ כָּל כַּף עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּמוֹ רֹאֵי שְׁכָל אֶחָד רוֹאֶה אֶת עַצְמוֹ

בתוך הצדיק, ולכן אין זה פלא שאדם עם אפי חלש יכולים למלאות לו את הראש נגד הצדיק שהוציא אותו מהבץ והלכלוך והזהמא שהיתה בו וכו' וכו' להתהפך להיות מתנגד על הצדיק הזה שעזר לו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק סימן קנ"ג) מי שמקרב את עצמו אל הצדיק והתקרבותו אינה בתמימות, על ידי זה נתהפך אחר כך לרודף.

חבל מאד שנמצאים כאלו, כי יבוא יום שיתחרטו מאד מאד אבל זה יהיה כבר מאחר.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתומה טובה...

ד' תתקיג.

**בגלל שהשנה בננו נפטר, לאשתי יש חלישות הדעת
מרבנו וקשה לה לשלח אותי לאומן**

שאלה:

מאת אלירן: שלום וברכה לצדיק שליט"א.

בשנה האחרונה לא על אף אחד מישראל שכלנו בן לאחר מחלה קשה. אשתי שולחת אותי לאומן בכל שנה במסירות נפש, וגם בשנתיים האחרונות בהם הילד עבר את הטפולים לא החסרת, אך מאד קשה לה לקבל את המציאות שהיא שלחה אותי באמונה תמימה שנזכה לשנה טובה ומתוקה, והיא שואלת למה רבנו רבי נחמן מברסלב לא פעל בראש השנה שאז יש לו כח יותר גדול שהילד יהיה בריא? והאם עלי לנסע גם השנה למרות הקשיים הגדולים והמצב הכספי? תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות י) בהדי כבשי דרחמנא למה לך? יש הרבה דברים שנעלמים ונסתרים מאתנו לגמרי, ויכול מאד להיות שזו היתה נשמה שהיתה צריכה לרדת לזה העולם לתקן מה שצריכה לתקן וחזרה בחזרה בתקון גמור וכו', ולכן אסור לכם להשבר מזה בשום פנים ואפן כי מי יודע איזו נשמה זו היתה? ולכן תראו להתחזק ביותר שאת וביתר עז, ואדרבה, בזה שנסעת אצל ציון רבנו ז"ל בראש השנה באומן זכית את הנשמה הזו שתבוא אל תקונה, ובודאי ישלם לך הקדוש-ברוך-הוא על האבדה הזו כפל כפלים, אבל לא צריכים להתבלבל משום דבר, ואף שזה כואב מאד מאד, ושאי יהודי לא ידע מצרה כזו, עם כל זאת עליכם להתחזק יחד, ואדרבה לנסע עוד פעם אצל ציון רבנו ז"ל ולטען שמה לפני רבנו ז"ל וכו', "רבי כזאת וכזאת קרה לי, אנא חוס ורחם עלי ותשלים לי את החסרון" וכו'.

לדעתי, אדרבה, תסע השנה דיקא אצל ציון רבנו ז"ל ותפעל שמה ישועות גדולות ש'מלא הקדוש-ברוך-הוא את חסרוניכם, וינחם אתכם בנחמה אמיתית, ותראה לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י): מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים. רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה.

תשתדלו מאד מאד שיהיה ביניכם אהבה והבנה הדדית, כי (סוטה יז) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה

מְצוּיָה, רַק שְׁיֵהִיָּה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי 'שְׁלוֹם' אָמְרוּ
חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת י) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכְּנֵן אִם
מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם בַּיִת,
הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַמְּאַחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקיד.

**אֲנִי נוֹהֶגֶת לְקַלַּח אֶת יְלָדֵי הַקְּטָנִים יַחַד כְּדֵי לַחֲסוֹךְ בְּזִמְנָן.
הֲאִם אֲנִי נוֹהֶגֶת כְּשׁוֹרָה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת שְׁרִית: שְׁלוֹם לְמוֹהֲרָא"ש, בְּרִיאוֹת, אוֹרָךְ יָמִים וְתוֹדָה
עַל הַכֹּל!

אֲנִי נוֹהֶגֶת לְקַלַּח אֶת יְלָדֵי הַקְּטָנִים הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת בְּיַחַד כְּדֵי
לְקַצֵּר אֶת זְמַן הַמְּקַלְחוֹת, וְלִפְעָמִים אֲנִי גַם מְמַלֵּאת לָהֶם אֶת
הָאֲמֻבָּטָה וְאִזּוּ הֵם מְשַׁחֲקִים בְּיַחַד. חֲשׂוֹב לְהַדְגִּישׁ שְׂמֻדָּבָר
בִּילְדִים קְטָנִים מִתַּחַת לְגִיל אַרְבַּע וְגַם תִּינוּק מִתַּחַת לְגִיל
שָׁנָה. הֵעִירוּ אֶת תְּשׁוּמֹת לְבִי לְכַף שְׂזָה לֹא צָנוּע וְכוּ' וְלִכְּנֵן אֲנִי
רוֹצָה לְשָׂאֵל: מֵאִיזָה גִיל רְאוּי שְׂלֵא לְקַלַּח אֶת הַקְּטָנִים בְּיַחַד?
וְהֵאִם יֵשׁ סִבָּה לְחַשֵּׁשׁ? תוֹדָה וַיִּישַׁר כַּח.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסִדֵּר כִּי תַצֵּא י' אֶלּוּל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׁרִית תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁצַנִּיעוֹת מִתַּחֲיִלָּה מְגִיל אָפֶס, וְלִכְּנֵן אֲסוּרו
לְקַלַּח בָּנִים וּבָנוֹת יַחַד בְּשׁוֹם פָּנִים וְאָפֶן, וְזֶה מְטַעְמֵי צְנִיעוֹת, וְזֶה

לְטוֹבוֹת הַיְלָדִים, כִּי כְשֶׁהֵם גְּדֹלִים הֵם זוֹכְרִים אֶת הַכֵּל וְכוּ' וְכוּ', וְלִכְן צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת הַיְלָדִים מִגִּיל אָפֶס לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, וּבִפְרָט בְּדוֹר פְּרוּץ כְּזֶה שֶׁכָּל כֶּף הַרְבֵּה בָּנִים וּבָנוֹת יוֹצְאִים לְתַרְבוֹת רַעָה רַחֲמָנָא לִיצְלָן, אֲזִי צְרִיכִים לְשָׁמַר עַל זֶה בְּיוֹתֵר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם שֶׁתִּזְכּוּ לְגַדֵּל אֶת יְלָדֵיכֶם, וְתִרְוּ רַב נַחַת דַּקְדָּשָׁה מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַמְּאֵחַל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם וּכְתִיבָה וּחְתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקטו.

מחוץ לבית אשתי מאד סבלנית, אבל בבית היא משפילה אותי ובכלל לא רגועה

שאלה:

מאת נסים: אני נשוי ויש לי חמשה ילדים. מבחינה חברתית אשתי מאד מקבלת - כלם אוהבים אותה והיא תמיד סבלנית, רגועה ונדיבה פשוט למופת, אבל לצערי הרב בבית היא ממש לא כך - היא תמיד צועקת ובכלל לא רגועה, תמיד משפילה אותי, בכלל לא נדיבה ואני סובל ממנה קשות. אם אני אומר משהו שמפריע לי זה עולה לי ביקר ולכן אני פשוט לא מציץ ונאלץ להשלים עם דברים שבכלל לא מתאימים ולא הגיוניים.

היא מאימת עלי בגרושיו, תמיד חולקת עלי ואף פעם לא נוחה. מה שאני לא אעשה תמיד יהיו לה תלונות. אני מרגיש שהיא רוצה לאלף אותי כמו כלב, ועל כל מה שהיא אומרת אני חייב להגיד אמן. אני מרגיש שאני חי בתוך בית סהר, והשתלטנות שלה מתגברת מיום ליום. כמעט ואין בינינו יחסים קרבה, אני מואש לגמרי, וכבר היו דבורים על גרושיו.

האם עלי לעמד על שלי ולדרש חפש בטוי או ששעלי לקבל את
הדין באהבה ובלית ברירה ולהמשיך כף עד שהיא תגמור אותי
נפשית וגופנית?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד
שלום וברכה אל נסים גרן יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

יש לך בעיה רצינית, אבל אני צריך לשמע גם את הצד השני,
הינו מה יש לאשתך להגיד, כי כל מטבע יש לו שני צדדים, ואני לא
יכול לשמע רק צד אחד, על כל פנים בכלליות אני אכתב לך ואולי
זה יעזר גם לזוגות אחרים.

כל זוג שמתחתנים צריכים לדעת אשר הם שתפים מלאים בחיי
נשואיהם, ועליהם לשמר מאד מאד על השתפות, ואז יצליחו בחיי
נשואיהם, כמו שתפים נאמנים באיזה עסק - אם שניהם רציניים
ושניהם רוצים את אותה התכלית וכו' אזי מצליחים, כמו כן ויותר
מכן בחיי נשואין צריכים שהבעל והאשה יבינו אחד את השני, ומכל
שכן שיאהבו אחד את השני, ויכבדו את הרצון של השני, ועל ידי
זה יצליחו מאד מאד בחיי נשואיהם, וכל כף חבל שפתים נפלאים
נהרסים רק מפני פזיזות וכו' ועקשנות וכו', מתעקשים שמכרח
להיות דיקא כמו שאני רוצה וכו', ועל ידי זה הבערה ללהב יצאה
וכו', ומאש קטן נעשה אש גדולה, עד שרחמנא ליצלן נפרדים, וזה
מאד מאד חבל.

ויסוד מוסד בחיי נשואין אשר איש ואשה צריכים להיות ותרגום
אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה
ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט
על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר
הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן

זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב, כד) "וידבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם. מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמך-מם- ששים על ארבעים.

ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ה, ט-יא) "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפל ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס", ולכן אם רוצים שלום בית אמתי זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום ישים שלום ביניכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקטז.

**אני מתלבטת מאד לאיזה בית ספר לרשם את בתי,
ואשמח לעצתכם**

שאלה:

מאת מיטל לאה: לכבוד קדשת הצדיק שלום וברכה!
ברצוני לקבל את עצת הצדיק בענין חנוכה של בתי: בעזרת ה' היא אמורה לעלות לכתה א' בשנה הבאה, ויש לי התלבטות להיכן לשלח אותה. ישנם כמה מקומות שאני

מתלבטת לגביהם - יש את בית ספר בית יעקב לבנות אף אני מרגישה שחסר שם ענין של פנימיות, יצירתיות וחיותיות ולכן חשבתי על בי"ס חב"ד, אף החשש שלי ששם היא תרגיש שונה וחרגה כי אנחנו בכאן ברסלב, מה גם שהמסגרת שם מאד גדולה.

ישנו בי"ס שנפתח לאחרונה והוא לא במקום מגורינו ומצריף נסיעה יחסית קצרה, אף הדרך החנוכית של המקום מאד מיוחדת ויצירתית, ואני מרגישה חבור לשם מהרבה בחינות, וזאת מסגרת קטנה מאידיאלוגיה.

בסכומם של דברים אני מאד מתלבטת ומאד חשוב לי שבתו תלמד במקום הכי טוב בשבילה בעזרת השם. אשמח לעצת הצדיק בענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל מיטל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד צריכים לחפש ולמצא את החנוף הכי טוב לילדים, וכשבא לענייני חנוף אסור להסתפל מאיזה זרם הוא וכו' או מאיזו חסידות הוא וכו', צריכים להסתפל רק על הטוב של הילדים איפה שהם יקבלו חנוף הכי טוב ביהדות, וזה כלל גדול מאד בהצלחת הילדים - תמיד צריכים להסתפל מה שטוב לילדים, ואיזה חנוף יותר טוב להם, ולא לעשות חשבונות פרטיים, כי הכל זה דמיון אחד גדול.

אני הפרתי יהודי חסיד ברסלב שהיו לו עשרה ילדים, ולא רצה להכניס אותם בשום מוסד חנוכי תלמוד תורה לבנים ובית ספר לבנות, ומחמת שלא היה מוסד חנוכי בברסלב, אזי לא הכניס אותם בשום מקום, ולבסוף לא נשארו לו מכל העשרה ילדים אחד שומר שבת, וכמובן כל הנכדים שלו היו מחללי שבת רחמנא ליצלן,

רואים מכל זה שצריכים גם שכל. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א' סימן רנ"ה) כשאדם הוא מאמין בצדיק בלי שום דעת אפשר לו לפל מהאמונה, כי מאמונה לבד אפשר לפל, אבל אם יש לו גם דעת שמבין גם בדעת, אזי אי אפשר לו לפל; והפשוט הוא שאדם צריך להיות מקרב אל צדיק אמתי, כי את כל האמונה מקבלים ממנו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז') אבל צריכים גם דעת ושכל וכו', כי אם אין תלמוד תורה או בית ספר של ברסלב בעירו, אזי מכניסים בתלמוד תורה או בבית ספר הכי טוב לילדים, ולכן תכניסי את הבת שלך במקום שמושך אותך שאת מרגישה ששם יהיה לה טוב.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקיז.

אחרי קשר בן שבע שנים שנגמר הכרתי בחור חדש שגראה רציני. האם הוא זוג טוב בשבילי?

שאלה:

מיאת הלה: לכבוד הרב שלום.

הייתי בזוגיות במשך שבע שנים, ומאז שהיא הגיעה לסופה אני מרגישה מעט חסומה וכל קשר חדש שאני מתחילה נגמר די מהר ולא מסתדר. לאחרונה הכרתי בחור חדש שמרגיש לי שונה מכלם, ולפי דבריו הוא מענין בקשר רציני, אבל הוא מאד חסר בטחון וכנראה שגם לא יודע כל כך איך להתנהג מה שגורם לו פעם לדבר אתי ופעם לא.

הייתי רוצה לדעת האם כדאי להתאמץ ולהשקיע בקשר והאם הבחור הוא זוג טוב בשבילי. ואם לא, האם יגיע זוג בזמן הקרוב? אני מאד רוצה זוגיות אמיתית. אנא ברוך אותי, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד
 שלום רב אל הלה תחיה
 לנכון קבלתי את מכתבך.

אוי ואבוי למי שלא מקבל חנוך תורני שאז חי חיי הפקר וכו',
 חיי הוללות וכו', ואחר כך כשמתעורר מהדמיונות שלו וכו' מוצא
 את עצמו חתום וקשור וכו' וכו'. את חיות חיי הפקר בלי שום נשואין,
 וסוף כל סוף אחר שבע שנים שאת חיה בהפקרות מצאת איזה בחור
 ואת שואלת אותי אם זה הבן זוג שלך?

ולכן עצתי שתבקשי הרבה את הקדוש-ברוך-הוא שיתן לך דעת
 ושכל, כי בלי דעת ושכל אין כלום, כמאמרם ז"ל (גדרים מ"א) דעת
 קניית - מה חסרת? דעת חסרת - מה קניית?

תרגילי את עצמך לומר בכל יום את התפלה הזו, כדי שתזכרי
 לדעת השלמה ולדעת איך להתנהג:

אתה חונן לאדם דעת, כל הדעת והשכל זה בא ממך, ולכן
 אבי שבשמים חוס וחמל עלי ותתן לי חכמה בינה ודעת ושכל
 ואזכה לדעת איך להתנהג בזה העולם, ולא אטעה את עצמי בזה
 העולם כלל, כי כך גלית לנו על ידי ראש צדיקיך - שבזה העולם
 יכולים להטעות את עצמו מאד, ולכן זכני לישוב דעתי היטב בזה
 העולם בזה הגוף חיש קל מהרה, שאזכה לישוב דעתי היטב
 היטב מה התכלית והסוף מפל התאוות ומכל עניני העולם הזה,
 הן התאוות הנכנסות לגוף הן התאוות שחוץ לגוף, כמו הכבוד
 וההתנשאות והקנאה והשנאה והקנטור וכיוצא בהן, ואזכה
 להסתכל על תכליתי האמתית היטב ובישוב הדעת חזק באמת,
 ולא אטעה את עצמי כלל בזה העולם, כי ימי שנותינו בהם
 שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז
 חיש ונעפה, וכל הצרות שאני סובלת בזה העולם זה רק מחמת

חסרון הדעת, כי אם הייתי מכניסה בדעתי את אמתת מציאותך ותברך, אזי כל החיים שלי היו הולכים בצורה אחרת לגמרי, והייתי זוכה לישוב הדעת לישוב את דעתי באמת מה טוב ומה נעים בשבילי, ושלא אטעה את עצמי, אך מחמת רבוי עוונותי המרבים שחטאתי עויתי ופשעתי נגדך ימים ושנים השתבשה דעתי ולבי לגמרי, עד שאני מבהלת ומבלבלת לגמרי, ואין לי עצה ותחבולה לצאת מהרע שנקלעתי אליו.

אנא אבי שבשמים, חוס ורחמל עלי ואזכה לדעת ושכל לחזור בתשובה שלמה אליה, ותקבלני באהבה, ותמשיך עלי אור וזיו וחיות ודבקות להיות דבקה בך תמיד, עד שעל ידי זה אזכה תמיד לישוב הדעת אמת, ולא אטעה את עצמי כלל בזה העולם, ואזכה לעשות את רצונך תמיד, ולקיים את כל מצוותיך הנעיומות והטובות שנתת לנו, ועל ידי זה אזכה להכלל בך מעתה ועד עולם אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך את הדעת והשכל להתחתן מה שיותר מהר ולא להיות לבד.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתק"ח.

האם כדאי לערוך לתלמידים בתלמוד תורה מסבות למרות שזה בא על חשבון ההספק הלמודי?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר ה' יאריך ימיכם בטוב ושנותיכם בנעימים.

ראיתי דרך אתר ברסלב סיטי את מסבת הסדור שערכו לתלמידים בתלמוד תורה ביבנאל בהשתתפותכם והתפעלתי

מאד מההשקעה בתפאורה ובבגוד של התלמידים, ומעל הכל בבטחון העצמי שמחזקים כל תלמיד ותלמיד - הן שנותנים לו לשיר ברמקול, והן שהוא מקבל חבוק מהצדיק ומצטלם אתו, והלואי שכל תלמיד בעם ישראל יזכה למעמד מרגש כזה, ממש תענוג גדול.

היות ואני עוסק בחנוף ועכשו אנו נמצאים בסוף שנת הלמודים ברצוני לשאל: האם מן הראוי לערף מסבות כעין אלו אף שאצלנו זה יכול לבוא על חשבון ההספק השנתי של הלמודים?

ובהזדמנות זאת ברצוני לשאל: מה עוד נתן כדי לחזק את הבטחון העצמי של התלמידים כבר בגיל הרף? אודה לצדיק על תשובתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חנוף ילדים הוא מהעבודות הכי קדושות, כי כשמחנכים ילדים צריכים לדעת שמחנכים אותם על כל החיים שיהיו יהודים מאמינים בקדוש-ברוך-הוא ויקימו את מצוותיו יתברך, וימסרו את נפשם עבורו יתברך, ועל זה צריכים להשקיע ביותר, וכדאית כל ההשקעה שמשקיעים בילדים כשהם עדין צעירים כדי שיכנס בתוך הדים שלהם שידעו מה זה יהודי מאמין בקדוש-ברוך-הוא, ומה זה לחיות עם עקרונות, ולכן כדאי וכדאי כל ההשקעה שמשקיעים בילדים, והעקר לבנות אותם כדי שיהיו מצלחים בחיים, ולהתדיר בהם בטחון עצמי שזה יסוד מוסד בחנוף, לבנות את הבן או את הבת בצורה כזו שהם יהיו עצמאיים, שזה החנוף הכי מצין, ולכן כל השקעה שרק משקיעים בהם משתלם לבסוף.

ויען שאתה מתנך עליך לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים

(בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל יב, ג) "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפירוש הפשוט הוא, כמו שלא יכולים לספר את הכוכבים כי הם לאין ספר, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחזירים בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכויות שלו כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים.

אתה צריך לדעת אשר עסק החנוך זה קדש קדשים, וזו לא סתם עבודה כסתם עבודה, ולמעלה בשמים מאד מתחשבים עם מלמד תינוקות של בית רבן, וכך אמרו חכמינו הקדושים (פלה רבתי פרק ב') בכל יום מלאך יוצא מלפני הקדוש-ברוך-הוא לחבל את העולם, כיון שהקדוש-ברוך-הוא מסתכל בתינוקות של בית רבן מיד נהפך כעסו לרחמים, ולכן זה דבר גדול מאד ללמד תינוקות של בית רבן, ולהחזיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, והעקר לספר להם הרבה ספורי צדיקים.

ימינו כצל עובר, הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים מכאן, ומה ילנה אותנו? רק הזכויות שזכינו ללמד את התינוקות של בית רבן אמונה פשוטה בו יתברך אשר אין למעלה מזה, למעלה בשמים יש היכל מיוחד למלמדי תינוקות של בית רבן, וגדל השעשוע והתענוגים שהם משתעשעים ומתענוגים שם בזיו שכנית עזו יתברך זה אין לתאר ואין לשער כלל, כי סוף כל סוף הם מקרבים את נשמות ישראל אליו יתברך מגיל קטנות וכו', וכך יכולים לבנות את הילדים שגם הם יהיו עובדי השם וחושבי שמו.

אשרי מי שעוסק בעבודה הקדושה הזו, ואז אל רב טוב הגנוז והצפון יזכה.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקיט.

**מִכָּר שְׁלֵי טַס לַעֲבַד בְּגִרְמַנְיָה וַיֵּשׁ חֲשֵׁשׁ כְּבֵד שֶׁהוּא
יִתְבּוֹלֵל שָׁם. הָאֵם עָלַי לַפְּעַל כְּדִי לִמְנַע זֹאת?**

שְׁאַלָה:

סַאת רוּת: שְׁלוֹם לַצְדִיק הִיָּקֵר! תּוֹדָה רַבָּה לְקֹדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עַל שְׁבָתוֹת קְדוֹשׁוֹת וַיְפֹת בְּמַחְצֵתְכֶם.
יֵשׁ לִי מִכָּר שְׁטָס לַעֲבַד בְּגִרְמַנְיָה, הוּא אָדָם טוֹב מְאֹד וּמְכֻשָׁה,
וּמְאִידָךְ אֵין לוֹ הַרְבֵּה קֶשֶׁר לְדַת, וַיֵּשׁ חֲשֵׁשׁ שֶׁיִּתְבּוֹלֵל שָׁם.
הָאֵם כְּדַאי לְנַסּוֹת לְדַבֵּר אִתּוֹ וּלְשַׁלַּח לוֹ סֹפֵר שֶׁל הַצְדִיק?
אֲשַׁמַּח לְתִשׁוּבָה, בְּתוֹדָה מְרַאשׁ וּבִבְרַכַת רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שְׁבַת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא י' אֲלוּל ה'תשע"ד
שְׁלוֹם רַב אֶל רוּת תַּחֲיָה
לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ.

בְּוִדְאֵי כָּל מַה שֶׁיִּכּוֹלִים לְהַצִּיל נַפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֵא יִתְבּוֹלֵל
בֵּין הַגּוֹיִים זֶה מִצְוָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּבֵרָא בְּתָרָא י"א). כָּל
הַמְּקִיָּם נַפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאֵלוֹ קִיָּם עוֹלָם מְלֵא; וְלִכֵּן תַּעֲשֵׂי מַה
שְׂאֵת יִכּוֹלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁ בֵּר יִשְׂרָאֵל מִלְּרַדַת לְטִמְיוֹן, כִּי אֵין עוֹד
דְּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל וַיּוֹתֵר חָשׁוּב מִזֶּה, וַצְּרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַצִּיל
יְהוּדִים מִרַדַת שְׁחַת שְׁדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ.

בְּוִדְאֵי הַזְּכוּת הַזֶּה תִּגַּן עֲלֶיךָ וְתִתְבָּרַכִּי בְּזְכוּת זֶה בְּכָל הַבְּרָכוֹת
הַקְּתוּבוֹת בְּתוֹרָה.

הַמְּאַחַל לְךָ שְׁבַת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקכ.

**הַלְכָתִי לְהַתְּבוּדוֹת בְּקֶצֶה הַיְשׁוּב, וְכַמְעַט קִבְּלָתִי
הַתְּקַפֵּת לֵב כְּשִׁשׁוּטְרִים סְמוּיִים הַפְּתִיעוּ אוֹתִי**

שְׁאַלָה:

מֵאת יְהוּדִית: שְׁלוֹם וְכָל טוֹב סֵלָה לְרַב מִיְּבִנְאֵל שְׁלִיט״א.
תּוֹדָה רַבָּה עַל כָּל פְּעֻלָּתְכֶם, ה' יִתֵּן לָכֶם כֹּחַ, בְּרִיאוֹת אֵימָרָה
וְשִׂמְחָה לְהַמְּשִׁיךְ לְחֶזֶק אוֹתָנוּ.
לִפְנֵי כַּמָּה יָמִים יֵצְאֵתִי לְהַתְּבוּדוֹת וְהַחֲנִיתִי אֶת הָרֶכֶב בְּפִנֵּה
שְׁקֵטָה בְּסוֹף הַמוֹשָׁב בּוֹ אֲנִי גָרָה. כַּעֲבַר חֲצֵי שָׁעָה בַּעֲרֵף הַגִּיחַ
רֶכֶב מְפָאָר עִם חֲלוֹנוֹת כְּהִים מְאַחֲרָה וְחֶסֶם אוֹתִי בְּמַהֲרֹת.
רְאִיתִי שְׁלִיד הַנְּהַג יוֹשֵׁב בְּחֹר שֶׁנִּרְאָה עֲרָבִי וְנִבְהַלְתִּי מְאֹד.
מִיד הַנְּעִתִי אֶת הָרֶכֶב, עֲקַפְתִּי אוֹתָם וְנִסְעֵתִי בְּמַהֲרֹת. הֵם
דָּלְקוּ אַחֲרַי וְזֶה הָיָה מְאֹד מְאֹד מְפֹחִיד. כְּשֶׁהִגַּעְתִּי לְאַזּוֹר
שֶׁל בְּתִים עֲצָרְתִי, הִבְחֹר שֶׁנְּהַג בְּרֶכֶב יֵצֵא וְאֲנִי שְׁאַלְתִּי "אַתָּם
יְהוּדִים?" וְהוּא אָמַר "כֵּן, אֲנַחְנוּ מִהַמְּשִׁטְרָה תִּנִּי לָנוּ תַּעֲוִדָת
זֹהוּת".

אֲמַרְתִּי לוֹ שֶׁהֵם כַּמְעַט עָשׂוּ לִי הַתְּקַפֵּת לֵב, וְשִׁזָּה לֹא בְּסֹדֵר
לְהַבְהִיל כָּכָה. הֵם לֹא פָּרְטוּ לָמָּה הֵם חֲשָׁדוּ בִּי מִלְּכַתְּחִלָּה, כִּי
זֶה לֹא מְקוֹם כָּל כָּךְ מְבֻדָּד, אֲמָנָם אֲנִי סְפָרְדִּיָּה וְאוֹלֵי עִם הַכֶּסֶּי
רֹאשׁ נִרְאִיתִי חֲשׂוּדָה, אֲבָל לְחֶסֶם אוֹתִי כָּכָה? הֵם הַתְּנַצְלוּ
וְהַמְּשִׁיכוּ הַלָּאָה.

מְאֹד נִבְהַלְתִּי מִהַמְּקָרָה הַזֶּה, רַעֲדֵתִי אַחֵר כֵּךְ כַּמָּה שָׁעוֹת,
וּמִמֶּשׁ הָיָה לִי קִשָּׁה לְהַרְגֵעַ... אֲנִי יוֹדַעַת שִׁזָּה כְּפָרַת עוֹנוֹת,
וּבִדְאִי הַשֵּׁם הוּא זֶה שֶׁהַבְהִיל אוֹתִי דִּרְכָּם. אֵךְ מְדוּעַ? הָאֵם
יֵשׁ אִסוּר לְאִשָּׁה לְצֵאת לְהַתְּבוּד בְּחוּץ? וְהָאֵם הֵייתִי צְרִיכָה
לְנַהֵג אַחֲרָת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל יהודית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אפלו גבר צריך מאד מאד לשמר כשיוצא להתבודדות במקום מבודד, כי היום יש כל מיני רוצחים ואכזריים וכו', ישמעאלים פראי אדם וכו', ועל כן צריכים לשמר מאד מאד איפה שיוצאים להתבודדות, ומכל שכן אשה צריכה מאד מאד לשמר לא ללכת במקום מבודד, ובפרט בלילה כי זה מאד מאד מסכן. ולכן אם כבר הולכים להתבודדות, צריכים ללכת במקום בטוח שאין שמה ארחי פרחי, ואין שמה טפוסים מוזרים או תמהוניים וכו' וכו', כי בקלות יכולים לפל קרבן בידיהם וכו'. ובספור שלך אי אפשר להאשים את המשטרה כי הם צריכים לבדק כל דבר חשוב וכו' וכו', ואם הם רואים רכב במקום מבודד וכו', בודאי הם צריכים לבדק מה קורה פה, ולכן מהיום והלאה תשמרי איפה שאת הולכת ואל תעשי יותר דבר כזה.

את צריכה לדעת שהקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו ויכולים למצא אותו בכל מקום ולדבר אתו, ולספר לו יתברך כל מה שמעיק ומציק לך, יכולים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא גם בבית כשאין אף אחד, וכן יכולים ללכת למקומות שאין שמה בני אדם, אבל תמיד לשמר לא ללכת במקומות מסכנים.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקכא.

**אני נמשך מאד לגור בארצות הברית,
אך יש לי הרבה חששות. מה דעתכם?**

שאלה:

מאת שׂי: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש ואנשי שלומו. יהי רצון שהשם יתברך ישלח לכם רפואה שלמה, בריאות ואריכות ימים, ושתמשיכו לקרב אותנו לה' ויתברך. ברצוני לעבור מארץ ישראל ולנסות את מזלי בארצות הברית, אך הבנתי שאדם יכול לצאת לחו"ל רק עבור שלוש מטרות מסוימות. הבנתי שאחת מהמטרות שלשמן מתר לעזב את הארץ היא מציאת הזוג, והיות ואני רוק ובארצות הברית יש קהילות יהודיות רבות - אולי אמצא שם את זוגי. בנוסף, הבנתי שחז"ל אמרו שיש ענין של חן מקום על יושביו - ואני מאד נמשך לארצות הברית. בארץ לא קל לי בכלל מהרבה בחינות ואני מתסכל וחולם על ארצות הברית למרות שכאן ברוך השם אני עובד ולומד למודי חל. מצד שני אני מרגיש שאני לא יכול לעזב את ישראל בגלל כמה סבות: א. איני יכול לעזב את משפחתי היקרה, הקטנה והאהובה. ב. אני מפחד שאם אעזב זה יחשב שהארץ "הקיא" אותי. ג. יש לי פחד מהשנוי הדרסטי. ד. ידוע לי שהחיים בארצות הברית לא קלים כמו שזה נראה. כבוד הרב, מה עלי לעשות? אולי כדאי לנסות לגור שם לתקופה קצרה? תודה רבה וסליחה שהשאלה ארכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד
 שלום וברכה אל שי נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

כתיב (משלי יט, כא) "רבות מחשבות בלב איש ועצת הוי"ה היא תקום", ופרשו אנשי שלומנו שאדם יש לו הרבה מחשבות שמתורצצות לו במח וכו' לעשות ככה וכו' או לברח למקום פלוני וכו', או ללכת לגור במקום אלמוני וכו', אבל עצת השם היא תקום - תשאר במקום שטוב לך.

וכבר גלה רבנו ז"ל סוד נורא ונפלא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כ"ד) ששאלו סבי דבי אתונא איפה האמצע של העולם? והראה רבי יהושע בן חנניה עם אצבעו: פה! שאלו אותו: מי אומר שכך הוא? אומר להם רבי יהושע בן חנניה: תביאו חבלים ותמדדו ותראו שאני צודק; ומגלה רבנו ז"ל שיש בזה סוד נפלא מאד: כשמתחילים הבלבולים עם האדם איפה המקום שלו להיות ולגור, אזי העצה להגיד לו: פה! איפה שאני נמצא שם אמצע העולם, ועם כל זאת כשהקלות והמשחיתים שברא מחמת עוונותיו מבלבלות אותו ושואלות מי אומר שאתה צריך לגור פה? אולי אתה צריך לגור במקום אחר? ואחר כך כשיילך למקום אחר וכו', גם שמה יגידו לו מי אומר שאתה צריך לגור פה, אולי אתה צריך לגור במקום אחר? כי כשאדם חוטא בפגם הברית אזי הוא בורא קלפות ומשחיתים, והם מבלבלים את דעתו ומעקמים את לבו וכו' בקשיות וספקות, ולא מוצא את המקום שלו, אבל אם אדם מאמין בו יתברך, ומכניס בדתו את אמתת מציאותו יתברך, על ידי זה איפה שרק תשים אותו הוא יהיה רק שמת, כי אין עוד שמחה כשמתת האמונה בהשם יתברך.

ולכן ראה לבקש הרבה ממנו יתברך על אמונה פשוטה בו יתברך, ותכף ומיד כשתהיה לך אמונה אזי כל החיים שלך יהיו חיים אחרים לגמרי, ותדע איך להתנהג עם חייך.

ראה לומר את התפלה הזו כל יום, וזה יעזר לך מאד בחיים:

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי וזפני לבוא לאמונה ברורה ומזככת לדעת בידיעה ברורה שאתה מנהיג את עולמך בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ואזכה להרגיש את מציאותך איך שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, אנא חוס וחמל על נפשי האמללה שחטאתי עויתי פשעתי לפניך, ופגמתי בברייתי, שעל ידי זה נתבלבלו ממני הדעת והשכל, עד שאני מלא קשיות וספקות עליך, שהן הן הקלפות המסככות אותי מחמת רבוי עוונותי המרבים. זכני לסלק ממני את כל הספקות והבלבולים שמבלבלים את דעתי ומחי, ומעקמים את לבבי שיהיה לי קשיות עליך, רחם עלי שאזכה למח נקי להרגיש תמיד אותך, ועל ידי זה בעצמו אזכה לתקן את כל מה שקלקלתי, כי אתה גלית לנו על ידי ראש צדיקיך אשר על ידי אמונה אתה סולח על כל העוונות שהאדם חטא נגדך, ולכן חוס ורחם עלי שאזכה לאמונה ברורה ומזככת, ולא יעלה על לבי שום ספקות וקשיות באמונה הקדושה, אדרבה, תמלא את לבבי עם ארך האין-סוף ברוך-הוא - שאזכה להרגיש אותך על פני תמיד, ולא אסיח דעתי ממך כרגע.

ואף שאני יודע שלפי גדל קלקול מעשי וערבוב דעתי ובלבול מחשבותי איני ראוי להגיע לזה, עם כל זאת אתה האל רחום וחנון המרחם על בריותיך, חוס ורחם עלי שאזכה גם כן להגיע אל שלמות האמונה, עד שתמיד אזכה להרגיש אותך על פני, ולא אסיח דעתי ממך כלל, אלא תמיד תהיה לפני עיני, שעל ידי זה אזכה לעבור על כל הקטנות והדחקות שאני עובר עכשו. אנא ממך אבי שבשמים זכני במתנת חנם להגיע לאמונה ברורה ומזככת שעל ידי זה אזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שיהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקכב.

האם ממלץ לצפות בתמונות מתקופת השואה?

שאלה:

מאת דניאל: שלום וברכה לצדיק. שתייה לכבודו רפואה שלמה במהרה ובימינו.

המעשים הרעים של העמלקים ימח שמם במלחמת העולם השנייה ידועים לכל, ויש המון תמונות שצלמו אנשים בתקופה הזאת של אנשים נשים וטף שמתו על ידם באכזריות נוראה. כשאני מסתכל בתמונות האלו זה מזכיר לי כמה קצרים הם החיים ושצריכים לזכר שבכל יום יכול לבוא יומו של כל אדם חס ושלום, אף זה גם מעורר בי עצבות ודכאון גדול. האם להסתכל בתמונות כאלו זה דבר טוב בגלל שהן מעוררות יראת שמים, או שזה לא טוב בגלל שהן מביאות את האדם לדכאון? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל דניאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בפרשה זו יש לנו מצוות עשה של "זכור את אשר עשה לך עמלק", וזו מצוות עשה תמיד לזכר מה שהעמלקים הארורים עשו לעם ישראל מאז שיצאו ממצרים ועד דורותינו אלו, הם אותם

עמלקים ארורים שמתרברבים אשר האמה שלהם הם הכי מתרבתת וכו', ובאמת מאז ברא אלקים אדם על הארץ לא היתה אמה שפלה ובזויה ומגעילה כאמה הארורה הזו, שרצחו בדם קר מיליונים מאחינו בני ישראל חפים מפשע, גברים נשים ילדים בכל מיני מיתות משנות מיתות אכזריות, וכשרק מסתכלים על התמונות המוזעזעות נופל פחד על האדם וכו', וזה מוסר השכל אל מה חיות טרף יכולות להתדרדר וכו' וכו', ואם קוראים אותם חיות מבזים את החיות, כי חיה לא תטרף את האדם אלא כשהיא רעבה וכו', אבל אלו הרוצחים העמלקים הארורים יותר גרועים מחיות.

מילא על ישמעאל התורה הקדושה העידה (בראשית ט"ז י"ב) "והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן", ורואים איך שזה מתקיים עכשו שהפראי אדם האלו מתפשטים בעולם ורוצים לכבש את העולם, ואם הגויים לא יחנקו אותם בזמן, אזי הם יסבלו סבל גדול מאד, כי הלא הם פראי אדם וכו', אבל העמלקים מתרברבים שהם האמה הכי תרבותית מכל האמות, הגזע הארי וכו', וראו אל מה היו מסגלים לעשות וכו' וכו', ולכן אין אמונה בגויים.

ולא בחנם הזהירנו התורה הקדושה להבדל מהם, כמו שכתב הרמב"ם (פרק י"א מהלכות עכו"ם הלכה א') אין הולכים בחקות הגויים ולא מדמין להם, לא במלבוש ולא בשער וכיוצא בהם, שנאמר (ויקרא כ, כג) "ולא תלכו בחקת הגוי", ונאמר (שם יח, ג) "ובחקתיהם לא תלכו", ונאמר (דברים יב, ל) "השמר לך פן תנקש אחריהם", ובפסוקים אלו מזהיר הקדוש-ברוך-הוא שיהיה יהודי מבדל מהגויים בהליכותיהם ובדעותיהם, וכמו שכתוב (ויקרא כ, כו) "ואבדל אתכם מן העמים"; יהודי צריך ללכת אחרת מגוי, ולהתנהג מההפך אל ההפך, וכן נפסק להלכה בשלחן ערוך (יורה דעה סימן קע"ח סימן א') אין הולכין בחקות העכו"ם, ולא מדמין להן, ולא ילבש מלבוש המיוחד להן, אלא יהיה מבדל מהן במלבושיו ובשאר מעשיו.

ולכן אשרי מי שאין לו עסק עמהם כלל, ומכל שכן שאינו

מתערב אתם, אלא שש ושמוח בכל יום ובכל שעה ובכל רגע עם
 "שלא עשני גוי" כגויי הארצות, והשמחה הזו עולה על כל השמחות,
 אשרי מי ששמוח בזה תמיד.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתומה טובה...

ד' תתקכג.

**בכל דבר שאני עושה יש לי חסימה וקשי גדול.
 איך אפשר לשנות ולפתח את המזל?**

שאלה:

מיאת שרי: שלום כבוד הרב.

אני בת עשרים וחמש ומרגישה שדברים לא מסתדרים לי ויש
 לי קשי רב בכל הענינים - זוג, עבודה, פרנסה ולמודים. בכל
 דבר יש קשי גדול מין חסימה כל שהיא. איך אפשר לשנות
 ולפתח את המזל? בברכת כל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל שרי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשאדם נכנס בתוך עצמו והוא שורה בדכאון ובעצבות
 ובמרירות וכו' וכו', אזי נדמה לו כאלו העולם חשוך בעדו, וכאלו
 הוא חסום מכל הצדדים וכו', כי העצבות והמרירות מכניסות את
 האדם במבוי סתום עד שלא רואה שום דבר איך לצאת מזה, אבל
 תכף ומיד כשאדם מרגיל את עצמו רק להיות בשמחה עצומה, ושש
 ושמוח, על ידי זה מתרחבים דעתו ומחו, כי השמחה מרחבת את

הדעת, ואז רואה איך שהחיים לא כל כך חשוכים כמו שחשב, והמזל שלו לא חסום כמו שנדמה לו.

ולכן עקר עבודת בר ישראל צריכה להיות רק שמחה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחרה בכל כחו. וכל החלאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו', וכפי קלקול השמחה והנגון, כן בא החלאת על האדם, וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החלאת על ידי מרה שחרה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני, וצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אף שמח תמיד. כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחרה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל; ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן, סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן כשעוברות עליו כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אף שמח תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין, כי כל בר ישראל מלא נקודות טובות, כמאמר ז"ל (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך מאי רקתך אפלו אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון; והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי פגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון ואנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, ותכף ומיד כשאדם שש ושמח על ידי זה נתרחבים לו מחו ודעתו ומצליח בכל דרכיו, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא תמיד שמח על ידי זה הוא מצליח.

ולכן תעשי כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקכד.

מה עדיף: להתפלל תפלה שלמה ביחידות או להתפלל תפלה חלקית במנין?

שאלה:

מצאת רועי: שלום לצדיק.

ראשית, אני מודה לך על כל ההתחזקות אשר אתה מחזיר בנו בכל יום.

מה עדיף: להתפלל תפלת שחרית מלאה מ"ותתפלל חנה" עד "עלינו לשבח" ביחיד או להתפלל בבית הכנסת במנין אף שם מתחילים את התפלה מ"הודו"?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל רועי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אי אפשר לתאר את גדל הזכות של אדם שמתפלל במנין את השלוש תפלות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ח.) מאי דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הוי"ה עת רצון" - אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; ואמרו (ברכות ו:) כל הרגיל לבוא לבית הכנסת ולא בא יום אחד הקדוש-ברוך-הוא משאיל בו; הינו בזה שאדם רגיל לבוא להתפלל את השלוש תפלות מדי יום ביומו, על ידי זה הוא ממשיך על עצמו השגחתו הפרטי פרטית, שהקדוש-ברוך-הוא משגיח עליו, ואם יום אחד הוא לא בא, כבר הקדוש-ברוך-הוא מתעניין כביכול למה הוא לא בא? ומשלים לו את חסרונו וכו'.

הרי שמשתלם להתפלל במנין, שעל ידי זה ממשיך על עצמו השגחה עליונה, ולכן עדיף להתפלל במנין, ואם הם כבר מתחילים

את התפלה בהודו וכו', אזי כדאי להקדים חצי שעה או רבע שעה לפני שהצבור מתחילים, וכך תוכל להתפלל אתם ביחד.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקכה.

דודה שלי תומכת בנו כלכלית והיא תפגע מאד אם בעלי יטוס לאומן. מה עושים?

שאלה:

מאת הודיה: לכבוד הרב שלום וברכה.

בעלי היקר מחזיק בנסיעה לאומן לרבי נחמן בכל ראש השנה כבר כמה שנים טובות מהרגע שהשם יתברך גלה לנו ברב חסדו את האור הגדול הזה, אך השנה נתקלנו בדילמה קשה: אנחנו נמצאים מבחינה כלכלית בחובות לא פשוטים בגלל קניית בית, זה כששלעצמו לא מהווה מניעה מבחינתנו כי אפשר בכל זאת למצוא את הדרך ולהגיע לצדיק. הבעיה היא שיש לי דודה יקרה שתומכת בנו כלכלית מאד גם בכל חדש וחדש וגם מעבר לכה, והיא חשה כעס רב על הנסיעה לאומן והסבירה לנו בפרוש שאם נטוס זה יהיה מכספה שהרי היא משלמת לנו כל כך הרבה, וזה יהיה גלל לכל דבר וגם פגיעה אישית גדולה (היא לא דתיה וכל עולם הערכים שלה שונה לגמרי), ואנחנו נקרעים בין הרצון לא לפגוע בה חס וחלילה,

ובין הרצון האדיר לזכות להיות באומן בראש השנה!

מה שעוד עומד על הפרק הוא סכסוך עמק בין אותה דודה להורי, דבר שמוסיף לכל הספור מטען רגשי עצום מבחינת הדודה, שמרגישה, כמו הורי, מאד פגועה, ואנחנו מרגישים שבכך שאנו מכבדים אותה ומקשיבים לה ואפילו נעזרים בה אנחנו ממתיקים דינים קשים מעל כל המשפחה.

החֲשֵׁשׁ לְטוֹס כָּל כֶּף גָּדוֹל כִּי אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים לִפְגַּע בָּהּ וְלֹא רוֹצִים אֶת הַדִּין שְׁלֵה עָלֵינוּ, אָבֵל גַּם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲנַחְנוּ לֹא מוֹכְנִים לוֹתֵר בְּשׁוּם אִפְּן, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר לוֹתֵר עַל לְהִיּוֹת עִם רַבִּי נַחֲמָן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה? נִשְׁמַח לְעֲצָה, תּוֹדָה רַבָּה!

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסִדֵּר כִּי תֵצֵא י' אֱלוּל ה'תשע"ד
שְׁלוֹם רַב אֶל הוֹדִיָּה תַחֲיָה
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֲמִי מוֹהֲר"ן, סִימָן ת"ג) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְהָיָה פְּלֵא אֶצְלִי מֵאַחַר שֶׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאַמִּינִים לִי וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי שֶׁיְהִיוּ כָּלָם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִישׁ לֹא יַעֲדֵר? כִּי כָּל עַנְיָן שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לְעֲשׂוֹת כְּרוֹז שְׁכָל מִי שֶׁסָּר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמִקְרַב אֵלָיו יְהִיָּה עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ לֹא יַחֲסֵר אִישׁ, וּמִי שֶׁזּוֹכֵה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּי לוֹ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (נַחֲמִיָּה ח, י) "אֲכַלּוּ מֵעֲדָנִים וּשְׁתּוּ מִמִּתְקִים.... כִּי חֲדוֹת הַיְיָ הִיא הִיא" וְזֶה נֶאֱמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה; וְאָמַר (חֲמִי מוֹהֲר"ן, סִימָן ת"ה) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ שְׁאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֹבּוֹתֵי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נִתֵּן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעֵינֵי אַתֶּם כְּלָכֶם, בּוֹדְאֵי תְלוּיִן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֲלֵא אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי; וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְעַנְיָן רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (חֲמִי מוֹהֲר"ן, סִימָן ת"ו) שֶׁיְכוּלִין אֲזוֹ אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה שְׁבָכָל הַשָּׁנָה לֹא הִיָּה בְּאֶפְשָׁר שֶׁיְהִיָּה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אִפְּן, אֵף עַל פִּי כֵּן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אֵף-עַל-פִּי שְׁבָכָל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֲצָמוֹ ז"ל לֹא הִיָּה יְכוּל לְתַקְּנָם, אָבֵל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַנְיָנִים וְתְקוּנִים מֵה שְׁבָכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יְכוּל לְעֲשׂוֹת.

ולכן לא כדאי להתבלבל מהדודה וכו', בודאי אם יכולים להעלים ולהסתיר ממנה שנוסעים זה הכי טוב, אבל לא צריכים להתבלבל כלל, כי הראש השנה של רבנו ז"ל זה עולה על הכל, ולכן את צריכה לחזק ולעודד את בעלך שישע לראש השנה לאומן ולא יבלבל את עצמו משום בריה שבעולם.

הקדוש-ברוך-הוא ירחיב לכם בגשמיות וברוחניות, ותזכו לשנה טובה ומתוקה, שנת חיים ואשר ועשר, ולא יחסר לכם שום דבר.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקכו.

**בני מעדיף ללמד לבד שלא במסגרת הישיבה וטוען שך
יותר טוב לו. מה דעתכם בענין?**

שאלה:

מאת יפה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א שלום וברכה.
בני בן השמונה עשרה הנו בחור ישיבה, ובתקופה האחרונה חל אצלו רפיון בלמוד - הוא אינו עושה מבחנים, מחסיר הרבה שעורים ונמצא רק דקות מועטות בסדר הלמוד. בימים האחרונים הוא עזב את הישיבה והלך ללמוד בבית הכנסת השכונתי, והוא מסביר את מעשיו בכך שהמסגית מאד קפדן ולא מניח ללמוד אלא רק שני דפי גמרא בשבוע ולא יותר. כמו כן הוא טוען שיש בשעורים בישיבה דבורים בטלים והרבה דברים בטלים.

נוסף על כך, לטענתו, המבחנים בישיבה קשים מאד והוא צריך הרבה זמן להתיגע כדי להצליח בהם. לעמת זאת בבית הכנסת השכונתי הוא מספיק עשרה דפים ליום בהבנה, ולכן

הוא מעדיף ללמוד בבית הכנסת או ללמוד בישיבה קלילה
שאין שם מבחנים.
מה דעתו של הרב: האם לתת לו ללמוד במקום אחר לפי
רצונו או לעמוד על כך שילמד בישיבה רגילה? תודה רבה וכל
טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תצא י' אלול ה'תשע"ד
שלום רב אל יפה תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור להלחיץ את הבן שמכרח ללמד בישיבה שהיא נגד רצונו,
כי אם מלחיצים בחור ללמוד במקום נגד רצונו אזי לבסוף הוא ישבר
לגמרי, ולכן עדיף להכניס אותו בישיבה שהוא רוצה, כמובן שתהיה
ישיבה מסדרת עם כל התנאים המסודרים וכו', וכבר אמרו חכמינו
הקדושים (עבודה זרה י"ט.) לעולם ילמוד אדם תורה במקום שלבו
חפץ; וכן הוא לגבי הלמודים אדם צריך ללמוד תורה במה שנמשך
לכבו, ולכן אסור ללכת עם בן גדול ביד תקיפה, כי אחר כך יכולים
לאבד אותו לגמרי.

העקר בחיים זו מדת הסבלנות, ולכן אשרי האשה שקונה
לעצמה את מדת הסבלנות שזה עקר גדול בחיים, וזו המתנה הכי
יפה שאשה צריכה להגיע אליה, כי החיים מלאים קשיים ונדמים
כיום הסוער וכו' וכו', ובפרט אשה שכל העל של הבית עליה וכו',
היא צריכה להיות בבית עם הילדים וכו' ולטפל בהם וכו', וזה לא
בא קל, ולכן את צריכה לדעת מי האשה המצליחה בחייה? זו רק
הסבלנית! ואמר החכם "אין דבר שמחסר מן הרעה כמו הסבל", כי
הסבלן הוא המנצח בכל תחום, ואמר החכם "הסבל מעלה גדולה,
והיא תחבולה למי שאין לו תחבולה", ולכן תראי להתאזר במדת
הסבלנות הן לגבי ילדיה, והן לגבי בעלה, והן לגבי השכנות והחברות

שְׁלָה, וְאִז תְּהִי הַכִּי מְצַלַּחַת בְּעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר גְּבוּרַת הַגְּבוּר לְהִתְאַזֵּר
בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ד') אִיזְהוּ
גְבוּר? הַפּוֹכֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, שְׁנֹאֲמַר (מְשָׁלִי טז, לב) "טוֹב אֶרְךָ אַפִּים מִגְבוּר
וּמְשָׁל בְּרוּחוֹ מִלֵּכֵד עִיר", רוֹאִים מִפְּסוּק זֶה שֶׁמְדַבֵּר מִסְּבָלָנוּת שְׁזֶה
עֵקֶר הַגְּבוּרָה, שְׁיִכּוֹל לְכַבֵּשׁ אֶת יִצְרוֹ שֶׁל הַכַּעַס שֶׁלֹּא יִכְעַס יוֹתֵר, כִּי
הַסְּבָלָן הוּא הַמְּנַצֵּחַ תְּמִיד.

וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן שְׁצָרִיכִים סְבָלָנוּת אֶל הַיְלָדִים, כִּי אֵי אֶפְשָׁר
לְהַצְלִיחַ אִתָּם רַק בְּדֶרֶךְ סְבָלָנוּת וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי כֵן אָמְרוּ
חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ס"ד). כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה - שְׁעָה דוֹחֶקְתּוּ,
וְכָל הַנִּדְחָה מִפְּנֵי הַשְּׁעָה - שְׁעָה נִדְחִית מִפְּנֵיו.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנִי
תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ שְׁבֵת שְׁלוֹם וְכִתִּיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקכז.

**אֲנִי סוֹבֵל מִחֲרָדוֹת, וְלִכֵּן אֲנִי חוֹשֵׁשׁ לְטוֹס לְאוּמָן לִימִי
רֹאשׁ הַשָּׁנָה. אֲשִׁמַּח לְעֵצָה וְחִזּוּק.**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת בְּרָק: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה
וְכֹחַ לְהַמְשִׁיךְ לְחַיֵּית אוֹתְנוּ עַד בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, אָמֵן. בְּרִצּוֹנִי
לְהַגִּיד שֶׁהַדְּבוּרִים שְׁלָה הַסְּפָרִים שְׁלָה וְהַקּוֹנְטְרָסִים שְׁלָה
מְחַיִּים אוֹתְנוּ כְּמוֹ מִים לְעֵץ, וְרַק הַשֵּׁם יוֹדֵעַ כַּמָּה פְּעָמִים הָיִינוּ
עֲצוּבִים וְחֲסָרִי טַעַם וְחֲשֵׁק עַד שֶׁקָּרָאנוּ וְנִרְגַעְנוּ מִהַדְּבוּרִים

שְׁלָהּ, וְהִנְעִימוֹת שְׁלָהֶם נִכְנָסָה בְּנוֹ. הַשֵּׁם יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה
שֶׁתְּמִיד תִּהְיֶה פֶּה לַעֲזֹר לָנוּ.

כְּבוֹד הָרַב, אֲנִי עוֹבֵר תְּקוּפָה מְאֹד קָשָׁה שֶׁל חֲרָדוֹת, אֲךָ
לְמִרוֹת זֹאת אֲנִי רוֹצֵה גַם הַשָּׁנָה לְהִגִּיעַ לְרַבְּנוּ כְּמוֹ בְּכָל שָׁנָה,
אֲךָ מִכֵּיּוֹן שֵׁישׁ לִי פֶחַד לְהִיּוֹת בְּמִקּוּמוֹת רְחוּקִים אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ
הֵאֵם כְּדָאִי לִי לְטוֹס כִּי זוֹ הִרְגָּשָׁה מְאֹד לֹא נִעִימָה שֵׁישׁ הֶתְקַף
חֲרָדָה, וְאֲנִי מִפֶּחַד שְׂאֵטוֹס וּפְתָאֵם יִהְיֶה לִי הֶתְקַף חֲרָדָה
בְּאוֹמֶן.

אֲנִי רוֹשֵׁם אֶת זֶה וְיִוְרְדוֹת לִי דְמָעוֹת... מֵה לַעֲשׂוֹת, קָשָׁה לִי
לְתַפְקֵד, אֲבָל בְּרוּךְ הַשֵּׁם זֶה הִרְבֵּה פְּחוֹת מִמָּה שֶׁהִיָּה לִי לִפְנֵי
שְׁלוֹשָׁה חֲדָשִׁים. אֲנִי מִרְגִּישׁ הִרְבֵּה יוֹתֵר טוֹב וְזֶה עוֹבֵר וְנִעְלָם.
אֲנִי מִתְפַּלֵּל הִרְבֵּה לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיַעֲבִיר אֶת הַיּוֹסְרִים
לְכָל מִי שֶׁסּוֹבֵל מִזֶּה. בְּבִקְשָׁה הָרַב, תַּעֲזֹר לִי!

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קָדֵשׁ לְסֹדֵר כִּי תִצֵּא י' אֱלוֹל ה'תשע"ד

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל בְּרַק נְרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עַל פִּי רַב אָדָם מְחַפֵּשׁ לַעֲצֹמוֹ צָרוֹת וְכוּ', וְכָל זֶה בָּא לוֹ מִפְּנֵי
שֶׁהוּא לֹא שִׁמַּח עִם עֲצֹמוֹ וְכוּ', רַבְּנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן,
חֵלֶק א' סִימָן רפ"ב) שֶׁצָּרִיךְ תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹב שֵׁישׁ בּוֹ, וְלִבְנוֹת
אֶת עֲצֹמוֹ, וְלֹא לְשֹׁבֵר אֶת עֲצֹמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא הִכִּי גְרוּעַ, וְאִין לוֹ כְּבָר
שׁוּם תְּכִלִּית בַּחַיִּים וְכוּ', וְלִכֵּן עָלֶיךָ לְבַקֵּשׁ הִרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁתִּזְכֶּה
לְשִׁמְחָה, וְתִכְףּ וּמִיד כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְשִׁמְחָה כָּל הַחַיִּים שְׁלָךְ יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה,
וְלִכֵּן תִּהְיֶה רְגִיל לומר אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת בְּכָל יוֹם אֲפִלוּ כְּמָה פְּעָמִים:

רַבְּנוּ שֶׁל עוֹלָם! זְכַנִּי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, וְאִזְכֶּה לְהִרְגִישׁ
אֶת הַשִּׁמְחָה בְּרַמ"ח אֵיבָרֵי וּשְׁס"ה גִּידֵי, עַד שֶׁהַשִּׁמְחָה תִּגִּיעַ
לְרַגְלֵי, שְׂאִזְכֶּה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מִרַב שִׁמְחָה עַל גְּדֵל הַחֹסֵד שֶׁעָשִׂית

עמדי שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך, אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותו יתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

ראה לנסע אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה ושם תזכה לתקון נצחי, אשר רבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן, סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן, סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקכח.

בחסידות שלי לא מחזיקים מחסידות ברסלב ולכן אינני יכול לטוס לאומן. איך אהיה מקשר לצדיק למרות זאת?

שאלה:

מאת שמואל: אני חסיד מחסידות אחרת, ובחסדי השם זכיתי להכיר את תורת הצדיק ולהקשר בקשר של צדקה למוסדות הקדושים של הצדיק. בחסידות שלנו ברסלב לא תופס מקום של כבוד, ומפאת זה איני יכול לנסע לרבנו ז"ל בראש השנה. אני משתוקק לראות את הצדיק ולהדבק בדרכיו. איך אני יכול להיות מקשר לצדיק? אנא כּן אותי.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תָבֹא י"ב אֱלוּל ה'תשע"ד
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁמוּאֵל נְרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל הוא מתנה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, לְכָל הַחֲסִידוּיוֹת, לְכָל הָעֵדוֹת וְלְכָל הַזָּרְמִים, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תני מוהר"ן, סימן רנ"א) יש לאל ידי להחזיר כל העולם כלו למוטב, ולא בלבד אנשים פשוטים, אלא אפלו צדיקים ואנשים גדולים אני יכול להחזירם למוטב. כי גם הצדיקים צריכים להחזירם למוטב. ולא מבעיא ישראל קדושים, אלא כל האמות העולם כלם אני יכול להחזירם להשם יתברך, והייתי יכול להוליכם סמוך לדת ישראל, אך דיו לעבד להיות כרבו.

כי כל הענין של רבנו ז"ל הוא רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך הן לקטנים והן לגדולים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') שֶׁהַצַּדִּיק לומד עם דרי מעלה "איה מקום כבודו" - להראות להם שעדין הם יכולים לעלות יותר ויותר, וכן

לומד עם דרי מטה לגלות להם אשר "מלא כל הארץ כבודו" - שאסור להתיאש אפלו שנפלת בעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחתיו, עדין גם שם יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא .

אבל לצערנו הרב אנחנו יודעים מה שרבנו ז"ל ספר (ספורי מעשיות מעשה ז' מהזבוב והעכביש) שקדם שיורה נשמתו לזה העולם צעק הסמ"ך-מ"ם "אם הנשמה הזו תרד אין לי כבר מה לעשות", כי רבנו ז"ל מגלה ומפרסם את אמתת מציאותו יתברך בגלוי כזה שהן דרי מעלה והן דרי מטה יכולים להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, ושאסור להתיאש בשום פנים ואפן, ואמרו לו שהנשמה הזו מכרחת לרדת כי (יחזקאל ז, ב) "קץ בא הקץ על ארבעת כנפות הארץ", ואתה צא ותמצא לעצמך עצה. וחזר עם זקן, וצחקו, ואמר "עכשו הנשמה הזו יכולה לרדת לזה העולם ואני לא מפחד ממנו". ואמרו אנשי שלומנו שזו היתה העצה - שהכל יהיה צחוק בעיני העולם וכו', וממילא יתרחקו מדעת רבנו ז"ל, ולצערנו הרב התקיים דבר זה שבכל פעם מתקרבים כל מיני טיפוסים מוזרים ותמהוניים וכו', משגעים ומטרפים וכו', והעולם חושבים שהם חסידי ברסלב וכו', ובאמת אין להם שום שיכות אל דבר רבנו ז"ל, אלא מחמת שאצלנו לא מרחקים את אף אחד בעולם, כי אנחנו יודעים שרבנו ז"ל הוא רופא שיכול לרפאות את כלם, ולכן בעיני העולם התקבלה תמונה כזו כאלו מי יודע מה זו חסידות ברסלב וכו', אבל אף אחד לא מכיר את היסוד המוסד של חסידות ברסלב שזה רק תורה ותפלה, עבודת השם ודבקות באין-סוף ברוך-הוא, ולהיות תמיד שמחים ועליונים, והעולה על הכל להתבודד עמו יתברך, ולהתמיד בלמוד התורה הקדושה, ולהיות ולטייל בכל חלקי התורה הקדושה. ודבר זה לא מוצאים בשום מקום, אלא אצל רבנו ז"ל ותלמידיו ותלמידי תלמידיו האמתיים.

ולכן העצה היעוצה, יען שאתה שיהך לעת עתה לחסידות אחרת, אל תגלה שיש לך שיכות עמנו, כי מה אתה צריך שתהיה עליך מחלקת? הקדוש-ברוך-הוא מלא כל הארץ כבודו, ויכולים להתבודד

עמו יתברך בכל מקום שרק נמצאים, וכן יכולים ללמד בהתמדה רבה מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות על פי סדר דרך הלימוד שגילה לנו רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ע"ו), ולהיות תמיד שמחים ועליזים, לחזק ולעודד ולשמח את עצמו ואת משפחתו ואת כל בר ישראל.

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך תמיד.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקכט.

מה חדש רבי נחמן מברסלב יותר מהבעל-שם-טוב?

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה.

רבנו ז"ל אמר: "מן האריז"ל עד הבעל-שם-טוב לא היה חדשות, ומן הבעל-שם-טוב עד אלי גם כן לא היה חדשות". מה היה הגלוי של הבעל-שם-טוב? ומה חדש רבנו ז"ל יותר מן הבעל-שם-טוב? תודה רבה והצלחה מרבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבוא י"ב אלול ה'תשע"ד

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (תני מוה"ר"ן, סימן רע"ט) מן רבי שמעון בר יוחאי שהיה חדוש כמפרסם היה העולם שקט עד האריז"ל, הינו שמרבי שמעון בר יוחאי עד האריז"ל לא נתגלו חדשות כמו שנתגלו על ידי רבי שמעון בר יוחאי, עד שבא האריז"ל שהיה חדוש כמפרסם,

והוא גִּלְהַ חֲדָשׁוֹת לְגַמְרֵי שְׁלֵא נִמְצָא מִי שֶׁיִּגְלֶה חֲדָשׁוֹת כְּאֵלֶּה עַד הָאָרִיז״ל. וּמִן הָאָרִיז״ל עַד הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב זי״ע הָיָה גַם כֵּן הָעוֹלָם שָׁקֵט בְּלִי חֲדוּשׁ, עַד שֶׁבָּא הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי״ע שֶׁהָיָה חֲדוּשׁ נִפְלָא וְגִלְהַ חֲדָשׁוֹת. וּמִן הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי״ע עַד עַתָּה הָיָה גַם כֵּן הָעוֹלָם שָׁקֵט בְּלִי חֲדוּשׁ כְּזֶה, וְהָיָה הָעוֹלָם מְתַנְהֵג רַק עַל פִּי הַהִתְגַּלוּת שֶׁגִּלְהַ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי״ע עַד הַנְּהָ, עַד שֶׁבָּאתִי אֲנִכִּי. וְעַתָּה אֲנִי מִתְחִיל לְגַלוֹת חֲדָשׁוֹת נִפְלְאוֹת לְגַמְרֵי שְׁעֵדִין לֹא נִתְגַּלוּ עַל יְדֵי שׁוּם נִבְרָא וְכוּ'.

והַפְּרוּשׁ הַפְּשוּט הוּא שְׂרָפִי שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי גִלְהַ נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מְאֹד שֶׁהֵם סִפְרֵי הַזְּהָר וְהַתְּקוּנִים וְכוּ', וּבָהֶם מִתְגַּלֶּה אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרָךְ בְּגִלְוֵי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, וְכָל סוּדוֹת הַתּוֹרָה טְמוּנִים בָּהֶם, אָבֵל גַּם זֶה גְּנוּז וְנִסְתָּר מְאֹד, עַד שֶׁבָּא הָאָרִיז״ל וּפְעַנַּח אֶת דְּבָרָיו אִיךְ שֶׁזֶה שִׁיף מְרוֹם גְּבֵהִי מְרוּמִים עַד לְמִטָּה בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמִרִי הַזֶּה, וְאִיךְ שֶׁמִּקְשָׁר אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', וְאִיךְ שֶׁכָּל דְּבָרֵי רַבֵּי שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הוּא רַק לְהַמְשִׁיף מַחִין עֵילָאִין וְכוּ', וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז״ל (תִּי מוֹהֲר״ן, סִימָן תנ״ח) מִי שֶׁבָּקִי בַּזְּהָר הַקְּדוֹשׁ כָּל דְּבָרֵי הַזְּהָר הֵם אֶחָד. הֵינּוּ לְהַמְשִׁיף שְׁפַע, לְהַמְשִׁיף מְשַׁח רְבוֹת קוֹדֶשׁא, וְלִקְשָׁר הָעוֹלָמוֹת. וְלִפְעָמִים מַחְבֵּר שְׁנֵי דְּבָרִים אֱלוֹ, וְלִפְעָמִים שְׁנֵי דְּבָרִים אַחֲרִים כְּפִי הָעֲנִיָּן, עֵינֵי שָׁם.

וְאַחַר כֵּן בָּא הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי״ע וְגִלְהַ אִיךְ שֶׁכָּכֵל פִּרְט וּפְרִט מְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הֵינּוּ בְּדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר יְכוּלִים לְרְאוֹת אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יְתִבְרָךְ וְכוּ', כִּי אֵין בְּלִעְדָּיו יְתִבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֹקוֹת גְּמוּר הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז״ל (שִׁיחוֹת הַר״ן, סִימָן נ״ב) מְכַל הַדְּבָרִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֶפְלוּ מִסְּפוּרֵי הַגּוֹיִים צוּעֵק גַּם כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צו, ג) ״סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ״, שֶׁאֶפְלוּ בְּסִפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, כִּי כְּבוֹדוֹ יְתִבְרָךְ צוּעֵק תְּמִיד וְקוֹרָא וּמְרַמֵּז לְאָדָם שֶׁיִּתְקַרֵּב אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וְהוּא יְתִבְרָךְ יִקְרַב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים בְּאַהֲבָה וּבְחַבְּבָה גְּדוּלָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

עד שבא רבנו ז"ל ומגלה לנו חדשות נפלאות מאד - שאדם אפלו שנמצא בנוקבא דתהומא רבה וכו', בשאול תחתית ומתחתיו וכו', גם משם הוא יכול לחזור אל הקדוש-ברוך-הוא, העקר לא להתיאש בשום פנים ואפן, והוא פותח לנו את הפה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומשיח יכבש את העולם בדעתו, כי אז יקים (ושעיה יא, ט) "כי מלאה הארץ דעה את הוי"ה כמים לים מכסים", וכתוב (שם נב, ח) "כי עין בעין יראו בשוב הוי"ה ציון", כי אז יהיה גלוי אלקות במדרגה עליונה כזו עד שכל אחד יכיר את הקדוש-ברוך-הוא פנים אל פנים, ויוכל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, ואפלו גויים יחזרו אליו יתברך וידברו עמו יתברך, כמו שכתוב (צפניה ג, ט) "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם הוי"ה לעבדו שכם אחד". ורבנו ז"ל ממשיך את זה כבר עכשו לקטני ערך ופחותים כמונו שגם אנתנו נזכה להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדבר אליו יתברך, והחדוש של רבנו ז"ל הוא שיכול להפך גושי עפר וקרוצי חמר כמונו ולעשות מהם חדושים גדולים.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנזכה לצית אותו, ולא נתחרט לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

המאחל לך פתיבה וחימה טובה...

ד' תתקל.

למרות שעסק הצעצועים של בעלי ואמו לא רוחי הם מתעקשים להמשיך להפעיל אותו. מה עושים?

שאלה:

מאת סיגל: שלום לכבוד הרב הצדיק. לבעלי ולאמא שלו יש חנות לצעצועים, העסק על שמו וכרגע לא רוחי במיוחד. אמא שלו אומרת שיהיה טוב והעסק יסתדר,

אף אני לא חושבת כמוה ואני חושבת שצריך לסגור את העסק לאלתר גם משום שהוא מביא הרבה מתח, עצב ולחץ לבעלי, וגם בגלל שהחשבון והצ'קים על שמו וזה לא מוצא חן בעיני כי זה עלול לסבך אותנו בעוד חובות. מה הרב ממליץ לעשות? וכיצד להתגבר על הענין הזה? אשמח לתשובתך המהירה, תודה ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבוא י"ב אלול ה'תשע"ד

שלום רב אל סיגל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שכל הספור הוא מאד מאד עדין, כי סוף כל סוף זו האמא של בעלך וכו', והיא יכולה להפגע מאד מאד, אבל את צריכה להסביר לבעלך בדרך אהבה והגיון שאת מאד מפתחת שתכנסו בחובות גדולים וכו', וכן אתם יכולים להסתבך בגדול, ולמה הוא צריך את זה? ואני מאד מאד מקווה לקדוש-ברוך-הוא שבעלך יבין את זה, כי את מדברת עבור טובת שניכם.

עם כל זאת עליך לזכור מה שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט, יז) "דברי חכמים בנחת נשמעים", כי את צריכה להסביר את זה בטוב טעם ודעת לבעלך שאין לך שום כוונה עצמית לרע, אלא פשוט להציל אתכם מחובות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שהכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקלא.

לאחרונה התפרסמו כמה מקרים מזעזעים שנעשו על ידי חסידי ברסלב. איך זה יתכן?

שאלה:

מאת אלישבע: שלום לכבוד הרב וכתיבה וחתומה טובה. אני מאד אוהבת את חסידות ברסלב ואת האמונה הפשוטה והתמימה ואת השמחה של רבי נחמן, וכואב לי מאד שלאחרונה התפרסמו כמה מקרים מזעזעים שאין כאן המקום להזכירם, שאתם האנשים שעשו אותם היו חסידי ברסלב, או לכל הפחות קשורים לחסידות ברסלב. איך יכול להיות שיש אנשים כאלו פחותים בחסידות הנפלאה הזו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבוא, י"ב אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אלישבע תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שרבנו ז"ל הוא מתנה לכלל נשמות ישראל, והוא מחזק ומעודד ומשמח את כל בר ישראל, והוא הצדיק האמת בדור הזה שצעק בקול עמק (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש אפלו שעשה כבר מה שעשה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב) אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ח) העולם הזה הוא גשר צר מאד והכלל והעקר שלא יתפחד כלל, ובכח ההתחזקות שלו שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנפשות השבורות והרצוצות וכו' וכו' על ידי זה נמשכים אליו כל המרי נפש וכו' והקשי יום וכו', ותהלה לאל הוא מציל את כלל נשמות ישראל מי שרק נוטה און קשבת אליו ומתנהג כמו שצוה, ועל ידי זה הוא

זוכה להתעלות במעלות גדולות מאד, אך היות שרבנו ז"ל פתוח לכלם, ומאיר אור בחשכת הגלות, ולכן כמו כשאדם מדליק מנורה בחוץ באמצע הלילה אזי כל מיני יתושים וזבובים ושאר מיני שרצים וכו' מסתובבים ופורחים סביב האור וכו', כמו כן מאחר שרבנו ז"ל הכריז שאסור להתיאש וכלם יכולים להתקרב אל הקדוש ברוך הוא, מזה בא שכל מיני תמהונים ומשגעים ומטרפים ומסממים וכו' וכו' מתלבשים בדברי רבנו ז"ל שאמר שלכלם יש תקוה, אזי הם באים וקוראים את עצמם על שם 'ברסלב', אבל באמת אם הם לא מתנהגים כמו שרבנו ז"ל צוה, צריכים לדעת שאין להם שום שיכות אל רבנו ז"ל כלל.

ומכל שכן וכל שכן אלו שהולכים נגד התורה ועושים מעשה זמרי ומבקשים שכר כפינהס וכו', הם פשוט נואפים ככלבים וכו' ועושים כל מיני תועבות וכו', ואחר כך הם מקשרים את זה אל רבנו ז"ל וחסידות ברסלב וכו' וכו', אשר באמת אין עוד לצנות יותר גדולה מזו, שאדם נואף וכו', גונב וגוזל וכו', מתנהג באלימות וכו', עובר על חקי המדינה וכו', ובכלל אין לו שום שיכות אל היהדות, לא שומר שבת, ולא אוכל כשר, ולא מניח תפלין וכו', וההתנהגות שלו זה כמו גוי גמור וכו', איך האדם הזה יכול לקרא את עצמו בשם רבנו ז"ל חסיד ברסלב? אלא התרוץ הוא מחמת שברסלב הוא שדה פתוח שכלם יכולים להכנס שם, ולכן כל אחד שעושה כל מיני מעשה תועבה וכו' מלביש את זה על ברסלב. ולא יכולים לעשות נגד זה שום דבר כי אין מי שימחה על זה, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ס"ז) שמשגע אומר "אתה משגע לא אני" וכו', ואדם כזה לא יכולים לרפאות וכו', מאחר שהוא לא רוצה לקבל את דברי החכם, ולכן לצערנו הרב אי אפשר לעשות שום דבר, ומשאירים את זה שכל חכם ונבון יבין מעצמו שמגולים וכו' ונואפים וכו' ותמהונים מסממים וכו' ואלימים וכו' אין להם שום שיכות אל חסידות ברסלב.

יעזר הקדוש ברוך הוא שנוזכה לקדש את שם רבנו ז"ל שפפרוש

אמר (ספר המדות אות צדיק סימן ס"ט) מי שאוהב את הצדיק צריך לשמר את הצדיק שלא יצא עליו שם רע.

המאחל לך פתיכה וְחתימה טובה...

ד' תתקלב.

למרות שאני משתדל לעזור לאשתי ולכבד אותה, היא מתאכזרת אלי ומצערת אותי

שאלה:

מאת דוד: יש לי הרבה צער ועגמת נפש מאשתי, ואני לא יודע למה מגיע לי יחס כזה ממנה, כי אני משתדל מאד לעזור לה ולכבד אותה, ואלו היא מצדה מתאכזרת אלי ומצערת אותי. מה הסבה לכל זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תבוא, י"ב אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת כי כף אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) על הפסוק (בראשית ב' י"ח) "אעשה לך עזר כנגדו" - זכה עוזרתו לא זכה כנגדו; הינו אם אדם זוכה ומקים את רצונו יתברך, על ידי זה אשתו עוזרת לו בכל, ואם הוא לא זכה אזי היא נעשית כנגדו שמתנגדת לו בכל דרכיו, וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט') כפי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך בתפלה, שזה זווג ויחוד עמו יתברך, כמו כן זוכה שאשתו עוזרת לו, כי הכל תלוי באדם עצמו - כפי שהוא מתנהג עם הקדוש ברוך הוא, כך אשתו מתנהגת עמו.

ומובא בדברי האיש אלקי החיד"א זכותו יגן עלינו (מדבר קדמות מערכת אות נ' סימן י"א) בשם זקנו ה"חסד לאברהם": התלמיד חכם כפי מה שמתנהג הוא עם הקדוש ברוך הוא, כן אשתו מתנהגת עמו, וזה סוד מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) זכה עוזרתו לא זכה כנגדו, שמורת בו כמו שהוא מורד בקונו, וזה הסוד לא שיף אלא לצדיקים, ולזה כל בן תורה שאין אשתו נשמעת לו, אין ראוי להתרעם עליה, כי איהו דאפסיד נפשיה וכו', דאמרו חכמינו הקדושים (מועד קטן ט"ז:) על פסוק (משלי ט"ז ד) "ברצות הוי"ה דרכי איש גם אויביו ישלם אתו" - אלו בני ביתו, ואם כן אם הקדוש ברוך הוא מרצה מדרכיו, ודאי אשתו ישלים אתו.

ובאר שם החיד"א כונת הפסוק (תהלים ל"ח ד) "אין שלום בעצמי מפני חטאתי" - כי האשה היא עצם מעצמי, וזה שאמרו אין שלום בעצמי באשתו אמרו הטעם מפני חטאתי, דאמרו חכמינו הקדושים (מועד קטן ט"ז:) על פסוק "ברצות הוי"ה דרכי איש גם אויביו ישלם אתו" - אלו בני ביתו, ואם כן אם היה מרצה מדרכיו ודאי אשתו ישלים אתו, וביסוד הדברים מבאר כבר בזהר הקדוש (ויקרא י"ט:) שכשהאנשים חוטאים הנשים שולטות עליהם, כמו שאמר הכתוב (ישעיה ג' י"ב) "עמי נגשיו מעולל ונשים משלו בו".

ובספר מדבר קדמות (פרק י"א) באר על דבר זה הפסוק (קהלת ט' ח) "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמך על ראשך אל יחסר ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי חיי הבלך", כמו שהאדם מתנהג עם הקדוש ברוך הוא, כך זוכה שאשתו תתנהג עמו, ואם בגדיו לבנים מחטא בכל עת, אזי יראה חיים עם אשתו, מנת חלקם יהיה אחוה ורעות כל ימי הבלם יבלו בנעימים.

הרי שלף לפניך שהכל תלוי רק באדם, וכך גלה הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו: כשאדם פוגם במחשבה הוא סובל מהילדים שלו, וכשאדם פוגם בהדבור הוא סובל מאשתו, וכשאדם פוגם במעשיו הוא סובל מבני אדם, ולכן ראוי לחזר בתשובה שלמה

במחשבה דבור ומעשה שלו, ועל ידי זה יתפרדו כל פועלי און, יתבטלו כל הסבל שסובל מהם.

הקדוש ברוך הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותיך די, ותחזור בתשובה שלמה ואז הכל יתהפך לטובה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקלג.

**אני שוקלת לעבר דירה בחזרה מנתיבות לפתח תקוה.
האם זה צעד נכון בשבילי?**

שאלה:

מאת נורית: שלום וברכה לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א. אני חושבת לעבר דירה מנתיבות בחזרה לפתח תקוה מכמה שקולים - הן בגלל התקפות הטילים שחוזרות על עצמן מדי שנה ומשבשות את סדר החיים, העבודה והלמודים של הילדה, והן בגלל שבפתח תקוה יש לי משפחה תומכת וזה מועיל לי כאם חד הורית. מה גם שכעת אני יכולה למצא במרכז עבודה עם יותר שעות והכנסה יותר גבוהה משום שהילדה עולה לכיתה א' ופחות חשוב שאהיה בבית בשעה מקדמת. האם כדאי לי לעשות צעד זה?

בהזדמנות זאת אבקש ברכה שאזכה למצא משרה טובה ומתאימה עם אנשים טובים, וכן שאזכה למצא לבתי בית ספר טוב, ואם זה טוב עבורי - שאצליח במכירת הדירה בנתיבות וקניית דירה טובה במחיר טוב בפתח תקוה באזור טוב, ותהיה לי סיעתא דשמיא בכל תהליך המעבר אם ירצה השם. והעקר שהשם יתן לי עצות נכונות לדעת אם אני פועלת נכון. בברכת בריאות איתנה והצלחה מרבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל נורית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם יש לך קרובת משפחה תומכת בפתח תקוה, בודאי תלכי לגור שמה, אבל אני מיעץ לך שהקדוש ברוך הוא יעזר לך לשמר שבת, ואז השבת תשמר עליך, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל המעלה של אדם שזוכה לשמר שבת שזה צווי מהקדוש ברוך הוא, ומי ששומר שבת הוא ממשיך עליו השגחה שלמה.

מה טוב ומה נעים שתבני בית נאמן בישראל, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקלד.

שכר מי גדול יותר: התבודדות או למוד תורה?

שאלה:

סאת אלי: יש לי שאלה מאד מצויה, וכבר שנים בכל פעם שאני שואל אותה אנשים שונים מאנשי שלומנו אני יוצא עם תשובה מגמגמת. אשמח אם הצדיק יוכל לענות בצורה מחלטת, גם לטובת חברי הליטאים שמעלים בפני את השאלה.

הן ידועה לכל המשנה שקובעת "תלמוד תורה כנגד כלם", וכלנו יודעים את דברי קדשו של רבי נחמן מברסלב שאין דבר גבוה מהתבודדות, כמו שאמר האר"י הקדוש על הפסוק "ואני תפלה" - שבדור האחרון יש חשיבות רבה מאד לתפלה.

ובכן שכר מי גדול יותר: התבודדות או למוד התורה? תודה
מראש.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אלי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הכל מודים שאין למעלה מלמוד התורה הקדושה, ומי עוד מעורר ומחזק ומעודד ללמוד תורה הקדושה כמו רבנו ז"ל שנותן עצות אפלו לקשי הבנה איך שגם הם יכולים לעבר ולטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, כמוכא באריכות (שיחות הר"ן סימן ע"ו) ששם מבאר איך כל אדם יכול ללמד תורה, ומה אדם צריך לזכות לסיים בכל שנה, ממש את כל התורה בלה וכו', עין שם. וכן בפרוש אמר (שיחות הר"ן סימן י"ט) נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר, שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדושה מאד שגלגדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כף עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף יהיה איך שיהיה בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה כי כח התורה גדול מאד.

והעולה על הכל שרבנו ז"ל רצה שנתמיד בלמוד שלחן ערוך עד שנהיה בקיאים בהלכה, וידוע מדבריו הקדושים (שיחות הר"ן סימן כ"ט) שעל למוד הפוסקים הזהיר מאד מאד ביותר מכל הלמודים. ואמר שראוי ללמד כל הארבעה "שלחן ערוך" כלם מראשם עד סופם כסדר, אם יכול ללמד כל הארבעה שלחן ערוך עם כל הפרושים הגדולים מה טוב, ואם לאו על כל פנים ילמד כל הארבעה "שלחן

ערוך" הקטנים, והוא תקון גדול מאד מאד. כי על ידי חטאים נתערב טוב ורע, ועל ידי למוד פוסק שמברר הכשר והפסול המתור והאסור הטהור והטמא על ידי זה נתברר ונפרש הטוב מן הרע.

ואמר: שכל איש ישראלי מחיב ללמד בכל יום ויום פוסקים ולא יעבור. ואף אם הוא אנוס ואין לו פנאי, ילמד על כל פנים איזה סעיף "שלחן ערוך" באיזה מקום שהוא אפלו שלא במקומו שהוא עומד עתה בשלחן ערוך. כי צריך ללמד איזה דין ב"שלחן ערוך" בכל יום ויום כל ימי חייו. וכשאינו אנוס ילמד כסדר כל הארבעה "שלחן ערוך" מדי יום ביומו וכשיגמר ויסים הארבעה "שלחן ערוך" יחזור ויתחיל ללמדם כסדר. וכן ינהג כל ימי חייו.

עם כל זאת כדי לזכות למח נקי שיזכה להבין את התורה הקדושה, ומכל שכן שיזכה לקים את התורה הקדושה, על זה אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) הנהתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרב אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחפץ ומשתוקק לדבר אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו

יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

והנה מוהרנ"ת ז"ל מאריך מאד לבאר את קשיתה, ומסביר בעמק את הענין (לקיטי הלכות ראש חדש הלכה ה') כי הנה חכמינו הקדושים אמרו (שפת י) רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה, אמר: מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה. והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד; והענין הוא שיש שני מיני תפלות - יש תפלה לצרכי הגוף שהיא חיי שעה, ויש תפלה שהיא בשביל חיי עולם הינו בשביל התורה, ועל כן בודאי שלמות התפלה היא בשביל קיום התורה והמצוות, שתפלה זו היא למעלה מהתורה, מאחר שהוא מתחנן אליו יתברך שיזכה לקים את מצוותיו יתברך, ויזכה להבין את התורה הקדושה שלומו, ותפלה זו נקראת 'חיי עולם', שהוא מבקש על רוחניות שרוצה לקים את המצוות, ולהבין את התורה לעמקה. ויש תפלה שאדם מבקש על חיי שעה, שתהיה לו פרנסה ובריאות, ואינו מכון בשביל התורה, וזה פשוט מאד, ואשרי אדם שלא מבלבל את עצמו משום דבר, אלא תמיד מבקש את כל צרכיו ממנו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כי כבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רל"ג) שעל כל דבר צריכין להתפלל. הינו אם בגדו קרוע וצריך לבגד חדש יתפלל להשם יתברך שיתן לו בגד ללבוש, וכן בכל כיוצא בזה, דבר גדול ודבר קטן על הכל ירגיל עצמו להתפלל תמיד להשם יתברך, על כל מה שיחסר לו, אף על פי שהעקר להתפלל על העקר, דהינו על עבודת השם יתברך לזכות להתקרב אליו יתברך, אף על פי כן גם על זה צריכין להתפלל.

ואמר רבנו ז"ל שמי שאינו מתנהג כן, אף על פי שהשם יתברך נותן לו בגדים ופרנסה והצטרכות חיותו, אבל כל חיותו הוא כמו בהמה שגם כן השם יתברך נותן לה לחמה וכו', כן הוא חיותו שנותן לו השם יתברך זה כמו בהמה. כי מאחר שאינו ממשיך כל חיותו על ידי תפלה מהשם יתברך, על כן כל חיותו הוא כמו חיות של בהמה

ממש, כי האדם צריך להמשיך כל חייתו והצטרכותו מהשם יתברך על ידי תפלה ותחנונים דוקא.

כן כתב מוהר"נ ז"ל (שם) שמעתי אנכי גם כן מפיו הקדוש של רבנו ז"ל, על דבר קטן ופחות מאד שהיה קצת מכרח לי, ואמר לי: תתפלל על זה להשם יתברך. ועמדתי משתומם, כי היה לי לדבר פלא בעיני להתפלל להשם יתברך על דבר פחות כזה, וגם כי לא היה מכרח ביותר. ענה ואמר (בלשון תימה): אין זה כבודך שתתפלל להשם יתברך על דבר קטן כזה?

על כל פנים איך שהוא אין למעלה מלמוד התורה הקדושה שהיא חכמתו יתברך, והתכלית בזה העולם רק ללמד את התורה הקדושה, ולקיים את מצוותיו יתברך, אך כדי שיזכה למח נקי מח שדבוק בו יתברך שיזכה להבין את התורה הקדושה, עליו להרבות בתפלה ובשיחה בינו לבין קונו, ולבקש על דעת ושכל שיוכל להבין את כל מה שלומד, וכן אדם צריך לבקש גם את הגשמיות שלו ממנו יתברך, וכך תמיד יהיה דבוק בו יתברך, וזה לא סתירה אחד עם השני, אדרבה, זה מחזק את זה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקלה.

לאחרונה אשתי הפילה פעמים, ואנחנו חוששים שזה בגלל הלחץ שיש לה בעבודה

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום וברכה.

ברוך השם אני נשוי ויש לנו ילדה חמודה ובריאה בת שלש. אנו רוצים ליזכות לעוד ילדים, אך בתקופה האחרונה אשתי

עברה שתי הפלות רצופות בשלב מקדם של ההריון בהפרש של חדש ביניהן.

אוסף ואמר כי מזה תקופה ארכה אשתי שקועה בדכאון בעקבות מספר דברים המתחוללים בחייה - אביה עבר התקף לב ומצבו הנוכחי מתדרדר, היא עובדת במקום עבודה מכבד בתפקיד בנקאית אף מרגישה משפלת ולא מערכת על ידי מנהליה - דבר המביא אותה לדכאון, ככי רב ואף משליך על חיי המשפחה והזוגיות. אנו חוששים כי השפעת מקום העבודה שלה היא זו שמונעת ממנה להחזיק את ההריון, ואנו שוקלים שהיא תעזב את מקום עבודתה בקרוב לטובת האשר שלה, אשרנו שלנו ולטובת סביבה נוחה יותר.

אנו מבקשים את ברכתו ועצתו של מוה"ר א"ש. א. האם על אשתי לעזב את מקום העבודה? אצין שהיא מבחינתה מאד רוצה לעזב, והיות שברוך השם אני עובד במקום מסדר אם היא תעזב לא תהיה פגיעה במעמד הפרנסה של הבית. ב. האם עלינו לעשות משהו מיוחד על מנת שהיא תצליח להרות וללדת ללא בעיות?

ג. האם עלינו להמתין בינתיים ורק לאחר תקופה לנסות שוב? בתודה מראש ובהערכה גדולה לזמנכם היקר ולתשומת הלב שאתם נותנים לכל אחד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לשמח מאד מאד עם המתנה שנתן לך הקדוש ברוך הוא - אשה נפלאה כזו, וגם בת חמודה, ותראו לא לדחק את השעה, ולחכות ולחכות וכו' וכו', כי אסור לדחק את השעה בשום פנים

ואפן, ובפרט שאשתך עברה כבר שתי הפלות וכו', ולכן כדאי לחכות וכו'.

אתה צריך לעשות כל מה שביקלתך רק לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו.) אשה - בעלה משמחה, והבעל צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק לשמח את אשתו ולהוריד ממנה את העל הגשמי שהוא על הפרנסה, ובפרט אם היא נמצאת במקום שמשפילים אותה ושוברים אותה וכו', וכו', אתה מחיב לאליץ אותה שתברח משם, כי מה לה לצרה הזאת? ובפרט כשאתה מפרנס, ותהלה לאל הקדוש ברוך הוא נותן לך פרנסה בשפע. מילא אם היא רוצה לצאת לעבד כדי שלא ישעמם לה - מה טוב ומה נעים, אבל לצאת לעבד במקום שמשפילים אותה ולא רוצים אותה, זה כבר דבר מיתר מאד, ולכן תשתדל שאשתך תעזב את מקום עבודתה עכשו, ותשתדל בכל מיני אפנים שבעולם רק לחזק אותה, ותהיו שניכם שמחים ועלזים, ותאהבו אחד את השני, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצא שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך בתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקלו.

האם אני צריך להזהיר את הצדיק כשאני חושב שמתעים אותו ועלול להגרם לו נזק?

שאלה:

מאת מאיר: זכיתי להתקרב לצדיק גדול מאד שהוא צדיק אמתי שדבוק בהשם יתברך ולא מסיח דעת ממנו יתברך, ממש קדוש קדשים, וזכיתי לשמש אותו הרבה שנים ולהיות לו לעזר בהרבה דברים. הוא תמיד עוזר לי, מעודד אותי בכל המצבים, ומתפלל עבורי.

לפעמים אני רואה שהוא עושה דברים שאני לא מבין, ולדעתי יש כמה אנשים בסביבתו שמתעים אותו בעצות לא טובות והוא הולך אחריהם ויכול לפל לכל מיני הפסדים. אני יודע שהמח של הצדיק הזה נמצא רק בתורה והוא לא כל כך בקי בכל הענינים הגשמיים.

בפעמים הבודדות שהערתי לו על כך, הוא לא רצה בשום אופן לשמע אותי ואפלו בזה אותי על כך, אף שבסופו של דבר במשך הזמן רבי ומורי נוכח לדעת שצדקתי.

השאלה שלי להבא: האם כשאני רואה דבר שלדעתי מתעים את הצדיק אני צריך לומר לו ולהזהיר אותו או שעדיף לשתק כדי שלא יכעס או יקפיד עלי?

וגם רציתי לשאל: האם מתי שהוא לא מקבל את דעתי אני צריך להאמין ולשכנע את עצמי שאני הוא הטועה והצדיק הולך בעצה הנכונה, או שיכול להיות שמתעים אותו ועלי רק להתפלל בהשם ישמר את הצדיק שלא יפל בעצה לא טובה? אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְאִיר נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אָנִי לֹא יוֹדֵעַ מִמִּי אֵתָּה מְדַבֵּר וְכוּ', כִּי דָבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְשׁוֹם בֶּן אָדָם לְדַעַת מִי גְדוֹל וּמִי קָטָן, מִי בַעַל מְדַרְגָּה וּמִי לֹא, כִּי אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה שֶּׁבִּלְבוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ וְכוּ', וַיְכַמוּ שְׁאֵמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוה"ר"ן חֶלֶק ב' סִימָן קט"ז) שֶׁמִּבְחוּץ הַצְדִּיק נִרְאָה כְּכֹל אָדָם, אֲבָל הָעֶקֶר זֶה הַפְּנִימִיּוֹת וְכוּ', וְדָבָר זֶה אֵף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְהַשִּׁיג מַה גָּנוּז בְּתוֹךְ הַצְדִּיק שֶׁמוּכָן לְמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ דָּמוֹ וְחִלְבוֹ בְּכָל עֵת וְרָגַע אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הִזְהִירֵנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוה"ר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ח') שֶׁצָּרִיכִים לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַשּׁוֹרֵה בַּצְדִּיק, וְזוֹ לֹא עֲבוּדָה קְלָה, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל הַצְדִּיקִים מְסִתִּירִים עֲצָמָם מִהָעוֹלָם, וְאֵינָם בּוֹלְטִים כָּלֵל, וְכָלֵל שֶׁהַצְדִּיק יוֹתֵר גְּדוֹל הוּא מַעֲלִים וּמְסִתִּיר עֲצָמוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מֵעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, עַד שֶׁמִּתְנַהֲגִים כַּפְּשׁוּטֵי עִם מַמָּשׁ, מְדַבְּרִים עִם כָּלֵם, מְחִיכִים לְכָלֵם וְכוּ', וּמִתְעַרְבִים בֵּין כָּלֵם וְכוּ', עַד שֶׁנִּדְמָה לְאָדָם שֶׁהוּא כְּאֶחָד מֵהֶם וְכוּ', אֲבָל בְּאֵמֶת אֵין תְּכִלִּית לְגַדְלָתָם כִּי הֵם נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, וְהֵם מוּכְנָנִים לְמָסַר נַפְשָׁם בְּכָל רֵגַע אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׂאֵת זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְאָדָם פְּשׁוּט לְהַבִּין, כִּי מַה כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִמוֹ מִיּוֹם הַמִּיתָה הוּא מִתְחִיל לְרַעַד וּלְפַחַד וְכוּ', וּמְכַל שֶׁכֵּן אֵיךְ יָבִין אֶחָד שֶׁבִּפְעַל מַמָּשׁ מוּסַר נַפְשׁוֹ וּגּוּפוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל רֵגַע וְכוּ'?

וְלָכֵן לֹא בַּחֲנָם שְׂאֵין לָנוּ הַשְּׁגָה כָּלֵל בַּצְדִּיק, כִּי הִנֵּה הוּא לְמִטָּה מְשַׁחֵק עִמָּנוּ וְכוּ', וְהִנֵּה הוּא חוֹזֵר וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִי יוֹדֵעַ דָּבָר זֶה? וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוה"ר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ז' וְסִימָן ס"ח) שֶׁהַצְדִּיק הוּא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, הִנֵּה הוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהִנֵּה הוּא יוֹרֵד לְמִטָּה לְעֶסֶק עִם אֲנָשִׁים קְטָנִים וּפְחוּתִים וְכוּ' וְכוּ', וְלָכֵן קָשָׁה מְאֹד לְהַשִּׁיג אֶת הַצְדִּיק כִּי הוּא סְתִים וְגִלְיָא.

ואף שיש בני אדם שחושבים שיכולים לגנוב את הצדיק וכו', ולעשות לו עולות וכו', הם לא קולטים שבו ברגע שגונבים את הצדיק הוא גונב את עצמו, כי כל הכסף שגונבים את הצדיק לבסוף יצטרך לשלם את זה עבור רופאים וכו', ועבור עורכי דינים וכו', אדם לא יודע מה מחכה עליו וכו' והוא חושב שתמיד ילכו לו החיים ישר כמו שהוא רואה עכשו לגנוב את הצדיק וכו', ולעשות לו עולות וכו', כי לבסוף הוא ישלם מחיר כבד מאד, ואם היו יודעים את זה אלו האנשים שמסבבים את הצדיק שיהיה להם סוף מר מאד שלא חלמו בחלום הכי שחור וכו' וכו', אזי בודאי היו שומרים על הצדיק ועל כספו וכו' וכו'.

עם כל זאת, כשאתה רואה שעושים לצדיק הזה עולות וגונבים וגוזלים לו, אתה מחיב לעורר את הצדיק, ואף שבין כך הוא יצעק עליך ויבזה אותך, אתה תמשיך לגלות לצדיק שעושים וגוזלים אותו ואל תפחד מבזיונות, אדרבה, בזה שהצדיק יבזה אותך בזה הוא ממתיק ממך את הדינים, אבל אתה מוכרח לגלות לצדיק שגונבים ועושים אותו, ואתה צריך להוכיח את צדקתך, ולא סתם להגיד מפני קנאה ושנאה וכו', רק להביא עבדות ברורות לפני הצדיק ולהראות לו איך שאלו שסביבו גונבים ועושים אותו, והיה זה שכתב.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקלז.

האם מסקנות הפסיכולוגיה המודרנית נכונות גם עבור יהודים?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר אשר מפיץ את אור רבנו הקדוש מעל חמשים שנה. רציתי לשאל: הפסיכולוגיה

המודרנית מתימרת לטפל בתחלואי הנפש של האדם, ורב רבה של תורת הפסיכולוגיה מבססת על ראיונות ושיחות נפש מעמיקות שקימו בעלי מקצוע עם מטפלים, וכן תצפיות על התנהגויות של בני אדם במצבי רגיעה או במצבי חרדה, וכך הסיקו מסקנות לגבי נפש האדם והטפול הנדרש כדי לטפל במחלת הנפש שלו. לעמת זאת ישנם מטפלים יהודים שחולקים רבות על תורת הפסיכולוגיה המודרנית וטוענים שכל מסקנותיהם נכונות לגבי גויים שיש להם נפש בהמית ולגביהם נערכו כל המחקרים הראיונות והתצפיות, ויהודי, לעמת זאת, טוענים בעלי מקצוע אלו, יש לו נפש אלקית וניצוץ רוחני, ומה שזכרון לגבי גוי אינו נכון לגבי היהודי ולכן אין להשליך מאחד על השני. מה דעתו של הצדיק בנדון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּן גֵּרֹו יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

כל חכמת המחקרים של ימינו ושל הדורות לפנינו וכו', הכל בנוי על שכל האדם, שיש לו להטעות אותו מאד מאד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב) כשאדם הולך אחר שכלו וחקמתו יוכל לפל בטעותים ומכשולות רבים ולבוא לידי רעות גדולות, חס ושלום. ויש שקלקלו הרבה, כגון הרשעים הגדולים מאד המפרסמים, שהטעו את העולם, והכל היה על ידי חכמתם ושכלם. ועקר היהדות הוא רק לילך בתמימות ובפשיטות בלי שום חכמות, ולהסתכל בכל דבר שעושה שיהיה שם השם יתברך, ולבלי להשגיח כלל על כבוד עצמו. רק אם יש בזה כבוד השם יתברך יעשה, ואם לאו לאו, ואזי בודאי לא יכשל לעולם.

ולכן הפסיכולוגיה הכי גדולה והכי מצלחת והכי קדושה, הוא

להרבות לדבר דבורי אמונה ממנו יתברך, ולגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, ולהחדיר באדם השגחה פרטית שיתחזק במצבו הנפשי וכו', ויבנה את הבטחון העצמי שלו וכו', ולשמח אותו עד שיגביה את רוחו וכו', ויוציא ממנו את כל הפחדים המפחידים אותו וכו', וכל הדמיונות שהוא מדמה ומדמין וכו', כי כשמגלים לאדם את האמונה הקדושה בתמימות ובפשיטות, ומכל שכן וכל שכן כשמחדירים בו את ענין התפלה והשיחה בינו לבין קונו, על ידי זה יכולים לרפאות כל אדם, כי כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בזה מוריד את האבן הכבדה שמנחת על לבו, ואז הוא לא צריך כבר שום פסיכולוגיה.

בודאי מה טוב ומה נעים שאדם ילך אל צדיק וידבר עמו, ויספר לו את כל לבבו כדי שיקל לו בגשמיות וברוחניות וכו' וכו', אבל העקר שהצדיק יחדיר בו אמונה פשוטה בו יתברך, כי כל בר ישראל הוא חלק אלקי ממעל ממש, ולמה הוא כל כך מבהל ומבלבל? וכו', כי הוא מנתק משרשו, ותכף ומיד כשמדברים עם בר ישראל באמונה, על ידי זה חוזרים ומקשרים את הנפש האלוקית שלו אל שרשו.

אשרי מי שזוכה לדבר עם כל אחד דבורי אמונה, ורק בזה יכולים להוציא את האדם מכל הדמיונות שלו, ורבונו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת האדם שמדבר תמיד דבורי אמונה והשגחה פרטית, שעצם הדבור שמדברים ממנו יתברך זה מקשר את האדם אליו יתברך.

המאחל לך פתיכה וחימה טובה...

ד' תתקלח.

**לאחר הפסקה של חמש שנים חזרו לי התקפי החרדה.
האם יש דרך לצאת מזה ללא כדורים?**

שאלה:

מאת יחיאל: שלום לצדיק מיבנאל.
שמי יחיאל, אני בן עשרים ותשע, נשוי ומצפה לילדה בקרוב
בעזרת השם. אני סובל כבר חמש עשרה שנה מחרדות,
ובחדשים האחרונים, לאחר רגיעה של חמש שנים, חזרו
לי התקפי החרדה והפעם בצורה חסרת פשרות. כבר מעל
שבוע אני לא מצליח ללכת על הרגלים מבחינה פיזית
ונפשית, ובתור אדם נשוי אני צריך לתפקד, בעקר מכיוון
שאוטוטו תהיה לי ילדה בעזרת השם.
האמת היא שאני לא כל כך מענין לקחת כדורים, ואני
מנסה לברח מזה ולהלחם בזה כמה שיותר מבלי להזדקק
לכדורים, כי הייתי רוצה לצאת מזה בצורה אחרת, למשל יש
טפול קוגניטיבי התנהגותי שיכול לעזור בנושא. האם כבוד
הרב שמע על השיטה הזאת? ומה הרב ממליץ לי לעשות?
אולי יש דרך שאצא מזה ללא כדורים, או לפחות אפחית את
הסבל בצורה נכרת במהירות האפשרית?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יחיאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך מאד מאד לשמח שזכית להתחתן אף שעובר עליך
מה שעובר וכו' וכו', ולכן אתה צריך לכבד וליקר את אשתך מאד
מאד, ועוד מעט תהיה גם אבא, אזי אתה צריך יותר לשמח אותה,

וּלְכַבֵּד וּלְהַעֲרִיף אוֹתָהּ, וּבְכַלּוֹל טוֹב מְאֹד שֶׁתְּכַנִּיס בְּחַיִּים שְׁלֹף הַרְבֵּה שְׂמֵחָה, שֶׁתִּשְׁמַע הַרְבֵּה קְלָטוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה, שְׂזֵה יַעֲזוֹר לָךְ לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִתְבַּיֵּשׁ לְקַחַת כְּדוּרֵי הַרְגָעָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַעֲקָר שִׁיְהִיָּה לָךְ מִצַּב רוּחַ טוֹב תְּמִיד, וְלִזְהָ זוֹכִים עַל יְדֵי תַקָּף הַשְׂמֵחָה, וְלָכֵן אָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכֹל כַּחוֹ. וְכֹל הַחוּלָאֵת הַבְּאִין עַל הָאָדָם, כֵּלָם בְּאִין רַק מְקַלְקוֹל הַשְׂמֵחָה וְכוּ', וְכִפִּי קְלָקוֹל הַשְׂמֵחָה וְהַנְּגוּן, כֵּן בֵּא הַחוּלָאֵת עַל הָאָדָם, וְגַם חֲכָמֵי הַרְוּפָאִים הָאָרִיכוּ בְּזֵה, שֶׁכֹּל הַחוּלָאֵת עַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת, וְהַשְׂמֵחָה הוּא רְפוּאָה גְדוֹלָה בֵּין בְּגַשְׂמֵי בֵּין בְּרוּחָנִי, וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכֹל הַכַּחוֹת, לְהִיּוֹת אֶךְ שְׂמֵחַ תְּמִיד. כִּי טַבַּע שֶׁל הָאָדָם לְמַשֵּׁךְ עֲצָמוֹ לְמְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת מַחֲמַת פְּנְעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן, וְכֹל אָדָם מְלֵא יְסוּרִים, עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח גְּדוֹל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד וּלְשִׂמַח אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל אֲשֶׁר יוּכַל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֵבָה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקלט.

בן-זוגי התחזק בדת בצורה לא נכונה, ולכן נפרדנו ואני נחלשתי מאד ברוחניות

שאלה:

מאת שלי: שלום רב. אני מרגישה שאני נמצאת בתקופה חשוכה וריקנית - אני מאד מבלבלת ולא יודעת מה אני

עוֹשֶׂה או רוצֶה מעצְמִי. יֵשׁ לִי בְּרֵאשׁ שְׂאֵלָה גְדוֹלָה שְׁמַעְסִיקָה אוֹתִי, וְהֵייתִי רוֹצֶה לְהוֹעֵץ עִמָּךְ: הֲיֵה לִי בֶן זוג בְּמִשְׁךָ שְׁלֹשׁ וְחֻצֵי שָׁנִים, שְׁנֵינוּ שׁוֹמְרִים שֶׁבֶת וְחָגִים, מִתְפַּלְלִים וּמֵאֲמִינִים מְאֹד. לִפְנֵי כְּשָׁנָה הוּא הִתְחִיל לְהִתְחַזֵּק יוֹתֵר וְהִפָּךְ לְקִיצוֹנִי, הוּא עָשָׂה אֶת זֶה בְּצוּרָה שְׂאֵנִי לֹא מֵאֲמִינָה שְׂכָךְ צָרִיךְ לְהֵיוֹת, וְאִךּוֹ נִסָּה לְכַפּוֹת גַּם עָלַי אֶת הַדְּרָךְ הַחֲדָשָׁה שְׁלוֹ. הוּא הִפָּךְ לְאָדָם אָטוּם, וְכִבֵּר לֹא עִנֵּן אוֹתוֹ כְּלוּם וְאִךּוֹ אָחָד. הֵייתִי מְדַבֵּרֶת אִתּוֹ שְׂאֵנִי מְכַבֶּדֶת אֶת הַדְּרָךְ שְׁלוֹ אִךּוֹ שְׁלֹא יִכְנִיס אוֹתָהּ אֶל הַזּוֹגִיּוֹת, אִךּוֹ הוּא הִשְׁתַּנֵּה בְּפִתְאוּמִיּוֹת מְבַחֲינֵת אֶרְח הַחַיִּים שְׁלוֹ, הַלְבוּשׁ שְׁלוֹ בְּשִׁבְתוֹת, הַמְנַהֲגִים שְׁלוֹ, וְצוּרַת הַדְּבָר שְׁלוֹ. לִי זֶה הֵיךְ חֲדָשׁ וְקוֹצֵת קִשָּׁה שְׂאֵנִי צָרִיכָה לְהִכִּיר אָדָם חֲדָשׁ לְגַמְרִי. אָמְנָם הוּא תְּמִיד אֶהֱב אוֹתִי גַם כְּשֶׁהִתְחַזַּק, אִךּוֹ פְּחוֹת הִרְאָה לִי יַחַס, וְלֹא הֵיךְ לוֹ כָּל כֹּף זָמַן אֵלַי וְהִרְגַּשְׁתִּי שְׂאֵנִי לֹא מִשְׁמַעוֹתִית יוֹתֵר, וְשְׂאֵנִי יְכוּלָה לְעַבֵּר דְּבָרִים וּמִשְׁבָּרִים וְהוּא לֹא יַדַּע כְּלָל. גַּם מוֹל מִשְׁפָּחָתוֹ הוּא נִהְיָה אָדָם אַחֵר - וְכָל הַזְּמַן הוּא נִסָּה לְהַפְחִיד אֲנָשִׁים וְסִפֵּר לָהֶם מַה יִּקְרָה לָהֶם אִם הֵם לֹא יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה, וְהַדּוֹדִים וְהַמְשֻׁפָּחָה הַקְּרוֹבָה הַחִלּוּ לְצַחֵק עָלָיו וְלַהֲגִיד שֶׁהוּא נִהְיָה מְשֻׁגָע וּפְנֹאטִי.

חָשׁוּב לִי לְהִגִּיד שְׁלֹא הֵיִתָּה לִי בְּעֵינַי עִם הַהִתְחַזְקוֹת, כִּי גַם אֲנִי מֵאֲמִינָה מְאֹד, אִךּוֹ הוּא עָשָׂה זֹאת בְּדְרָךְ לֹא נְכוֹנָה. תְּמִיד אֲמַרְתִּי לוֹ שְׁלֹא יִתְנַהֵג כְּכֹה וְשַׁעֲלִיו לְמִצָּא אֶת דְּרָךְ הָאֲמֻצָע וְלֹא לְגַרֵם לְאֲנָשִׁים לְחַשֵּׁב עַל הַדָּת דְּבָרִים אַחֵרִים מִמָּה שֶׁהִיא כִּיּוֹן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֹאת בְּצוּרָה כְּפִיתִית.

הַחִלּוּ לְהֵיוֹת בִּיבִינּוֹ הַמּוֹן וְכוּחִים, וְהִרְגַּשְׁתִּי מְאֹד לְבַד, כִּי פְּתֹאֵם דְּרָךְ הַחַיִּים שְׁלוֹ הִשְׁתַּנֵּתָה וְלֹא עָלְתָה בְּקִנְיָה אָחָד עִם מַה שְׂאֵנִי רְגִילָה. בְּהִתְחַלָּה הַבְּנֵיתִי אוֹתוֹ וְנִסִּיתִי לוֹתֵר בְּשִׁבְלוֹ עַל הַמּוֹן דְּבָרִים, כְּמוֹ מְקוּמוֹת בְּלוּי שְׁפַעַם הֵיבִנוֹ הוֹלְכִים יַחַד, וְעוֹד הַמּוֹן וְתוֹרִים, אִךּוֹ זֶה נִהְיָה גְרוּעַ וְהוּא הִתְחִיל לְדַבֵּר עַל זֶה שֶׁהוּא מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא חַי בְּשִׁקָּה, וְכִשֶּׁהוּא יִתְחַתֵּן הַבַּיִת שְׁלוֹ

יְהִי בְּלִי טְלוּזִיָּה וְעַם חֲנוּךְ מִפְּרֶד, וְעוֹד הַמּוֹן דְּבָרִים שֶׁהֵיוּ
מְאֹד רְחוּקִים מִהַשְׁקֵפֶת עוֹלְמִי. בְּכָל זֹאת, אֲנִי חִילַת בֵּת תְּשֻׁעַ
עֲשָׂרָה, וְהַכֵּל קָרָה מֵהַר וְגֵרָם לִי לְרַחוּק.

מֵעֵבֶר לַדָּת, הַזּוּגִיּוֹת הַיְתֵה מְלֵאָה וְכוּחִים וְהוּא הָיָה רַק בְּשָׁלוֹ.
הַיִּיטִי הַמּוֹן לְבַד וְעִבְרוּ עָלַי דְּבָרִים שֶׁהוּא לֹא יָדַע. הָיָה לִי קִשָּׁה
וְהַיִּיטִי בְּדַכְאוֹן. מִהַשְׁיִחוֹת שֶׁנִּהְלַנּוּ הַבְּנֵי לְאֵן פְּנִיּוֹ מוֹעֵדוֹת
וְמָה אֲרַח הַחַיִּים שֶׁהוּא רוֹצֵה, וְהַבְּנֵי שֶׁאֲנִי סֶתֶם אֶפְרַיעַ לוֹ,
וְחַס וְשָׁלוֹם לֹא רָצִיתִי לִהְיוֹת בְּאֶמְצַע בֵּינוּ לְבֵין הַשֵּׁם וְלִהְיוֹתִי
אוֹתוֹ, וְהַחֲלֵטִי שֶׁלְמֵרוֹת הַקִּשֵׁי אֲנַחֲנוּ לֹא מִתְאִימִים.

דְּבַרְנוּ עַל זֶה הַמּוֹן, זֶה הָיָה קִשָּׁה מְאֹד, וְשִׁנִּינוּ בְּכִינוּ. הוּא דְבַר
עַל נִקְדַּת פְּשָׁרָה וְאִמְרַתִּי לוֹ שֶׁאֵין כָּאֵן מָה לְהַתְפַּשֵּׁר כִּי זֶה
אֲרַח חַיִּים שָׁלֵם, וְשֵׁלָא אֶתֵן לוֹ לְהַתְפַּשֵּׁר לְמַעֲנֵי בְּדַבָּר חֲשׁוּב
וְגָדוֹל כְּזֶה, וְנִפְרָדְנוּ...

לְאַחַר כְּחֹדֶשׁ וְחֻצִי הוּא חֲזָר וְאָמַר שֶׁהוּא מוֹכֵן לוֹתֵר עַל הַכֵּל,
וְשֶׁהָרַב שָׁלוֹ אָמַר לוֹ שֶׁאֵם הוּא מְרַגֵּשׁ עֲצָבוֹת זֶה לֹא שׁוֹה.
הוּא אָמַר שֶׁהוּא כָּבֵר לֹא יְכוּל לְהַתְפַּלֵּל וְחוֹשֵׁב עָלַי הַמּוֹן
וְאוֹהֵב אוֹתִי מְאֹד. אֲנִי מִיָּד נִחְרַדְתִּי וְכַעֲסֵתִי כִּי לֹא הַיִּיטִי מוֹכְנָה
שִׁוְיָתָה אִמְרַתִּי לוֹ שֶׁאֵין סִכּוּי וְאֲנִי לֹא לֹקַחַת עַל עֲצָמֵי אֶת
הַחֲטָא הַזֶּה, אֲךָ הוּא אָמַר לִי שֶׁהָעוֹן עָלַי. הַחֲלֵטִי שֶׁאֲנִי לֹא
חוֹזְרֵת לְמָקוֹם הַזֶּה, הָרִי בְּלִי קִשֶׁר לַדָּת הַרְגֵשְׁתִּי לְבַד וְהוּא
עָשָׂה הַמּוֹן טְעִיּוֹת וְרָאָה רַק אֶת עֲצָמוֹ לְמֵרוֹת שֶׁתְּמִיד תְּמִיד
אֶהֱבֵ אוֹתִי וְכַבֵּד אוֹתִי מְאֹד.

אֲנַחֲנוּ פְּרוּדִים כְּכֵר כְּמַעַט שֶׁלְשָׁה חֲדָשִׁים וְלֹא מְדַבְּרִים.
בְּהַתְחַלָּה הָיָה לִי קִשָּׁה, אֲךָ לְאַחַר מִכֵּן הַמְשַׁכְּתִי הַלְאָה
וְהָאִמְנֵתִי שֶׁזֶה הַצַּעַד הַנִּכּוֹן. שֶׁכַּחֲתִי מְזֵה וְכַמַּעַט וְלֹא חֲשַׁבְתִּי
עָלַי, וְהַדְחַקְתִּי הַכֵּל, אֲבָל לְאַחֲרוֹנָה שׁוּב צָצוֹת לִי הַמּוֹן
מִחֲשָׁבוֹת וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל לְאַלְקִים שֶׁיִּכַּן אוֹתִי לְדֶרֶךְ הַנִּכּוֹנָה
וְיִרְאֶה לִי מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת. אֲנִי מִפְּחַדֵּת לְטַעוֹת, מִפְּחַדֵּת לְלַכֵּת
בְּדֶרֶךְ הַלֹּא נִכּוֹנָה וּמִפְּחַדֵּת שֶׁטַעֲיִיתִי בְּבַחֲרָה שְׁלִי.

אני והוא היינו אצלך לפני כמה חודשים ביבנאל כשהתארחנו בשבת אצל דודה שלי, ואמרת לדודתי שצצליח ושהוא בחור טוב, אך מאז ועד היום קרו המון דברים והשתלשלות הארועים הובילה אחרת. אני מרגישה רע בכל הקשור לדת - האמונה שלי חזקה מאד, אך פתאום קשה לי להתפלל בכונה גדולה ואני מרגישה שאני עושה את זה כדי לצאת ידי חובה. יש לי חשף רוחני ובלבול. אני מפחדת איך כל הספור הזה הצטייר שם למעלה. באמת שבזרתי בכל מלה שאמרת כי שדברנו על זה, ותמיד אמרת לי שלא אתן לו לחטא בגללי ושילך בדרך שלו. אני כן אדם מאמין ומתפלל, אך עדין לא הגעתי לדרגות שהוא הגיע. הוא כל הזמן נסה לתת לי קלטות ודיסקים שאשמע, ולהחדיר לי בכח בכל הזדמנות את הדת, ולא ראה אותי בתור בן אדם. אני יודעת שהוא עשה זאת בדרך לא נכונה ושגם הוא הבין את זה. הדת יפה ויש בה כחות עצומים ורוחניים ולא פנאטיות וכחניות וחזר התחשבות וכבוד האחר.

בבקשה תאמר לי מה עלי לעשות ואיך להתחזק שוב. הספור הזה פגע בי וגרם לי לאנטייות... אמנם בשבועות האחרונים ברוך השם התחלתי לחזר להתפלל, אך אני מרגישה שזה לא מספיק ושהמחשבות משתלטות עלי. תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל שלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

אני מכרח להגיד לך שחבל מאד שעברו על הבחור וכו', אני לא יודע מי הרב שלו וכו', היהדות זה רק השלחן ערוך, והיא בכלל לא קיצונית, כי על התורה הקדושה נאמר (משלי ג' י"ד) "דרכיה דרכי

נעם וְכַל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם", וְהִרְגַע שְׂיוּצָאִים מֵהַשְּׁלֶחֶן עָרוּךְ זֶה נִקְרָא קִיצוֹנִי, אוֹ רְבוּי אֹר, אוֹ רְבוּי חֶשֶׁן, הִיְהִדוּת הַנְּכוּנָה זֶה נֶעֱם הַלִּיכוֹת, הַנְּהַגָה מְסֻדֶּרֶת, וּבְשׂוּם פְּנִים וְאִפֵּן זֶה לֹא לֵהִיּוֹת מְבַלְגָּן וְכוּ', וְכַנְרָאָה שְׂאֲחָד הַדְרִיף אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ לֹא נְכוּנָה.

אַתֶּם שְׂנִיכֶם צְרִיכִים לְקַיֵּם מֵה שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת פָּרָק א') עֲשֵׂה לָךְ רַב, שֶׁהוּא יְדִרִיף אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הַנְּכוּנָה, וְחָבַל מְאֹד שִׂישׁ בֵּינֵיכֶם הַפְּרוּת שֶׁל שְׁלֹשׁ וְחֻצֵי שְׁנַיִם וְעַכְשָׁו מַפְנִי חֶסֶר הַבְּנָה בֵּינֵיכֶם וְכוּ', וְחֶסֶר הַבְּנָה מֵה זֶה בְּכֻלָּל יְהוּדוּת וְכוּ', שֶׁתִּנְתְּקוּ אֶת הַקְּשָׁרִים בֵּינֵיכֶם וְכוּ', וְכֵן שֶׁתִּתְּהַפְּכִי לֵהִיּוֹת חֵס וְשְׁלוֹם אֲנֹטִי, בְּשַׁעַה שֶׁהִטְעוּ אֶתְכֶם לְגַמְרֵי מֵה זֶה יְהוּדוּת.

וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים אִם תִּמְצָאוּ מִי שִׁידְרִיף אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ הַנְּכוּנָה מֵה זֶה יְהוּדוּת אֲמִתִּית, שֶׁרַק מְכַנְיָסָה לְאָדָם אֲשֶׁר בַּחַיִּים וְשִׂמְחָה בַּחַיִּים.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקמ.

כִּיצַד נִתֵּן לְהַשְׁתַּפֵּר וְלַחְזֹר בְּתַשׁוּבָה בְּזִמְן שְׁנוֹתַר עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַפָּה: אָנוּ עוֹמְדִים כְּעַת בְּעָרְב רֹאשׁ הַשָּׁנָה - יוֹם הַדִּין. כִּיצַד נִתֵּן לְהַשְׁתַּפֵּר וְלַחְזֹר בְּתַשׁוּבָה עַל כָּל כֹּף הַרְבֵּה דְבָרִים בְּזִמְן שְׁנוֹתַר עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה? וּמֵה הַדְּבָר הַכִּי חָשׁוּב שֶׁמִּמּוֹ צָרִיף לְהִתְחִיל?
אֲשׁוּמַח לְתַשׁוּבָה, תּוֹדָה רַבָּה עַל הַכֹּל, בְּבִרְכַת כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל יפה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הכי נחוץ בתשובה זה לעבד על נקדת השמחה, להיות רק שמחה ועליזה, וזה ימלא כל מה שחסר לך, כי כשאדם התנתק מהקדוש ברוך הוא מזה בא שהוא שרוי בעצבות ובמרה שחורה ובדפאון פנימי, ואין לו חשק לכולם, והוא מרגיש ריקנות וכו', כי אצלו יתברך נאמר (דברי הימים א' ט"ז) "עז וחדוה במקמו", ולכן עקר התשובה רק לעבד על נקדת השמחה, ותכף ומיד כשמרגישים שמחה ידע שתשובתו התקבלה בשמים.

ולכן תעבדי הרבה על נקדת השמחה, ותקבלי על עצמך להיות תמיד שמחה ועליזה, ותשתדלי לומר את התפלה הזו בכל יום, ואפלו כמה פעמים ביום:

רבונו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה באיברי וגידי ובכל טפי דמי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכולה לקיים את מצוותיך. אנא אבי שבשמים רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להפיל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך יתברך, איך שאתה מחיה ומהנה ומקיים את כל הבריאה כלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ותמשיך עלי שפע שלא אצטרך שום טובות מבושר ודם, אלא תפרנסני מידך המלאה לבה, ועוד אזכה

לְתַת צְדָקָה לְהִזְוֹלָת, וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאַזְכָּה
לְהַכְלִיל בָּהּ מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סְלָה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׂתַהֲיֶיהָ לָךְ הַצְלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי
תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְאֻחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקמא.

מה ההבדל בין עזות פנים לבין עזות דקדושה?

שאלה:

מאת שׂי: שלום לכבוד קדושת מוהרא"ש. השם ישלח לכם
בריאות ואריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים ושתזכו להאדיר
תורה.

לפי מה שקראתי באגרת הרמב"ן, חשוב שאדם ידבר את
דבריו בנחת ובענוה בלי כעס וכיזאצ בזה, ואני חושב באמת
שזו הדרך שצריך לחיות לפיה, ואם כלם היו נוהגים כך -
ואני לא מוציא עצמי מהכלל - העולם היה יותר נעים, אף
רואים שבפעל אנשים צועקים, מרימים את הקול, דופקים
על שלחנות, מרימים את הטונים, עושים רעש - ולבסוף
מקבלים מה שרוצים.

אם כן, מה ההבדל בין דבור בחצפה לבין דבור בעזות
דקדושה? ובאיזה מקרים צריכים להיות תקיפים, אסרטיביים
והחלטיים? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין עוד מדרגה יותר גדולה מלהיות סבלן, כי הסבלן הוא המנצח בכל דבר, ועקר הסבלנות צריכים כלפי אנשים אחרים, וכלפי עצמו, לא ללכת ביד תקיפה עם אף אחד, כי אפלו שנדמה שעם תקיפות מצליחים וכו' זה רק לפי שעה, אבל אחר כך רק מפסידים, ולכן אשרי אדם שקונה לעצמו את מדת הסבלנות שזה עקר גדול בחיים, וזו המתנה הכי יפה שאדם צריך להגיע אל זה, כי החיים מלאים קשיים ונדמים כיום הסוער וכו' וכו', ומי המצליח בחייו? זה רק הסבלן! ואמר החכם "אין דבר שמחסר מן הרעה כמו הסבל", כי הסבלן הוא המנצח בכל תחום, ואמר החכם "הסבל מעלה גדולה, והיא תחבולה למי שאין לו תחבולה", ולכן תראה להתאזר במדת הסבלנות הן לגבי ילדיך, והן לגבי אשתך, ואז תהיה המצלח הכי גדול בעולם, וזה עקר גבורת הגבור להתאזר במדת הסבלנות, וכך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ד') איזהו גבור? הכובש את יצרו, שנאמר (משלי ט"ז) "טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר", רואים מפסוק זה שמדבר מסבלנות שזה עקר הגבורה, שיכול לכבש את יצרו של הכעס, שלא יכעס יותר, כי הסבלן הוא המנצח תמיד.

אתה צריך לדעת שההפרש בין עז פנים לעזות דקדושה זה הפרש בין שמים לארץ, עז פנים הוא תמיד רב עם כלם, ומנסה להשפיל את כלם, מה שאין כן עזות דקדושה הוא אינו מתכונן להשפיל את אף אחד, אלא כל הענין שלו זה רק לעשות את רצונו יתברך, ולא להתפעל מאף בריה שבעולם, כמו שכתוב בשלחן ערוך (ארח חיים סימן א') ואל יתביש מפני המלעיגים.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתמיד תבשר לי בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקמב.

היכן נתן לאכל את סעודות החג באומן ללא שום חשש של בעיות כשרות?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר ראשית, ברצוני להודות לצדיק על כל מסירות הנפש שלו לעודד ולחזק אותנו, הן על ידי הדרשות והן על ידי ספריו היקרים. בשבת פרשת ראה שבתנו ביבנאל והתחזקנו מדרשותיו של הרב ומאנשי הקהלה היקרים הנמצאים שם, והלואי וקהלה יקרה זו תשמש מודל לחקוי לכל הקהלות היהודיות בעולם.

שאלתי: בקרוב נזכה להגיע בסיעתא דשמיא לאומן בראש השנה, ויש במקום הכנסת אורחים של הנגיד רבי שיינר ועוד ארגונים נוספים שיש להם הסכמות של רבנים יראים ושלמים שהאכל הנו כשר למהדרין. בכל זאת, בכל שנה וגם השנה יש גם שמועות שיש שם בעיות של כשרות, והיות שאנחנו לא מבינים בכל עניני הכשרות אנו ממש מבלבלים ולא יודעים על מי לסמוך בענין הכשרות באומן. אצל מי נתן לאכל את סעודות החג בלי שום פקפוק, ובפרט לנו הספרדים שיש לנו חמרות לגבי אכילת בשר חלק לפי שיטת מרן הבית יוסף?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה לנסע אל ציון רבנו ז"ל בראש

השנה, אשר אין למעלה מזה, כי צריכים להיות חזקים בזה מאד מאד, ובפרט שרואים שהשנה קמים הרבה מתנגדים נגד הנסיעה הזו וכו', והכל מחמת קנאה ושאנאה שלא יכולים לסבל שכל כך הרבה אנשים מכל העדות ומכל הפלגים יתקבצו יחד במקום אחד, ואף אחד לא מבין מה מחזיק קבוצ גדול כזה שכלול מכל העדות וכו' וכו', ולא יכולים לתאר את גדלת רבנו ז"ל שאורו הולך וגדל וגדל וגדל כמו שבפרוש אמר: האש שלי תוקד עד ביאת המשיח, והמשיח בדעתו יכבש את העולם, ולכן כל אחד ואחד שהוא נוסע אצל ציון רבנו ז"ל, אמר מוהרנ"ת ז"ל, יש לו חלק בגאולה הקרובה, ועל כן אשרי מי שזוכה להצטרף אל הנסיעה הקדושה הזו ולהיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, ואנחנו צריכים מאד מאד לשמח על נעם חלקנו על אשר בנחל שם גורלנו שאנחנו מקרבים אל רבנו ז"ל, ונזכה להתקבץ יחד במקום קדש הקדשים אבן השתייה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) ששם הוא המקום שכל השכליים פרטיים מתחברים אל השכל הכולל, ומי יתן שכל עם ישראל יבואו אל ציון רבנו ז"ל, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתו יתברך.

אודות כשרות המאכלים ששאלת וכו', יש שמה רבנים שממנים על הכשרות, ואני בטוח שיש שמה גם בשך חלק על פי שיטת ה'בית יוסף', רק תשאל ותברר.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקמג.

**בעלי מטיל עלי אימה ומנסה להכתיב לי איך להתנהג.
אנא עזר לי!**

שאלה:

מאת אסנת: במשך ארבע שנות הנשואים שלנו, כל הזמן

בעלי מטיל עלי אימה ופחד. אני מרגישה שהוא מנסה להכתיב לי איך להתנהג, ובכל יום כשהוא מגיע הבייתה יש לו מה להעיר לי ולהוכיח אותי למרות שאני מאד מבקשת ממנו לא לעשות זאת ליד הילדים. הגעתי כבר למצב של מרמור ואני מבקשת את עזרת הצדיק בענין. אשמח לקבל תשובה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אסנת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מזועזע מההתנהגות של בעלך כלפיה, את צריכה להראות לו את המכתב הזה, כי חכמינו הקדושים אמרו (גיטין ו): אמר רב חסדא: לעולם אל יטיל אדם אימה יתרה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתרה והפילה כמה רכבות מישראל. אמר רב יהודה אמר רב: כל המטיל אימה יתרה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי שלש עברות - גלוי עריות ושפיכות דמים וחלול שבת; ולכן ההכרח לו לשנות את הנהגה שלו כלפיה.

עם כל זאת, אני מאשים אותך, כי את צריכה להיות חזקה, ותכף ומיד כשבעלך הולך אתך ביד חזקה ומטיל עליך אימה ופחד, את צריכה להגיד לו פתוח "התחננתי אתך מתוך אהבה ורצון שתהיה בינינו הבנה הדדית ונעזר אחד לשני, אבל לא התכוננתי להתחמת עם בעל אלים שילך אתי בטורר", ולדעתי אם תסבירי לו את זה בדרך יפה הוא ישתנה לטובה.

והקדוש ברוך הוא שנקרא שמו שלום, ישים שלום ואהבה ביניכם, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקמד.

**היכן כדאי לי לחגג את ראש השנה: במחיצת משפחתי
החלונית או יחד עם חברותי?**

שאלה:

מאת אסתר: שלום וברכה לצדיק.

אני חוזרת בתשובה, ומגיעה ממשפחה חלונית. בראש השנה האחרון ובשבועות כשבעלי היה באומן נסעתי לבני משפחתי לחוג אתם את החג. עם הורי אני מסתדרת היטב, אמי קוראת אתי תהלים ובאה לבית הכנסת, ואבי מכבד אותי ולא מחלל לידי את החג. הבעיה מתחילה כאשר אחותי, בעלה והילדים שגרים ליד מגיעים לבית הורי, כי בעלה יכול להוציא מחשב ניד וטלפון באמצע החג ולהשתמש בהם. גם השיחות בבית ההורים סובבות אודות כסף, כלם לבושים לא צנוע, ומהר מאוד האוירה הופכת לאוירה של יום חל, ומאד מקשה עלי. למרות שהורי מבקשים מכלם שיכבדו אותי, קשה להם לכפות עליהם, והם גם נגררים אתם בשיחות של הבלי העולם. כשאני לבדי שם אני מרגישה הדתיה שמפריעה לכלם לחלל את השבת והחג, אף כשאני עם אמי ואבי לבד תמיד נאמרים דבורי תורה והאוירה היא של התקדשות. אצין שאני מאד אוהבת את אחותי ומשפחתה, אף ביום הדין אני רוצה להרגיש את אוירת החג ולא לחפש כל הזמן חדר לברח אליו.

השנה יש לי שתי אפשרויות: או לנסע לחברה שם נאספות כמה חברות שבעליהן באומן ולחגג אתן את ראש השנה, או לנסע להורי, ולדעת שאמנם אני בצער על אוירת החל, אף לפחות אני מזכה את אמי בהתקדשות ביזם החשוב בשנה, ואולי קצת את אבי. אצין גם שיש לי תינקת ראשונה בת עשרה חודשים, ואני לא יודעת כמה זמן אוכל להיות בבית

הַכְּנֻסָּת וְכִמָּה בְּבֵית, וְלִכֵּן חָשׁוּב לִי לְדַעַת: אִיפֹה הָרֵב חוֹשֵׁב
 שְׂכָדָאִי לִי לְהִיּוֹת?
 תּוֹדָה עַל תְּשׁוּבָתְךָ, וַיְהִי רָצוֹן שֶׁהַשֵּׁם הַטּוֹב יְבָרְכֶךָ בְּאַרְיִכוֹת
 שָׁנִים וְהַמּוֹן סִיעָתָא דְשִׁמְיָא וְנַחַת, וְכֵן אֶת כָּל בְּנֵי בֵיתְךָ כָּל
 הַיָּמִים, אָמֵן וְאָמֵן.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תְּבוֹא, י"ג אֱלוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֶסְתֵּר תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אִם זֶה לֹא יִפְרִיעַ לַהוֹרִים שְׁלָךְ שֶׁתְּהִיִּי בְּמִשְׁךָ הֶחָג עִם חֲבֵרוֹת
 שְׁגַם בְּעֲלִיָּהֶן נוֹסְעִים לְאוּמָן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲזִי תִהְיֶי אִתָּן, אָבֵל אִם זֶה
 מִפְּרִיעַ לַהוֹרִים אֲזִי כְּדָאִי לְקַיֵּם מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאֵם שְׁזוֹ מִצְוָה מְאֹד
 מְאֹד חֲשׁוּבָה, עִם כָּל זֹאת אִם אֶת יְכוּלָה לְהַסְבִּיר לַהוֹרִים אֶת הַבְּעִיָּה
 שֵׁשׁ לָךְ, אֲנִי מְקַנָּה שֶׁהֵם יִסְכִּימוּ.

יְעִזֹר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁבֻזְכוֹת זֶה שְׂאֵת נוֹתֵנֶת לְבַעֲלָךְ לְנִסְעַ
 עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שִׁיתְרַחֵב לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, וְתִהְיֶה הַכִּי
 מְאֻשָּׁרִים בְּחַיֵּיכֶם.

הַחַיִּים כָּל כֶּךָ קְצָרִים וְלֹא כְּדָאִי לְמַרֵּר לְעַצְמוֹ אֶת הַחַיִּים.

הַמְּאֻחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקמה.

**נקלענו למשבר זוגי ובעלי רוצה שנתגרש.
האם להלחם או לשחרר?**

שאלה:

מאת יבגניה חנה: אני נשואה שנה ושלושה חדשים, אך בגלל משבר זוגי אני ובעלי לא גרים יחד כבר מספר חדשים. בעלי פתח ברבנות תיק לגרושין, הוא טוען שאני גורמת לו לחץ בחיים, שאינו מוכן לנשואים, ושהוא מעביר להתגרש. הדין בתיק שלנו אמור להיות בעוד חדשים. מה עלי לעשות: האם להלחם או לשחרר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל יבגניה חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל כך חבל שזוג חמוד שהתחתנו מתוך אהבה והבנה הדדית וכו', שיתפכו מהקצה אל הקצה ויפתחו תיק ברבנות להתגרש וכו'.

כל זוג שיש להם שכל יכולים להמנע מגרושין לגמרי, כי כשזוג מתחתנים תמיד צריכים לדעת שעכשו מתחברים שני הפכים לגמרי, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ') שעקר השלום הוא כששני הפכים מתאחדים בדעת אחד, והיכן יש עוד שני הפכים כמו בני זוג? הוא בא מרקע אחד והיא באה מרקע אחר וכו', וצריכים לחבר אותם יחד ולהרגיל את עצמם לחיות ביחד באהבה גדולה ובהבנה הדדית, ושאחד יותר לשני, וזה לא הולך מיום לחברו, זו עבודה קשה ששני בני הזוג צריכים להשקיע בזה, וצריכים לדעת ולהבין - למה התחתנו? כדי לבנות בית נאמן בישראל, ולהמשיך את שרשרת הזהב של כלל נשמות ישראל, להוליד בנים ובנות ולחנך

אותם באמונה פשוטה בו יתברך, כמו שכתוב (תהלים פ"ט ב') "חסדי הוי"ה עולם אשירה לדר ודר אודיע אמונתך בפיי".

אשרי הזוג שמכניסים את הדעת הזו בעצמם שבהתחלה ילך להם מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף הם באים משני עולמות ורקעים שונים וכו', ומה גם מעדות שונות וכו', ומכל שכן שההורים מתערבים תמיד בין זוג טרי וכו', ועל הזוג להתחזק ביתר שאת וביתר עז בכל מיני אפנים שבעולם לאהב ולכבד אחד את השני, ולהשתדל שיהיה ביניהם הבנה הדדית, ואז שום דבר לא יוכל לשבר ולהפריד ביניהם, שזה קשר בריא ושלם. אשרי הזוג שמקימים את זה.

ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם לפני שאתם עושים צעד דרסטי כזה תחשבו פעמים, ותשתדלו להשלים ביניכם, כי אם התחנתם יחד אני בטוח שזה היה מאהבה והבנה הדדית, ולמה את צריכה עכשו להלחיץ את בעלך עד שיצטרך לברח מהבית ולפתח תיק ברבנות? אשה צריכה להבין גם את בעלה, כי בנשואין שניהם שתפים, וצריכים לתור אחד לשני, ורק כך מצליחים בחיי הנשואין.

אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שהדבורים האלו יכנסו בלבכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקמו.

מדוע יצחק אבינו היה צריך את 'סוד כונת אלול', הרי הוא היה קדוש בקדשת הברית?

שאלה:

מאת מעוז: שלום למורנו ורבנו מוה"ר"ש שליט"א.

כתב רבי נחמן מברסלב בלקוטי מוה"ר"ן חלק שני סימן פ"ז

- שְׁעַל יְדֵי פֶגֶם הַבְּרִית אָדָם מֵאֲבֹד אֶת זִוּגוֹ, וְאִם כִּבֵּר מִצָּא
אֶז תְּהִיָּה מִתְנַגֶּדֶת לוֹ, וְעַל יְדֵי כְּנוּת אֱלוֹל אֶפְשֵׁר לְתַקֵּן אֶת כָּל
זֶה. וּמִבְּיַא שָׁם שְׂאֵת הַסּוּד הַזֶּה מִסֵּר אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ לְאֱלִיעֶזֶר
עֲבָדוֹ עַל מִנַּת לְמִצָּא אֶת הַזִּוּג שֶׁל יִצְחָק. וְשׁ לִי שְׂתֵי שְׂאֵלוֹת
בְּנוֹשֵׂא זֶה:

א. לָמָּה יִצְחָק צָרִיף אֶת 'סוּד כְּנוּת אֱלוֹל' כְּדִי לְמִצָּא אֶת זִוּגוֹ,
הַרִי הוּא הִיָּה קְדוּשׁ בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית וּבּוֹדָאִי לֹא אֲבֹד זִוּגוֹ בְּגַלֵּל
פְּגָמֵי הַבְּרִית?

ב. אִם יִצְחָק הִיָּה צָרִיף אֶת 'סוּד כְּנוּת אֱלוֹל' כְּדִי לְמִצָּא הַזִּוּג,
לָמָּה אֲבָרְהָם מִסֵּר סוּד זֶה לְאֱלִיעֶזֶר עֲבָדוֹ וְלֹא לְיִצְחָק, הַרִי הוּא
צָרִיף אֶת הַזִּוּג וְהוּא צָרִיף אֶת 'סוּד כְּנוּת אֱלוֹל' וְלֹא אֱלִיעֶזֶר?
אֲשׁוּמָח מֵאֲד לְקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבַת הַצְּדִיקָה, תּוֹדָה רַבָּה עַל הַכֵּל.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרָה כִּי תְּבֹא, י"ג אֱלוֹל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְעוֹז נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ הִיָּה רֹאשׁ לְמֵאֲמִינִים, וְהוּא הִיָּה הָרֵאשׁוֹן שֶׁגִּלָּה
וּפְרָסֵם אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סוֹטָה י):
הַקְּרִיאָה אֲבָרְהָם שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּפֶה כָּל עוֹבֵר וְשׁב; וְאָמְרוּ
(בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה מ"ג סִימָן ז) אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֲבָרְהָם - אֲנִי
לֹא הִיָּה שְׁמִי נִכְר לְבְרִיּוֹתִי, וְהַכְּרַת אוֹתִי לְבְרִיּוֹתִי, מֵעַלָּה אֲנִי עָלֶיךָ
כְּאֵלוֹ אֵתָּה שְׂתָף אֶתִּי בְּבְרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם; וְכֵן אָמְרוּ (בְּמִדְבָר רַבָּה פְּרָשָׁה
ב' סִימָן י"ד) אָמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲבָרְהָם, אֵתָּה הוֹדַעְתָּ שְׁמִי
בְּעוֹלָם, חֲתִיף שְׂאֲנִי מִקְּנֵה לְךָ אֶת הָעֲלִיּוֹנִים וְאֵת הַתַּחְתּוֹנִים; וְאָמְרוּ
(סְפָרִי וְאֵתְחַנֵּן) "וְאֵהֲבַתְּ אֶת הַרְוִיָּה אֶלְקִיךָ" - אֵהֲבָהּ עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת
כְּאֲבָרְהָם אֲבִיךָ; וְכֵן אָמְרוּ (סְפָרִי הָאֲזִינוּ) עַד שֶׁלֹּא בָּא אֲבָרְהָם אֲבִינוֹ
לְעוֹלָם כְּבִיכּוֹל לֹא הִיָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֶךְ אֱלֹא עַל הַשָּׁמַיִם,

אבינו אברהם המליכו על השמים ועל הארץ. אפלו בקש המקום מאבינו אברהם לגלג עינו ואף נפשו היה נותן לו.

כי הוא עבד את הקדוש ברוך הוא במסירות נפש הכי גדולה, ופרסם את אמתת מציאותו יתברך לכלם, ולכן דיקא הוא האבא הראשון שדאג לכל עם ישראל, ובעת ששלח את אליעזר למצא זיוג לבנו יצחק גלה לו את הסוד הזה, שאם האשה לא תרצה ללכת אחריו, אזי הא לך עצה להתנהג על פי כונת אלול, ואז בקלות ימצאו את הזיוג, ולא חס ושלוש שיצחק היה צריך את הפונות האלו, כי בודאי הוא לא פגם, אלא אברהם אבינו למד את השדכן הראשון שהוא אליעזר עבד אברהם איך מוצאים את הזיוג וכו', ואם היא לא רוצה ללכת אחריו וכו', וכן אם אין שלום בית מה עושים וכו', שמכונים כונת אלול, הינו מה שגלה רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') שאפלו שיש בזיונות ושפיכות דמים צריכים לשחק ולקבל את זה לכפרת עוונות, ואז יהיה שלום בית וכו', אקוה שתבין דבר מתוך דבר.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקמז.

**אני רואה רק את הרע שבי ונופל לעצבות.
איך מתחילים לראות את הטוב?**

שאלה:

מאת נדב: שלום לכבוד הצדיק.

אני משתדל להתקרב אל רבנו הקדוש אף אני רודף את עצמי הרבה ורואה רק עד כמה אני לא בסדר וזה גורם לי לדכאון רציני. איך אפשר לראות את הטוב שבי ולהיות בשמחה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תבוא, י"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נדב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע למה אתה צריך לרדף את עצמך וכו', הלא רבנו ז"ל גלה לנו דרך קלה ונפלאה מאד ללכת בזה כל החיים, ולדון את עצמו לכף זכות, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רפ"ב) שצריך כל אדם למצא בעצמו נקודות טובות, כי אין זו עצה לשבר את עצמו ולפל ביאוש וכו', כידוע שצריך האדם להזהר מאד להיות בשמחה תמיד, ולהרחיק את העצבות מאד מאד, ואפלו כשמתחיל להסתכל בעצמו ורואה שאין בו שום טוב, והוא מלא חטאים, ורוצה הסמ"ך-מ"ם להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה חס ושלום, אף על פי כן אסור לו לפל מזה, רק צריך לחפש ולמצא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב? ואף ששמתחיל להסתכל באותו הדבר הטוב, הוא רואה שהוא גם כן מלא פצעים ואין בו מתם, הינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדשה שזכה לעשות, הוא גם כן מלא פניות ומחשבות זרות ופגמים הרבה, עם כל זה איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדשה איזה מעט טוב, כי על כל פנים איך שהוא על כל פנים היה איזה נקודה טובה בהמצוה והדבר טוב שעשה, כי צריך האדם לחפש ולבקש למצא בעצמו איזה מעט טוב, כדי להחיות את עצמו, ולבוא לידי שמחה.

[ונהייר רבנו ז"ל מאד לילך עם הדרך הזאת לחפש ולבקש ולמצא בעצמו רק הטוב, ותמיד ידון את עצמו לכף זכות, כי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשם יתברך, ולכל יאבד עולמו לגמרי חס ושלום, כי רב בני אדם שרחוקים מהשם יתברך, עקר רחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדתם, מחמת שרואים בעצמם גדל קלקולם שקלקלו מעשיהם כל אחד כפי

מה שידוע בעצמו את נגעי לבבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורכן מ'אשים עצמן לגמרי, ועל ידי זה אינם מתפללים בכונה כלל, ואינם עושים אפלו מה שהיו יכולים לעשות עדין.

על כן צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו, אף על פי שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל זה הנפילה שבדעתו והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו על ידי זה, הפל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי חס ושלום. על כן צריכין להתחזק מאד, לילך עם הגלוי הזה שגלה לנו רבנו ז"ל אשר צריכים לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות וכו', ועל ידי זה יחיה וישמח את עצמו, ויצפה לישועה עדין, ויוכל להתפלל ולזמר ולהודות להשם יתברך, בסוד (תהלים קמ"ז) "אזמרה לאלקי בעודי", ועל ידי זה יזכה לשוב באמת אל השם יתברך].

וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב ללכת עם התורה הזו, ולהיות תמיד שש וששמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ובאמת אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון; ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו, הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך", וכן הוא אומר (תהלים ל"ד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

הקדוש ברוך הוא יעזר שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך ותפסיק לרדף את עצמך.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקמח.

אני נותנת הרצאות משתפות לנשים וגברים. איך אפשר לגרם לדיסטנס ביני לבין הגברים שמשתתפים בשעור?

שאלה:

מאת שולמית: שלום לכבוד הרב.

אני נותנת הרצאות משתפות לנשים וגברים בענייני זוגיות וברוך השם רואה הצלחה רבה, אך לפעמים אני נתקלת במצבים שגברים מדברים אתי דבורים לא מתאימים ואני מרגישה שהם מנסים להתחיל אתי. איך אפשר לגרם לדיסטנס ביני לבין הגברים שמשתתפים בשעור?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל שולמית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שאשה אסור לה בשום פנים ואופן לתת הרצאה כשיש שמה גברים, וכן להפך - גבר אסור לו לתת הרצאה לפני נשים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה י"ד סימן י') מלמד שהיה אברהם מגיר את האנשים ושרה מגירת את הנשים; כי בפרוש גלו לנו חכמינו הקדושים (כתובות י"ג:) אין אפוטרופוס לעריות; ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ:) ונשים דעתן קלות עליהן; ובקלות יכולים לעבד עליהן, ולכן צריכים מאד מאד לשמר מדברים אלו, ולא להיות חכם בעיניו שהוא לא ילכד וכו', ולכן אסור בהחלט לאשה לתת הרצאה כשיש שמה גברים, וזו קלות ראש ופריצות גדולה וכו' וכו'.

תאמיני לי שיש מספיק מה לתקן אצל הנשים, ומה לדבר אתן, ולכן אוי ואבוי ששום אשה לא יהיה לה עסק עם גברים, כי זה מאד

מאד חמור, וְחַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (קידושין פ"ב.) לא יִלְמַד אָדָם רוֹק סוּפְרִים וְלֹא תִלְמַד אֶשֶׁה סוּפְרִים - מִפְּנֵי שֶׁהָאֱמָהוּת בָּאוֹת לְהִבְיָא אֶת יַלְדֵיהֶן וַיִּפְגְּשׁוּ אֶת הַמְּלַמֵּד, וְכֵן הָאֲבוֹת בָּאִים לְהִבְיָא אֶת יַלְדֵיהֶם וַיִּפְגְּשׁוּ אֶת הַמּוֹרֶה; וְאָמְרוּ (שם) כָּל שֶׁעֲסָקְיוֹ עִם הַנְּשִׁים סוּרוֹ רַע, וְדַבֵּר זֶה מְאֹד מְסֻכָּן כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ וּמְפָרְסֵם מֵה שֶׁקּוֹרָה הַיּוֹם שֶׁהַקְּלוֹת וְהַהֶפְקָרוֹת מִתְרַבִּים בְּעוֹלָם, וְלָכֵן אָסוּר לָךְ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן לְתַת הַרְצָאוֹת לְגַבְרִים, וְכֵן לְגַבְרִים אָסוּר לְתַת הַרְצָאוֹת לְנָשִׁים.

הַמְּאֵחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקמט.

**הַנְּהַלֵּת הַיְשִׁיבָה הַזֹּהִירָה אֶת בְּנֵי שְׂאֵם הוּא יְטוֹס לְאוֹמֵן
יִסְלְקוּ אוֹתוֹ. כִּי־צַד לְנֶהֱג בְּמִקְרָה כְּזֹה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב שְׁלִיט"א.

הַבֵּן שְׁלִי לומד בְּיִשְׁבָּה מְאֹד נְחֻשְׁבֵּת, וְתִהְיֶה לְאֵל הוּא מִתְבַּלֵּט בֵּין הַבְּחוּרִים הַמְּצַיְנִים שֶׁל הַיְשִׁיבָה - הֵן בְּלִמּוּד וְהֵן בְּיִרְאַת שָׁמַיִם. הוּא מְאֹד מְקָרֵב לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב וְהוּא רוֹצֵה לְנַסֵּעַ הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן לְיַמֵּי רֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲבָל הַנְּהַלֵּת הַיְשִׁיבָה שְׁלוֹ מִתְנַגְּדֵת לָזֶה בְּכָל תְּקוּף, וְהוֹדִיעָה לוֹ שְׂאֵם הוּא יְטוֹס נֶגְדַּ רְצוֹנָם - שְׁיִחַפֵּשׂ אַחֲרֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה יְשִׁיבָה אַחֲרָת. כִּי־צַד צְרִיכִים לְנֶהֱג בְּמִקְרָה כְּזֹה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תְבוּא, י"ד אֱלוֹל הַיְתַשַּׁע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּוִד נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מה אמר לה, זו חצפה גדולה מהישיבה וכו', כי זה בסך הכל כמה ימים, ולמקומות אחרים נותנים לנסע בלי שום הסוס כלל, רק כשבא לנסע אל ציון רבנו ז"ל באומן, אז עושים מזה עסק גדול ומעיפים את הבחורים, כאלו הם הפושעים הכי גדולים, בשעה שהבן שלך הוא מצין במדות ובהתמדה יוצאת מן הכלל יותר מכל הבחורים, שעל זה גם הראש ישיבה והמשגיח מודים, אבל החסרון הכי גדול שיש לו שהוא נוסע לראש השנה באומן...

ולכן לדעתי שכן יסע, ואם לא יחזירו אותו שלך לישיבה אחרת, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה ז' סימן ב') תני רבי שמעון בן יוחאי: שלשה כתרים הם - כתר תורה, וכתר כהנה, וכתר מלכות. כתר כהנה זכה בו אהרן ונטלו, כתר מלכות זכה בו דוד ונטלו, כתר תורה הרי מונח לדורות. כל מי שזוכה לתורה כאלו זכה לשלשתן, וכל שלא זכה לתורה כאלו לא זכה לאחת מהן; הרי שלך לפניך שכתר תורה מונח וכל מי שרוצה לזכות בו יזכה בו, וכשזכה בו זכה לשלשתם. ולכן כל מי שרוצה ללמד תורה באמת יכול ללמד בכל מקום, וזה בכלל לא תלוי בישיבה כלל, ובפרט שהבן לומד תורה בהתמדה גדולה מאד ומתנהג בדרך ארץ גדולה וכו', שזה כלם מודים וכו', והחטא היחידי שלו שהוא נוסע על ראש השנה באומן - אזי הישיבה לא ראויה שבחור מצין כזה ימצא אצלם, וילך וימצא ישיבה אחרת.

המאחל לה כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקנ.

שמעתי רבנים שממליצים לומר את התקון הכללי שלש פעמים ברציפות. מה הענין בזה?

שאלה:

- מאת ישראל:** א. שמעתי שרבי נתן אמר שכשאומרים את התקון הכללי זה נחשב כאלו גמרו את כל ספר התהלים. האם זה נכון?
- ב. מובא בשם הרב הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק שמי שאומר את כל ספר התהלים שלש פעמים ביום אחד אז סגלה להרג את היצר הרע. האם זה נאמר גם על מי שאומר את התקון הכללי שלש פעמים?
- ג. כמו כן, שמעתי שיש רבנים בברסלב שממליצים לומר את התקון הכללי שלש פעמים ברציפות מדי יום. האם יש ענין כזה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.
שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

כנראה שאתה מערב את היוצרות וכו'. הרבי רבי אלימלך זכותו יגן עלינו לא אמר להגיד שלש פעמים תהלים ביום, כי אדם מחיב ללמד בכל יום מקרא, משנה והלכה וכו', שזה הורג את היצר הרע וכו'.

אין שום מקור להגיד שלש פעמים תקון הכללי ברציפות וכו', ואני לא יודע מי המציא את זה. אני יודע שלפני הכפרות אומרים שלש פעמים "בני אדם יושבי חשך וצלמות".

היום כל בעל תשובה שיש לו עבר לא כל כך מזהיר וכו', וכו',
כבר נעשה ראש ומנהיג ובבא, ונותן תקונים וכו' וכו'.

כשהיה מוהרנ"ת ז"ל בארץ ישראל והיה בעיר צפת, ושם כהן
אז הרב הקדוש רבי שמואל העליר זכותו יגן עלינו, ושאל שאלת
חכם את מוהרנ"ת ז"ל, היות שהיה דרכו לסיים בכל יום את כל ספר
התהלים, ועכשו כשטרדות העיר עליו, אי אפשר לו לסיים את כל
ספר התהלים בפעם אחת, אבל קשה לו מאד לא לאמרו, אף מצד
שני הוא לא יכול מצד טרדא דציבורא, אזי שאלתו מה יעשה? ונתן
לו מוהרנ"ת ז"ל עצה שיאמר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים
שגלה רבנו ז"ל שזה 'תקון הכללי', ואמר לו שאלו העשרה מזמורי
תהלים הם עשרה מיני נגינה שנאמרו בהם ספר תהלים, ולכן כדאי
לו לקבל על עצמו מהיום והלאה לומר בכל יום את התקון הכללי,
ויהיה נחשב כאלו אמר את כל התהלים.

זה הספור, ומזה כבר עשו קלחת שלמה ויצאו מזה כמה שיחות
בדיות ומצויות מהאצבע.

מנהג אנשי שלומנו לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים
הנקראים 'תקון הכללי' תכף ומיד בעודו מכתור עם תפלין דרבנו
תם, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ט) שתקון
הכללי מסגל לפרנסה וכו', וכן הוא יורה חצים לכל המקומות הצרים
וכו', וזוכה לתשובה שלמה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקנא.

האם לרבי נחמן מברסלב יש עצה איך להעצים את הבטחון העצמי?

שאלה:

סאת שירה: אני נערה בישיבת ואני לא כל כך אוהבת את עצמי ככה. רציתי לדעת: האם רבי נחמן דבר פעם על בישנות? והאם יש לו עצה איך להעלות את הבטחון העצמי למישהי שהיא בישיבת? תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל שירה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שמדת הבושה זו מדה יקרה מאד מאד, וחקמינו הקדושים אמרו (יבמות ע"ט). שלשה סימנים יש באמה זו - הרחמנים והבישנות וגומלי חסדים. רחמנים דכתיב (דברים י"ג י"ח) "ונתן לך רחמים ורחמך והרבה", בישנות דכתיב (שמות כ' י"ז) "בעבור תהיה יראתו על פניכם", גומלי חסדים דכתיב (בראשית י"ח י"ט) "למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו" וגו'. כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באמה זו; ואמרו (נדרים כ.). "בעבור תהיה יראתו על פניכם" - זו בושה, "לבלתי תחטאו" - מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא, מיכן אמרו סימן יפה באדם שהוא בישן. אחרים אומרים כל אדם המתביש לא במהרה הוא חוטא, ומי שאין לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני; ואמרו (ברכות י"ב:) כל העושה דבר עברה ומתביש בו מוחלין לו על כל עוונותיו.

אבל הבעיה שלך שאת כותבת שאת לא אוהבת את עצמך ואין לך בטחון עצמי זו בעיה רצינית, אבל מכל בעיה יכולים לצאת.

רבנו ז"ל אָמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כְּמוֹ שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדֵי נִמְצָא, כְּמוֹ כֵּן אָדָם צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּעֵצְמוֹ שֶׁגַם הוּא חָשׁוּב בְּעֵינֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה לְהִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה בְּעֵצְמוֹ שֶׁזֶה יִבְנֶה לָּךְ אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שְׂאֵת כֵּן שׁוֹה וְכוּ', וְאֵת כֵּן הִכִּי יִפֶּה בְּעוֹלָם וְכוּ', וְאֵת כֵּן הִכִּי מְצַלַּחַת וְכוּ', וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת בּוּשָׁה סִימָן ט') תִּצְרִיךְ לְפָנֶיךָ אוֹתוֹת אִמוּנָה וּבְזֶה לֹא יָבוֹא עָלֶיךָ שׁוּם בּוּשָׁה; הִינּוּ כְּשֶׁאָדָם מִתְדַּוֵּר בְּעֵצְמוֹ אִמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְרַגֵּיל אֶת עֵצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ, וְכֵל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ הוּא מִבְּקֶשׁ רַק מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל יְדֵי זֶה נִכְנָס בּוֹ בְּטָחוֹן עֲצָמִי וּבּוֹנָה אֶת הָאִמוּנָה בְּעֵצְמוֹ, וְכִכֵּל שְׁמֵדָבָרִים יוֹתֵר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לְצֵאת מֵעֵצְמוֹ וְכִבֵּר לֹא מִפְּחָדִים וְלֹא מִתְבִּישִׁים מֵאֶף אֶחָד, כִּי אֵין לִי בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵּךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדֵי נִמְצָא, וְאֵזִי מֵה אֲנִי צָרִיךְ לְהִכְנֵס בְּלַחֵץ אוֹ בְּדַחֵק אוֹ לְהִתְפַּעֵל מִבְּנֵי אָדָם?

וְלִכֵּן רְאִי לְהִתְחַזֵּק בִּיְתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עַז וְשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְתִרְאִי שֶׁהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, רַק תִּהְיִי חֲזָקָה בְּזֶה תְּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶה יִבְנֶה אֶת הָאִמוּנָה בְּךָ, וְתִהְיִי הִכִּי מְאֻשְׁרֵת בְּחַיִּיךָ.

הַמְּאֻחַל לָּךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקנב.

**אֲנִי חוֹלָה בְּמַחֲלַת מַעִים קָשָׁה וּמְרַגֵּשָׁה שְׂאֵנִי חִיָּה
בְּגִיהוּמִים. לְמָה אֲנִי צָרִיכָה לִסְבֵּל כָּל כֶּף הַרְבֵּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוּת: שְׁלוֹם. אֲנִי אֲשֶׁה בֵּת חֲמֻשִׁים וְשְׁתִּימִים, וְאֲנִי גְרָה

בהולנד לבד עם הבן שלי בן השמונה עשרה. אני חולה במחלת מעים שקשה לטפל בה, אני לא יכולה לאכל וקשה לי עם היסורים שאני עוברת.

היתה תקופה שהלכתי לרופאים בלי סוף, ואני מאמינה בהשם ומקבלת את כל היסורים והעגמת נפש שעברתי לכפרת עוונות. אני שומרת מצוות, שומרת שבת, מתפללת כל שבת בבית הכנסת, עושה את מה שנדרש ממני כאשה דתית, וחשוב לי להבין למה הנשמה שלי צריכה לעבר כל כך הרבה יסורים. אני עושה התבודדות מתי שמצליח לי, ואני מרגישה שהגוף שלי בעולם הזה והבטן שלי בגיהנום. מה עלי לשנות - לעשות כדי שהכאבים האלה יפסיקו? והאם יש פתרון לבעיה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל רות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ותשתדלי עם כל הכחות רק להיות בשמחה גדולה עד מאד, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אומרים שכל המחלות וחלאים רעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה, ולכן צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, כי השמחה הוא רפואה לכל בין בגשמי בין ברוחני.

את צריכה לדעת שיש הרבה דברים שאי אפשר להבין בשכל אנושי למה בדיוק אני צריך לסבל סבל כזה? ולמה אני צריך לעבר יסורים כאלו? אסור להקשות קשיות כי אנחנו לא יודעים כלום מה טוב בעדנו ומה רע בעדנו, ולכן אנחנו צריכים להתחזק בכל מה שעובר עלינו. ואמרו חכמינו הקדושים (תענית ח) כל השמח ביסורין

שְׂבָאִין עָלָיו מְבִיא יְשׁוּעָה לְעוֹלָם; וְאָמְרוּ (קידושין מ:): הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיא יְסוּרִין עַל צְדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שְׂיִרְשׁוּ עוֹלָם הַבָּא; וְאָמְרוּ (בְּרַאשֵׁית רַבָּה פְּרָשָׁה ט' סִימָן ט') טוֹב מְאֹד - זֶה מִדַּת יְסוּרִין שֶׁעַל יְדֵיהֶם הַבְּרִיּוֹת בָּאִים לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא; וְאָמְרוּ (מְנַחֲתֵי נִג:): מָה זֵית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׂמֵנוֹ אֶלָּא עַל יְדֵי כְּתִית, אִף יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֶלָּא עַל יְדֵי יְסוּרִין; וְכֵן אָמְרוּ (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים צ"ד) חֲבִיבִין יְסוּרִין, שְׂכַשְׁמֵם שֶׁהַקְּרִבְנוֹת מְרַצִּין כִּף הַיְסוּרִין מְרַצִּין. בְּקְרִבְנוֹת הוּא אוֹמֵר (וַיִּקְרָא א' ד') "וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו", וּבִיְסוּרִין הוּא אוֹמֵר (שָׁם כ"ו מ"א) "אֲזַיְרָצוּ אֶת עֲוֹנָם". וְלֹא עוֹד אֶלָּא שִׁיְסוּרִין חֲבִיבִין מִן הַקְּרִבְנוֹת, שֶׁהַקְּרִבָּן בְּמִמּוֹן וְהַיְסוּרִין בְּגוּף.

וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לֹאמֵר שֶׁאֵת סוּבְלַת גִּיהֶנֶם, כִּי מָה אֶת יוֹדַעַת מָה יֵשׁ לָךְ לְתַקֵּן בְּזֶה הָעוֹלָם? וְלָכֵן אֶסוּר לְשָׂאֵל שׁוֹם קְשׁוּיּוֹת עַל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶלָּא לְדַעַת שְׂבֻדָּאֵי כְּנֻתוֹ לְטוֹבָה, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהָר"ן חֶלֶק א' סִימָן ד') כְּשֶׁאָדָם יוֹדַע שְׂכַל מְאֲרָעוּתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מַעֲיֵן עוֹלָם הַבָּא, וְתַמִּיד נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַחֲסָדִים וְהַרְחֻמִּים גְּמוּרִים שֶׁעוֹשֶׂה אִתּוֹ, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא (בְּרַכּוֹת ס:) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם רְגִיל לֹאמֵר כָּל דְּעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד; וְלָכֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַזֵּק הַעֲקֹר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה שְׂזָה יִרְפָּא אוֹתָךְ, רַק אַל תִּכְנָסִי בְּלַחֲץ זֶה הַדְּחָק, וְתִרְגְּלִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר שֶׁמְצִיל אֶת הָאָדָם מִיְסוּרִין כְּמוֹ שֶׁאָדָם בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקנג.

**אני מצטערת על כל העוונות שלי ומאד רוצה להתחנן.
אנא עזר לי!**

שאלה:

מאת צליל: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
הנה אני חוזרת בתשובה עכשו על החטאים, ואני רוצה לחזור להיות בחורה כשרה, בחורה שרוצה אף ורק את רצונו! יתברך אני רוצה שתאמינו בי שבאמת אני חוזרת בתשובה ולא אחזר למעשים הרעים. הבטחתם לי שאנשא בקרוב, בבקשה, אני רוצה להקים בית נאמן, אני כבר כמעט בת עשרים וחמש, אנא תעזרו לי, ומה שתגידו לי אעשה.
תודה רבה על העזרה והחזקים, אני ממש מרגישה כמו הבת שלכם, ואני מתפללת כל הזמן לרפואתכם השלמה, ולראותכם תמיד כאן בארץ.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.
שלום רב אל צליל תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא יכולה לתאר ולשער את גדל הזכות בשמים שיש למי שחוזר בתשובה, כמאמרם ז"ל (ילקוט הושע רמז תקל"ב) "שוכה ישראל עד הוי"ה אלקיף" - אדם עומד ומחרף ומגדף בשוק, והקדוש ברוך הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; היש עוד עוון כל כך חמור כמו שאדם מחרף ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש ברוך הוא בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך. וכן אמרו (מד"ש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבידו, הקדוש ברוך הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים קי"ט.) ידו של

הקדוש ברוך הוא שפרוטה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין; ולכן עליך לדעת שאם את חוזרת בתשובה שלמה, העונות שלך יתהפכו לזכיות, ולכן תקחי את עצמך בידוך ותחזור בתשובה שלמה עם לב אמת, לב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה י"ט סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחויץ לא ילין גר" - שאין הקדוש ברוך הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש לפנס בפנס, לכה הוא אומר "בחויץ לא ילין גר".

וכתב הרמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה הלכה ב') ומה היא התשובה? הוא שיעזב החטא חטאו ויסירו ממחשבתו, ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה נ"ה) "יעזב רשע דרכו" וגו', וכן יתנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה ל"א) "כי אחרי שובי שובי נחמתי", ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע י"ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה דינו" וגו'. וצריך להתודות בשפתיך ולומר ענינות אלו שגמר בלבו; וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) ודע, שעקר התשובה השלמה היא כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכי למצא את בן זוגך ששיף לשרש נשמתך, ואל תהיי ברגנית כלל, אלא את השדוף הראשון שיציעו לך תקחי לשם שמים כדי להתחתן, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך בתיבה וחימה טובה...

ד' תתקנז.

**האם מתר להתבודד בזמן שטובלים במקוה
והגוף מכסה במים?**

שאלה:

מאת יצחק: שלום וברכה לצדיק.
האם מתר להתבודד בזמן שאני בתוך המקוה כשגופי מתחת
למים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יכולים להתבודד בכל מקום עמו יתברך, כי מלא כל הארץ
כבודו, וכן אם אדם נמצא במקוה טהרה כשגופו בתוך המים אזי הוא
יכול אז להתבודד עמו יתברך, ואדרבה, מנהג צדיקים שאז מתודים
לפניו יתברך, וטובלים, וחוזרים ומתודים, וחוזרים וטובלים.

ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות המתקת דין סימן נ"ד) על ידי ישיבה
במקוה תחת המים עד שלא יוכל להחזיק בעצמו הרוח והנשימה,
נמתק הדין; ובודאי אז מתבודדים במחשבה עמו יתברך.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתמיד תעסק בהתבודדות שעל ידי זה
באה ישועה, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ישועה סימן ג') על ידי
התבודדות בא ישועה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקנה.

**נודע לנו שאבינו בוגד באמו.
האם עלינו להתערב או להחריש?**

שאלה:

מאת לאה: אֵל כְּבוֹד קְדוּשַׁת אֲדָמוֹר מוה"ר א"ש שְׁלִיט"א. אֲנִי כּוֹתֶבֶת לָכֶם בְּלֵב נִשְׁבֵּר. אֲנִי מִשְׁפָּחָה שְׂמֻחָה וּמְאֻשְׁרַת שָׂרֵב הַיְלָדִים בַּה חָזְרוּ בְּתִשְׁבּוּבָה, הִתְקַרְבוּ לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב וְאִף הַקִּימוּ בְּתִים כְּשֵׁרִים בְּרוּךְ הַשֵּׁם. הַהוֹרִים שְׁלָנוּ עֲדִין לֹא שָׁבוּ בְּתִשְׁבּוּבָה, וְאִף חֵלֶק מִן הָאֲחִים.

בְּתַקוּפָה הָאֲחֵרוֹנָה נוֹדַע לָנוּ שְׂאָבִינוּ בּוֹגֵד בְּאִמּוֹ עִם אִשָּׁה אַחֵרָת, וְאִף לֹא מִתְבַּיֵּשׁ לְהַצְהִיר עַל כֶּף בְּפָמְבִי. אָבִינוּ מִתְנַהֵג כְּאֵלוֹ הַכֹּל כְּשׁוֹרָה, וּמִתְעַלֵּם מִכָּל הַסְּפוּר, אִף אִמּוֹ שְׁבוּרָת לֵב, וְאֲנִי פּוֹחֲדִים שְׁלֹא יֵאָרַע לָהּ אֶסוֹן. אֲנִי רְצוּצִים מִכָּף, וְלֹא יוֹדְעִים מַה לַעֲשׂוֹת.

יֵשׁ לְצִיָּן כִּי הוּא חוֹה בְּמַהֲלֵךְ הַשָּׁנִים יָמִים לֹא קְלִים עִם אִמּוֹ שֶׁהִשְׁפִּילָה אוֹתוֹ אִף בְּפָנָיו. עַל כָּל פְּנִים, אֵינְנוּ יוֹדְעִים מַה לַעֲשׂוֹת: הָאֵם לְהִתְעַרֵּב אוֹ לְהַחְרִישׁ וּלְחַזֵּק אֶת הָאֵם? הַמְּצַפִּים בְּלֵב נִשְׁבֵּר לְתִשְׁבּוּבַתְכֶם.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תְּבוּא, י"ד אֱלוֹל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֵל לָאָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כָּל הַעֶסֶק הַזֶּה הוּא עֲדִין מְאֹד, כִּי יְלָדִים אֲסוּר לָהֶם לְהִתְעַרֵּב בְּעֶסֶק הַהוֹרִים מִפְּנֵי כְּבוֹד אָב וְאֵם שְׁזָה מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, כְּמֵאמָרָם ז"ל (פְּסִיקְטָא רַבְתִּי) חֲמוּרָה שְׁבַחְמוּרוֹת - כְּבִד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ; כִּי

איזה צד שרק תקחו - הצד השני יפגע, ודבר זה אסור, ואף שזה כואב מאד מאד אין לילדים להתערב במעשה ההורים.

אבל מוסר השכל גדול יוצא מזה שאת כותבת שהאבא לא היו לו חיים קלים עם האמא שהשפילה אותו לפני כל הילדים וכו', ולכן כל אשה צריכה לדעת שאלו התוצאות כשהיא רודפת את בעלה ומשפילה אותו וכו', לבסוף היא תגרם לו לבגד בה וכו' ולעזוב אותה לבד וכו'. זוג כשמתחתנים צריכים לדעת שהם צריכים להיות שתפים בכל דבר, ולא יכול להיות שאחד ישפיל את השני, אין דבר כזה שאחד ירד לחיי השני ברדיפות והשפלות וכו', באלימות מלולית ואלימות פיזית וכו' וכו', זה לא הולך ככה, כי אחר כך משלמים על זה מחיר כבד מאד. לפעמים הבעל מתנהג עם אשתו כמו חיה פרועה וכו' ויורד לה לחייה, מקמץ ממנה את הכסף, משפילה בכל מיני השפלות לפני הילדים ורודף אותה עד לחרמה וכו' וכו', ולפעמים זה בדיוק להפך - שהאשה מתנהגת עם בעלה כמו חיה פרועה ויורדת לו לחייו, תמיד עושה עליו בקרת שהוא לא שווה לשום דבר, ולא מביא כסף וכו' וכו', אזי צריכים לדעת שהנשואין האלו לא יצליחו לגמרי, ועוד יהיו להם חיי גיהנם על פני האדמה וכו' וכו', ואחר כך הם בוכים ומבכים שמם וארץ שסובלים סבל גדול, והבית מהפך לגמרי, בשעה שהאשר בחיי הנשואין תלוי בידי הזוג.

כי איש ואשה צריכים להיות ותרגים אחד להשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-ף-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וכיחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-ף-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, "אני יותר ממך" וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים,

וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם - ששים על ארבעים.

ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקומו: גם אם ישכבו שנים וחם להם ולאחד איך יחם"; ולכן אם רוצים שלום בית אמתי זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, ולותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם. וכל כך חבל שלא מלמדים את זה לזוג לפני שהולכים להתחתן שידעו שמי שאלים בבית, הן באלימות פיזית והן באלימות מלולית וכו', הנשואין האלו יעלו על שרטון וכו', ויהיו מהצועקים ואינם נענים - או שזוג כזה יתגרשו וכו', או שזוג כזה יריבו כל ימי חייהם וכו', ורק הילדים יסבלו מכל הספור.

חבל מאד שלא נכנס בעולם הלמוד של רבנו ז"ל, שלמד אותנו איך שזוג צריכים להתנהג יחד כדי שיהיו להם חיים מאשרים.
המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקנו.

אבי לוחץ עלי למצא עבודה, והמצב גורם לי לחסר כבוד הורים. מה עושים?

שאלה:

מאת גידי: שלום וברכות לרב היקר מוה"רא"ש שליט"א.
תודה על כל פעלכם הקדוש.
אני יודע שהרב מאד משבח את מצות כבוד הורים, ואף אני

חפץ לזכות בה מאד מאד. אני רוק, חוזר בתשובה כמה שנים, ולאחרונה נקלעתי למצב שאני זקוק לסייע של השלמת הכנסה, אך התבישתי לומר להורי, וכששאלו אותי מהיכן אני מתפרנס אמרתי שהשם עוזר כרגע ולא הרחבתי. לאחרונה היה לי נסיון - אבי נכנס ללחץ ובקש ממני בפתאומיות שאראה לו את תלוש המשכרת שלי מאחר ואינו מאמין שאני מסתדר נלחצתי מזה ומלמלתי שבפזרת השם יהיה טוב, אבל אחר כך החלטתי לומר את האמת שאין לי תלוש כרגע. אבי נכנס ללחץ יותר גדול מזה והתחיל לדחוק בי ולנסות להשפיע עלי שאעבד בעבודה מסדרת עבור העתיד כדי שיהיה מגיע לי דמי הבראה ופנסיה וחסות מחלה, וכשעניתי לו שברגע אני לא מסגל לזה הרגשתי שאני מצער אותו.

אני רוק עדין ומשתדל לא להתבטל - אני לומד ומתפלל ויוצא לשדוכים וגם עושה עסק פה ושם. איך אני צריך להתנהג עם אבי במקרים כאלו שהוא מבקש ממני לעשות דברים שקשים לי?

השם ישמר אתכם, ויתן לכם בריאות איתנה ושמחה בכל פעלכם. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל גידי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז ולשמח שזכית לחזור בתשובה שלמה אשר אין למעלה מזה, עם כל זאת, עליך לזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משפחת עון. וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון; ולכן מה טוב ומה נעים שתמצא עבודה מסדרת,

וכן יהיה לה זמן גם ללמוד, וכך תוכל גם להתחזק בקלות, וכל זה בלי קשר להורים שלך, כי אתה צריך לדעת שאביך דואג בשבילך, סוף כל סוף אתה בנו, וזה אוכל אותו שהוא רואה בן מבגר לא עושה כלום, אזי כואב לו מאד, והוא לא עושה לה את זה מרע לב, אלא הוא דואג בשבילך, ולכן אתה צריך לכבד ולקיר את אביך שזו מצוה מאד מאד גדולה.

ראה להתחזק ביתר שאת וביתר עז ואל תהיה שבור, כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על שמחה - שאדם צריך לשמח את עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולא לתת שהסמ"ך-מ"ם ישבר אותו, ולכן חזק ואמן מאד להיות בשמחה, ותכריח את עצמך רק להיות בשמחה, כי השמחה זה רפואה בין בגשמי בין ברוחני, וכשאדם שמח מתרחבת דעתו ויכול להחזיר בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך, והרגע שחזק באמונה שאין בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה נפתח פיו לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אשר זה התענוג הכי גדול, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה, וכמו שכתוב (ויקרא כ"ו י"ב) "והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם", ופרש רש"י: אטיל עמכם בגן עדן כאחד מכם ולא תהיו מזדעזעים ממני וכו'; איזה תענוג שאדם מרגיש שמלא כל הארץ כבודו, והוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא יכול לדבר עמו יתברך פנים אל פנים, ואל מדרגה זו רבנו ז"ל רוצה להביא אותנו, ולזה זוכים על ידי תקף השמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתזכה למצא את בת זוגך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לה כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקנז.

כמה אנשים הציעו לי במקביל את אותו הבחור, ואני מבלבלת ולא יודעת מה לעשות

שאלה:

מאת אודליה: שלום לכבוד הרב.

שמי אודליה, ורציתי לספר לך מה קרה לי בשבת האחרונה: יש לי את הספר שלך 'אשר בנחל' והוא ממש מעודד אותי. השבת פתחתי אותו וחפשתי מכתב שיתאים לי, עד שהגעתי לשני מכתבים ברצף ששניהם מדברים מאותו ענין ושניהם פשוט היו מתאימים לי ממש ומדברים על מה שאני עוברת - יש בחור שהציעו לי אותו כבר הרבה אנשים, ואני לא יודעת מה לעשות ואם הוא הזוג שלי באמת. בקשתי מהקדוש ברוך הוא שיירמז לי בדרך כלשהי מי הזוג שלי, ועכשו כשקראתי את שני המכתבים הללו אני מרגישה שקבלתי את התשובה הנכונה של הרב ואני צריכה ללכת על זה, אף עדין אני רוצה להיות בטוחה שהוא מתאים לי. לי אישית אין שום החלטה לא לטוב ולא למוטב, ולכן אני דוחה את זה בכל פעם.

בנוסף, יש לי קושי במצבים חברתיים ואני ממש מפחדת להתמודד עם כל מצב חברתי ואפילו הכי קטן, וזו הסבה שבגללה עדין לא יצאתי לפגישות עם בחורים ועוד לא התחננתי. בצער רב אספר לך שלאחרונה ירדתי הרבה ברוחניות ונכשלתי בעברות, ואני אשמח שהרב יתפלל בעדי שאזכה לצאת מזה בכבוד ובקלות.

ענין נוסף שרציתי לשאל זה לגבי שנה הבאה: כרגע אני עובדת בתור סיעת בגן ילדים, והמעסיקים שלי פטרו אותי כדי להכניס עובדת אחרת שהם יותר מחבבים במקומי, ואותי הם חושבים להכניס לפעוטון או לתינוקיה. האם כדאי לי להשאיר באותו מקום עבודה בו אני עובדת כרגע ולקבל את מה שהם מציעים לי או לחפש מקום אחר? או אולי בכלל ללכת

ללמוד ולחפש עבודה שתתאים לשעות שנוחות לי?
אני מתנצלת מראש על המכתב הארוך, מודה על שהשקעתם
מזמנכם כדי לקרא אותו, ומברכת אתכם בהצלחה ברוחניות
ובגשמיות ושתאריכו ימים מתוך בריאות איתנה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר כי תבוא, י"ד אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אודליה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז, וזו לא דרך להשבר
ולהכנס בתוך עצמך וכו', כי זה לא מביא לשום תועלת אלא לפל
בשואול תחתית וכו', וכן להכשיל אחרים וכו', ולכן תקחי את עצמך
בידיך, ואם יש לך משיכה לבחור שמציעים לך תראי לגמר עם
זה בכי טוב ולהתארגן ולהתחזק לשם שמים, כדי להנצל מעברות
חמורות וכו'.

את צריכה לבנות את הבטחון העצמי שלך, ולזה זוכים על ידי
שמרגילים את עצמם לדבר אל הקדוש ברוך הוא כאשר ידבר איש
אל רעהו והבן אל אביו, כי באמת מלא כל הארץ כבודו, הקדוש
ברוך הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והוא שומע תפלת כל פה, והרגע
שאדם מתפלל להקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו הוא מתדבק בו
יתברך, ולכן תראי להתחזק בעבודה הקדושה הזו לדבר הרבה אל
הקדוש ברוך הוא, ותחזרי בתשובה שלמה על כל העבר המר שלך
וכו'.

לדעתי את צריכה עכשו להשקיע יותר בענין נשואין מאשר
בפרנסה.

רק חזקי ואמצי מאד ואל תכנסי בלחץ כי גדול אדונינו ורב
להושיע.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקנח.

נְסִינּוֹ לְהַכְנִיס אֶת בְּנֵי הַחוּלָה לְמוֹסַד שְׁקוּמֵי לֵאלֹהֵי הַצִּלָּה, וְאַנְחֵנוּ קוֹרְסִים תַּחַת הָעֵמֶס וְהַצֵּעַר

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אֲשֶׁר: יֵשׁ לָנוּ בְּבֵית בֵּן חוּלָה בְּמִצָּב לֹא פְּשׁוּט, וְכָבֵר שְׁנֵתִים מֵאָז שֶׁהוּא חָלָה אֲנַחְנוּ מִטְּפִלִּים בּוֹ בְּמִסְרֵי־נַפְשׁ עֶשְׂרִים וָאַרְבַּע שָׁעוֹת בִּימְמָה. עִם כָּל הַכָּאֵב הַגָּדוֹל שֶׁבְּדַבְּרָה, נְסִינּוֹ לְהַכְנִיס אוֹתוֹ לְמוֹסַד שְׁקוּמֵי, אֲךָ מִכַּפָּה סְבוּת זֶה לֹא הוֹסְדָר וְלָכֵן הוּא שׁוֹהָה בְּבֵית.

אֲנִי וְאֲשֵׁתִי פְּשׁוּט קוֹרְסִים תַּחַת הָעֵמֶס וְהַצֵּעַר, וְכֹמַעַט שְׁאִין לָנוּ כְּלָיִם לְהַכִּיל אֶת הַמִּצָּב הַזֶּה. אֲנִי חָזַק אוֹתָנוּ בְּבִקְשָׁה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תְּבוּא, י"ד אֱלוֹל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲשֶׁר נָרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הָאֵמֶת אִמַּר לָךְ שְׁאִין הַרְבֵּה מֵהַ לַעֲשׂוֹת, אֲלֹא לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם רַחֲמֵי שְׁמַיִם שְׂיַחּוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ וְעַל אֲשֵׁתְךָ, וְכֵן אֲשֵׁתְךָ שֶׁתִּתְפַּלֵּל וְתִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ רַחֲמֵי שְׁמַיִם שְׂיַחּוּס עֲלֵיכֶם, כִּי מֵהַ שֶׁתִּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דָּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל, וּבִפְרָט שֶׁעַל יְדֵי תִפְּלָה זֹכִימִם לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, שְׁזֶה יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּקִבְלַת הַיְסוּרִין בְּאַהֲבָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת ס"ב.) קְבִלָה דִּי־סוּרָא שְׁתִּיקוּתָא; עֲצָה לְקַבֵּל אֶת הַיְסוּרִים רַק לְשֵׁתֵק וְלֹא לְהִתְלוֹנֵן חֵס וְשְׁלוֹם עַל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי מֵהַ אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים וּמְבִינִים וְכוּ' לְמָהּ בָּאָה עָלֵינוּ צָרָה כְּזוֹ?

צְרִיכִים רַק לְזַכֵּר מֵהַ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחֲמָא כִּי תִצֵּא)

צְרִיךְ הָאָדָם לְהַחֲזִיק טוֹבָה לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזִמְן שֶׁהַיְסוּרִין בְּאִין

עליו, למה? מפני שהיסורין מושכין את האדם להקדוש ברוך הוא; כי כשאדם שבור לגמרי אז הוא פונה רק אליו יתברך. ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי) אשרי אדם שנגעו בו יסורין וכבש רחמיו ולא קרא תגר; ואת היסורים האלו אי אפשר להסביר לשום בן אדם שלא עבר את זה וכו', עד כדי כך שאמר החזון איש זכותו יגן עלינו שמי שיש לו בביתו בן או בת עם מחלת נפש וכו' או תסמנת דאון וכו', ראוי לקום לפניו כמו שקמים לפני איש מבגר או לתלמיד חכם, כי הצער והיסורים והמרירות שעוברים ההורים עם ילדים כאלו זה בלתי אפשרי להבין בשכל אנושי, וזה הצער הכי גדול שרק יכול להיות שלא יכולים לרפאות וכו'.

ולכן אתה ואשתך מוכרחים להתחזק בהתחזקות עצומה, ואף שזה מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף יש הרבה דברים שאדם לא יודע על מה זה בא לו, וחכמינו הקדושים אמרו (מכילתא יתרו) היסורין מרצים יותר מן הקרבנות, שהקרבנות בממון והיסורין בגוף; ואמרו (ספרי ואתחנן) יהא אדם שמת ביסורין יותר מן הטובה, שאלו אדם בטובה אין נמחל לו עוון שבידו, וביסורין נמחל לו; ובדאי מי שיש לו חולה כזה בתוך ביתו את פני הגיהנם הוא כבר לא יראה, כי יש לו את הגיהנם בזה העולם רחמנא לישזבן, וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט איוב רמז תתק"ח) איוב, אלולא לא קרא תגר כשבאו עליו יסורין, כשם שאומרים עכשו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, כך היו אומרים אלהי איוב וכו'; אבל איוב לא היה יכול לעצר את עצמו והצריך מרב יסוריו לדבר כלפי מעלה וכו' וכו'. רואים מזה שגם על אברהם יצחק ויעקב עברו יסורים מרים וקשים מאד, ועקר מעלתם שלא קראו תגר כלפי מעלה, אלא סבלו את יסוריהם בדממה, וחכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה צ"ד סימן ה') אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על בריה כשהוא חי אלא על בעלי יסורין; וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.) כל שהקדוש ברוך הוא חפץ בו מדכאו ביסורין, ואם קבלם יראה זרע יאריך ימים. צריכים לסבל ולשתק וכו', ולסבל ולשתק וכו'.

הקדוש ברוך הוא יתן לך את הכח להתחזק ולעבר על הכל, וימתקו מכם כל הדינים על ידי פלא עליון.

המאחל לך פתיכה ורחימה טובה...

ד' תתקנט.

**האם זה נכון שהנסיעה לאומן בראש השנה
שיכת רק למבגרים ולא לנערים?**

שאלה:

מאת אביתר: שלום כבוד הרב, שהשם ישמר אותך וישלח לך רפואה שלמה בזכות כל פעלך! אני נער בן חמש עשרה, הורי אינם דתיים, אף אני חוזר בתשובה ומתקרב מאד לחסידות ברסלב. השנה ברוך השם החלטתי שאני נוסע לאומן בראש השנה עם עוד חברים מהשכונה, והורי קנו לי כרטיס, אף יש כאלו שאומרים לי שנסיעה לאומן לראש השנה לא מתאימה לנערים בגילי אלא לאנשים גדולים מפני. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אביתר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הכבוד להורים שלך שנותנים לך יד חפשית לחזור בתשובה שלמה, וכן לנסע אל ציון רבנו ז"ל, תראה לכבד אותם ביותר, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבד את אביך ואת

אמר; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אומר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; וואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

בענין הגיל, להגיע אל ציון רבנו ז"ל זה בכל גיל, ואדרבה, הגיל שלך זה הגיל הכי יפה שיכולים להצליח בעבודת השם יתברך מאד מאד, כמאמר ז"ל (שבת קנ"ב:): יניקוהא כלילא דוורדא; עקר יפי הפרח כשעדין בצעירותו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תשובה סימן ע"ג) העבודות שאדם עובד את השם יתברך בבחירתו, כל יום ערכו יקר משנים רבות של עבודה לעת זקנתו, וכתיב (איכה ג' כ"ז) "טוב לגבר כי ישא על בנעוריו".

הקדוש ברוך הוא יעזר שתסע אל ציון רבנו ז"ל בראש השנה, ותתחבר רק עם חברים יראי השם וחושבי שמו, ותצליח בגדול. המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקס.

**שני ילדי הבוגרים עדין רוקים.
מה אפשר לעשות כדי שיתחננו?**

שאלה:

מאת מרים: שלום כבוד הרב. שני ילדי בני השלשים וארבע והשלשים ושש עדין רוקים ומתקשים במציאת זוג הגון. הייתי בהלולה של רבי שמעון בר יוחאי ובקברי צדיקים, ואני אף תורמת צדקה מדי חדש. אודה לברכה ועצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל מררים תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה עכשו בא ראש השנה שהוא יום הדין שאז דנים את האדם על כל מה שיקרה אתו כל השנה, בראש השנה דנים את האדם על חיים ועל מות וכו', על עשר ועני וכו', ובודאי גם על זוגים וכו', ולכן כדאי ששני הבנים שלך יסעו על ראש השנה אל ציון רבנו ז"ל שהוא השדכן, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ט) שהצדיק האמת הוא השדכן, ובודאי אם שני הילדים שלך יסעו לראש השנה לאומן ויבקשו שמה על שדוכים, אזי יהיו לך שתי חתנות השנה.

הקדוש ברוך הוא יעזר ששני הבנים שלך יסעו אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

ד' תתקסא.

**אני ומשפחתי נמצאים בדחקות גדולה, אנו עוברים
מדירה לדירה, ויש לנו צער רב**

שאלה:

מיאת רפאל: לכבוד הצדיק מוהר"א"ש.

אני ומשפחתי נמצאים בדחקות גדולה, אני מתפרנס משמירה על מבנים חדשים ואנחנו גרים בשכירות. כבר הרבה פעמים עברנו דירות משכירות לשכירות, וצערנו גדול מאד. כעת ברצוני להכנס לעסק של תווך נדל"ן, ורציתי

לשאל: כיצד נתן לעשות עסקים בתוך בצורה ישרה והוגנת
 ויחד עם זאת לשלב את זה בעבודת השם?
 אודה לרב על תשובתו כי היא חשובה ויקרה לנו מאחר ואני
 בדרך כלל משתדל ללכת כפי עצותיו של הצדיק. אנו מאד
 אוהבים את הרב ומתחזקים ומתעודדים מהספרים היקרים
 שלו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רפאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה אתה ואשתך להתחזק לכבד אחד את השני, כי כל העניות
 שעוברת על האדם היא כשיש מריבות בתוך הבית, ולכן ההכרח
 לעשות שלום, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (עוקצין פרק ג') לא מצא
 הקדוש ברוך הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר
 (תהלים כ"ט) "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום";
 ובפרט בין זוג מכרח להיות שלום, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה
 ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא
 אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה,
 ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם
 שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.)
 זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש ברוך
 הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך
 הוא בתוך הבית.

ולכן ראה לשמר מאד על השלום בית שלך, כמו שאמרו חכמינו
 הקדושים (בבא מציעא נט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין
 ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית
 י"ב) "ולאכרם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא

אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

בענין מציאת פרנסה וכו' וכו', עליך לדעת מה שאמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב.) רבי מאיר אומר: לעולם ילמד אדם את בנו אומנות נקיה וקלה, ויתפלל למי שהעשר והנכסים שלו, שאין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו; ולכן באיזה עסק שרק תעסק, אם יהיה לך שלום בית אמתי - אזי תצליח.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקסב.

**האם זה נכון שבט"ו בשבט אפשר לקבל תקון מיוחד
מרבי נחמן מברסלב?**

שאלה:

מאת אורלי: לכבוד הצדיק שלום.

אני ובעלי החלטנו לנסע יחד עם כל המשפחה אל ציונו הקדוש של רבנו נחמן מברסלב באומן. חשבנו לערוך את הנסיעה בחנכה, אך לאחרונה שמעתי כי יש ענין לנסע דוקא בט"ו בשבט כי אז אפשר לזכות לתקון מיוחד מרבנו. האם יש אמת בדבר ועלינו לדחות את הנסיעה לט"ו בשבט? אנו מודים לכם מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אורלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד להגיע אליו לראש השנה, ועל זה דבר הרבה מאד מאד, ואפלו כמה ימים לפני הסתלקותו לעילא ולעילא וכו' וכו' בקש וצוה את אנשי שלומנו שיבואו אליו בראש השנה, וכן נוהגים אנשי שלומנו שמתקבצים יחד אצלו בראש השנה מכל העולם כלו, וזה דבר גדול מאד, כי כף אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ולכן רק בראש השנה זה חיוב על כל אחד ואחד להיות שמה.

אבל במשך השנה אין יום מסיים דוקא אז לבוא אליו, אלא בכל פעם שבאים אליו נותנים פרוטה לצדקה עבורו ואומרים את התקון הכללי, ואמר רבנו ז"ל אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציא אותו מהשאל תחתית ומתחתיו, ויתן לו תקון נצחי.

אין דבר כזה שדוקא בט"ו בשבט לבוא אליו, ואני לא יודע מי המציא את זה, רק בראש השנה זה צווי מרבנו ז"ל, ואם רוצים לנסע במשך השנה אזי כל יום ויום הוא מסגל.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתסעו לשם מה שיותר מהר ותצליחו.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקסג.

נפלת לי לעצבות והדבר היחיד שמחיה אותי זה ספרי רבנו. באיזה ספרים כדאי לי ללמוד?

שאלה:

מאת פייגא: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני בעצבות כבר כמה זמן, והדבר היחיד שממש מחיה אותי ומשמח את נשמתו הוא ספרי רבנו - לקוטי מוהר"ן, משיבת נפש, עלים לתרופה, אשר בנחל שלכם וכל הקנטרסים. חשבת לי לעשות לי איזשהו סדר של למוד בכל יום. האם תוכלו לייעץ לי מה ללמוד?

ולגבי קריאת תהלים בכל יום - האם מכרחים לקרא בכל יום 'יום תהלים' שלם או שגם כמה פרקים זה בסדר? תודה רבה, השם ישלח לכם רפואה שלמה ושתמשיכו לשמח ולחזק אותנו!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל פייגא תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להיות רק שמחה ועליזה, ועל נקדה זו את צריכה לעבד מאד מאד, וזה היה הרצון של רבנו ז"ל, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, וכל החולאת הבאין על האדם בלם באין רק מקלקול השמחה וכו'. וכפי קלקול השמחה והנגון כן בא החולאת על האדם. וגם חכמי הרופאים האריכו בזה שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני. וצריך להתגבר מאד בכל הכחות להיות אף

שמח תמיד, כי טבע של האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

לא כדאי לך לקחת על עצמך הרבה שעורים שזה יבלבל אותך לגמרי, אלא תקחי את ספרי 'שיחות הר"ן' ו'חיי מוהר"ן' שהם שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, ותחזרי על זה עד שתהיי בקיאה בהם בעל פה, וכן מה טוב ומה נעים אם תעיני בכל יום כמה מכתבים בשו"ת 'אשר בנחל' ותהיה לך התחזקות עצומה להתחזק לא לפל בדתך כלל, כי על כל אחד ואחת עוברים נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שמחזיק מעמד ולא נשבר משום דבר, וכן מה טוב אם תעיני בספר 'פעלת הצדיק' שזה יעזר לך הרבה בהתקרבות אל רבנו ז"ל. העקר, אל תעמיסי עליך יותר שעורים מכתך, וכדאי לך מאד ללמד בקצור שלחן ערוך בדינים ששיכים לנשים שהיום הדפיסו את זה בנפרד ונקרא 'קצור שלחן ערוך לנשים'.

תראי לומר בכל יום "יום תהלים", כי התהלים נחלק לשבעה חלקים כמו ימי השבוע, ומעלת אמירת תהלים זה אין לתאר ואין לשער כלל, כי זה ממשיך לאדם כל מיני ישועות שבעולם, ואשרי האשה שזוכה לומר בכל יום "יום תהלים", שזה לוקח בסך הכל בין עשרים דקות לחצי שעה, וכך תזכי לסים את כל ספר התהלים בכל שבוע, ובזכות זה תראי נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקסד.

קוראים לי אפק. האם עלי לשנות את שמי?

שאלה:

מאת אפק: שלום כבוד הרב.

השם שלי הוא אפק, ואני רוצה לשנות אותו או להוסיף עוד שם מכיון שהשם הזה לא מתאים לי מבחינה השקפתית כיון שאני חרדית והוא מאד לא מקבל בצבור החרדי, ומה גם שרוב הקוראים כך הם זכרים.

ההורים שלי חזרו בתשובה אחרי שנולדתי, ולכן הם קראו לי בשם החלוני הזה. התיעצתי עם כמה רבנים ולא קבלתי תשובות מספקות, כך שאני עדין לא יודעת איזה שם טוב בשבילי. אשמח לקבל תשובה, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אפק תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צר לי להודיע לך שאין לך שם בכלל, כי אפק זה בכלל לא שם, ואין לזה אפלו שום משמעות.

את צריכה לדעת שהשם של האדם צריך להיות עם משמעות, כי זה החיים שלו והעתיד שלו, כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" כי השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין לזה שום ערך וכו'.

עצתי שתחליפי את השם לשם תנ"כי, כמוכך שם של אשה,

והקדוש ברוך הוא יצליח את דרכך שתהיי תמיד שמחה ועליזה ולא יחסר לך שום דבר.

העקר תראי לכבד וליקר את ההורים שלך, כי מצות כבוד אב ואם עולה על הכל, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש ברוך הוא, ואין הקדוש ברוך הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש ברוך הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש ברוך הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; וראים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקסה.

האם כשלומודים את ספר תקוני הזהר צריכים ללמד גם את ההקדמה?

שאלה:

סאת יוסף: שלום רב לצדיק.

יש לי שאלה ואודה לצדיק באם יענה לי: ברוך השם זכותי לסיום כמה פעמים את ספר התקוני זהר יחד עם ההקדמה ועכשו אני רוצה להתחיל שוב. האם אני צריך ללמד עוד פעם את ההקדמה או שאפשר לדלג עליה? תודה רבה לצדיק ושנזכה לגאלה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שגם ההקדמה של ספר התקונים שיכת אל הספר, ולכן צריכים ללמד גם את ההקדמה שזה מלא בסודות התורה, ואשרי אדם שלומד בכל יום כמה דפים תקוניי זה, שזה דבר גדול מאד וזכוף הנפש.

אשרי האדם שזוכה להתמיד בלמוד זה ותקונים שזה דבר גדול מאד, עד כדי כך שרבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן ק"ח) ידוע שלמוד הזה מסגל מאד מאד, ודע, שעל ידי למוד הזה נעשה חשק לכל מיני למודים של התורה הקדושה, והלשון הקדוש של הזהר מעורר מאד לעבודת השם יתברך. דהינו השבח שמשבח ומפאך את העובד השם, דהינו הלשון הרגיל בזהר לומר "זכאה" וכו', על כל מצוה ועבודה וכו', ולהפך הצעקה שצועק "וי" וכו', "וי לה וי לנשמתה" על הסר מעבודת השם, אלו הלשונות מעוררים מאד את האדם לעבודתו יתברך, וכן אמר רבנו ז"ל (שם סימן ק"ט) רבי שמעון בן יוחאי קדש כל כך את לשון התרגום עד שאפלו שאר הדברים הנכתבים בלשון תרגום יש להם כח לעורר להשם יתברך. והאריז"ל נתן תקון לבעל תשובה לומר בכל יום חמש דפים זהר וחמש דפים תקונים.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקסו.

חברה שלי רוצה שאבקר אותה, אך בגלל שהיא גרה בתל-אביב קשה לי לעשות זאת והיא נעלבת

שאלה:

מאת שירה: שלום וברכה לרב היקר שליט"א. אני לומדת כרגע במדרשה ויש לי חברה ששוכרת דירה באזור תל אביב, שתינו רוקות וחוזרות בתשובה. היא נעלבת מזה שאני לא מגיעה לבקר אותה הרבה, אך קשה לי לבקר אותה כי אני לא מתחברת למקום בו היא גרה כי זה אזור בעייתי ולא צנוע. לאחרונה היא הרגישה לא טוב ולא ידעתי מה לעשות, לבסוף הלכתי לבקרה כי הרגשתי יסורי מצפון, ושוב חזרתי עם כאב ראש ועצבנות כי לא טוב לי להסתובב שם. מה אעשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל שירה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך תמיד להסתכל מה טוב בשבילי, ולא להתייחס לאחרים אם זה בא על חשבון עצמו, כי אחר כך תיים עם יסורי מצפון וכו' ויסורי אשמה וכו' והחיים לא חיים, ולכן מהיום והלאה את צריכה רק להסתכל על טובת עצמך ולגור איפה שטוב לך.

רק תתחזקי מאד להיות בשמחה, כי השמחה זו ההצלחה של האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח, ולכן אם את רוצה להצליח בחיך, תשתדלי עם כל הכחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך להגיע לשמחה מרב הבלבולים שעוברים

עליך וכו' וכו', עם כל זאת תכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים, ועקר ההצלחה שלך שתצאי כבר מרוקות ולדאג למצא בן זוג.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקסז.

שני ילדי החמודים נמצאים אתי בבית. האם עלי לשלח אותם למשפחתון?

שאלה:

מאת שרה: לכבוד הצדיק, רפואה שלמה!
רציתי לשמע את עצתך בנוגע לבני: יש לי בן בגיל שנה וחצי וכן בגיל חצי שנה. שניהם אתי בבית ואני מאד מתלבטת האם להמשיך להשאיר את בני הגדול אתי בבית או שהוא כבר צריך ללכת למשפחתון ולשחק עם ילדים וכו'. אני מאד נהנית אתו ונראה שגם הוא, אף שהבית נהיה כמו 'מגרש משחקים' לפעמים. האם זה חשוב שילך כבר בגיל כזה למסגרת של משפחתון? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל שרה תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להודות ולשבח את הקדוש ברוך הוא על כל החסד חנם שעשה אתך ונתן לך שני בנים, וראוי לך לרקד מרב שמחה, ולצרף גם את בעלך אל השמחה הזו, ותשתדלי להנות מהילדים כל זמן שהם קטנטנים וכו', ואם את נהנית מהם למה את צריכה להוציא אותם מהבית כשהם כל כך צעירים? כשיגדלו אז את יכולה להכניס אותם במשפחתון, ולעת עתה תהני עם המתנות שנתן לך הקדוש ברוך הוא, ותהיי שמחה ועליזה, והקדוש ברוך הוא יתן לך מהם רק נחת דקדשה.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקסח.

רבי נחמן מברסלב אמר שהספר 'עץ חיים' הוא ספר מוסר גדול. למה הכוונה?

שאלה:

מאת ישראל שלמה: שלום וברכה.

רבנו ז"ל אמר שהספר עץ חיים הוא ספר מוסר גדול. האם קבדו יכול להסביר לי כיצד לראות את המוסר שבו? תודה רבה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תבוא, ט"ו אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ישראל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

האריז"ל גלה סודות התורה לתלמידו רבי חיים ויטאל זכרוננו לברכה, ולא היה לו בזה סדר, אלא פעם גלה לו מעולמות אלו, ופעם גלה לו מפרושי פסוקים ומאמרי חז"ל ומאמרי זהר, ופעם

משׁאַר דְּבָרִים וְכוּ', וְרַבֵּי חַיִּים וַיֵּטֵאל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה כְּתַב אֶת הַכֹּל
 לֹא בְסֵדֶר, וְאַחַר כֵּן תַּלְמִידוֹ סִדְרוֹ אֶת זֶה בְּסֵפֶר "עֵץ חַיִּים" וְ"פְרִי
 עֵץ חַיִּים", וְהֵבֵן שְׁלוֹ רַבִּי שְׁמוּאֵל וַיֵּטֵאל זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה סִדְרֵי אֶת
 הַ"שְּׂמוֹנָה שְׁעָרִים", וְעַל פִּי הַהִקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל
 יְכוּלִים לְרֹאוֹת נוֹרָאוֹת נִפְלְאוֹת בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁכָּל עֲנִינָם רַק
 לְהוֹרִיד אוֹרוֹת צִחְצֻחוֹת מְעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים עַד שְׂאֵדָם תְּמִיד יִרְאֶה
 לְפָנָי עֵינָיו אֶת שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וַיֵּאִיר לוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדִבְקוֹת בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא.

וּכְבֵר כְּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי הַלְכוֹת תַּפְלִין הַלְכָה ה' אוֹת ל"ח) כִּי עַל
 פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה (הֵינּוּ עַל פִּי דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל) וְהַיּוֹצֵא בְּהֵם הַמְּבֹאָרִים
 בְּדְבָרֵינוּ, תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לָךְ דֶּרֶךְ לְהִבִּין מַעַט מְעַד מְעַד בְּדְרָכֵי הַקְּבֵלָה שֶׁל
 הַזֹּהַר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל לְהוֹצִיא מֵהֶם דְּרָכִים וְעֲצוֹת לְמַעֲשֵׂה, עַל פִּי
 הַקְּדָמוֹת נוֹרָאוֹת וְעֲצוֹת אֲמִתּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁכָּל
 תּוֹרָה וְתוֹרָה וְכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה הִיא פּוֹתַחַת שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשְּׂגָת
 אֱלֻקוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהִבִּין גַּם כָּל דְּרָכֵי הַקְּבֵלָה אִם תִּזְכָּה
 לְשַׁקֵּד עַל תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקְיָה רַבָּה; עֵינֵי שָׁם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנוֹזְכָה לְצִיַת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁרָצָה שְׁנַלְמַד
 כָּל הַסְּפָרִים.

עַכְשָׁו בֵּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוֹשִׁים צְרִיכִים לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל
 בְּכָל יוֹם בְּמַגִּין אֶת הַשְּׁלֵשׁ תַּפְלוֹת שְׁחָרִית מְנַחֵה וְעֶרְבִית, וּמִי שְׁזוֹכָה
 לוֹמַר בְּכָל יוֹם כְּמָה דְּפִים תְּקוּנֵי זֶהר אֵין לְמַעְלָה מְזָה, כְּמוֹ שְׂאֵמַר
 רַבְּנוֹ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן קכ"ז) שְׂמָה שְׁנוֹהֲגִין לוֹמַר תְּקוּנִים בְּאֱלוֹל,
 שְׁהַנְּגוּן שֶׁל הַתְּקוּנִים, וְגַם מֵהַחֲלִישׁוֹת הַלֵּב שֵׁישׁ לְכָל אֶחָד אִז מַחְמַת
 שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲחֵר אִז בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ יוֹתֵר מְרַגְּלִלוֹתוֹ, מְכָל זֶה נַעֲשֵׂה
 דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וְתְּקוּנִים גְּדוּלִים לְמַעְלָה; וְלִכֵּן אֲשָׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לוֹמַר
 בְּכָל יוֹם בֵּימֵי אֱלוֹל הַקְּדוֹשִׁים כְּמָה דְּפִים תְּקוּנֵי זֶהר שְׂזָה זְכוּךְ הַנֶּפֶשׁ
 גְּדוּל מְאֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקסט.

**אין לנו ילדים ואנחנו לא מסתדרים יחד.
האם כדאי לנו להתגרש?**

שאלה:

מאת צפורה: שלום לך כבוד הרב. אנו נשואים קרוב לשבע שנים ועדין אין לנו ילדים. אני ובעלי ממש לא מסתדרים וחושבים להתגרש. פתחנו תיק ברבנות לפני כשנתיים, וכל המאמצים שעשיתי כדי לשנות את המצב בבית לא צלחו. גם המצב הכלכלי שלנו לא משגשג, כי לא אני ולא בעלי עובדים מסבות כאלו ואחרות. אשמח לקבל את עצת הרב, תודה, ותברך אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל צפורה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חס ושלום, שלא תכנס לכם מחשבה כזו להתגרש, אתם זוג מן השמים, ואסור לכם בשום פנים להתגרש אלא תשתדלו לכבד וליקר אחד את השני, ולעשות כל מיני פעלות שבעולם לא לריב ביניכם, ואז תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש ברוך הוא, וידוע הספור שספרו לנו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה פרשה א' סימן ל') מעשה באשה אחת בצידן ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, אתון גבי רבי שמעון בן יוחאי בעיין למשתבקא דין מדין, אמר להון: חייכון כשם שגזדוגתם זה לזה במאכל ובמשתה כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשתה, הלכו בדרךיו ועשו לעצמן יום טוב ועשו סעודה גדולה ושכרתו יותר מדאי, כיון שנתישבה דעתו עליו אמר לה בתי ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו ולכי

לְבֵית אָבִיךָ. מָה עֲשֵׂתָהּ הִיא? לְאַחַר שֵׁישׁן רְמֵזָה לְעֵבְדֶיךָ וּלְשִׁפְחוֹתֶיךָ
וְאָמְרָה לָהֶם שְׂאוּהוּ בַמָּטָה וּקְחוּ אוֹתוֹ וְהוֹלִיכוּהוּ לְבֵית אָבָא, בְּחֻצֵי
הַלֵּילָה נִנְעַר מִשְׁנֵתֶיהָ בֵּינוֹן דְּפָג חֲמַרְיָה אָמַר לָהּ בְּתִי הֵיכָן אָנִי נִתּוֹן?
אָמְרָה לִיהָ: בְּבֵית אָבָא. אָמַר לָהּ: מָה לִי לְבֵית אָבִיךָ? אָמְרָה לִיהָ:
וְלֹא כִּף אָמַרְתְּ לִי בְעֵרְבִי? כָּל חֲפֵץ טוֹב שֵׁישׁ בְּבֵיתִי טָלִי אוֹתוֹ וְלִכִּי
לְבֵית אָבִיךָ? אֵין חֲפֵץ טוֹב לִי בְעוֹלָם יוֹתֵר מִמֶּךָ! הֲלֹכּוּ לָהֶם אֶצֶל רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְעָמַד וְהִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם וּנְפָקְדוּ. לְלַמֶּדְךָ מָה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עֲקָרוֹת אֶף צַדִּיקִים פּוֹקְדִים עֲקָרוֹת, וְהָרִי דְבָרִים קַל
וְחֹמֶר - וּמָה אִם בִּשְׂרָר וְדָם עַל שְׂאֵמֶר לְבִשְׂרָר וְדָם שְׂכָמוֹתָ אֵין לִי חֲפֵץ
בְּעוֹלָם טוֹב מִמֶּךָ נִפְקְדוּ, יִשְׂרָאֵל הַמְּחַכִּים לִישׁוּעַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכָל יוֹם וְאוֹמְרִים אֵין לָנוּ חֲפֵץ טוֹב בְּעוֹלָם אֲלֵא אֵתָהּ עַל אַחַת כַּמָּה
וּכְמָה, הָיִי נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.

וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כְמוֹ הַזּוּג הַזֶּה לִהְיוֹת שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְתִזְכּוּ לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא.

רְאוּ לְבַדֵּק אֵת הַתְּפִלִּין אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת וְשִׁבְעֵלְךָ יְנִיחַ בְּכָל יוֹם
אֵת הַתְּפִלִּין חֶק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן לְבַדֵּק אֵת מְזוּזוֹת הַבַּיִת אִם הֵן כְּשֵׁרוֹת.
וְעַל כָּלֶם לְשֹׁמֵר שְׁבֵת קֹדֶשׁ, וְאֵת תְּדַלִּיקֵי שְׁנֵי גֵרוֹת שֶׁל שְׁמֵן זַיִת שֶׁזֶה
כְּנֻגַד זְכוּר וְשְׂמוּר, וְלִהְיוֹסִיף עוֹד ד' גֵּרוֹת לְד' אוֹתִיוֹת הַגְּוִי"ה, וּבָעֵת
הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת תְּבַקְשִׁי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שִׁיתֵן לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּן
וּבֵת, כִּי הַתְּפִלוֹת שְׂאֵשָׁה מִתְּפַלֵּלַת בְּעֵת הַדְּלָקַת הַגֵּרוֹת זֶה מְאֹד מְאֹד
מְקַבֵּל בְּשָׂמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָהּ וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקע.

**האם מתר להתודות כשנמצאים בציונו של רבי נחמן
מברסלב בראש השנה?**

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה.
ידוע מהאריז"ל שלא טוב להתודות בראש השנה. מה הדין
לגבי ציון רבנו נחמן מברסלב - האם שם כן יכולים להתודות
בראש השנה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה שהאריז"ל הזהיר לא להתודות בראש השנה כוננתו על
אמירת הנסח "אשמנו בגדנו" וכו', וכן לא לומר את הנסח "על
חטא" וכו', אבל להתודות בפה מלא אין בזה שום אסור, כי זה עקר
התשובה כמובא ברמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצוות
שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין
בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות
לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו"
וגו' "והתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זו מצות
עשה, כיצד מתודין? אומר אנא השם, חטאתי עויתי פשעתי לפניך,
ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר
זה. וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי
זה משבת.

ומובא בזהר (פינחס רל"א.) מאן דמפרש חוביה - בי דינא בדילין
מיניה, בגין דבר נש קריב לגרמיה, ולא אתדן על פומיה, ותו לא

שְׂבִיב לְמַקְטָרְגָא לְאוֹלְפָא עֲלֵיהּ חוּבָא, מוּמָא דְבַר נֶשׁ יְקָדִים וַיִּמָּא,
וְלֹא יְהִיב דּוּכְתָא לְאַחְרָא לְמִימַר, כְּדִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְחִיל לֵיהּ,
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (מְשָׁלִי כ"ח י"ג) "וּמוֹדָה וְעֹזֵב יִרְחֶם"; [מִי שְׁמַתּוּדָה
עַל הַחֲטָאִים שְׁלוֹ עַל יְדֵי זֶה עוֹזְבִים אוֹתוֹ בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה וְאִינָם
דְּנִים אוֹתוֹ כָּלֵל, כִּי אָדָם קָרוֹב אֶצֶל עֲצָמוֹ וְאִינוּ נִדוֹן עַל פִּיו, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא נוֹתֵן לְמַקְטָרְג לְקָטְרַג עֲלָיו וּלְלַמֵּד עֲלָיו חוּב. אִם אָדָם
חֲטָא, יְקָדִים וַיֹּאמֶר אֵת זֶה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא יִתֵּן שְׁהַמְקָטְרַג
יִגִּיד אֵת זֶה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מוּחֵל לוֹ כְּמוֹ
שְׁכַתוּב "מוֹדָה וְעֹזֵב יִרְחֶם".]

וְלִכֵּן מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְתַמִּיד מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וּמְפָרֵשׁ אֵת חֲטָאָיו לְפָנָיו יִתְבַּרְךְ וּמַתּוּדָה, אִינוּ זֶה מְשֵׁם עַד
שְׁמוּחֲלִין לוֹ, וְעַל כֵּן אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁמַרְגִּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּלְסַפֵּר לוֹ הַכֹּל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלָיו וְכו', וְאִיךְ שִׁיִּצְרוּ מִתְגַּבֵּר
עֲלָיו, וְהוּא טוֹעֵן לְפָנָיו יִתְבַּרְךְ כֹּל מִינֵי טְעֻנוֹת וְאִמְתְּלוֹת וְכו', שֶׁהוּא
רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אֵת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךְ אֲבָל יִצְרוּ מִתְגַּבֵּר עֲלָיו וְכִבֵּר הַכִּשְׁיֵל
אוֹתוֹ בְּמָה שֶׁהַכִּשְׁיֵל אוֹתוֹ וְכו' וְכו', אִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר מֵה שְׁנַעֲשֶׂה
מְכַל הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ שְׁכַל חֲטָאָיו מִתְהַפְּכִים לְזִכְיוֹת.

כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרָן חֶלֶק א' סִימָן כ"ב) אֵת הַפְּסוּק
(יְרֵמִיָּה נ') "בְּיָמַימִם הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נָאִם הוֹי"ה יִבְקֹשׁ אֵת עוֹן יִשְׂרָאֵל
וְאִינְנוּ" - כִּי לַעֲתִיד יִהְיֶה כֹּלֹ תְּשׁוּבָה, וְעַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה זְדוֹנוֹת נַעֲשִׂין
זְכִיּוֹת (יוֹמָא פ"ו:), וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מַעֲבְרוֹת יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה, וְעַל כֵּן יִבְקֹשׁוּ
אִזּוֹ הַעוֹנוֹת, כִּי יִבְקֹשׁוּ וַיִּחַפְּשׁוּ אִזּוֹ אַחַר עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, אִיךְ לֹקְחִין
עוֹד אִיזָה עוֹזֵן כְּדִי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ תּוֹרָה? וְזֶה "וְאִינְנוּ" - כִּי יְהִיו כָּל
הַעוֹנוֹת נְכַלְלִין בָּאִין, הֵינּוּ בָּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁשֵׁם הַעוֹנוֹת
נִתְהַפְּכִין לְזִכְיוֹת עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, שְׁזֶהוּ בְּחִינּוֹת 'יְרִידָה תְּכַלִּית
הַעֲלִיָּה', וְזֶה (הוֹשַׁע י"ד) "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד הוֹי"ה אֲלֶקֶיךָ כִּי כְּשֶׁלַּת
בְּעוֹנֶיךָ", הֵינּוּ עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מַהֲעֲבְרוֹת בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה
ג') "וְהִמְכַשְׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדְךָ", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים

(שבת ק"כ) אלו דברי תורה שאין אדם עומד עליהם אלא אם כן נכשל בהם, עיין שם.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקעא.

ההורים שלי דוחקים בי לצאת לעבודה ולא מתיחסים לקשי שיגרם לי בשמירת העינים

שאלה:

מאת ישראל: לכבוד מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. ההורים שלי רוצים שאעבד בתקופת בין הזמנים באולם שמחות כלשהו, אך אני קצת חושש מפיון שכבר עבדתי שם ויש שם פריצות. כשאמרתי את זה להורים שלי הם אמרו שהם חושבים שאני רק מחפש תרוצים, ואמרו "פשוט אל תסתכל", אך כלנו יודעים שזה לא כזה פשוט. הורי לא מותרים לי ומכריחים אותי בכל זאת לעבד שם בעל כרחי, ואני מרגיש את היצר שלי כבר מתחמם כשאני הולך לשם. הם טוענים שאני לא יכול לשבת בבית וללמוד תורה כל היום כי אני צריך להכיר אנשים, וזה לא טוב בשבילי ללמוד כל היום. מה עלי לעשות: האם לכבד את ההורים ולהכנס לסכנה נפשית של פגם שמירת העינים או פגם הברית חס וחלילה או לא לעבד?

תודה רבה על כל הדברים שהצדיק עושה בשביל עם ישראל, ואנכי הקטן רוצה לברכו בבריאות ואריכות ימים וכל טוב, אמן כן יהי רצון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִשְׂרָאֵל נְרוֹ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מִצּוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם הִיא גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד, כְּמֵאמָרִם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פְּרָשָׁה כ"ו) כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִבְּקֵשׁ מִהֲאָדָם רַק שֶׁיִּכְבֵּד אָב וְאִם; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי) חֲמוּרָה שְׁבַח־מִוְרוֹת - כְּבֹד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ; וְאָמְרוּ (קִידוּשִׁין ל:): שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאָבִיו וְאִמוֹ. בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמוֹ, אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעְלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאֵלוֹ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְּדוּנִי; רוֹאִים מְזֵה שְׂאָם מְכַבְּדִים אֶת אָבָא וְאִמָּא בְּזֵה מְכַבְּדִים אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאָבָא מְכַרִּיחַ אֶת הַבֵּן שְׁלוֹ שֶׁיַּעֲמֵד בְּאִיזָה מְקוֹם אִיפֵה שֶׁהוּא בְּטוּחַ יִכְשַׁל בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, וְיָבֹא לְחַטָּאִים בְּעֲרִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', הוּא לֹא צָרִיךְ לִשְׁמַע לּוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא י"ט ג) "אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שְׁבַתִּי תִשְׁמְרוּ אֲנִי הוֹי"ה אֱלֹקֵיכֶם". וּפְרָשׁ רַש"י: "וְאֶת שְׁבַתִּי תִשְׁמְרוּ" - סִמְךָ שְׁמִירַת שְׁבַת לְמוֹרָא אָב לִזְמַר אֶף עַל פִּי שְׁהִזְהַרְתִּיךָ עַל מוֹרָא אָב, אִם יֹאמַר לְךָ חֲלַל אֶת הַשְּׁבַת - אֵל תִּשְׁמַע לוֹ. וְכֵן בְּשֶׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת: "אֲנִי הוֹי"ה אֱלֹקֵיכֶם" (בְּמֹת ה') - אֶתָּה וְאָבִיךָ חַיִּבִים בְּכְבוֹדִי, לְפִיכָךְ לֹא תִשְׁמַע לוֹ לְבַטֵּל אֶת דְּבָרִי.

בְּוֹדָי מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים שֶׁתִּכְרַח בְּאִיזָה בֵּית הַכְּנֶסֶת וְתִלְמַד שָׁם, שְׂאִין לְמַעְלָה מְזֵה, כְּמוֹכָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (יִוְרָה דְּעָה סִימָן רמ"ו סְעִיף כ"ב) בְּרִית כְּרוּתָה שְׁכָל הַלּוּמַד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת לֹא בְּמַהְרָה הוּא מְשַׁכַּת, וְכָל הַיְגָע בְּתִלְמוּדוֹ בְּצַנְעָה מַחְכִּים, שְׁנֵאמַר (מְשַׁלִּי י"א) "וְאֶת צְנוּעִים חִקְמָה". וְכָל הַמְשַׁמֵּעַ קוּלוֹ בְּשַׁעַת תִּלְמוּדוֹ מִתְקִים בִּידוֹ, אָבֵל הַקּוֹרָא בְּלַחַשׁ בְּמַהְרָה הוּא שׁוֹכֵחַ; וּבְדָבָר זֶה אָבִיךָ צוֹדֵק, כִּי זֶה לֹא בְּרִיא לְבַחֲרוֹ צְעִיר לְשַׁכַּת לְבַד בְּחֻדְרָא כָּל הַיּוֹם, אֶלָּא טוֹב שְׂיִהְיֶה בֵּין אֲנָשִׁים.

הקדוש ברוך הוא יעזר שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקעב.

**אחד הרבנים הגדולים אמר ששנת תשע"ה תהיה שנה
קשה מאד. האם זה נכון?**

שאלה:

מאת שמואל: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש
שליט"א.

היום פרסם בשם אחד הרבנים הגדולים שהשנה הקרובה
אלינו - תשע"ה - תהיה שנה קריטית ועוד יותר גרועה חס
וחילה מהשנה הזאת. האם זה נכון? ואם כן, מה אפשר
לעשות כדי להנצל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל שמואל גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור חמור להכניס פחד בעם ישראל, כאלו מי יודע מה
הולך לקרות, מספיק שעם ישראל סובלים צרות ויסורים, מרירות
ומכאובים, עניות ודחקות, מחלות וחלאים רעים וכו' וכו', מה יש
עוד להפחיד את עם ישראל? אדרבה, צריכים לדעת שתהיה לנו
שנה טובה ומתוקה, שנה של גאולה, שעשו וישמעאל ישחטו אחד
את השני ועם ישראל יצמד מן הצד ויסתכלו בנקמתם שהקדוש
ברוך הוא ינקם את דם ישראל השפוף זה אלפים שנה בגלות הארצה
והמרה הזו על ידי עשו וישמעאל, כי הגיע כבר הזמן להגאל מהגלות

האַרְכָּה וְהַמְרָה הַזֶּה. וְלִכֵּן אָסוּר לְהַכְנִיס פְּחָדִים בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר טוֹב לְהַחְדִּיר בְּעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֲמוּנָה הַפְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצַדֵּק וּבִמְשָׁפֵט, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וּבִוְדָאֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁמַר עַל עַם יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי מִי שֶׁמְחַדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְכַנִּיס בְּמַח מַחֲשָׁבָתוֹ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְּדוּת אוֹת פַּחַד סִימָן כ"ה) כְּשֹׁשׁוּכְחִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְאִינָם נִשְׁעָנִים עָלָיו עַל יְדֵי זֶה מִתְפַּחְדִּים מֵאֲמוֹת; וְלִכֵּן אָסוּר לְהַפְחִיד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בְּכָלֵל נְבִיאֵי שְׂקָה.

וְיָדוּעַ שֶׁהַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד עַל אֵלוֹ הַמַּגִּידִים הַמְּפַחְדִּים אֶת הַהֶמוֹן עִם בְּדַבְרֵי מוֹסֵר שְׁלֵהֶם וְכוּ', וְקִרְאָם "נִחְשִׁים הַשְּׂרָפִים" אֲשֶׁר נֹאמַר עֲלֵיהֶם (בְּמִדְבָר כ"א ו') "וַיִּשְׁלַח ה'י"ה בְּעַם אֶת הַנִּחְשִׁים הַשְּׂרָפִים" שֶׁהֵם הַמוֹכִיחִין הַמְּעוֹרְרִים חֵס וְשְׁלוֹם דִּין עַל בְּנֵי הָעוֹלָם וְכוּ', (עֵינֵן סֵפֶר "תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" פְּרִשְׁת קִדְשִׁים - אוֹת ה'). וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַזְהִיר לֹא לְהַפְחִיד אֶת הַהֶמוֹן הָעַם בְּעַנְשֵׁים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְרַחֲקִים אוֹתָם מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה גוֹרֵם בְּדִיוֹק הַהַפְּךָ מִהַפְּנֵה הָעֲלִיּוֹנָה לְקָרֵב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְלִכֵּן אִין מֵה לְפַחַד כְּלָל, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לְעַם יִשְׂרָאֵל שְׁנֵה טוֹבָה וּמְתוֹקָה, שְׁנֵת גְּאֻלָּה וִישׁוּעָה, שְׁנֵה שְׁנֵזֶפֶה לְרֵאוֹת בְּנִקְמַת דָּם יִשְׂרָאֵל הַשְּׁפוּף זֶה אֲלֵפִים שְׁנֵה עַל לֹא דָבָר רַק מִפְּנֵי שְׁאֲנַחְנוּ יְהוּדִים מֵאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵזֶפֶה לְחִיוֹת וְלְרֵאוֹת אֶת זֶה בְּמוֹ עֵינֵינוּ.

הַמַּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקעג.

בני היה מערב בתאונת דרכים עם נהג שכור, וכעת תובעים אותו בתביעת ענק. מה עושים?

שאלה:

מאת יפעת: אני אם חד הורית, יש לי ילד חיל, ומצבי הכלכלי בכי רע, אף למרות זאת ברוך השם זכיתי להחליץ לקריאת הצדיק להצלת הנער ואני תורמת בכל חדש 100 שקלים במסירות נפש.

אני זקוקה לישועה עבור הבן שלי: לפני שנתיים הוא נסע ברכב לבסיס שבו שרת ופגע ברוכב אופנים שנסע על הכביש. המשטרה חקרה את המקרה והתברר שכנראה אותו רוכב אופנים היה שתי בזמן התאונה, ובגלל שבין כה וכה אותו אחד היה משלל רשיון בגלל נהיגה בשכרות בפעם אחרת - המשטרה הזהירה אותו שלא יתבע את בני, והתיק נסגר. לפני מספר חודשים אותו רוכב אופנים תבע את בני בתביעת ענק. איך יוצאים מהצרה הזו?

אנא מר, תתפלל עבורנו שנצא מהחובות ומהצמצומים מהר ככל האפשר, שתבטל התביעה, שבני יתחזק ביראת שמים ובלמוד יומי ויהיה מהחסידיים שלך, ויזכה לזוג כשר משמים משרש נשמתו לבנין עדי עד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל יפעת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את צריכה לקחת עורך דין טוב, והקדוש ברוך הוא

יוציא אתכם מהפח הזה.

נא וְנָא רְאִי לְשֹׁמֵר שַׁבֵּת קִדְּשׁ, כִּי כָּל מִי שֶׁשׁוֹמֵר שַׁבֵּת הַשַּׁבָּת
שׁוֹמֵר עָלָיו, וְלִכֵּן אֶת וּבְעֵלְךָ תִּקְבְּלוּ עַל עֲצֻמְכֶם לְשֹׁמֵר שַׁבֵּת קִדְּשׁ,
וְאִזּוּ הַשַּׁבָּת תִּשְׁמֵר עֲלֵיכֶם.

תִּקְבְּלִי עַל עֲצֻמְךָ לְהִדְלִיק נְרוֹת לְכַבּוֹד שַׁבֵּת קִדְּשׁ, וְאִזּוּ תִשְׁתַּדְּלִי
בְּעַת הַדְּלָקַת הַנְּרוֹת לְשִׁפְךָ דְּמַעוֹת כַּמִּים, כִּי אִזּוּ הַתְּפִלוֹת שֶׁהָאִשָּׁה
מִתְּפַלֵּלַת מְאֹד מְקַבְּלוֹת בְּשָׁמַיִם, וְאֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דְּבָר זֶה, כִּי הַדְּלָקַת
הַנְּרוֹת זֶה מִצְוָה נְדִירָה שֶׁנִּתְּנָנוּ לְנִשּׁוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּמֵאמָרָם ז"ל (תְּנַחֲמוּא
מִצְרַע) מִנֵּינן שְׁחֵיב אָדָם לְהִיּוֹת זֶהִיר וְזָרִיר בְּהַדְּלָקַת הַנֵּר בְּשַׁבָּת? שֶׁנֶּאמַר
(יִשְׁעִיה נ"ח) "וְקָרְאתָ לְשַׁבָּת עֲנֵג" - זֶה הַדְּלָקַת הַנֵּר בְּשַׁבָּת. וְלָמָּה נִמְסְרוּ
לְאִשָּׁה? אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא כַּבֵּתָה נְרוֹ שֶׁל עוֹלָם, דְּכַתִּיב
(מִשְׁלֵי ה') "נֵר הַיְיָ"ה נִשְׁמַת אָדָם" לְפִיכֶךָ תִּשְׁמֵר הַדְּלָקַת הַנֵּר.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּחֲלִילִי לְשֹׁמֵר שַׁבֵּת קִדְּשׁ, וְאִזּוּ הַשַּׁבָּת
תִּשְׁמֵר עֲלֵיכֶם וְיֵאִיר לָכֶם הַמָּזֶל.

הַמְּאֵחַל לָךְ שַׁבֵּת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקעד.

**אֲנִי בֶן שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ וּמְחַפֵּשׁ אֶת זְווגִי.
אִיךָ מִתְּמוּדָדִים עִם הַיֵּצֵר הַבּוֹעֵר בִּי?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת בְּנֵימִין זָאב: לְכַבּוֹד הַרְבֵּה הַצָּדִיק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
אֲנִי בֶן שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ, וְלִצְעָרִי אֲנִי עֵדִין לֹא נָשׂוּי. כְּמוֹבֵן שְׁאֵנִי
לֹא מִתְיָאֵשׁ חֹס וְחִלְיָה וְאֲנִי מִמְּשִׁיךְ לְחַפֵּשׁ אֶת זְווגִי וְלֹהֲתַפְלִיל
עַל כֹּה אֲבָל הַיֵּצֵר בּוֹעֵר בְּקִרְבִּי וְאֲנִי מִרְבֵּה לְהַרְהֵר בְּהַרְהוּרִים
הַקְּשׁוּרִים לְנָשִׁים וְלִפְעָמִים גַּם נִכְשָׁל בְּהַסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת.
אִיךָ לְהַתְּמוּדָד עִם הַמְּצִיאוֹת הַזֵּז?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל בְּנֵימִין נְרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אֵין שׁוּם יָאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל; אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהַתְיָאֵשׁ, וְאַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ לָךְ אֶת בַּת זִוּגָךְ, כְּמֵאמָרֵם ז"ל (סוּטָה ב.) אַרְבַּעַיִם יוֹם קוֹדֵם יִצִּירַת הַנֶּלֶד בַּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת בַּת פְּלוֹנִי לְפְלוֹנִי; וּמוּבָא בְּתַקּוּנֵי (תַקּוּן י"ד) שְׁעַל יְדֵי שְׂאָדֵם חוּטָא עַל יְדֵי זֶה קָשָׁה לוֹ לְמַצָּא אֶת בַּת זִוּגוֹ, וְעַם כָּל דָּא, דְּחִזּוֹר בְּתִיּוּבְתָא חִזּוֹר וְיִהְיֵבְנָא לִיָּה בַת זִוּגוֹ.

הַבְּעִיָּה הַיָּא שְׁכָל אֱלוֹ שְׁחָטָאוּ וְכוּ' שְׁעַל יְדֵי זֶה נִתְעַכְבָּה מְצִיאת זִוּגָם, עוֹד נַעֲשִׂים בְּרַנִּים וְכוּ' שְׁלֵא כָל הַצְעָה שְׁמַצִּיעִים לָהֶם הֵם מוּכְנִים לְקַחַת וְכוּ', וְיִדְוֵעַ מַה שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְכָמוֹת ס"ג.) נְחִית דְּרָגָא נְסִיב אֵיתְתָּא - אַתָּה צְרִיךְ לְרַדַּת מְדַרְגָּה וְאֵז תִּמְצָא אֶת הַזִּוּג שְׁלָךְ, כִּי בְּדַרְךָ כָּלָל בַּחוּר הוּא גְאוּתָן וְכוּ', וְלֵא מְתָאִים לוֹ לְקַחַת אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה וְכוּ', וְחוּשְׁב לְעַצְמוֹ "אֲנִי הֵכִי חָכֵם וְהֵכִי יָפֵה וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה אוֹ "אֲנִי הֵכִי חָכֵם וְהֵכִי יָפֵה וְהֵכִי מְשָׁכִיל וְכוּ', אֶקַּח אֶת זֶה?" וְהוּא מְסַתּוּבּ וּמְחַפֵּשׁ אֶת בַּת הַזִּוּג שְׁלוֹ כְּפִי הַדְּמִיוֹן שְׁנַכְנַס בּוֹ כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מַה הוּא, וְהוּא רוֹצֵה שְׁיָבּוּא אֵלָיו זִוּג מְשֻׁהוּ שְׁעַדִּין לֹא נִבְרָא וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה הוּא מְחַפֵּשׁ וְכוּ', וּמְסַתּוּבּ וְיוֹצֵא לְפָגִישׁוֹת פֶּן וְאוּלַי אִמְצָא אֶת בַּחִירַת לְכָבִי שְׁתָּבוּא אֵלַי עַל סוּס לְבָן עִם שְׁקִים מְלֵאִים כֶּסֶף וְכוּ', וּבְשִׁבִיל זֶה הַבַּחוּר מְחַכֵּה עַד שְׁיִנְלֵד זִוּג כְּזֶה, וּבֵין כֶּף הוּא לֹא קוֹלֵט שְׁהִזְמֵן לֹא מְחַכֵּה, כְּמֵאמַר הַחֲכָם "הַזֶּה מִן הַזְּמַן כִּי הוּא אוּיָב רַע מְאֹד", וְעַד שְׁתּוּפֵס אֶת עַצְמוֹ רוֹאֵה שֶׁהוּא כְּבוֹר בְּגִיל שְׁלִשִׁים, וּמַה עוֹשִׂים עִכְשָׁו? עַל זֶה בָּאִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים וְנוֹתְנִים לָנוּ עֲצָה (יְכָמוֹת סג.) נְחִית דְּרָגָא נְסִיב אֵיתְתָּא - תַּרְדּ מְדַרְגָּה וְאֵל תַּחֲזִיק מִעַצְמְךָ כָּל כֶּף גְּדוּל וְכוּ', וְאֵז תִּמְצָא בְּקַלוֹת בַּת זִוּג שְׁתִּתָּאִים לָךְ.

הקדוש ברוך הוא יֵעֹזר שְׁתַּחֲזֹר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִזְכֶּה לְמִצְאָת בַּת זִוְגָה, וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיֵּיהָ.
הַמְאֻחַל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם וְכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקעה.

**מֵאֵז שְׁחֲזַרְתִּי מְאוּמָן אֲנִי לֹא מְפַסְיָקָה לְהַתְגַּעֵגַע לְשֵׁם
עַד כְּדֵי עֲצָבוֹת. אֵיךְ מְשַׁתְּחָרְרִים מִמֶּנָּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת פִּיִּיגָא: לְכַבֹּד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם!
לְאַחַר־וְנָה חֲזַרְתִּי מִבְּקוּרֵי הַשָּׁנִי אֶצֶל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלַב
בְּאוּמָן, וְכִמוֹ בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה חֲזַרְתִּי עִם גְּעֻגוּעִים לְאוּמָן עַד
כְּדֵי כֶּף שְׂאֵנִי בּוֹכָה מְרַב גְּעֻגוּעִים שְׂאֵנִי רוֹצֵה לְחַזֵּר לְאוּמָן,
לְחַזֵּר לְהִיּוֹת בְּמִקוֹם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה. מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת עַל
מִנַּת שְׁלֵמָה תִּהְיֶה לִי אֶת הָעֲצָבוֹת הַזֵּה? כְּלִי תִפְלָה לְרַפְּאוֹתְכֶם
הַשְּׁלֵמָה בְּמִהְרָה, תוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר כִּי תְּבוּא, ט"ז אֱלוֹל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל פִּיִּיגָא תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֵלֶק א' סִימָן ע') שֶׁהַצְּדִיק יֵשׁ לוֹ כַּחַ
הַמּוֹשֵׁף וְהוּא כְּמוֹ מַגְנֵט וְכוּ', וְלִכְּן לֹא בְּחִנָּם שְׂכָל מִי שֶׁבָּא פַּעַם אַחַת
אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל כִּבֵּר יֵשׁ לוֹ מְשִׁיכָה לְהִיּוֹת שָׂמָּה עוֹד הַפַּעַם, וְדָבָר זֶה
נִמְצָא אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁזָּכָה לְהִיּוֹת פַּעַם אַחַת אֶצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל,
שְׂרוּצָה לְלַכֵּת עוֹד כְּמָה פְּעָמִים, אֲבָל דָּבָר זֶה צָרִיף לְהַבִּיא אֶת הָאָדָם
לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה שֶׁתִּהְלָה לְאֵל זָכָה לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וּבְיָדָיו

יִקְבַּל אֶת הַתְּקוּן שֶׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל שֶׁכֵּל מִי שִׁיבּוֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּעִיר אֹמֶן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדֻּקָה, וַיֹּאמֶר הָעֶשְׂרֵה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים תְּקוּן הַכִּלְלִי - אִפְלוּ אִם עֲצָמוּ וַגְּבָהוּ חֲטָאִיו וּפְשָׁעָיו וְכוּ' וְכוּ' יוֹצִיאוּ מֵהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית שֶׁנִּפְּל לְשָׁם. וְלִכֵּן אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְשִׁמְחַ שְׂזִכִּית לְהִיּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם עַל גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁהִיְתָה לָךְ, כִּי אֵין לָךְ דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מִשְׁמַחָה.

נָא וְנָא רְאִי לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד מְאֹד לֹא לְתַת לְעֲצָבוֹת וְלִדְכָאוֹן שִׁיתַּפְּסוּ אוֹתָךְ, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם רוֹצֶה רַק לְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם וּלְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְיוֹת וּבְדִכְאוֹן, כִּי זֶה כָּל כַּחוֹ, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד עַל מֵדַת הַשְּׁמַחָה, וַאֲמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"ד) שְׁצַרִּיכִים לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֶת צְרִיכָה לְדַעַת שֶׁלְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה זֶה בֹּא בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָה, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְכֵן הַרְגִּילִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, כִּי כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ לְפָנָי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁמָעִים וְנִתְקַבְּלִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְגוֹרְמִים נַחַת רוּחַ לְמַעְלָה, אֲשַׁרִּי הָאִשָּׁה שֶׁחֲזָקָה בָּזָה בְּכָל יוֹם.

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתַּפְּלֵל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרַבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי תִשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקעו.

**אני גרושה כבר 13 שנה ולא מצליחה להתחתן בשנית.
איך אפשר לפתח את המזל?**

שאלה:

מצאת מלכה: לכבוד קדשת מוה"רא"ש שליט"א, שלום וברכה. שמי מלכה, ולצערי אני גרושה כבר 13 שנה. ילדי נשואים ברוך השם. אני יוצאת לשידוכים, אך אף אחד לא מתאים לי וגם אין לי הרבה הצעות, ובעקבות כך בתקופה האחרונה אני נמצאת במצב נפשי קשה. אני מבקשת שהצדיק יאיר לי מה נתן לעשות כדי לפתח את המזל. האם יש עלי איזו הקפדה? תודה רבה לצדיק ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא, ט"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל מלכה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל מי שמתגרש צריך לדעת מראש שזה מה שיקרה לבסוף - שישאר בודד וכו' ואמלל וכו', עצוב ומדכא וכו', ולכן אשרי מי שיש לו שכל והבעל לא מתגרש מאשתו, והאשה לא מתגרשת מבעלה, אלא משלימים יחד. בודאי תמיד יש חלוקי דעות בין זוג כי סוף כל סוף הם שני הפכים וכו', עם כל זאת אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן פ') שעקר השלום כששני הפכים מתחברים יחד, ולכן אשרי הזוג שמשלימים בכל פעם, אף שיש ביניהם וכוונים וכו'.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן רס"ה) שקדם שהנשמות יורדים כאן לזה העולם, למעלה הן נשמה אחד, וכשיורדים לזה העולם מתפצלים - הזכר יורד דרך זוג הורים אחד והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן כי

יש המון עכובים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין כב.) קשה וזוגו של אדם כקריעת ים סוף, והרגע שמוצאים אחד את השני, הם מתאחדים יחד וזו השמחה הכי גדולה. ולכן אשרי הזוג שתמיד משלימים ביניהם ולא מתגרשים. הגרושין זה לא פתרון מהצרות, זה רק מביא יותר ויותר צרות - בדידות וכו', עצבות ומרירות ודפאון וכו', כעס על עצמו ועל כל העולם וכו', ולכן לפני שזוג הולכים להתגרש שייחשבו פעמים אם זה כדאי וכו' וכו', ואשרי הזוג שהולכים אל צדיק אמת שעושה ביניהם שלום בית וחוזרים לגור ביחד באהבה גדולה מאד.

אם את צריכה ישועה הכתבת הראשונה והאחרונה זה הקדוש ברוך הוא - תרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלך ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי אין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלות ישראל, וכל מה שהם מבקשים ממנו יתברך הם מקבלים, אבל גם בתפלה צריכים הרבה סבלנות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ב' סימן י"ז) על הפסוק (דברים ד' ז') "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כהו"י"ה אלקינו בכל קראנו אליו" - מהו בכל קראנו אליו? אמרו רבנן: יש תפלה שנענית לארבעים יום, ממי את למד? ממשה, דכתיב (דברים י"ח) "ואתנפל לפני הו"י"ה ארבעים יום" וגו'. ויש תפלה שנענית לכ' יום, ממי את למד? מדניאל, דכתיב (דניאל י') "לחם חמדות לא אכלתי עד מלאת שלשת שבועים ימים ואחר כך אמר הו"י"ה שמעה הו"י"ה סלחה" וגו'. ויש תפלה שנענית לשלשה ימים, ממי את למד? מיונה, דכתיב (יונה ב') "ויהי יונה במעי הדג" וגו' ואחר כך "ויתפלל יונה אל הו"י"ה אלהיו ממעי הדגה". ויש תפלה שנענית ליום אחד, ממי את למד? מאליהו, דכתיב (מלכים א' י"ח) "ויגש אליהו הנביא ויאמר" וגו'. ויש תפלה שנענית לעונה, ממי את למד? מדוד, דכתיב (תהלים ס"ט) "ואני תפילתי לך הו"י"ה עת רצון". ויש תפלה שעד שלא יתפלל אותה מפיו - הקדוש ברוך הוא יענה, שנאמר (ישעיה ס"ה) "והיה טרם יקראו ואני אענה".

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשפילי ותצליחי.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקעז.

**אני משתדל לשמר על שלום בית תקין אך לא מצליח.
מה עושים?**

שאלה:

מיאת אברהם: שלום לרב.

אני נשוי כבר כמה שנים, ובשנים האלו חיותי עליות וירידות בשלום בית. קבלתי על עצמי להשתנות ולשמר במסירות נפש על השלום בית שלנו, אבל למרות זאת מדי פעם אני נופל לכעסים ומתחים, אנוחנו רבים ומפסיקים לדבר עד שעוברים כמה ימים ואנוחנו משלימים. כך זה קורה שוב ושוב וזה הורס לנו את האוירה הטובה בבית. איך מונעים עוד מריבות כאלו בעתיד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תבוא, י"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה מרחך לדעת שעצם הכעס זה עוון חמור מאד מאד, כמאמרם ז"ל (שבת ק"ה:) המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו יהא בעיניך כעובד עבודה זרה, שפך אומנתו של יצר הרע - היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך,

עד שאומר לו עבד עבודה זרה והולך ועובד; כי המאמין האמתית שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא אף פעם לא יהיה בכעס, ואם הוא בכעס זה סימן שהוא לא מאמין בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל ממנו יתברך, ולכן כפי הכעס, כן דוחה את השכינה ממנו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ס"ו:): כל אדם שכוועס - אם חכם הוא חקמתו מסתלקת ממנו; ואמרו (גדרים כ"ב). כל הכוועס אפלו שכינה אינה חשובה כנגדו, ומוסיף טפשות על טפשותו.

וזה טרוף הדעת פשוטו כמשמעו, כי הכעסן מאבד את הדעת והשכל שלו לגמרי, עד שלא מסגל לחשב ישר, ואמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש נח) לא יהיה בך אל זר - שלא תהיה נח לכעס, כי זו עבודה זרה ממש, כי הוא דוחה את הקדוש ברוך הוא ממנו, וכשאדם בכעס הוא מראה שהוא פגום מאד מאד, כי על ידי כעס יכולים להכיר את האדם, ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן קפ"ד) על ידי החטם יכולים להכיר את הנואף, כי באמת מוכא בדבריו (שיחות הר"ן סימן רמ"ט) על הפסוק (בראשית ל"ח ז) "ויהי ער רע בעיני הוי"ה", למה לא כתוב 'רשע' אלא 'רע'? אלא מי שעובר על החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה והוא נואף, על ידי זה הוא תמיד בכעס שנקרא רע, לשון ביז, והוא תמיד עצבני.

וזה מה שכתוב בזהר (נשא קל"ז): בחוטמא אשתמודע פרוצופא; הינו על ידי החטם מכירים את פרוצוף האדם. בהאי חוטמא אתפרשא מילה, דכתיב (שמואל ב' כ"ב) "עלה עשן באפו" וגו'; הינו דרך האף באים הכעס והרציחה, ולכן על ידי הכעס של האדם מכירים את כל האדם, והוא מגלה את כל ענינו וכו' והעבר שלו וכו', ולכן צריכים לשמר מאד מאד לא להיות בכעס ועצבים, כי את קלונו הוא מגלה ברכים.

ולכן אני מאד מבקש אותך - אם אתה לא תשנה את הגישה

שְׁלֶךְ לְאַשְׁתָּה, וְתוֹצִיא אֶת כָּל הַעֲצָבִים שֶׁלֶךְ עָלֶיהָ וְכוּ' אֲזִי לְבִסּוֹף תִּתְגַּרְשׁוּ. רָאָה כִּי הִזְהַרְתָּ וְכוּ'.

בְּכֻלָּל, אֵתָה צְרִיף לְרֵאוֹת לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל אֲסוּר נְדָה שְׁזָה מְאֹד מְאֹד חֲמוּר, וְזָכַר מֵה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נְדָה י"ג): כָּף אֲוִמְנָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע - הַיּוֹם אֲוִמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָּף, וְלִמְחָר אֲוִמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָּף, וְלִמְחָר אֲוִמֵר לוֹ לֶךְ עֲבֹד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד; הַיֵּצֵר הָרַע מִתְחִיל עִם קְלוֹת קִטְנָה וְכוּ', וְאַחַר כָּף כְּשֵׁרוּאָה שֶׁהֲצֵלִיחַ אֲזִי הוֹלֵךְ עִם קְלוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָה וְכוּ', וְכָף לְאֵט לְאֵט הוּא תּוֹפֵס אֶת הַבֶּן אֲדָם בְּרִשְׁתּוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן הֶחֱכַם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ וּמִתְרַחֵק תִּכְף וּמִיד מֵהַקְּלָא הַכִּי קִטְנָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּכְנִּס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ בַּתּוֹךְ לְכָף, וְאֲזִי טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לָךְ שֶׁבֵּת שְׁלוֹם וְכִתִּיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקעח.

בְּגִלְל שְׁאֵנִי מִתְקַרְבֵּת לְגִיל חֲמֻשִׁים קִפְתַּת הַחֹלִים הַצִּיעָה לִּי לַעֲשׂוֹת בְּדִיקוֹת מְמוֹגְרָפִיּוֹת. הֲאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דִּינָה: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק.

אֲנִי בִּסְבִיבוֹת גִּיל הַחֲמֻשִׁים, וּמִטַּעַם קִפְתַּת חֹלִים מִפְּנֵים בְּאִפְּן גּוֹרָף כָּל אִשָּׁה בְּגִיל הַזֶּה לַעֲרֹף בְּדִיקוֹת מְמוֹגְרָפִיּוֹת כְּלָלִיּוֹת. הֲאֵם צְרִיף לְבַצֵּעַ אֶת זֶה אוֹ שְׁאֲפֹשֵׁר לְהַפְּנֵעַ כִּדִּי לֹא לְחַקֵּר וְלִבְדֹק סֶתֶם בְּזִמְנֵן שְׁלֹא כּוֹאֵב כְּלוֹם וּסְתֵם הֵם שׁוֹלְחִים אֶת כָּלֵן לְבְּדִיקוֹת? מְחַכָּה לְתִשׁוּבָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תבוא, י"ז אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אומרים בשם צדיקים "אם מחפשים - מוצאים, אם כן מדוע לחפש ולמצא?". חסדי השם יתברך שאת בריאה ומה את צריכה לקחת סתם בדיקות כדי שתהיי מספר על התיק של הרופא או הרופאה וכו', ואחר כך הוא יוכל לקבל על זה כסף מהבטוח שלך וכו'.

את צריכה לשלם שאת בריאה ושלמה ולא חסר לך שום דבר, ולכן שלא לפחדו אותך הרופאים שצריכים לעשות בדיקות וכו', זה סתם כדי להפחיד בני אדם כדי שיהיה להם עוד תיק רפואי ויקבלו על זה כסף וכו' וכו'.

הקדוש ברוך הוא ישלח לך בריאות שלמה, ותהיה לך אריכות ימים ושנים טובות.

העקר תבדקי את המזוזות בבית, כי בבית שיש מזוזות כשרות אזי אין שם שום שליטה של מחלות וחלאים רעים, וכן תשתדלי לשמר שבת ואז השבת תשמור עליך, ותדליקי לכבוד שבת גרות, ובעת הדלקת הנרות תבקשי ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי אז עת רצון גדול בשמים לאשה, וכל מה שהיא מבקשת היא תקבל. המאחל לך שבת שלום וכתובה וחתימה טובה...

ד' תתקעט.

מאז שְעִבְרְתִי הַתְּקַפֵּת לֵב נּוֹצְרוּ לִי הַמּוֹן חוֹבוֹת. אִיךְ יוֹצְאִים מֵהַמְצָב הַזֶּה?

שְאֵלָה:

מֵאֵת מֹשֶׁה: לְכַבּוֹד הָרֵב.

לִפְנֵי כִשְׁמוֹנֶה שָׁנִים קִבְּלֵתִי דָם לֵב שֶׁנִּקְרָא VF - רְאִיתִי אוֹר לְבָן עֲצָמֹתַי, וּלְבִסּוֹף הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִחְזִיר לִי אֶת הַנְּשָׁמָה. מֵאֵז אֲנִי בַחֲבוֹבוֹת וְלֹא מִצְּלִיחַ לְצֵאת מֵהַמְצָב הַזֶּה - אֲנִי עוֹבֵד מִשֵּׁשׁ בְּבִקּוֹר עַד חֲמֵשׁ בְּעָרֵב בַּעֲבוּדָה פִּיזִית, וְכָל מָה שֶׁאֲנִי מְרוֹיחַ נֶעְלָם. אֲנִי כְּבוֹדוֹ, הָאֵם תּוֹכֵל לְבָרֵךְ אוֹתִי וּלְכַוֵּן אוֹתִי מֵהַ עֲלִי לַעֲשׂוֹת? אֶלְפִי תוֹדוֹת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תְּבוֹא, יִיז אֱלוֹל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל מֹשֶׁה נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵתָה צְרִיף לְתֵת בְּכֹל יוֹם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ שֶׁהִחְזִיר לָךְ אֶת נְשָׁמָתְךָ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְתֵת בְּכֹל יוֹם וְיוֹם תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעַל יְדֵי זֶה יִתְרַחֵב לָךְ בְּהַכֵּל, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ב') שֶׁתּוֹדָה וְהוֹדָאָה זֶה שֶׁעָשׂוֹעַ עוֹלָם הַבָּא, כִּי כָּל הַצְּרוֹת שֶׁאֲדָם סוֹבֵל זֶה רַק מִחֲמַת שֶׁהוּא תְּמִיד בּוֹכָה וּמְבַכָּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ כְּאֵלוֹ הוֹלֵךְ רַק לוֹ הִכִּי גְרוֹעַ וְכוּ', וְזֶה בַּעֲצָמוֹ הוּא נִכְנָס בְּלַחֵץ וְדַחֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', וְכוּ', וְלָכֵן יַעֲזֵר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָנוּ לְתֵת לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל דְּבָר, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְרַחֵב הַלֵּב וְיוֹצֵא מְכָל מִינֵי צְמֻצּוּמִים, כִּי בְּאֵמַת הוּא יִתְבָּרֵךְ אֵב הַרְחָמָן הַמְּרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו.

אֵתָה צְרִיף לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לַעֲבֹד קֶשֶׁה, כִּי אַחֵר הַתְּקַפֵּת לֵב

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת.

תְּנִיחַ תְּפִלִּין כְּשֵׁרִים בְּכָל יוֹם וְתִזְכֶּה לְבְרִיאוֹת הַשְּׁלָמָה, וְכֵן
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְנַחֲת מ"ד) כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין מֵאַרְיֵךְ יָמִים,
וְעַל כָּלֵם רָאָה לְשַׁמֵּר שִׁבְתָּ, כִּי הַשִּׁבְתָּ מַעֲשֵׂרְתָּ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית
רַבָּה פָּרָשָׁה י"א סִימָן א') עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלִי י') "בְּרַכַּת הַיְוִי"הּ הִיא תַעֲשִׂיר
וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה" בְּרַכַּת הַיְוִי"הּ הִיא תַעֲשִׂיר זֶה הַשִּׁבְתָּ, שֶׁנֶּאֱמַר
(בְּרֵאשִׁית ב' ג') "וַיִּבְרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי".

וְאַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁסֶגְלָה לְפָרְנֶסָה לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מֵתוֹךְ
הַסְּדוּר דִּיקָא, וּבִקְוֹל וּבְשִׁמְחָה, וְזֶה מְסַגֵּל לַעֲשִׂירוֹת נִפְלְאָה, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלִי י') "בְּרַכַּת הַיְוִי"הּ הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה",
הֵינּוּ שֶׁמְבָרֵךְ אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, זֶה מְסַגֵּל לַעֲשִׂירוֹת,
וְכֵן לְהִזְהַר מֵאֵד עַל נְטִילַת יָדַיִם וְכוּ', וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה תִּקְפִּיד
מֵאֵד מֵאֵד עַל נְטִילַת יָדַיִם כְּשֶׁאֲתָה קֵם בְּבִקְרָא וְכוּ', וְכֵן כְּשִׁיּוֹצְאִים
לְשֵׁרוֹתֵיךְ וְכוּ', וְכֵן לְפָנֶי הָאֲכִילָה לְטַל יָדַיִם עִם נְטִילָה דִּיקָא וְכוּ', כִּי
נְטִילַת יָדַיִם מְסַגֵּלֶת לְהַנְצִיל מֵעֲנִיּוֹת, כִּי עַל נְטִילַת יָדַיִם רָאשֵׁי תְבוֹת
עֲנִי', מִי שֶׁמְזוּלָזַל בְּנְטִילַת יָדַיִם נַעֲשֶׂה עֲנִי, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(שִׁבְתָּ ס"ב:) אָמַר רַב חֲסֵדָא אֲנָא מִשְׁאֵי מְלֵא חֲפְנֵי מֵיָא וַיְהִיבּוּ לִי מְלֵא
חֲפְנֵי טִיבוּתָא; [אֲנִי נְטִילְתִי יָדַי עִם מְלֵא מֵיָם, נְתַנּוּ לִי חֲפְנֵי מְלֵא טוֹב,
כִּי רַב חֲסֵדָא הָיָה עֹשִׂיר גְּדוֹל מְאֹד, וְהַכֵּל בְּזִכּוֹת נְטִילַת יָדַיִם שֶׁהָיָה
מְקַפֵּיד עַל זֶה], וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ש"ס) כָּל הַמְּזוּלָזַל בְּנְטִילַת
יָדַיִם בָּא לִידֵי עֲנִיּוֹת, וְכֵן נִפְסַק בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (אַרְחַ חַיִּים סִימָן קנ"ח סְעִיף
ט') צְרִיךְ לְזַהֵר בְּנְטִילַת יָדַיִם שֶׁכָּל הַמְּזוּלָזַל בְּנְטִילַת יָדַיִם חַיֵּב נְדוּי וּבָא
לִידֵי עֲנִיּוֹת וְנַעֲקָר מִן הָעוֹלָם; וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּקְפִּיד עַל
נְטִילַת יָדַיִם עִם שִׁפְעָה, וְעַל יָדֵי זֶה תִּזְכֶּה לַעֲשִׂירוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמֵתַפְלֵל בְּעִדָּךְ שֶׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
תִּשְׁכַּל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לְךָ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם וּכְתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקפ.

**האם שמי 'אריין' טוב עבורי?
והאם יש צורך בהוספת שם?**

שאלה:

סאת אריין: לכבוד הרב.
האם השם שלי 'אריין' טוב לי? והאם יש צורך בהוספה של שם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר כי תבוא, י"ז אלול ה'תשע"ד
שלום רב אל אריין תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שאין לך שם, וכשלא נותנים לאדם שם אז אין לו חיים, וסובל מה שהוא סובל וכו' ולכן עליך להוסיף תכף ומיד שם, כדי שהמזל שלך ישתנה לטובה ותצליחי בחינה, כי השם זה הנפש, כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין להם שום ערך וכו'.

את צריכה לדעת שצריכים לשמר מאד איזה שם נותנים להילדים, כי כפי השם כך נמשכים נשמת ומזל הילדים, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק או אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנ"כי, כמוכא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - במדבר) שהשם יתברך ברוך הוא גזר בכריאת העולם שיהא כך וכך שמות ראובן וכך וכך שמות שמעון, ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותנין לו שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם זה גורם

לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק מחמת שנתעורר האור של הצדיק
שהוא בעולם העליון.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני
תשכילי ותצליחי.

המאחל לך שבת שלום וכתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקפא.

**מדוע חלק מהנשים ההונגריות לובשות צעיף לבן וסינר?
בעת הדלקת הנרות?**

שאלה:

מאת רחלי: מה מקור המנהג של חלק מנשות יוצאי הונגריה
לכסות את הראש עם צעיף לבן ולקשר סינר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל רחלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שלכל מנהג ישראל יש מקור מדורי דורות,
ואין ללעג על שום מנהג ממנהגי ישראל, עד כדי כך שאמר הרב
הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זכותו יגן עלינו כשאדם שואל על
מנהג ישראל איפה זה כתוב, יש בזה ריח של כפירות ואפיקורסות
וכו', כי כך התחילו האפיקורסים והכופרים ללעג ממנהגי ישראל,
עד שלעגו על המצוות של התורה הקדושה, ונעקרו לגמרי מהיהדות
וכו'.

והנה הענין שהאשה הולכת בצעיף לכן בעת הדלקת הנרות זה מובא בספר "דברי תורה" (חלק ו' סימן ס"ח) מהרב הקדוש רבי חיים אלעזר ממונקאטש זכותו יגן עלינו וזו לשונו שם: חכמינו הקדושים אמרו (שבת כג:) ג"ר ביתו עדיף משום שלום ביתו; ופרוש רש"י: זה הדלקת גר בשבת וכו'. וממנה נמשך פרנסה טובה, ולכן יש לומר ג"ר בגימטריא צע"ף על דרך שאמרו דורשי רשומות (בראשית כ"ד ס"ה) "ותקח הצעיף" - ואמרו דורשי רשומות צע"ף ראשי תבות עמך ישראל צ'ריכין פרנסה. ועל כן יש לומר מנהג ישראל ובית יעקב אלו הנשים כי בעת הדלקת ג"ר שבת לובשות הצעיף של שבת, עין שם, כדי להמשיך פרנסה על ששת ימי החל.

וידוע אשר בעת הדלקת הנרות האשה יכולה לפעל אצל הקדוש ברוך הוא על ילדים, וזה מרמז בפסוק (ישעיה נ"ו ג) "ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש" סופי תבות סינ"ר; שאסור להתיאש אפלו כשהרופאים אומרים שהאשה עקרה או הבעל עקר וסריס שלא יכולים להביא ילדים וכו' אין דבר כזה, ובעת הדלקת הנרות יכולים לפעל אצל הקדוש ברוך הוא על ידי תפלה שיהיה להם ילדים, וגם ילדים טובים, ולכן נוהגות הנשים הכשרות שלובשות בעת הדלקת הנרות סינ"ר דיקא, שהוא סופי תבות "ואל יאמר הסריס הן אני עץ יבש".

וכן יש לומר על פי מה שכתוב (בראשית ב' ב) "ויכל אלהים ביום השביעי", ופרוש רש"י: מה היה העולם חסר? מנוחה! "באת שבת באת מנוחה" כלתה ונגמרה המלאכה; וזה אשר סינ"ר עולה כמספר (בראשית מ"ט טו) וינ"א מנח"ה כי טוב ואת הארץ כי נעמה.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנוזה לקיים את כל מנהגי ישראל, ולא ללעג על שום מנהג, כי כל מנהג שנהגו אבותינו ואבות אבותינו יש לזה מקור.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

ד' תתקפב.

**הבוס שלי מלחיץ אותי מאד ומתנהג אתי ביד קשה.
האם להתפטר?**

שאלה:

מאת דוד משה: אני עובד במקום מסדר כפר שלש שנים, וכל הזמן אני מרגיש קפוח - הבוס נותן לאחרים הטבות ומתחשב בהם, ורק אתי הוא הולך ביד קשה ובחמרת הדין. כל זה חוץ מזה שפלחיצים אותי שם מאד ומתישים אותי. האם אני צריך לקבל את המציאות ולהמשיך לעבד ככה או שעלי להתפטר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא ע"ה): אחד מהדברים שאדם הוא מהצועקים ואינם נענים, דביש ליה בהא מתא ולא אזיל למתא אחריתא; [מי שרע לו בעיר זאת ולא הולך לעיר אחרת, הרי הוא מהצועקים ואינם נענים, כי הוא חייב בדבר הזה, כי מי אומר לו לגור דוקא במקום שרע לו?]. ואותו דבר בענין עסק הפרנסה - אם אדם מרגיש שמנצלים אותו בעבודתו ומכבידים עליו את העל וכו', ועושים כנגדו עולות וכו' - ראוי לו לברח משם, ולמה אתה צריך להיות במקום שאין יכולים לסבל אותו?

עליך לדעת כי פרנסה היא בידי הקדוש ברוך הוא, ולכן אתה צריך רק לבקש ממנו יתברך על פרנסה קלה ואמנות נקיה, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, וכן להיות רק בשמחה, ושתהיה לך גדלות המחין. אל תסתובב ממרמר ושבור כאלו אבדה תקותך וכו', ולכן תעשה כל מה שביכולתך להתחזק להיות בשמחה,

כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמ"ה) פותח את ידך, יוצא גם מפסוק (דברים ט"ז ט"ו) והיית' אדך' שמח, ולכן הדבר הראשון אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך ומרים לך החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתבך יותר, ולכן הדבר הראשון - רק להיות בשמחה.

ואם תאמר במה יש לי לשמח, הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.) אין עני אלא מדעת, עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם בן מכריזין מלמעלה - שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ממון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנבראת יהודי ושלא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקפג.

עשיתי הסכם פרטי עם אחד הסוחרים שמוכרים למנהל שלי סחורה. האם יש בזה בעיה?

שאלה:

מאת אברהם: אני עובד כשכיר אצל סוחר גדול והוא משלם

לי משכרת חדשית. אני רואה שהוא מוכר כמיות אדירות של
 סחורה ושהוא עושה הרבה כסף.
 עשיתי הסכם עם אחד האנשים שמוכרים למנהל שלי
 סחורה שהוא יגדיל את הסכום של המכירה בחשבונות ואחר
 כך הוא יתן לי את ההפרש. הרי לא גנבתי ממש אלא גרמתי
 לכך שיעלו את סכום המכירה, והמנהל שלי הסכים למחיה,
 אף לא ידע שהמחיר עלה בגללי. האם יש בזה בעיה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זו גנבה, ואתה פשוט גנב פתוח, וחבל מאד שהבעל
 הבית אחז אותך בעבודתך, כי מה יש לך להתערב בעסק בעל הבית?
 הוא מתר לו להרויח כמה שהוא רוצה, וזו זכותו המלאה, כי זה
 נקרא משא ומתן, שהוא קונה בזול ומוכר ביקר, אבל אתה רק פועל
 פשוט, ואיך אתה מוצא לעצמך התר לעשות עסק עם המוכר תחת
 הגב של הבעל הבית? ולכן דע לך שאתה גנב, ולבסוף גנב משלם
 כפל כפלים. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גנבה וגזלה סימן א') מי שנפתה
 לבו לגזל, וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו, הרי הוא מוכן לכל חטא
 ועון, ואין תקנה להסירו מדרכו הרעה.

ובאמת מצינו ספור כזה בדברי חכמינו הקדושים (ברכות ה:) רב
 הונא תקיפו ליה ארבע מאה דני דחמרא. על לגביה רב יהודה אחוה
 דרב סלא חסידא ורבנן, ואמרי לה רב אדא בר אהבה ורבנן, ואמרו
 ליה לעין מר במיליה. אמר להו: ומי חשידנא בעיניכו? אמרו ליה:
 מי חשיד קודשא בריך הוא דעביד דינא בלא דינא? אמר להו: אי
 איכא מאן דשמיע עלי מלתא לימא, אמרו ליה: הכי שמיע לן דלא
 יהיב מר שבישא לאריסיה. אמר להו: מי קא שביק לי מידי מיניה, הא

קא גנױב ליה כוליה. אַמרו ליה: הינו דאמרי אינשי בתר גנבא גנוב וטעמא טעים. אמר להו: קבילנא עלי דיהיבנא ליה, איכא דאמרי הדר חלא ויהוה חמרא, ואיכא דאמרי אייקר חלא ואיזדבן בדמי דחמרא. ופרש רש"י: שהחמיצו ארבע מאות חביות של יין, ואמרו לו החכמים לעין מר במלילה - שיפשפש במעשיו, ועל זה ענה רב הונא: אי איכא מאן דשמיע עלי מלתא לימא - אם יש בכם ששמע עלי דבר שאני צריך לחזור בי יודיעני. וענו ואמרו לו שאתה לא נותן להפועל שלף 'שבישא' - חלקו בזמורות הגפן שחותרין מהן בשעת הזמיר, ותנן (בבא מציעא ק"ג) כשם שחולקין ביין כף חולקין בזמורות ובקנים, שריגים מתרגמינן שבשין (בראשית מ'): ועל זה אמר להם רב הונא, מי קא שביק לי מידי מיניה? וכי אינו חשוד בעיניכם שהוא גונב לי הרבה יותר מחלקו? ענו לו החכמים בתר גנבא גנוב וכו', הגונב מן הגנב אף הוא טועם טעם גנבה; רב הונא טען שהאריס שלו גונב ממנו וכו', על זה ענו לו מה זה שייך אליך? אם אתה גונב ממנו אזי אתה גם כן נקרא גנב, וחזר בתשובה. יש אומרים שחזר החמץ להיות יין, ויש אומרים שמכר את החמץ במחיר של יין.

הרי שלף לפניך שאפלו רב הונא היתה לו טענה צודקת שהאריס גונב ממנו וכו' אף על פי כן העירו לו חכמינו הקדושים שהגונב מן הגנב גם כן נקרא גנב, וחזר בתשובה.

אבל אצלך זה פשוט גנבה, אתה רק פועל פשוט ומה אכפת לך מה שהבעל הבית עושה? כי כך זה במשא ומתן, קונים בזול ומוכרים ביקר, ומה יש לפועל להתערב בין הבעל הבית לסוחר? ואם הוא לוקח כסף תחת הגב של הבעל הבית הוא פשוט גנב פתוח, עם כל הכבוד לך אתה עובר על לאו של "לא תגנב".

הקדוש ברוך הוא יחזיר אותך בתשובה שלמה.

המאחל לך פתיכה ורחימה טובה...

ד' תתקפד.

אני רוצה להרחיב את עסק ציוד ההגברה שלי ושוקל להכניס שתף. מה דעתכם בענין?

שאלה:

סאת יוסף: יש לי עסק של השכרת ציוד הגברה לארועים, ואני שוקל להכניס שתף לעבד אתי כדי שאוכל להרחיב את העסק. האם כדאי לי לעשות את הצעד הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני תמיד נגד ענין של שתפות, כי לא ימלט שלכסוף שתפים לא יתחילו לריב, ועל פי רב דבר זה מתחיל עם הנשים, אשה של אחד אומרת אתה עובד יותר קשה מהשני ולכן מתר לך לגנב וכו', וכך היא מסיטה אותו לגנב ולעשות עולות וכו', ואני מכרח להגיד לך שעדין לא ראיתי ששתפים יצליחו, תמיד יש ביניהם דין ודברים ומחלוקת, גנבות ועולות.

ולכן אשרי האדם שלא לוקח שום שתף, עדיף שיהיה לו עסק קטן בלי שתפות, מלהגדיל את העסק עם שתף, שאז יסבל מה שיסבל וכו' ותהיה לו הרבה עגמת נפש וכו', ומה גם שהשתף יריב אתו ויקח אותו למשפטים וכו', ולכן עדיף שיהיה העסק שלך בלי שום שתפים אפלו שיהיה עסק קטן, אבל תמיד תדע שזה שלך.

מה טוב ומה נעים לקחת שתף את הקדוש ברוך הוא בעסק שלו, להרבות בצדקה לעניים, וזה השתף הכי טוב.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקפה.

האם התקון הכללי מועיל גם למי שפגם בברית במזיד?

שאלה:

מאת משה: לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א.

שמעתי בשם רב אחד שהתקון הכללי הוא תקון רק למקרה לילה אבל לא למי שפוגם במזיד, וכן שמעתי ממישהו אחר שרק התקון הכללי שנאמר על ציננו של רבנו עוזר גם למזיד. ומכיון שזה נקרא "התקון הכללי" שניהם מסכימים שזה כן עוזר לכל דבר, גם מזיד, אבל רק עוזר בלבד ולא מתקן. מה היא האמת? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים ויגד, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה את התקון הכללי שהוא תקון גמור לפגם הברית, פגם המקרה שזה קורה לרב העולם בשוגג וכו', מלבד זאת אמרו חכמינו הקדושים (כתובות מ"ו.) על הפסוק (דברים כ"ג י') "ונשמרת מכל דבר רע" - מפאן אמר רבי פנחס בן יאיר: אל יהרהר אדם ביום ויבוא לידי טמאה בלילה; אשר גם ההרהורים הרעים באים לאדם בשוגג, כי אף בר ישראל לא מהרהר במזיד, אלא הרוחות והשדים המסתובבים בעולם מתדבקים באדם, ומזה באים לו ההרהורים הרעים, וככל שהקלפות נאחזות בו כמו כן הוא נכשל בפגם הרהורים, ובלילה הוא בא לידי חמום ויוצא זרעו לבטלה, אשר מזה נבראות נשמות ערטילאין וכו' שמסתובבות בעולם וגורמים לו צער רב מאד, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו.) תניא אבא בנימין אומר: אלמלי נתנה רשות לעין לראות אין כל בריה יכולה לעמד מפני

המזיקין. אמר אביי: אינהו נפיש מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא. אמר רב הונא: כל חד וחד מינן אלפא משמאליה ורבבתא מימיניה.

ואמרו (זהר בראשית י"ט): על הפסוק (קהלת ב' ח') "ותענגות בני האדם שדה ושדות" - תענוגי בני אדם דמתענגי בשיתתא דליליא, נפקא מנייהו שידה ושדות וכו', והם צריכים תקון גדול מאד, כי הם נוקמים באדם אחר מיתתו שהולכים אחר מיתתו, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קמ"א) וזה לו לבזיון גדול מאד וכו', עין שם. ולכן הבטיח רבנו ז"ל שמי שיאמר את העשרה מזמורי תהלים האלו הנקראים תקון הכללי שיועיל לו מאד לתקן את הפגם הזה, ומכל שכן כשיזכה לבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו, כי הם הקלפות שברא מחמת עוונותיו שנוקמים בו בחייו ולאחר מותו, עם כל זאת אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ט) ולתקן כל העבירות בפרטיות הם רבים מאד, וכבד על האדם, ואי אפשר לתקן אותם כי יש דקדוקים ופרטיות רבים בכל לאו ולא, וכן צריך לתקן כלליות הגידין שהוא סוד (דברים ד') "ויגד לכם את בריתו", ואז על ידי תקון הברית שהוא כלליות הגידין, נתקן ממילא כל הלאוין שעבר, ונמשך להם לבנוניות, הינו שכל חדש, מחין חדשים, כי מה שהיה מוציא זרע לבטלה שזה פגם חמור מאד, ואי אפשר להגיע לתקון כי הם מקומות צרים ודקים שאי אפשר לבוא לשם שום תקון כי אם על ידי תקון הכללי, שהוא זורק תקונים בכל מקום הצרים וכו'.

ולכן אמירת "תקון הכללי" מועילה לתקן את כל החטאים ששיכים אל תקון הברית, ומכל שכן כשיזכה לבוא אל ציון רבנו ז"ל ונותן פרוטה לצדקה ואומר שם את העשרה מזמורי תהלים האלו הנקראים תקון הכללי, בודאי אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו רבנו ז"ל יוציאו מהשאל תחתית ומתחתיו, על כל פנים איך שהוא ראוי לכל בר ישראל לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים האלו

הנקראים תקון הכללי, כי הם תקון גמור לפגם הברית, ולבטל את השדים והרוחות שנבראו מחמת עוונותינו, אשר משם באות עניות ודחקות, ועל ידי שאדם אומר את התקון הכללי זה גם סגלה נגד הקלפות שברא, ולהמשיך על עצמו פרנסה.

ולכן מה טוב ומה נעים שאם אדם חזק בזה לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים שגלה רבנו ז"ל, ואין לו מה לחשב יותר, כמו שאמר רבנו ז"ל שעקר תקון הברית לבל יהרהר ולבל יחשב עוד בזה שקורין 'נישט איבער טראכטין', הינו תכף ומיד כשאומר את העשרה מזמורי תהלים האלו שהם תקון הכללי, שלא יחשב יותר מזה, ויתחיל התחלה חדשה, ועל ידי זה יזכה למחין חדשים, כי העשרה מזמורי תהלים אלו הם תקון גמור לפגם הברית, ואין עוד לחשב יותר מזה, אלא יתחיל מחדש לחזור בתשובה שלמה.

ובענין חטא מזיד וכו' - אין דבר כזה, שום בר ישראל לא חוטא במזיד, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן פ"ט) על מאמרם ז"ל (אבות פרק ד') עברה גורת עברה; כשאדם עובר עברה חס ושלוש, אזי העברה גורת אותו לעבר עברות אחרות וכו', ולכן אם נכשל פעם בשוגג באיזו עברה, אז ממילא נמשך אחר כך שעושה עוד עברה רחמנא לישזבן, על כל פנים אין דבר כזה שיהודי שנשמתו נמשכת ודבוקה בחי החיים בו יתברך שיחטא במזיד, אלא החטא הראשון שחטא בשוגג מושך אותו לחטא עוד חטאים וכו', ועל ידי זה יש ללמד זכות על כל בר ישראל ולמצא את הטוב שבו, כי הוא לא חטא במזיד כלל, אלא נכשל בעוון בשוגג, ועל ידי זה נמשך שיעשה עוד חטאים וכו'.

על כל פנים עלינו לסלק את דעתנו ושכלנו המדמים ולהרגיל את עצמנו לומר בכל יום את העשרה מזמורי תהלים שנקראים תקון הכללי, ולא להתבלבל על שום דבר, ולא להסתפל על שום בן אדם שאומר אחרת, כי אין לנו אלא דברי רבנו ז"ל.

ידוע שהצדיק רבי אברהם ברבי נחמן זכרונו לברכה אחר שדבר עם אדם אמר את העשרה מזמורי תהלים שנקראים תקון הכללי, כי היה חושש על מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ג"ג) שהדבור שמדבר רשע יכול להזיק לו, כי הדבורים של הרשע שהוא בר דעת מולידים נאוף בהשומע וכו', ולכן היה אומר תמיד אחר דבורו עם איזה בן אדם את התקון הכללי.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקפו.

רבנו אמר שמי שמקטין את עצמו בפני רבו זוכה לבן שיותר גדול מרבו. למה הכוונה?

שאלה:

מאת רועי: רבנו אמר בספר המדות (אות בנים סימן ס"ו): "מי שהוא מקטין את עצמו בפני רבו, ושואל מונו כל הספקות אף על פי שרבו מביש אותו - על ידי זה זוכה שיצא מונו בן שהוא גדול בתורה יותר מרבו". האם תוכלו להסביר מאמר זה?

וכן, האם כדי שהאדם יזכה לבן שיותר גדול מרבו צריכים להתקיים כל התנאים הכתובים, דהיינו - א. להקטין את עצמו בפני רבו, ב. לשאל אותו את כל הספקות, ג. שרבו יביש אותו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל רועי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

התנא אומר (אבות פרק א') עשה לך רב; כי אדם מכרח שיהיה לו

רב, כי בלי רב הוא יכול להטעות את עצמו מאד מאד, והרב האמת הדבוק בו יתברך יכול להמשיך עליו גם כן אור וחיים ודבקות באין סוף ברוך הוא, אבל אדם צריך להיות מכיר מקומו ולבטל את עצמו כל בלוי לפני הרב, ואז יכול לקבל ממנו, וככל שמבטל את עצמו יותר ויותר, כמו כן נעשה כלי לקבל מרבו רבוי שפע מחיך דקדושה, ומכל שכן וכל שכן כששואל מרבו כל הספקות שיש לו, על ידי זה מראה בטול אל רבו, כי תורה היא וללמד אני צריך (עין ברכות ס"ב), אף על פי שרבו מביש אותו, שאמר רב לרב כהנא: צא לאו אורח ארעא הוא, עין שם, ואף על פי כן הוא לא מתפעל מזה שרבו מביש אותו על שהוא שואל כל פרט ופרט מרבו - על ידי זה הוא זוכה שיוצא ממנו בן גדול בתורה יותר מרבו, כמאמרם ז"ל (ברכות ד) ולמה נקרא שמו מפיבשת? שהיה מביש דוד בהלכה, לפיכך יצא ממנו כלאב. ופרש רש"י: שהיה דוד מקטין עצמו זכה ויצא ממנו כלאב.

וזה מה שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ס"ו) מי שהוא מקטין את עצמו בפני רבו ושואל ממנו כל הספקות אף על פי שרבו מביש אותו, על ידי זה זוכה שיוצא ממנו בן שהוא גדול בתורה יותר מרבו.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנוזפה להיות מקרבים אל הצדיק האמת, ונקטין את עצמנו לפניו, ועל ידי זה נזכה לרב טוב הגנוז עוד בזה העולם, ולבנים ולבני בנים תלמידי חכמים.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקפז.

מה משמעות השם 'אדל'? ומי הן הצדקניות שהיו קרויות כך?

שאלה:

מאת אליה: לכבוד קדשת מוהרא"ש. אני מברכת אתכם שתזכו לעלות ארצה ולהשתכן כאן עד מאה ועשרים. זכינו לקרא לבת שלנו אדל, ונשמח מאד אם הרב יסביר לנו את משמעות השם ויספר על הצדיקות שהיו קרויות כך. תודה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אליה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו אמר שהוריד את נשמת בתו מסוד (דברים ל"ג ב') א"ש ד'ת ל'מו, שזה ראשי תבות אד"ל, והיתה הבת הזאת מאד מאד חביבה על אביה, עד שהיה נוהג לשלח עמה שליחיות סודיות שאף אחד לא ידע וכו'. ופעם שאלו אנשי שלומנו את רבנו ז"ל מה ראה הסבא רבא שלכם הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו כל כך להתפאר מהסבתא שלכם אדל? ענה ואמר רבנו ז"ל: הסבתא אדל הלכה תמיד עם לב אש להבה איך זוכים להשרף על קדוש השם וכו', איך זוכים לעשות רצונו יתברך וכו', ותמיד בער לבה אל הקדוש ברוך הוא.

ידוע שהבעל שם טוב הקדוש היו לו שני ילדים, הבת אדל והבן צבי, אדל בתו היו לה שלשה ילדים - שני בנים - רבי ברוך ממעזבוז זכותו יגן עלינו ורבי אפרים מסידלקוב זכותו יגן עלינו, ובת יחידה - פייגא, והיא היתה אם רבנו ז"ל.

הקדוש ברוך הוא יעזר שנוזכה לחקות את הצדיקים והצדקניות במעשיהם הקדושים.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקפח.

האם להמשיך בתפקידי למרות הקשיים או לספר את תחושותי לממנים עלי?

שאלה:

מאת ארן אהרן: שלום לרב.

אני עובד בחברת בטוח, לאחרונה הציעו לי תפקיד נהולי במוקד מכירות, ונענית להצעה בחיוב לפני כשבועים. בזמן חפיפת התפקיד הבנתי שהעמס רב מאד, הדרישות והשעות רבות ושאיני מאד לא מתחבר לתחום של בטוחי הבריאות. מצד שני, אני חושש לפנות לממנים עלי ולשתף אותם ברגשותי הקשים בעקב בגלל שאולי לא יהיה תפקיד אחר בשבילי ואאלץ להיות מבטל.

שאלתי היא: האם להמשיך בתפקיד החדש למרות הקשיים שלי, או לספר את תחושותי לממנים עלי? אני מסתובב כשבוע עם לב כבד מאד ומחכה ומצפה לישועה מרבונו של עולם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ארן אהרן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שאדם בא לזה העולם רק לעשות את רצונו יתברך, הינו

לקיים את מצוותיו הקדושות, ולשמח בהן מאד מאד, וכך יעבר את השבעים-שמונים שנה וכו', ויהיה שש ושמח לעשות רצון קונו, כי כל בר ישראל זוכה שיש לו בכל יום מאה מצוות, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו, הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים לד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

ואפלו אחד שעדין רחוק לגמרי וכו', עם כל זאת אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון; ואיך? כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ספרי שלח) כל הכופר בעבודה זרה מודה בכל התורה; וכל בר ישראל כופר בעבודה זרה, נמצא שהוא מקיים את כל התורה בלה, ולכן לא בחנם שאמרו חכמינו הקדושים שאפלו הריקנין שבך מלאים מצוות כרמון.

עם כל זאת ברא הקדוש ברוך הוא את הבריאה שאדם צריך גם לעבד כדי לפרנס את עצמו ואת בני ביתו ואת ילדיו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משכחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון; ומאז שחטא אדם הראשון נתקלל האדם (בראשית ג') "בזעת אפיק תאכל לחם עד שובך אל האדמה"; ולכן אדם חכם תמיד מחפש אחר עבודה קלה וכו', מי אומר שהוא צריך למשך על עצמו את הקללה (שם) "ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל

ימי חייך: קוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה" במלא מובן המלה?

אדם צריך להיות פקח ותמיד לקחת עבודה כזו שהוא אוהב לעבד, ואוהב לעשותה, ולא יקח על עצמו עבודה שהוא שונא וקשה לו וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"א) כשאדם זוכה, אזי המלאכה שלו היא כמו ל"ט מלאכות המשכן, ואם הוא לא זוכה המלאכה שלו היא כמו ל"ט מלקות; הינו אם אדם זוכה ותמיד שש ושמח ויש לו בטחון עצמי, אזי אפלו כשצריך לעבד העבודה אצלו כמו שהוא עוסק בתקון העולם, ובדיוק כמו שהוא היה צריך לבנות את המשכן בודאי היה שש ושמח אז כי יש לו הזדמנות לבנות את המשכן, כמו כן אם אדם דבוק בו יתברך והוא צריך לעבד, אזי בודאי עליו לתקן איזה תקון בבריאה, והוא שש ושמח עם המשנה שנתנו לו.

אבל אם אדם לא זוכה ומכל שכן כשחוטא בר מינן, על ידי זה איזו עבודה שלא יתנו לו הוא ירגיש ממש כמו שקבל ל"ט מלקות וכו' - הוא תמיד שבור וכו', מרגיש מרירות ודכאון וכו', וקשה לו מאד העבודה שנתנו לו וכו', ולכן החכם עיניו בראשו מחפש עבודה כזו שהוא יאהב, ושיהיה קל מאד לעשותה.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקפ"ט.

**לבנו יש קשיי התפתחות והמליצו לנו לרשם אותו לך
חנוך מיחד. האם לעשות זאת?**

שאלה:

מאת אילן: שלום לכבוד הרב שליט"א, יאריך ימיכם בטוב ושנותיכם בנעימים.

בְּנֵנוּ כָּבֵר בֶּן שְׁלֹשׁ, וְכַמְעַט אֵינוּ מְדַבֵּר. בְּבִדְיוֹת אֶצֶל רוֹפְאִים
הֵם הַצִּיעוּ לְרִשָּׁם אוֹתוֹ לְגַן חוֹבָה שֶׁל חֲנוּךְ מִיחַד, אַךְ אֲשֶׁר־תִּי
וְאֵנִי קִצַּת חוֹשְׁשִׁים לְגַבִּי הַהַמְשֵׁךְ שֶׁלֹּא תִהְיֶה פְּגִיעָה בְּמִסְגֵּרַת
הַלְמוּדִים בְּגִלְל הַמִּסְגֵּרַת הַזֶּה, וְלִכֵּן חֲשַׁבְנוּ לְרִשָּׁם אוֹתוֹ לְגַן
רְגִיל עִם גִּנְנַת שְׁלוֹב וְנִקְוָה שֶׁהוּא יִתְאַקְלֵם בְּהַדְרָגָה. מָה אוֹמֵר
כָּבוֹד הָרֵב? תוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר נִצְבִּים וְיִלְךְ, י"ט אֱלוֹל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל אֵילָן גֵּרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּמַצֵּב שְׁלֹכֶם אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְדַחֵק עַל הַיֶּלֶד
שֶׁהוּא מְכָרַח לְדַבֵּר, אֲלֹא לְשַׁחֵק אֹתוֹ בְּכָל מִינֵי מִשְׁחָקִים וְכוּ', וְלִשְׁמַח
אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי שְׂמֻחוֹת, וְלְדַבֵּר אֹתוֹ הָרַבָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְלַט אֶת
הַדְּבוּר.

תִּנְסוּ שָׁנָה אַחַת לְהַכְנִיֵס אוֹתוֹ לְגַן רְגִיל עִם גִּנְנַת שְׁלוֹב הַמְּסִיעַת
לְיֶלְדִים מִתְקַשִּׁים בְּלִמּוּדִים וְכוּ', הַעֲקֹר תִּשְׁמְרוּ מְאֹד לֹא לְדַחֵק אֶת
הַיֶּלֶד שֶׁהוּא מְכָרַח לְדַבֵּר וְכוּ', כִּי אִזּוֹ הוּא יִגְדֵל מִפְּחָד וְכוּ' אוֹ יִגְדֵל
מִגִּמְגוּם וְכוּ', צְרִיכִים הַמוֹן סְבֻלָּנוֹת לְיֶלֶד כָּזֶה.

וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל שְׂאֵתָה וְאֲשַׁתְּךָ צְרִיכִים הָרַבָּה לְהַתְּפַלֵּל אֶל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְשִׁיתְּפַתַּח מִהַר, כִּי מֵה
שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל.

תִּקְבְּלוּ עַל עֲצֻמְכֶם לְשָׁמֵר שִׁבְתָּ, וְאִזּוֹ הַשִּׁבְתָּ תִּשְׁמֹר עֲלֵיכֶם,
וְאֲשַׁתְּךָ תְּדַלִּיק גֵּרוֹת שֶׁל שִׁבְתָּ, וְאִזּוֹ בְּעַת הַדִּלְקַת הַגֵּרוֹת תִּתְּפַלֵּל הָרַבָּה
עַל פְּתוּחַ וּבְרִיאוֹת הַיֶּלֶד וְכוּ', כִּי הַתְּפִלוֹת שֶׁאֵמָּא מִתְּפַלְּלֶת בְּעַת
הַדִּלְקַת הַגֵּרוֹת, מְאֹד מְקַבְּלוֹת וּמְרַצוֹת בְּשָׂמִים.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתִפְלֹתִי שְׂאֵנִי

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך פתיכה וחתימה טובה...

ד' תתקצ.

אני חסיד נדבורנה ולאחרונה התקרבותי מאד לחסידות ברסלב. האם יש בכך בעיה?

שאלה:

מאת מרדכי: חסדי השם שזכיתי להכיר את דרך האמת - דרך הצדיק, ותפלתי שהצדיק יוליכנו לקראת משיח צדקנו בבריאות איתנה ברמ"ח איברים ובשס"ה גידים.

אני שיק לחצרו של האדמו"ר מנדבורנה זכר צדיק לברכה, וכפי הידוע לי אף פעם הצדיק לא נפגש עם האדמו"ר זכר צדיק לברכה, אבל ראיתי דבר מפלא - הרבה עצות שהצדיק כותב במכתביו דומות מאד לדברי האדמו"ר מנדבורנה. האם כן נפגשתם פעם? ואם כן, מתי?

לבי יוצא מרב התלהבות לסדר דרך הלמוד - כל הזמן אני עם משניות ביד ומשתדל ללמוד בכל יום את ספרי רבנו ז"ל, אני מקפיד גם על הלמוד בירושלמי ובתוספתא, אבל לבי כבד עלי מהתחושה שאולי אני עוזב את דרך נדבורנה שהייתי רגיל בה... ולכן אני שואל: אולי בכל זאת יש קשר בין הצדיק לנדבורנה?

ואחתם את מכתבי זה בזעקה אל השם: אנא קול רחום, תעשה הכל שהחלקה ביבנאל שהצדיק רכש תשאר ריקה, שהצדיק תמיד יהיה אתנו, כי אינני רואה את העולם קיים בלי שהצדיק מנהיגו, ולמרות שיש הרבה ספרים של הצדיק רצוננו לראות תמיד את מלכנו בבריאות שלמה לנצח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל מרדכי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני הכרתי טוב טוב את הספא של הרבי שלך, רבי איתמר מנדבורנא זכר צדיק לברכה, שהיה בנו של רבי מאיר מקרטשניף זכותו יגן עלינו, שהיה בנו של הצדיק הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זכותו יגן עלינו.

אני לא יודע ולא מבין מה אתה כל כך מבהל ומבלבל וכו', והלב שלך כבד עליך מהתחושה שאולי אתה עוזב את דרך נדבורנא? האם כשאדם מקפיד ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, ומתמיד בלמוד משניות, וכן מתמיד בש"ס בבלי ירושלמי תוספתא וכו', וכו', בזאת אתה עוזב את דרך נדבורנא? האם הצדיק הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זכותו יגן עלינו היה לו דרך אחרת מדרך זאת? הלא ידוע שהרב הקדוש מסאטמאר זכותו יגן עלינו בעל "דברי יואל" ואחיו הרב הקדוש מסיגוט זכותו יגן עלינו בעל "עצי חיים" שלחם אביהם הקדוש בעל "קדשת יום טוב" בהיותם קטנים אל הרב הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זכותו יגן עלינו שיברכם, וכן עשה הצדיק וברוך אותם, והזהירם ואמר להם: "ילדים, תראו לפטם את עצמכם הרבה עם חמש ורש"י, כי הכרתי הרבה גדולים שלא ידעו איפה הקדוש ברוך הוא גר מפני שלא למדו חמש ורש"י"; רואים מכל זה את המעלה של אדם שזוכה ללמד ולסיים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, אשרי לו ואשרי חלקו.

וכן ידוע הספור שפעם אחת היה הרב הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זכותו יגן עלינו בעיר חוסט, והזמינו בעל 'ערוגת הבשם' שיבוא לבקר את הישיבה שלו, כי ידוע שהיה לו ישיבה גדולה עם גדולי מבחרי תלמידי חכמים שמשם יצאו רבנים גאונים ושמשו

ברבנות בערים גדולים בהונגריה, ונענה לבקשתו. וכשנכנס הצדיק, הסתכל איך שכלם לומדים בהתמדה, ואחר כך כשיצא ולוה אותו הבעל 'ערוגת הבשם', שאל את הצדיק: "נו, מה אתם אומרים על התלמידים שלי?", ענה ואמר: "אין להם יראת שמים!", ונבהל בעל 'ערוגת הבשם' מאד, ושאל: "למה שהצדיק יאמר כך?", ענה ואמר: "מפני שלא מסיימים בכל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום". והצדיק נסע לדרך, ובעל 'ערוגת הבשם' הלך וחקר אצל כל תלמידיו, וכלם אמרו שלא יוצא להם לסיים שנים מקרא ואחד תרגום בערב שבת, כי אז הוא יום בחינה שבעל 'ערוגת הבשם' בוחן את התלמידים מה למדו, ונרעד בעל 'ערוגת הבשם' וראה שהצדיק היה צודק, ולכן דחה את הבחינה ליום ראשון.

רואים מזה רבנים גאוני עולם מאיזה סבה שרק לא היתה וכו' לא סימו שנים מקרא ואחד תרגום בכל שבוע וכו', ומה נאמר קטני ערך כמונו? אנשים שאף פעם לא פתחו חמש, ואפלו לא יודעים את המעלה של לסיים כל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, ולמה למנע מהם מפני איזו חמרא וכו', בשעה שיכולים לקיים את עצות רבנו ז"ל שהוא הדרך הכי קלה לזכות ללמד תורה בהתמדה, ולזכות לטיל ולהיות בכל מקומות של התורה הקדושה, אשר ידוע שאצל רבנו ז"ל היה העקר למוד תורה הקדושה.

ולכן אני לא מבין מה לבך נוקףך שאתה עוזב את דרך נדבורנא וכו', אדרבה, תתמיד בספרי רבנו ז"ל ויהיה לך לב בוער אליו יתברך, כמו שלמד הצדיק הקדוש רבי מרדכי מנדבורנא זכותו גן עלינו, ששאלו אותו פעם למה שם המשפחה שלהם הוא לופייער? וענה, שלבו רץ תמיד אחריו יתברך בתבערה גדולה מאד [לופייער באידיש זה רץ].

זכיתי להיות כבד שלש פעמים בציונו הקדוש בעיר ביטשאנא, ולכן אני מאד מאד מבקש אותך שאל תבלבל את עצמך משום דבר בעולם, אלא תקפיד להתפלל את השלש תפלות במנין ומתוך הסדור

דיקא, וכן תברך ברכת המזון מתוך הסדור שזו סגולה לעשירות, וכן תתבודד הרבה עמו יתברך לספר את לבבך אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ועל כלם שתתמיד בלמוד תורה הקדושה - מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה, ותהיה תמיד שמח, ותחביא את ההתקרבות שלך אל רבנו ז"ל, כדי שלא יבלבלו אותך שליחי הסמ"ך-מ"ם שמאד מאד שונאים את רבנו ז"ל, ואז תצליח דרכך.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקצא.

כבר כמה פעמים שלחתי לרב שאלה, ואף פעם לא נענית. מדוע?

שאלה:

מאת סימונה: לצדיק שלום רב.

אני מברכת אותך לאריכות ימים וכתיבה וחתימה טובה יחד עם הרבנית.

רציתי לשאל את כבודו דבר שמציק לי מאד: הפנית אליך מספר פעמים שאלה - הן דרך האתר והן דרך הגבאי, נאמר לי שקראת את המכתב אך לא ענית לי תשובה. האם זה אומר שאני צריכה להבין שהתשובה על בקשתי היא שלילית וכנראה זה לא יתממש, או שמא משמים אוסרים לתת תשובה על בקשתי הספציפית? תודה לתשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל סימונה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שבכל יום אני מקבל בממצע בין מאה וחמשים למאתים מכתבים וכו', ולכן אם אני יוכל לענות רק לאחוז אחד גם כן כבר טוב וכו', אבל יש מאמר החכם "מה שהרצון רוצה הזמן לא נותן", ולכן אתך עמך הסליחה.

רבנו ז"ל גלה לנו דרך נוראה ונפלאה מאד, והיא 'התבודדות' - שיחה בינו לבין קונו, שאדם ירגיל את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, וכל מה שהוא צריך שיבקש רק ממנו יתברך, וירבה לדבר עמו יתברך, ואז יראה נסים נגלים שיעשה עמו הקדוש ברוך הוא, וכבר לא יצטרך את אף אחד, כי הוא יתברך שומע תפלת כל פה. ואת צריכה לדעת אשר זה עקר התפלה, ותכף ומיד כשמרגילים את עצמם בעבודה הקדושה הזו להיות רגיל תמיד לדבר אל הקדוש ברוך הוא בשפת האם שלו, אזי אדם אף פעם לא לבד, ואיפה שהוא רק הולך ואיפה שהוא רק לא עומד, הוא נמצא עם הקדוש ברוך הוא, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (ילקוט דברים רמז תתכ"ה) על הפסוק (דברים ד' ז) "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כהויו"ה אלקינו בכל קראנו אליו" - מעשה בספינה אחת שהיתה בלה של נכרים והיה בתוכה יהודי אחד. הגיעו לנמל אחד, אמרו לאותו יהודי טל מעות ועלה לנמל וקח לנו משם מאומה, אמר להם: לא אכסנאי אני ואיני מפיר להיכן אלף. אמרו לו: יש יהודי אכסנאי? בכל מקום שאתה הולך אלקיך עמך, הרי "אשר לו אלקים קרבים אליו"; זאת אומרת יהודי הוא אף פעם לא לבד, איפה שהוא הולך הוא הולך עם הקדוש ברוך הוא, וכן אמרו (שם) "בכל קראנו אליו" - בכל לשון שישאל קוראין להקדוש ברוך הוא עונה אותם; נמצא שעל ידי שמרגילים את עצמו לדבר אל הקדוש ברוך הוא

בשפת האם שלו שָׁזָה נִקְרָא אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל הַתְּבוּדוֹת, אֲזִי הוּא אֶף פַּעַם לֹא לָבַד.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׂתַזְכִּי לְקַיֵּם אֶת זֶה, וְאֲזִי תִהְיֶה לְךָ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה, וְאֶסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ יְכוּלִים לַפְעֵל אֶת הַכֹּל.

הַמְּאֵחַל לְךָ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקצב.

**הָאִם כְּשֶׁאָדָם נִפְטָר הוּא נוֹתֵן אֶת הַדִּין עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת
בְּחַיּוֹ אוֹ רַק עַל הָעֲבֵרוֹת שֶׁל הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת חֵיָה: שְׁלוֹם לְכַבֹּד קְדֻשַׁת מוֹהֲרָא"ש.
רֵאשִׁית אֲבָרָךְ אֶתְּכֶם שֶׁהַשֵּׁם יִשְׁלַח לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה
וְאִיתְּנָה.

יֵשׁ לִי שְׂאֵלָה שְׂמַעֲנִינֵת אוֹתִי: כְּתוּב עַל יוֹם הַכְּפוּרִים "כִּי בַיּוֹם
הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם", כְּלוּמַר שֶׁבְּכָל שָׁנָה מִתְּכַפְּרִים לְאָדָם
כָּל עֲוֹנוֹתָיו פָּרֵט לְעוֹנוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ. אִם כֵּן יוֹצֵא
שֶׁבְּשָׁנָה בָּהּ נִפְטָר הָאָדָם הוּא אָמַר לְתֵת אֶת הַדִּין רַק עַל
הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹנָה וְעַל הָעֲבֵרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֻבְרוֹ שְׂאֵל עֲשֵׂה
עֲלֵיהֶן תְּשׁוּבָה, מִכֵּיִן שֶׁכָּל הָעוֹנוֹת הַקּוֹדְמִים נִמְחְלוּ לוֹ כְּכָר
בַּיּוֹם כְּפֹר שֶׁעָבַר, אֶךְ מִצַּד שְׁנֵי כְּתוּב שֶׁאָדָם עֲתִיד לְתֵת אֶת
הַדִּין עַל כָּל מַעֲשָׂיו שֶׁעָשָׂה בְּחַיּוֹ. אִיךְ מִסְתַּדְּרִים שְׁנֵי הַדְּבָרִים
בְּיַחַד? אֶשְׁמַח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל חייה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

יום הכפורים מכפר על כל העוונות שאדם חטא בינו לבין הקדוש ברוך הוא, כי עצומו של יום מכפר, כמובן למי שמאמין בזה, ואמרו חכמינו הקדושים (יומא כ.) שטן ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני; ביום הכפורים אין לשטן רשות לקטרג על עם ישראל, ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה כ"א סימן ד') יום השטן גימטריא שס"ד שכל ימות השנה השטן מקטרג וביום הכפורים אינו מקטרג; ואמרו (בראשית רבה פרשה ס"ה סימן ט"ו) עשו הרשע מתלכלך בעוונות כל ימות השנה ואין לו במה יכפר, אבל יעקב מתלכלך בעוונות כל ימות השנה ובא יום הכפורים ויש לו במה יכפר, שנאמר (ויקרא ט"ז) "כי ביום הזה יכפר"; וכן אמרו (שיר השירים רבה פרשה א' סימן ל"ה) "שחורה אני" כל ימות השנה, "ונאווה" ביום הכפורים; כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות שנתן לנו הקדוש ברוך הוא יום אחד בשנה שמוחל לנו על כל עוונותינו שחטאנו כל ימי חיינו, ובשביל זה אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא וישלח) "כי גדול יום הוי"ה ונורא מאד" - זה יום הכפורים, ואמרו (תנא דבי אליהו רבה פרק א') "ימים יצרו ולא אחד בהם" זה יום הכפורים לישראל, לפי שהיתה שמחה גדולה לפני הקדוש ברוך הוא שנתנו באהבה רבה לישראל. משלו משל למה הדבר דומה? למלך בשור ודם שהיו עבדיו ובני ביתו מוציאים את הזבלים ומשליכין אותו כנגד פתח בית המלך, וכשהמלך יוצא ורואה את הזבלים הוא שמח שמחה גדולה, לכך נדמה יום הכפורים שנתנו הקדוש ברוך הוא באהבה רבה ובשמחה. ולא זו בלבד, אלא בשעה שהוא מוחל לעוונותיהן של ישראל אין מתעצב בלבו אלא שמח שמחה גדולה; הרי שלך לפניך שיום הכפורים מכפר את כל העוונות של כל השנה ושל כל השנים קדם.

עם כל זאת צריכים לדעת שיום הכפורים מכפר רק על עברות

שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם בְּרוּךְ הוּא, אָבֵל עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֵּן לֹא מִתְכַּפֵּר בְּיוֹם הַכְּפוּרִים עַד שִׁירְצָה אֶת חֲבֵרוֹ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (יומא פא ה): עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לְמָקוֹם יוֹם הַכְּפוּרִים מִכְּפָה, עֲבֹרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ אֵין יוֹם הַכְּפוּרִים מִכְּפָר עַד שִׁירְצָה אֶת חֲבֵרוֹ; וְלִכְן אֲשַׁר מִי שֶׁשׁוֹמֵר עֲצֻמוֹ לֹא לְהִצִּיק וּלְצַעַר אֶת חֲבֵרוֹ כְּדִי שְׁלֹא יִצְטָרֵף לְבַקֵּשׁ אֶת מַחִילָתוֹ.

אף על פי כן צריכים לדעת שתשובה מועילה בכל יום ויום, כי תכף ומיד כשָׁאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה עַל יְדֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ מִיָּד, וּבִפְרָט כְּשֶׁמְתוּדָה עַל עוֹנוֹתָיו, לֹא זֶז מִשָּׁם עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ, כְּמֵאמָרָם ז"ל (תורת כהנים בחקתי) אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁמִּיד שֶׁהֵם מִתְוֹדִים עַל עוֹנוֹתֵיהֶם מִיד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כ"ו) "וְהִתְוַדוּ אֶת עוֹנֵם וְאֶת עוֹן אֲבֹתָם בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מַעֲלוּ"; וְכֵן כָּתַב הַרְמַב"ם (פֶּרֶק א' מֵהַלְכוֹת תְּשׁוּבָה הִלְכָה א') כָּל מִצְוֹת שֶׁבִּתְרוּחָה, בֵּין עֲשָׂה בֵּין לֹא תַעֲשֶׂה, אִם עָבַר אָדָם עַל אַחַת מֵהֶן בֵּין בְּזָדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּשִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיָשׁוּב מִחֻטְאוֹ חַיֵּב לְהִתְוַדֹּת לְפָנָי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו' "וְהִתְוַדוּ אֶת חֻטְאֹתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְדוּי דְּבָרִים. וְדוּי זֶה מִצְוֹת עֲשֶׂה, כִּיצַד מִתְוַדִּין? אֹמֵר אֲנִי הַשֵּׁם, חֻטְאֵי עוֹיְתֵי פִשְׁעֵי לְפָנָי, וְעֲשִׂיתִי כִּף וְכָף וְהָיִ נְחַמְתִּי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׁי, וְלַעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה. וְזֶהוּ עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּי, וְכֹל הַמְרַבֵּה לְהִתְוַדֹּת וּמֵאֲרִיף בְּעִנְיָן זֶה הָרִי זֶה מְשַׁבַּח; וְאִי אִפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוֹת שֶׁל אָדָם שֶׁזוֹכָה לְחִזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ אֲב הַרְחֵמֵן הַמְּטִיב לְבְרִיּוֹתָיו, וְרַק רֹצֵחַ שֶׁנֶּשׁוּב אֵלָיו עִם לֵב אָמֵת לֵב נְכוּן, וְהוּא בּוֹדֵאֵי יִמְחַל לָנוּ, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הֵם בְּנָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים י"ד א') "בְּנִים אַתֶּם לַיהוָה" אֱלֹקֵיכֶם, וְכֵמוֹ שֶׁאֲבֵא מוֹחֵל לְבֵן שְׁלוֹ אֶפְלוֹ שֶׁעָשָׂה לוֹ מֵהַ שֶׁעָשָׂה וְכו', בְּאֵין עֲרֵף כָּלֵל אֲבִינוֹ שֶׁבְּשָׂמִים מוֹחֵל לָנוּ עַל כָּל עוֹנוֹתֵינוּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקצג.

בבדיקת סקירת המערכות שאשתי עשתה התגלה מום רציני בעבר. מה עלינו לעשות?

שאלה:

מאת נתן: לרב שלום.

אשתי נמצאת כעת בהריון הראשון שלה, ובטעות עשינו בבדיקת סקירת מערכות כי חשבנו שמדובר באולטרסאונד רגיל. הרופא אמר שהמשקל והגדל תקינים, אף לעבר אין מום. אשתי מרגישה תזוזות של העבר אף היא בלחץ גדול מאד ממה שהרופא אמר. מה עלינו לעשות? אגא חזק אותנו! תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נתן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון הייתי מציע לכם לגשת אל בית החולים לנניאדו בנתניה ושמה לעשות את הבדיקות, כי זה בית חולים מאד מאד רציני ויש להם רופאים רציניים וכו', ומה שהם יגידו תעשו.

על כל פנים איך שהוא תגיד לאשתך בשמי: אל תפחד, הכל יתהפך לטובה ותלדי בקלות, רק תהיי רגילה לומר בכל יום שמות הצדיקים שמאד מסגלים ללדה קלה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שאת יודעת בעל פה, כגון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן

בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת רק זוכרת תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיה להם בשבילך, שתעזר לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונה, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אשה בהריון כשאומרת הרבה שמות הצדיקים שמשדדים את הטבע, וממשיכים לאשה נסים ונפלאות, וכן מרבה בתפלה ובקשה שהכל יסתדר על הצד הכי טוב, ותהיה בריאה ותלד בקלות.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך כתיבה וחתומה טובה...

ד' תתקצד.

לפעמים אני מתפלל בכונה גדולה ולפעמים אני מאד מבלבל בזמן התפלה. למה?

שאלה:

מאת נאור: לפעמים אני מתפלל באריכות ויוצא עם הרגשה

מציגת, ולפעמים קשה לי לומר את המלים עם כוונה פשוטה. אני יודע שזו עצת היצר ושאסור להתייחס. אשמח אם הרב יתן לי עצות איך לזכות לישוב הדעת בתפלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים וילך, י"ט אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל נאור גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להרגיל את עצמו תמיד לחשב רק מהקדוש ברוך הוא שמלא כל הארץ כבודו, ואין בלעדיו יתברך כלל, ועל ידי זה יוכל להתפלל אליו, ובפרט בשלשת התפלות צריכים לקשר את המחשבה אל הדבור, ועל ידי זה נדבק בו יתברך, כי בתפלה נאמר (דברים י"ב) "הוא תהלתך והוא אלקיך", ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט' וסימן ק"ב) שבשעה שאדם מתפלל צריך להכנס בתוך תבות התפלה, הינו לקשר את מח מחשבתו אל הדבור שהוא מדבר בתפלה, ולכן צריכים להתפלל רק מתוך הסוד, שעל ידי זה יסיר מעצמו את כל המחשבות זרות הבאות דיקא באמצע התפלה, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל'), ומוכא מצדיקים שזה סוד הפסוק (אסתר ט') "אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה"; כשאדם מתפלל מתוך הסוד, ומקשר מח מחשבתו אל תוך הדבורים שאומר, הינו תבות התפלה, על ידי זה נתבטל ממנו מחשבות רעות.

אף על פי כן, כשאדם חטא, על ידי זה מתגברות עליו המחשבות הזרות שהן בעצמן העוונות שמסבבים אותו וכו', ואסור לו להתבלבל כלל, אלא להמשיך להתפלל בסוד כמו ילד קטן בשמחה עצומה, ולא להסתכל על שום דבר, רק להמשיך להתפלל בפשיטות גמורה, ואז יבקע מח מחשבתו מתוך כל המחצות וההצלמות וההסתרות שהם עננין דמכסין על עיניו, שלא זוכה לראות בעיני שכלו את אמתת מציאותו יתברך.

ולכן אסור לך להתבלבל משום דבר, רק להיות בשמחה, וכל התפלה צריכה להיות בשמחה עצומה, ואז יאיר עליך מלך הכבוד בעצמו, ולכן תכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלך, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך, על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא, ונצול מכל רע.

אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר לפניו איך שהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה. המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ד' תתקצה.

מדוע אצל חלק מחסידי ברסלב יש תופעה של הזנחה חיצונית?

שאלה:

מאת גילי: שלום כבוד הרב.

תודה על ההקשבה, אני מאד נהנית ומחכימה מהעצות שלך, ומאחלת לך שהשם ישלח לך בריאות איתנה!
ברוך השם אני ובעלי באים ממשפחות דתיות, והתחזקנו עוד יותר - בעלי התחיל ללבש כובע ומעיל, לומד תורה, גמרא ומשנה, וברוך השם אני מרצה מההתקדמות, אף יש ענין שקצת מציק לי מאחר ואנחנו מוצאים את עצמנו קרובים לחסידות ברסלב - פעמים רבות אני רואה משפחות ברסלבויות שנפרת בהם ההזנחה בלבוש מרפט או קרוע ופלו. אתמול, לדגמא, ראיתי משפחה כזו בקניית, וראיתי שהילדה שלהם היתה עם גרבים קרועות בצורה מגזמת.

אני לא אומרת שאנחנו תמיד בשיא השלמות, אבל הדבר מאד חרה לי ולא הצלחתי להבין, כי אני רואה הרבה משפחות דתיות שהילדים שם מאד מטפחים ומסדירים. האם דבר זה הוא מגמה בברסלב כחלק מהפשטות או שזו סתם הזנחה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך, כ' אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל גילי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שחסידות ברסלב זו חסידות פתוחה וכו', כי רבנו ז"ל הוא מתנה לכלל עם ישראל ולכל העולם בלו, כמו שאמר בפרוש רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן של"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על הפסוק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר" - אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב אבן, שאחד לא מביין את השני, ולא מעניין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר", שזו תהיה הגאולה - שאדם יהיה לו לב של בשר. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד) אהבה דוחקת את הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזר לשני, וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על מדותיו לעקר ממנו את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר, לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב.

וזה לא שייך לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם בלו, ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק

של רבנו ז"ל בכל העולם בלו, ולא רק נשמות ישראל נמשכות אל רבנו ז"ל מכל החוגים ומכל החסידיות ומכל השיטות וכו', אלא אפלו אמות העולם מתעניינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדרך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע, הסמ"ך-מ"ם, שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו', אבל עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל צריכה להיות לנקות את השכל שלו לגמרי, ולא ללכת עם השכל העצמי, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ג) העקר והיסוד שהכל תלוי בו - לקשר עצמו לצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול. ולבלי לנטות חס ושלוש מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ספרי שפטים) אפלו אומר לה על ימין שמאל ועל שמאל ימין - תצית אותו, ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שום שכל עצמו אינו בשלמות ואינו מקשר להצדיק; כי העקר לבטל את שכלו המדמה והבדוי לגמרי, ולצית את הצדיק על כל אשר אומה, ורק זו נקראת התקרבות.

ולכן מי יכול להקראות חסיד ברסלב? רק מי שמצית את רבנו ז"ל במלא מובן המלה, והוא צריך להראות מראה מקום מאיפה הוא לוקח את הנהגתו מספרי רבנו ז"ל, ואם לא יכולים להראות את זה את צריכה להבין שזה בכלל לא שייך לרבנו ז"ל.

יש לנו מאמר בדברי רבנו ז"ל שמדבר מאד מאד חריף נגד בגדים קרועים ומלכלכים, וזו לשונו שם (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קכ"ז): הבגדים הם בסוד החשמ"ל, שהוא שמירה. ועל פן הבגדים יהיו שלמים תמיד ולא קרועים כי הוא קלוקל השמירה, הבגדים בעצמן תובעין את האדם אם לא נזהר בשמירתן לכבדן כראוי

וְלַחֲזוּזֵיקָן בְּנִקְיֹת; הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ אֵיךְ שָׂרְבָנוּ ז"ל הַקָּפִיד מְאֹד מְאֹד לְלַכֵּת עִם בְּגָדִים נְקִיִּים וְעִם בְּגָדִים שְׁלֵמִים, וְלֹא עִם בְּגָדִים קְרוּעִים. וַיְדוּעַ אֵיךְ שָׂרְבָנוּ ז"ל הַקָּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד שֶׁיִּלְכוּ עִם בְּגָדִים נְקִיִּים וְלֹא קְרוּעִים, וּמוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר שֶׁבַּהֶכַל הוּא יְכוּל לְחַקוֹת אֶת רַבְּנוּ ז"ל אֲבָל לֹא בְּעֵינֵי נְקִיּוֹת, כִּי אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל הָיוּ אֲפִלוּ הַסְּלִיּוֹת שֶׁל הַנְּעָלִים נְקִיּוֹת. וְכֵן יְדוּעַ שֶׁפַּעַם בָּא מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עִם תַּלְמִידוֹ רַבִּי נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר זָכְרוֹנוֹ לְבִרְכָּה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְהָיָה הַבְּגָד שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר ז"ל קְרוּעַ, וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: תַּחֲזוֹר וְתַתְּפֹר אֶת הַקָּרַע וְאַחַר כֵּךְ תָּבוֹא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל. עָנָה וְאָמַר: אֲנִי רוֹצֵה לָבוֹא אֵתְכֶם בְּיַחַד וְאַחַר כֵּךְ אֲנִי יִתְפֹּר. וְהַקָּפִיד עָלָיו מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְאָמַר לוֹ: "אִם לֹא מְצִיִּיתִים אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְמָה צְרִיכִים לָבוֹא אֵלָיו?" כֹּל כֵּךְ הַקָּפִיד גַּם עַל זֶה מוֹהֲרַנ"ת ז"ל עַל נְקִיּוֹת וְלֹא לְלַכֵּת עִם בְּגָדִים קְרוּעִים.

וְכֵן יְדוּעַ הַסְּפוּר שֶׁפַּעַם הִלָּכָה אֲדַל בְּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עִם כַּמָּה מִנְּשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ עֲבוּר צְדָקָה, וּבְאֲמֻצַּע הַדֶּרֶךְ יָרַד גֶּשֶׁם שׁוֹטֵף וְכָל הַנָּשִׁים הִתְלַכְּכוּ לְהֵן הַשְּׁמָלוֹת וְהַנְּעָלִים מֵהַבֶּן, רַק בְּתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יִצְאָה נִקְיָה, וְשָׂאָלוּ הַנָּשִׁים: אֵיךְ הִצְלַחַת לְהַחֲזִיק אֶת הַבְּגָדִים נְקִיִּים? עָנְתָה וְאָמְרָה: הָאֲבָא שְׁלִי לָמַד אוֹתִי אֵיךְ יְכוּלִים לְלַכֵּת בְּבֶן וְלֹא לְהִתְלַכֵּךְ וְכוּ'. עַל כָּל פְּנִים, אֵיךְ שֶׁהוּא, בְּבִרְסָלָב נְקִיּוֹת זֶה יְסוּד הַיְסוּדוֹת, וְכֵן לֹא לְלַכֵּת עִם בְּגָדִים קְרוּעִים, וְרַבְּנוּ ז"ל הַקָּפִיד עַל זֶה יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְכֵן מוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֶלֶק א' סִימָן כ"ט) שֶׁבְּגָדִים לְבָנִים וְנְקִיִּים זֶה בָּא מִתְקוֹן הַבְּרִיּוֹת, כִּי אִם אָדָם הוֹלֵךְ עִם בְּגָדִים מְלַכְלָכִים וְקְרוּעִים וְכוּ', בְּזֶה מְרָאָה שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד רַחֲמָנָא לִיִּצְלוֹ, וְהַמַּח שֶׁלוֹ מְעַרְכֵב וּמְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וְכוּ' וְכוּ'.

זו דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל וְשִׁיטַת בְּרִסְלָב, וְאִי אֲפָשָׁר לְשַׁנוֹת אֶת זֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֲפֹן, וּמָה לַעֲשׂוֹת כִּי דָבָר רַבְּנוּ ז"ל הוּא שֶׁטַח פְּתוּחַ, וְלָכֵן כֹּל אֶחָד בָּא עִם הַמַּח הַמְעַקֵּם שֶׁלוֹ וְכוּ', וְעִם הַדֶּרֶךְ הַמְעוֹתַת שֶׁלוֹ וְכוּ' וְאָמַר שׁוֹז חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וְזֶה הַמְצָב הַעֲגוּם הַקִּים עַכְשָׁו,

וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְדַעַת מַה זֶה חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב, עָלָיו לְהִתְמַיֵּד בְּ"שִׁיחוֹת הָרַ"ן" וּבְ"חַי מוֹהֲרַ"ן" שֶׁהֵן הַשִּׁיחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל שֶׁשָּׁמַם מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְרַק זֶה דַּעַת רַבְנּוּ ז"ל וְלֹא צְרִיכִים לְשַׁמַּע וּלְהִתְנַהֵג כְּפִי מַה שֶׁבַּעֲרַל אֹמֵר וְשֶׁמַּעֲרַל אֹמֵר וְכוּ' וְכוּ'.

אָקוּהָ שְׂאֵת וְעוֹד מִי שֶׁרוּצָה לְהִבִּין מַה זֶה חֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב וּמָה רַבְנּוּ ז"ל רוּצָה מֵאֲתָנּוּ תְּבִינּוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקצו.

אֵין לִי חֲשֶׁק לְכָלוּם וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאִין טַעַם לְחַיִּי. אֵיךְ זֹכִים לְסַפּוֹק נַפְשִׁי?

שְׂאֵלָה:

מֵאת הוֹדְיָה: שְׁלוֹם!

רְצִיטִי לְדַעַת אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְמַצֵּב שֶׁל סַפּוֹק מֵהַחַיִּים, כִּי אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאִין לִי חֲשֶׁק לְכָלוּם וְאִין לִי טַעַם לְחַיּוֹת. בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי חִיָּה בְּאֲמוּנָה, וּמֵאֲמִינָה שֶׁהַשֵּׁם מְבִיא אֶת כָּל הַנְּסִיווֹת, אֲבָל עַדִּין אֲנִי מְרַגֵּשָׁה מְאֹד מְדַכְדְּכֵת וְעֵצוּבָה וְלֹא מוֹצֵאת עֵינַי בְּשׁוּם דְּבַר מִן אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְבִים וְיִלָּךְ, כ' אֱלוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם רַב אֶל הוֹדְיָה תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

כָּל הַבְּעֵיָה שֶׁלָּךְ הִיא מִפְּנֵי שְׂאֵת לֹא בְּשִׁמְחָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלוּהָ לְנֹו רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֶלֶק ב' סִימָן כ"ד) מְצֻוָּה גְּדוּלָּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה

תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו'. וכפי קלקול השמחה והנגון בן בא החולאת על האדם, וגם חכמי הרופאים האריכו בזה שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני. וצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אף שמח תמיד, כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן מה שעובר עליו כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אף שמח תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה עדין, כי כל בר ישראל מלא נקדות טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ו.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון; והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון והאנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקוה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו', אף על פי כן זכיתי להיות מזרע ישראל, ולקיים כמה מצוות בכל יום - מזוזה, צדקה, שבת וטהרת המשפחה, וכיוצא, ואף על פי שגם בעשית המצוות הם כמו שהם וכו', אף על פי כן על כל פנים יש בהם בודאי נקדות טובות מאד שנעשה מהם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, כי הרי אפלו על ידי המצוות שנעשין על ידי פושעי ישראל, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם יתברך הרבה, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

וְצָרִיכִים לְדַעַת אֲשֶׁר הַמָּרָה הַשְּׁחוּרָה וְהַעֲצוּבוֹת מִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַכֹּל, וְקָשָׁה לְשַׁבְּרָם יוֹתֵר מִכֹּל הַמַּדוּת, וּמְזֻקָּת לְהָאָדָם מְאֹד יוֹתֵר מִהַכֹּל. וְכָל עֵקֶר הַתְּרַחֲקוֹת שֶׁל כָּל אָדָם מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הִיא רַק מִחֲמַת עֲצוּבוֹת וּמָרָה שְׁחוּרָה וְדִכְאוֹן שְׁמִתְגַּבְּרִים עָלָיו, עַל כֵּן צָרִיכִין לְרְאוֹת לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל הַכַּחוֹת בְּכָל מַה דֹּאֲפָשׁוּר אֲפִלּוּ בַּעַת שֶׁצָּר לְאָדָם וְדַחוּק לוֹ מְאֹד בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, הֵן בְּפִרְנֶסֶת הַנֶּפֶשׁ הֵן בְּפִרְנֶסֶת הַגּוּף, אִף עַל פִּי כֵן צָרִיךְ לְרְאוֹת לְבַטֵּחַ תְּמִיד בַּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁסוּף כָּל סוּף לֹא יַעֲזֹב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹתוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן רְאוּי לְשַׁמַּח אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מַה דֹּאֲפָשׁוּר; וְזוֹ הַתְּכַלִּית וְהַשְּׁלֵמוֹת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֶל זֶה.

אֲנִי מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאֵם תְּכַנִּיֵּס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלֶּה בְּתוֹךְ לִבְךָ אִזְ יִהְיֶה לְךָ בְּמַה לְחַיּוֹת, וְתִהְיֶה כָּל דְּקָה וּשְׁנִיָּה מִזִּיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְתִדְבְּרִי רַק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִהְיֶה לְךָ חַיִּים מְתוּקִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ד' תתקצז.

מדוע נוהגים לעמד במשך כל מעמד ברית המילה?

שאלה:

מאת אליהו: בְּרִשׁוֹתְכֶם יֵשׁ לִי שְׁלֹשׁ שְׁאֵלוֹת בְּעִנֵּין בְּרִית מִיְלָה:

א. הָאֵם יֵשׁ עִנֵּין לְעִמּוֹד בְּמִשְׁךָ כָּל הַבְּרִית? וְאֵם כֵּן, מִדּוּעַ?

ב. הָאֵם אוֹתוֹ אֶחָד שֶׁכִּבְדּוֹ אוֹתוֹ לְבָרֵךְ 'אֲשֶׁר קִדֵּשׁ יְדִיד מִבְּטָן'

צָרִיךְ לְשַׁתּוֹת מֵהֵינּוּ?

ג. רְאוּתִי שֶׁכֹּאֲשֶׁר כְּבוֹד הָרַב מְכַבֵּד בְּבִרְכָה זוֹ הוּא נוֹהֵג

לְשַׁתּוֹת מִיֵּשֵׁב וְטוֹעֵם מֵהֵינּוּ וְלֹא שׁוֹתֵה רְבִיעִית. מַה הַטַּעַם

לְזֶה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך, כ' אלול ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלֹהֵינוּ נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מְבֹאֵר בְּפִרוּשׁ בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (יורה דעה מילה סימן רס"ה) שְׁבַעַת בְּרִית צְרִיכִים לַעֲמֹד, וְכֹתְבוּ הַפּוֹסְקִים עַל זֶה שֶׁשָּׂה טַעֲמִים לְמַה צְרִיכִים לַעֲמֹד: א. שְׁנֵאמַר (מְלָכִים ב' כ"ג ג') "וַיַּעֲמֵד כָּל הָעָם בְּבְרִית", ב. מִפְּנֵי שֶׁהַבְּרִית מִלֵּה הוּא כְּקַבְלַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה שְׁמוּפִיעָה בַּעַת קִיוֹם מִצְוֹת מִלֵּה, וְלָכֵן עוֹמְדִים לְכַבּוֹד הַשְּׂכִינָה, ג. מִפְּנֵי כְבוֹדוֹ שֶׁל אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא שְׁנִמְצָא בַּעַת בְּרִית, ד. מִפְּנֵי כְבוֹד הַמִּצְוָה הָעוֹסְקִים בָּהּ, ה. מִשּׁוּם מַה שְּׂאֲמָרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ אַגְדָּה בְּרֵאשִׁית) שֶׁעַד שֶׁלֹּא מָל אַבְרָהָם אָבִינוּ, הָיָה נוֹפֵל בְּשַׁעַר שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיְתָה מְדַבֶּרֶת עִמּוֹ, וּמִשְׁמַל הָיָה מְשִׁיחַ עִמּוֹ וְהָיָה עוֹמֵד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית י"ח כ"ב) "אַבְרָהָם עוֹדְנֵנו עִמָּד לְפָנֵי הוֹי"ה", ו. אָמָרוּ צְדִיקִים שֶׁבְּזִכּוֹת מִצְוֹת מִלֵּה תִהְיֶה לָנוּ תְּקוּמָה וְעִמְיָדָה, וַיִּגָּאֵל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָנוּ מְגַלּוֹתָנוּ בְּזִכּוֹת הַמִּלָּה.

מֵאַחַר שֶׁזֶה שְׂאוֹמֵר אֶת הַבְּרָכָה 'בוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן' וְאֲשֶׁר קִדַּשׁ יְדִיד מִבְּטָן וְכו', אֲזִי הוּא צְרִיךְ לְטַעַם מֵהֵינֵן שֶׁהוּא בְּרַךְ עָלָיו, וְלֹא צְרִיךְ מְלֵא לְגַמְיוֹ אֲלֵא טַעִמָּה בְּלִבָּהּ, כְּמוֹכָא (טוּרֵי זְהָב סְעִיף קָטָן י'), וְעַל זֶה אֲנִי סוֹמֵךְ.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁנִזְכֶּה לְהִיוֹת בְּכָל בְּרִית שֶׁהָרִי נִמְצָא שֶׁם אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא וּמוֹחֲלִין לְאָדָם אֶת כָּל עוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁרֵי מִי שְׁנִמְצָא בַּעַת בְּרִית.

הַמֵּאחַל לְךָ כְּתִיבָהּ וְחִתִּימָה טוֹבָה...

ד' תתקצח.

**האם בזה שמסתכלים על ציונו של רבי נחמן מברסלב
זוכים למעלה של המתבונן בפני הצדיק?**

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה.
האם יש ענין להסתכל על הציור של רבי נחמן מברסלב
ובזה לקיים את מה שרבנו אָמַר בתורה ד' שייש מעלה גדולה
בהסתכלות על הצדיק? כל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך, כ' אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הרב הקדוש מטשערין זכותו יגן עלינו אָמַר שְׁבֹזָה שְׁאָדָם בָּא
אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל וְרוֹאֶה שָׁמָּה אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הֲרִי זֶה כְּמוֹ
שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל פְּנֵי רַבְנוּ ז"ל מִמֶּשׁ, כִּי כָּל אֶחָד הֲרִי מְקַבֵּל אֶת
שְׁכַל רַבְנוּ ז"ל וכו'.

בְּאֵמַת מוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ב)
שְׁפָנִיו שְׁכָלוּ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר שְׁלוֹ, וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁלוֹמֵד
יֹתֵר "לְקוּטֵי מוֹהֲרָן" רוֹאֶה יוֹתֵר אֶת רַבְנוּ ז"ל כִּי שֵׁם נִמְצָאִים פָּנָיו
שְׁכָלוּ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק.

וּבְאֵמַת מוֹבָא דְּבַר פְּלֵא בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ מְאוּר עֵינַיִם לְהֵרֵב הַקְּדוֹשׁ
רַבִּי נְחוּם מְטַשְׁעֵרְנוּבִיל זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (מִסְכַּת שִׁבְתָּה) שֵׁיִשְׁבִּיבָה עַל יַד
סִפְרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק נִחְשָׁבֶת כְּהַשְׁתַּחֲוֹת עַל קַבְרוֹ, עֵינַיִם שֵׁם. וּפְלֵא עַל
גַּבֵּי פְּלֵא שְׁדִיקָא מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיו כָּל כֶּף חוֹלְקִים עַל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב
שְׁהוֹלְכִים אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל, בְּשַׁעַה שֶׁהִסְבֵּא רַבָּא קְדִישָׁא שְׁלֵהֶם

אמר שבזה שאדם לומד את ספר הצדיק נחשב כאלו הוא משתתח על ציונו ממש.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך כתיבה וחתימה טובה...

ד' תתקצט.

אנחנו מחברים לברסלב ומתלבטים בין מעבר לנתיבות או ליבנאל. היכן תהיה לנו הצלחה?

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. בעלי ואני נשואים כמעט שנה, עדין בלי ילדים. אנחנו גרים בבאר שבע, ומכיון שתתכך מסתימת לנו השכירות, חשבנו לעבר לגור במקום יותר חרדי כדי שלבעלי יהיה כולל מסדר ללמד בו.

אנחנו מחברים לברסלב, ומצאנו כולל של ברסלב בנתיבות. ההתלבטות שלנו היא האם לעבר לנתיבות או לעבר ליבנאל. היכן הצדיק חושב שנצליח? תודה רבה לצדיק ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך, כ' אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא יכולים להגיד לאדם איפה לגור, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ז.) חן מקום על יושביו, ולכן כל אחד ואחד צריך לגור איפה שמושב לבו, וצריך להיות שמח איפה שהוא נמצא, כמו שגלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ד) ששאלו הספי דבי אתונא את רבי יהושע בן חנניא: איפה האמצע של העולם? והראה רבי יהושע בן חנניא עם אצבעו: פה! שאלו אותו: מי אומר שכה הוא? אמר להם רבי יהושע בן חנניא: תביאו חבליים ותמדדו ותראו שאני צודק; ומגלה רבנו ז"ל שיש בזה סוד נפלא מאד - כשמתחילים הבלבולים אצל האדם איפה המקום הכי טוב בשבילו להיות ולגור? אזי העצה להגיד לו: פה! איפה שאתה נמצא שם זה אמצע העולם! ואם הקלפות מתעוררות ושואלות מי אומר שכה הוא? על זה מגלה רבנו ז"ל שאם אדם הוא בשמחה אזי מוצא את הקדוש ברוך הוא בכל מקום, ואם בחרתי לגור במקום מסוים וכו' אני צריך לדעת שכאן זה מקומי, ומכאן אני לא הולך אפלו שיהיה מה שיהיה, אני שמח בחלקי, ואז ימצא את הקדוש ברוך הוא במקום שבחר לגור שמה.

וזה שאמר האריז"ל הוי"ה בהכאה עולה כמספר מקו"ם, הינו כשכותבים י' פעם ה', ה' פעם ה', ו' פעם ה', ה' פעם ה', זה עולה כמספר מקו"ם, ויש לומר אפלו כשאדם מקבל מכות (הינו שעובר עליו איזה משברים וגלים) אם הוא יודע שהכל ממנו יתברך כדי לנסות אותו איך להחזיק מעמד, אזי הוא מוצא את המקום שלו.

ולכן תחליטו אתם איפה אתם רוצים לגור, והקדוש ברוך הוא ישלח לכם ברכה והצלחה בחייכם, רק אני מבקש אתכם שתכבדו ותאהבו אחד את השני, וזה סוד הצלחת הנשואין, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצא שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש ברוך הוא, ולכן אם מכניסים

את הקדוש ברוך הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש ברוך הוא בתוך הבית.

המאחל לך פתיכה וְחתימה טובה...

ה'

האם הירידה במכירת הכרטיסים לאומן נובעת מהמלחמה שיש באוקראינה?

שאלה:

סאת אלי: אני סוכן נסיעות, ומדי שנה אני מוכר מאות כרטיסים לנוסעים לאומן לראש השנה. עד עכשו אני רואה שהמכירות ירדו בצורה די משמעותית בהשוואה לשנה שעברה. האם זה קשור למלחמה שיש באוקראינה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך, כ' אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי לא רק שלא יקטן זרם הנוסעים אל רבנו ז"ל בראש השנה, אלא השנה יהיו לכל הפחות עשרת אלפים איש יותר ממה שהיה בשנה שעברה, ובפרט מארצות הברית השנה המון חסידים מכל מיני חסידיות יגיעו לשם.

ולכן אין לך מה לדאג, אדרבה, דבר רבנו ז"ל מתחיל להתפרסם עכשו יותר ויותר אצל כל העדות של האשכנזים בין החסידים ובין הליטאים ובין המודרנים וכו' וכו', וכן אצל אלו שעד עכשו זכו להתקרב - מכל העדות של עדות המזרח, ולכן אין לך מה לדאג,

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּהַיֶּה שְׁלִיחַ טוֹב לְמַכַּר מֵה שְׁיִוְתָר כְּרִטִּיסִים לְיוֹתֵר אֲנָשִׁים, שְׁיִזְכּוּ לְבּוֹא אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּאוֹמָן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְנִזְכֶּה לְפַעַל שְׁנַת גְּאֻלָּה וְיִשׁוּעָה, שְׁנַת עֲשׂר וְכְבוֹד, שְׁנַת חַיִּים וּבְרִיאוֹת וּפְרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, וְשָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה לָנוּ וְלְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ה' א.

**יְדוּעַ שְׁבָדוֹרְנוּ הַיֵּצֵר הָרַע הֲכִי חֲזַק הוּא הַיֵּצֵר שֶׁל הַנְּאוּף.
אֵיךְ מִתְמוּדָדִים אַתָּה?**

שְׁאֵלָה:

מֵאַת מוֹטִי: לְכְבוֹד הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל.

מִדִּי פַעַם אֲנִי מְקַבֵּל אֶת הַחוּבְרוֹת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁחִבַּרְתָּ, וּבְכָל פַּעַם אֲנִי מִרְגִּישׁ שִׁזְהָ מְאִיר לִי אֶת הַחֲשֵׁף בְּאוֹר גְּדוֹל וְנוֹתֵן לִי תוֹכְנוֹת חֲדָשׁוֹת עַל הַחַיִּים.

יְדוּעַ שֶׁהַדְּבָר הֲכִי מוֹשֵׁף בְּדוֹר הַזֶּה זֶה הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל הַנְּאוּף, וְכַמוֹכָן שִׁזְהָ הַדְּבָר שֶׁהֲכִי קִשָּׁה לְהִתְחַזֵּק בּוֹ. אֲשֻׁמַּח מְאֹד אִם הַצַּדִּיק יְדַרְיָךְ אוֹתִי אֵיךְ לְהִתְמוּדֵד עִם הַיֵּצֵר הָרַע.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נֶצְבִים וְיִלָּךְ, כִּי אֶלּוּל הִ'תּשַׁע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מוֹטִי נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (קִידוּשִׁין ל:): כֵּן הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל: בְּנֵי, בְּרַאתִי יֵצֵר הָרַע וּבְרַאתִי לוֹ תוֹרָה תְּבַלִּין, וְאִם אַתֶּם עוֹסְקִים בַּתוֹרָה אֵין אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ, שְׁנֵאֲמַר (בְּרַאשִׁית ד') "הֲלוֹא

אם תיטיב שאת". ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו, שנאמר (שם) "לפתח חטאת רבץ". ולא עוד, אלא שכל משאו ומתנו בו, שנאמר (שם) "ואליך תשוקתו". ואם אתה רוצה אתה מושל בו, שנאמר (שם) "ואתה תמשל בו"; הרי שלך לפניך, שלכל אחד יש לו יצר הרע שבו, ומי שברא את היצר הרע, נותן עצה שאי אפשר לנצח אותו אלא על ידי למוד התורה הקדושה, וכן מובא בזהר (ואתחנן רס"ה) היצר הרע בהתחלה הוא כמו עובר ארח שדופק על הדלת, ואם מכניסים אותו הרי הוא כמו אורח, ואם משאירים אותו אזי נעשה בעל הבית והוא כבר שולט על האדם. והעצה היעוצה להפטר ממנו זה רק על ידי למוד תורה, שאי אפשר להסביר מה זה למוד תורה ואיזו חשיבות יש לאדם שזוכה ללמד בכל יום תורה, שהוא שורף את היצר הרע לגמרי עד שכבר לא יבוא אצלו בכלל.

ולכן אל תהיה בטלן, תעשה לעצמך קביעות חזקה ללמד בכל יום מקרא - חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע שזו סגלה לאריכות ימים, כמאמרם ז"ל (ברכות ה.) לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. ואמר הרב הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זכותו יגן עלינו שביום שאדם לומד חמש ורש"י עם התרגום ביום הזה הוא לא יחטא.

משנה - לגרס כמה פראים משניות שזה סגלה לפרנסה בנקל, כי משנה"ה עולה כמספר פרנס"ה, וכן זה מסגל לזכך את נשמתו, כי משנה"ה אותיות נש"ה, וכל מי שמרבה ללמד משניות הרי זה שורף את כל הקלפות שברא מחמת עוונותיו ורוצים להתאחו בנשמתו.

גמרא - אין למעלה מזה, כי כל זמן שאדם חזק ללמד בכל יום אפלו דף גמרא אחד, הוא מבער את כל הקלפות שמסבבות אותו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רי"ד) שהקלפה המחטאת את העולם בכל מיני כללוד נקראת לילית, שעולה כמספר תלמודי, ועל ידי למוד תלמוד מבטלים אותה לגמרי, והשם של הקלפה נקרא על

שם יללה שאדם מילל מרב צער ומרירות שעוברים עליו, עד שנאבד לו את הרצון לשוב אליו יתברך, וכן נקראת על שם לילה, שאז הוא זמן חשך, ועל ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה בסוד (תהלים קל"ט) "ולילה כיום יאיר".

ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמוד, שעל ידי זה יאיר לו אפלו בגלותו המרה, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו יתברך, ודע לך שזה עקר העשירות של אדם שזוכה ללמד בכל יום את השלשה למודים האלו - מקרא, משנה וגמרא, כמאמרם ז"ל (שבת ק"ג.) "ובביתי אין לחם ואין שמלה" - שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד. וכלל זה תקח בידיך - כל זמן שתהיה חזק בכל יום ללמד את השלשה למודים האלו, על ידי זה היצר הרע לא יתאחז בך כלל, ויתפרדו כל פעלי און ממך.

וכן תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש ברוך הוא, שאין למעלה מזה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו'. והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שפולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מפל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד, דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחפץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו, ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו

יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

תאמין לי שאם תהיה חזק בכל זה אזי יתפרדו כל פעלי און ותתקרב תבערת היצר שבווערת בד בתאות נאוף וכו', ותזכה סוף כל סוף להפטר ממנו.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ה'ב.

קשה לי לקבל את זה שצריכים לזרק את השכל לגמרי ולהתבטל בפני הצדיקים

שאלה:

מאת יפה: שלום לכבוד הרב.

אני רואה שבהרבה מכתבים כבודו מדגיש את החשיבות של האמונה והבטול לצדיקים, ואיך שאדם צריך לזרק את השכל העצמי שלו ולקבל את דברי הצדיק כתורה מסיני, והאמת היא שקשה לי להבין את זה. למה צריכים לבטל את השכל שלי לגמרי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נצבים וילך, כ' אלול ה'תשע"ד.

שלום רב אל יפה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאי אפשר להגיע לאמונה בהקדוש ברוך הוא אלא על ידי אמונת חכמים, כי עקר התורה שבעל פה נתנה על ידי חכמי הדור, שהם מפרשים לנו את דרך התורה ומצוותיה,

וְלִכֵּן בְּלִי אֲמוּנַת חַכְמִים לְבִסּוֹף כּוֹפְרִים לְגַמְרֵי בְּאֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, כְּמֵאמְרָם ז"ל (מְכִילֵתָא בְּשֵׁלַח) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת י"ד) "וַיֹּאמְרֵנוּ בְּהוֹי"ה וּבְמִשָּׁה עֲבָדוּ" - אִם בְּמִשָּׁה הָאֲמִינוּ קַל וְחִמְר בְּהוֹי"ה? בָּא זֶה לְלַמֶּדֶךָ שְׁכֹל מִי שֶׁמֵּאֲמִין בְּרוּעָה נֶאֱמָן כְּאֵלוּ מֵאֲמִין בְּמֵאֲמַר מִי שֶׁאֲמַר וְהָיָה הָעוֹלָם; וְלִכֵּן אִם אָדָם אֵין לוֹ אֲמוּנַת חַכְמִים סִימָן שְׂאִין לוֹ גַם אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן חֲזָקִי וְאֲמָצִי מְאֹד בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, וְאִז תֵּרְאִי נְסִים נְגָלִים שְׂעִישָׁה עִמָּךָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַר אֶת טֹבֵע הָעוֹלָם בְּיַד הַצְּדִיקִים, כְּמֵאמְרָם ז"ל (תְּעֵנִית כ"ג.) שְׁלַחוּ בְנֵי לְשִׁפְת הַגְּזִית לְחוּנֵי הַמַּעֲגָל (אִיּוֹב כ"ב כ"ח) "וְתִגְזַר אֲמַר וַיִּקָּם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהֵ אֹר". "וְתִגְזַר אֲמַר" - אֶתָּה גֹזֵרֵת מְלַמְטָה וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַים מֵאֲמָרְךָ מְלַמְעֵלָה, "וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהֵ אֹר" - דּוֹר שֶׁהָיָה אֶפְלַ הָאֵרֶת בְּתַפְלָתָהּ, "כִּי הִשְׁפִּילוּ וְתֵאמַר גְּוָה" - דּוֹר שֶׁהָיָה שְׁפָל הַגְּבִהֶתוּ בְּתַפְלָתָהּ, "וְשַׁח עֵינַיִם יוֹשַׁע" - דּוֹר שֶׁשַׁח בְּעוֹנוֹ הוֹשַׁעְתוּ בְּתַפְלָתָהּ, "יִמְלֹט אֵי נְקִי" - דּוֹר שֶׁלֹּא הָיָה נְקִי מְלֹטָתוּ בְּתַפְלָתָהּ, "וְנִמְלֹט בְּכַר כְּפִידָה" - מְלֹטָתוּ בְּמַעֲשֵׂה יְדִיד הַבְּרוּרִין.

הָרִי שְׁלֹךְ לְפָנֶיךָ שֶׁהַצְּדִיק יֵשׁ לוֹ כַּח לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרוֹת וְכוּ', וְכַתִּיב (שְׁמוּאֵל ב' כ"ג ג') "אֲמַר אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל לִי דְבַר צוֹר יִשְׂרָאֵל מוֹשֵׁל בְּאָדָם צְדִיק מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹקִים", וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן ט"ז:) מִי מוֹשֵׁל בִּי? צְדִיק, שְׂאֲנֵי גּוֹזֵר גְּזֵרָה וּמְבַטְלָהּ; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חַכְמִים בְּתַמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת גְּדוּלָה, כְּמוֹ שֶׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ב) עַל יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים שֶׁמֵּאֲמִין שְׁכֹל דְּבָרֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם אֵינוּ פְּשׁוּט, וַיֵּשׁ בְּזֶה רִזִּין וְסוּדוֹת, עַל יְדֵי זֶה מְלַבִּישִׁים אֶת הַשְּׂכִינָה עִם לְבוּשֵׁינָה נְהוּרִין; וְכַכֵּל שֵׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנַת חַכְמִים כֵּן הוּא רוּאָה נְסִים נְגָלִים עַל כָּל שַׁעַל וְשַׁעַל, וְכֵן אֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת הַצְּלָחָה סִימָן י"ט) עַל יְדֵי אֲמוּנַת חַכְמִים בָּא הַצְּלָחָה; וְכֵן אֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק סִימָן ק"ל) עַל יְדֵי אֲמוּנַת צְדִיקִים נִמְתַּק הַדִּין. וְלִכֵּן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתְּהִיָּה לוֹ אֲמוּנַת חַכְמִים, שֶׁעַל יְדֵי זֶה הוּא יְבוֹא לְאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן נ"ב) מה שקשה קשיות על הצדיקים, זהו מכרח להיות. כי הצדיקים מתדמים ליוצרים, וכמו שקשה קשיות על השם יתברך, כמו כן בהכרח שיהיה קשה קשיות על הצדיק, כי הוא מתדמה אליו יתברך. ובענין הקשיות שקשה על השם יתברך, מרגלא בפומיה רבנו ז"ל לומר: אדרבא! כף ראוי להיות דיקא, שיהיו קשיות על השם יתברך, וכף נאה ויפה לו יתברך לפי גדלתו ורוממותו. כי מעצם גדלתו ורוממותו, שהוא מרומם מאד מדעתנו, על כן בודאי אי אפשר שנבין ונשיג בשכלנו הנהגתו יתברך. ועל כן בהכרח שיהיו עליו יתברך קשיות, כי כף נאה ויפה להבורא יתברך, שיהיה מרומם ונשא מדעתנו, שעל ידי זה קשה קשיות, ואם היה הנהגתו כפי חיוב דעתנו, אם כן היה חס ושלום דעתו כדעתנו.

לדעתי תאמרי בכל יום את התפלה הזו והיא תועיל לך לצאת מהמחשבות המטרידות אותך בכפירות ואפיקורסות:

יהי רצון מלפניך אדני אלהי ואלהי אבותי שתחוס ותרחם עלי שלא יהיו לי שום קשיות וספקות על גדולי מבחרי צדיקיך הנכללים בך לגמרי, כי אתה יודע את גדל חטאי ועוונותי ופשעי המרבים שחטאתי ועויתי ופשעתי נגדך ימים ושנים, בכל מיני עברות וחטאים מגנים, ובפרט בפגמי הברית, שעל ידי זה נעקר מחי לגמרי ונתעקם לבבי, ונתמלא עקמומיות וקשיות עליך, ומזה בא שיש לי בכל פעם קשיות וספקות על גדולי מבחרי צדיקיך הקדושים ששלחת לזה העולם לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך.

ולכן חוס וחמל עלי שאזכה לחזר בתשובה שלמה, ולדעת את האמת שאין לי דעת בכלל, "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי", ואיך מלאו לבי ודעתי להקשות קשיות עליך ועל צדיקיך האמתיים הדבוקים לגמרי בך? אין זה אלא מפני רע מעללי ועוונותי המרבים. ולכן אבקש אותך אבי שבשמים שאזכה לחזר בתשובה שלמה לפניך, ולא אעשה יותר הרע בעיניך, ותמחל

וְתִסְלַח לִי עַל כָּל מָה שֶׁחֲטָאתִי עִוִּיתִי וּפָשַׁעְתִּי נִגְדָּךְ עַד הַיּוֹם
 הַזֶּה, וְאַזְכָּה מֵעַתָּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בָּךְ, שְׂאתָה נִמְצָא
 וְאִין בְּלַעְדֶּיךָ נִמְצָא, וְאַזְכָּה לְאַמוּנַת חֲכָמִים לְהֵאֱמִין בְּדַבְרֵיהֶם,
 וְלִידַע שְׁמַעְשֵׂיהֶם אִינֶם פְּשוּט, וְאַף שְׁעוֹלוֹת עַל לִבִּי תִמִּיד
 קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עַל מַעְשֵׂיהֶם וּמַדּוּתֵיהֶם, זִכְנִי לְדַעַת שְׂמַחֵי פָּגוּם
 לְגַמְרִי, וְלִכֵּן עוֹלָה עַל לִבִּי תִמִּיד קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עַל מַעְשֵׂיהֶם
 וְהִנְהַגוּתֵיהֶם, מֵאַחַר שֶׁאֲנִי פָּגוּם לְגַמְרִי.

וְלִכֵּן אֶבְקֵשׁ אוֹתְךָ שְׂאֲזַכֶּה מֵעַכְשָׁו לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה
 עַל פָּגַם אַמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל יְדֵי זֶה אֲזַכֶּה לְהִגִּיעַ לְאַמוּנָה בְּרוּרָה
 וּמְזַכֶּכֶת בָּךְ, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְהַכְלִיל בָּךְ לְגַמְרִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן
 סְלָה.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שֶׁאֲנִי
 מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שְׁתַּהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי
 תִּשְׁכִּילִי וְתִצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לְךָ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ה'ג.

מָה הַמְּנַהֵג בְּבְרִסְלָב לְגַבִּי זְמַן אֲמִירַת הַסְּלִיחוֹת?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: לְכַבֹּד קִדְשֵׁי הָאֱדֹמוֹ"ר שְׁלִיט"א.
 מָה הַמְּנַהֵג בְּבְרִסְלָב לְגַבִּי זְמַן אֲמִירַת הַסְּלִיחוֹת: בְּחֻצוֹת לֵילָה
 אוּ בְּאֲשַׁמֶּרֶת הַבֶּקֶר? תוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עקר שלמות אמירת סליחות הוא בבקר השכם קדם אור היום, שאז אין למעלה מזה, וזה הזמן הנכון והמדיק, עם כל זאת לא כל אחד יכול לקום קדם אור היום, אזי יכולים לומר גם באמצע היום, כי חבל מאד על כל יום שלא אומרים את סדר הסליחות שהוא מנהג ישראל ומוכא בשלחן ערוך. ויש שאומרים סליחות בשעה עשר בלילה, שזו האשמונה ראשונה, ואף שהרבה חולקים על זה כי אין לומר י"ג מדות לפני חצות, עם כל זאת אין לדון את אף אחד, כי עם ישראל טרודים על המחיה ועל הכלכלה וכו', ומתי שאומרים זה מסגל לעורר את הלב להמשך אחריו יתברך. ויש אומרים את זה אחר חצות, וכל אחד ילך כפי מנהגו.

הקדוש ברוך הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ה'ד.

**דוקא בחדש התשובה - חדש אלול נכשלתי בעברות.
אין אפשר להתחזק?**

שאלה:

מאת לוי: שלום.

דוקא בחדש אלול נתקלתי בנסיונות כאלו שלא היו לי בכל

הַשָּׁנָה וְנִכְשַׁלְתִּי בַעֲבוּרֹתַי. אֲנִי מֵאֵד שָׁבוּר, כִּי בְּאֵילוֹ פְּנִים
אֶתְרָאָה לְפָנַי רַבְנוּ? וּמִי יוֹדֵעַ אֵיךְ יְדוּנוּ אוֹתִי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה?
אֲנֵא חֲזַק אוֹתִי, תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר נְצִיבִים וְיִלְךְ, כ"ג אָלוּל ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל לׁוֹי גְּרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֵתָה צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁבְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע יְכוּלִים לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּכְבָר אָמַר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי
מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן קי"ב) אִם אֵתָה מְאַמֵּין שְׁיִכּוּלִים לְקַלְקֵל תְּאַמֵּין
שְׁיִכּוּלִים לְתַקֵּן; וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ע"ח) אֵינְךָ שׁוֹם יֵאוֹשׁ
בְּעוֹלָם כָּלָל; אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאַפָּן, יִהְיֶה אֵיךְ שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה
מֵה שְׁיִהְיֶה, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנֵא דְבִי אֵלֵיהּ וּרְבֵה פֶּרֶק ד')
אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: אִם אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה לְפָנַי, אִם חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה
תְּשׁוּבָה הֲרִי אֲנִי עֹמֵד בְּרַחֲמִים וְאֲנִי מְקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, וְאֵין אֲנִי זוֹכֵר
לוֹ אֶפְלוּ מִקְּצַת עוֹנוֹתָיו; וְכֵן הוּא (שֵׁם פֶּרֶק ו') אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְיִשְׂרָאֵל: בְּנֵי אֲנִי אֲמַרְתִּי לָכֶם אֵינְךָ חֲפָצִי אֲלֵא בְּרָכָה וּבְמִי שְׂאִין בּוֹ
עֲבוּרוֹת, וְחֲזַרְתִּי בּוֹ בְּדַבְרִי, אֶפְלוּ יַעֲשֶׂה אָדָם מֵאָה עֲבוּרוֹת זוֹ לְמַעֲלָה
מִזוֹ, וְיִחְזֹר וְיַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, וְיִשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ לְאַרְץ וְיִרְאֶה אֶת עַצְמוֹ
כְּאֵלוֹ הוּא חֲצִיֹּי זָכָאִי וְחֲצִיֹּי חֵיב וְיִרְאֶה אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלוֹ חֵיב בְּאִשְׁמֵ
תְּלוֹי בְּכָל יוֹם, הֲרִינִי עֹמֵד בְּרַחֲמִים וּמְקַבֵּל בְּתִשׁוּבָה, וְאַתָּן לוֹ בְּנִים
שֶׁל בְּעָלֵי קוֹמָה וְעוֹסְקֵי בַתּוֹרָה וּמְקִימֵי מִצְוֹת; וְכו' עֵין שֵׁם.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׁבִיכְלַתְךָ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲשֶׁר
אֵינְךָ לְמַעֲלָה מִזֶּה, עַד כְּדֵי כֶּךָ שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְלִקוּט הוֹשַׁע
רַמְזוֹ תְּקַל"ב) "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹי"ה אֶלְקִיךָ" - אָדָם עוֹמֵד וּמְחַרֵּף
וּמְגַדֵּף בְּשׁוֹק וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לוֹ עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה בֵּינִי לְבֵינְךָ
וְאֲנִי מְקַבֵּלְךָ; הֵיט עוֹד עוֹזֵן כָּל כֶּךָ חֲמוּר שְׂאָדָם מְחַרֵּף וּמְגַדֵּף כְּלַפֵּי

מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש ברוך הוא: בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך, וכן אמרו (מדרש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבידו הקדוש ברוך הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים קי"ט). ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

ולכן למאן תכתב שהקדוש ברוך הוא יעניש אותך? אדרבה, אם תחזור בתשובה שלמה, העוונות שלך יתהפכו לזכיות, ולכן תקח את עצמך בידך ותחזור בתשובה שלמה עם לב אמת לב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה י"ט סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחוך לא ילין גר" - שאין הקדוש ברוך הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש לפנס יכנס, לכך הוא אומר "בחוך לא ילין גר".

הקדוש ברוך הוא יעזר שתכניס את הדבורים האלו לתוך לבך, ותעשה התחלה חדשה בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש.

המאחל לך פתיחה וחימה טובה...

ה'ה.

**אחד מרבני ברסלב אמר שרבנו התגלה אליו ואמר לו
שאינ צריך לנסע יותר לאומן. האם זה נכון?**

שאלה:

מאת משה: אני מאד רוצה לנסע לאומן לראש השנה, אבל יש לי ספקות גדולים אם צריך לנסע, כי אחד מרבני ברסלב אמר שהוא היה באומן לפני חדש ורבנו אמר לו שלא צריכים לנסע כי עקר התקון הוא בארץ ישראל האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִשֶּׁה נִירוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְצַעֲרֵנוּ הָרַב יְכוּלִים לְהִטְעוֹת בְּקִלוֹת בְּנֵי אָדָם עַל יְדֵי לְשׁוֹנוֹת שֶׁל קַבָּלָה וְכוּ', כִּי בְּדָבָר שֶׁהִמּוֹן עִם לֹא מְבִינִים כְּלוּם וְכוּ' בְּקִלוֹת יְכוּלִים לְעַבֵּד עֲלֵיהֶם, וְזֶה הִיָּה תָמִיד עֲבוֹדַת הַשְׁקָרְנִים וְהַרְמָאִים וְהַצְּבוּעִים - שְׁר"ץ הַשְׁרָץ עַל הָאָרֶץ, וְהִטְעוּ בְּנֵי אָדָם, וְכֹךְ הִיָּה גַם עִם כַּת שְׁ"ץ (שְׁבִתֵי צְבִי) רַחֲמָנָא לִיצְלָן שֶׁהִטְעוּ אֶת בְּנֵי אָדָם עִם דְּמִיוֹנוֹת שֶׁל קַבָּלָה וְכוּ' וְשֶׁל מִיסְטִיקָה וְכוּ', שֶׁדִּרְכָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם לְהַמְשִׁיךְ אֶל דְּבָרִים שֶׁהֵם לֹא מְבִינִים בֵּין יְמִינָם לְשִׂמְאֵלָם, וְלִכֵּן בְּקִלוֹת יְכוּלִים לְעַבֵּד עַל בְּנֵי אָדָם, וְלִהְיוֹלִיךְ אוֹתָם שׁוּלָל.

וְהִנֵּה הַטְפֵּשׁ הַזֶּה שֶׁמְתַרְבֵּר שׁוּרְבָנוּ ז"ל כָּכָר לֹא נִמְצָא בְּאוּמָן אֲלֹא בְּהַר צִיּוֹן וְכוּ', רוֹאִים תְּכַף וּמִיד שֶׁהָאָדָם הַזֶּה מִסְכֵּן חַי בְּדְמִיוֹנוֹת וּבְחִזְיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא עוֹבֵד עַל בְּנֵי אָדָם מֵאֵד מֵאֵד, וְהַצַּעַר הַכִּי גָדוֹל שֶׁמוֹנֵעַ בְּנֵי אָדָם מִלְּנַסֵּעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוּמָן בְּשַׁעַר שְׁבַפְרוֹשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (חַי מוֹהֲר"ן סִימָן ת"ג) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֵּל. וְהִיָּה פְּלֵא אֲצִלִּי מֵאַחַר שֶׁהַמְקַרְבִּים שְׁלִי מֵאֲמִינִים לִי וְלִמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְקַרְבִּים אֵלַי שֶׁיְהִיוּ כְּלָם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִישׁ לֹא יַעֲדֵר? כִּי כָּל עֲנִין שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לְעִשׂוֹת כְּרוֹז שְׁכָל מִי שֶׁסָּר אֶל מִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרְבֵּי אֵלָיו יְהִיָּה עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצִלוּ לֹא יַחְסֵר אִישׁ. וּמִי שֶׁזוֹכֵה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּ לֹו לְשִׁמּוֹחַ מֵאֵד מֵאֵד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (נַחֲמִיָּה ח') "אֲכָלוּ מַעֲדָנִים וְשִׁתּוֹ מִמֵּתִיקִים כִּי חֲדוֹת הָיוּ" הִיא מַעֲזוֹכָם", וְזֶה נֶאֱמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

וְאָמַר (חַי מוֹהֲר"ן סִימָן ת"ה) הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שְׁאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירְשָׁה מְאֹבּוֹתִי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמִתְנָה, שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ מֵהוּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה. לֹא מִבְּעִיָּא אֲתָם

בְּלַכֶּם, בְּדַאי תְּלוּיִן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי, אֲלֵא אֶפְלוּ כָּל הָעוֹלָם
 פְּלוּ תְּלוּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי; וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל לְעִנְיַן רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ
 (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ו) שְׁיִכּוּלִין אִזְ אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה שְׁבָכַל הַשָּׁנָה
 לֹא הָיָה בְּאֶפְשֶׁר שְׁיִהְיֶה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אֶפֶן, אֶף עַל פִּי כֵן בְּרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אֶף עַל פִּי שְׁבָכַל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא
 בְּעֶצְמוֹ ז"ל לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְּנָם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים
 לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְּקוּנִים מֵה
 שְׁבָכַל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת.

יְדוּע אֶצְלָנוּ שֶׁהֵרֵב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֶהְרָן הֵרֵב מִבְּרַסְלָב זְכוּתוֹ יְגַן
 עָלֵינוּ, לֹא הָיָה יְכוּל לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹנָה תַּקַּע"א וְכוּ',
 (עין חיי מוה"ר"ן סימן ת"ו) עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר אִזְ בְּקוּל חֲזַק מֵעַמֶּק הַלֵּב:
 מָה אָמַר לָכֶם, אֵיךְ דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה, הֵינּוּ מְלֵהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.
 וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן בְּקוּל זִיע סְגִיא: "וְוֹאס זָאל אֵיךְ אֵיךְ זָאגִין קִיין
 גְּרַעסְעֶרס דֶּער פּוֹן אִיז נִיט פֶּאַרְהַנְדֵן, אֵי אַנְדֶּעֲרֵי זָאגִין נִיט אַזוֹי,
 אִיז נֶאָךְ אַ קְשִׁיא" [מָה אָמַר לָכֶם? אֵיךְ דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה, וְאִם צְדִיקִים
 אֲחֵרִים אֵינֶם אוֹמְרִים כֶּךָ אִז עוֹד קְשִׁיא] [כְּלוּמַר הֲלֵא בְּלֹא זֶה כְּבָר
 מְקַשִּׁין עָלֵינוּ קְשִׁיּוֹת הַרְבֵּה, וְיִהְיֶה קְשָׁה עוֹד קְשִׁיא זֹאת גַּם כֵּן מֵה
 שֶׁהַקְּפִיד כָּל כֶּךָ לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה דִּיקָא].

וְכַתֵּב מוֹהֲרַנְיָת ז"ל (שם) וּמְכַלֵּל דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁדְּבַר אִז עֲמָנוּ
 לְמִדְּנוּ כְּמָה דְּבָרִים: לְמִדְּנוּ עוֹד הַפְּעַם עֲצָם גְּדָל הַחַיּוּב לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ
 עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. כִּי אֶף עַל פִּי שֶׁיִּדְעֵנוּ זֹאת מִכְּבָר, אֶף עַל פִּי כֵן מִרְבוּי
 דְּבָרָיו הַקְּדוֹשִׁים אִז בְּזֵה, וּמִתְּנוּעוֹתָיו הַנּוֹרְאוֹת אִז, הֵבִינוּ עֲצָם הַחַיּוּב
 יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְכַאֵר זֹאת בְּכַתֵּב.

וְגַם אִז לְמִדְּנוּ שֶׁרְצוֹנוּ חֲזַק לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּאוּמָן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה
 תְּמִיד לְאַחַר הַסְּתַלְקוּתוֹ, וְשֶׁאֵין דְּבַר גְּדוֹל מְזֵה.

וְגַם לְמִדְּנוּ כְּמָה צְרִיכִין לְחֲזַק לְשַׁבֵּר הַמְּגִיעוֹת מִדְּבַר שְׁבָכַדְשָׁה,
 בְּפֶרֶט הַמְּגִיעוֹת מְלֵהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁצָרִיכִים לְשַׁבְּרֵם בְּיוֹתֵר

וְלִהְיוֹת דִּיקָא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַד שְׁאֵפְלוּ אִם הוּא ז"ל בְּעֶצְמוֹ מִצְוָה וּמִסְפָּים לְבַלִּי לִהְיוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, חֲלִילָה לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה, וְצָרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד לְבַלִּי לְשָׂאֵל אוֹתוֹ שׁוּם שְׂאֵלָה עַל זֶה, כִּי הוּא יֵשִׁיב בְּיָדָיו לְבַלִּי לִהְיוֹת אֶצְלוֹ, וְאֵף עַל פִּי כֵן בְּנִקְדַּת הָאֱמֶת לְאִמְתוֹ צָרִיכִין לִהְיוֹת דִּיקָא [וְכֵן הוּא נוֹהֵג לְדוֹרוֹת].

וְעַנִּין זֶה נוֹגֵעַ לְמָה שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִכּוֹת י'): בְּדַרְךְ שְׂאָדָם רוֹצֵה לִילָךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ, כְּמוֹ שְׁפָרַשׁ רַש"י, וְהוּא מְדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים עַל הַפְּסוּק (בְּמִדְבָר כ"ב) "לָךְ עִם הָאֲנָשִׁים" - וְכֵן בְּשִׁלּוּחַ מְרַגְלִים שֶׁהִכְרַח מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּעֶצְמוֹ לְשַׁלְּחֵם, אֵף עַל פִּי שְׂבָאָמֶת רְצוֹנוֹ לֹא הָיָה כָּלֵל בְּזָה. וְעַנִּין זֶה רְאִינוּ מְרַבְּנוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים, בְּפָרְט בְּעִנִּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ לָהֶם מְנִיעוֹת מִלִּהְיוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְשָׂאוּ אוֹתוֹ בְּעֶצְמוֹ וְהֵשִׁיב לָהֶם שְׂלֵא יִהְיוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִתְחִילוּ לְהִתְעַקֵּשׁ, הֲלֹא שְׂמַעְנוּ מִכֶּם גְּדֹל הַאֲזִהָרָה לִהְיוֹת אֶצְלָכֶם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה? וְעֵשָׂה עֲצֻמוֹ מִמְקַפִּיד עֲלֵיהֶם וְגַעַר בָּהֶם שְׂלֵא יְדַבְּרוּ יוֹתֵר, וְכֵן עָשׂוּ וְלֹא בָּאוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאֵף עַל פִּי כֵן אֲנַחְנוּ זְכִינוּ לִהְיוֹת רְגִילִים לְעַמֵּד לְפָנָיו. וְשְׂמַעְנוּ וְהִבְנוּ בְּרָמֵז וּבְפָרוּשׁ שְׂפָנִימִיּוֹת רְצוֹנוֹ אֵינוֹ נוֹחָה בְּזָה כָּלֵל, רַק הוּא מְכַרַח לוֹמֵר לָהֶם כֶּךָ מִחֲמַת שְׂשׂוֹאֲלִים אוֹתוֹ עַל זֶה. וַיֵּשׁ בְּזָה הַרְבֵּה לְסַפֵּר [כְּמוֹבָא (שִׁיחוֹת הַר"ן ר"ד) כְּשְׂאָדָם שׂוֹאֵל לְהִצְדִיק אִם לְעִשׂוֹת דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ בְּשִׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא רְאוּי לוֹ לְהֵשִׁיב וּלְצוּוֹת עָלָיו שְׂלֵא לְעִשׂוֹת, וְאֵף עַל פִּי כֵן הַשׂוֹאֵל אֵין צָרִיךְ לְקַיֵּם דְּבָרָיו, וְאָמַר אֲזַרְבֵּנוּ ז"ל כֹּל מָה שֶׁהִצְדִיק מִצְוָה לְעִשׂוֹת צָרִיךְ לְקַיֵּם, רַק כְּשֶׂמְצִוָּה שְׂלֵא לְסַע עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ, זֶה אֵין צָרִיךְ לְקַיֵּם וְכוּ', עֵין שָׁם].

וְכֵן הוּא נוֹהֵג לְדוֹרוֹת שְׂכַשְׂשׂוֹאֲלִין לְהִרְבֵּ וְהִמְנִיחֵי עַל דְּבַר שֵׁישׁ בּוֹ כְּעֵין מְסִירוֹת נֶפֶשׁ, צָרִיךְ לְהֵשִׁיב לָאוּ, אֵף עַל פִּי שְׂבָאָמֶת לְאִמְתוֹ רְצוֹנוֹ שִׁימְסֵר נֶפֶשׁוֹ וַיִּשְׁבֵּר כֹּל הַמְּנִיעוֹת. עַל כֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב וּלְשַׁבֵּר הַמְּנִיעוֹת בְּאֱמֶת לְאִמְתוֹ, צָרִיךְ לְהִזְהַר מְאֹד לְבַלִּי לְשָׂאֵל אוֹתוֹ בְּזָה כָּלֵל, עֵין שָׁם בְּחַיֵּי מוֹהַר"ן כֹּל זֹאת בְּאִרְיִכוּת.

עָכְשׁוּ אֶשְׂאֵל אוֹתָהּ, אַחַר הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל עַל גְּדֻלַּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְבֹא אֶצְלוֹ לְאוֹמֵן, וְרִשְׁמֵם מוֹהֲרֵינִי ז"ל עַל הַסֵּפֶר, אִיךְ יְכוּל לְבֹא אֵיזָה טֵפֶשׁ בְּעַל דְּמִיּוֹן וְכוּ' וְלַחֲלַק עַל דְּבוּרִים אֵלּוּ וְכוּ', וְיִמְצִיא הַמְצָאוֹת חֲדָשׁוֹת שֶׁרַבְּנּוּ ז"ל כָּבַר לֹא נִמְצָא בְּאוֹמֵן אֶלָּא בְּהַר צִיּוֹן, הֲאֵם זֶה לֹא מִצְחִיק? הֲאֵם זֶה לֹא כּוֹאֵב שֶׁיְכוּלִים כָּל כָּף לְעֵבֵד עַל בְּנֵי אָדָם? וְלָכֵן אָדָם צָרִיךְ הִרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִשְׁפֹךְ דְּמַעוֹת כַּמִּים שִׁיּוּצִיא אוֹתוֹ מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת, כִּי עַל יְדֵי שֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן עַל יְדֵי זֶה הַדְּמִיּוֹן עוֹבֵד עָלָיו מְאֹד מְאֹד.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

ה'ו.

אִיךְ אֶפְשֶׁר לְזָכוֹת לְהִיּוֹת כָּל הַזְּמַן בְּמַחִין דְּגְדֻלוֹת?

שְׂאֵלָה:

מֵאת יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְכַבֹּד קִדְשֵׁי מוֹהֲרֵינֵינוּ שְׁלִיטֵנוּ"א!
מִסְפָּר שֶׁרַבְּנּוּ הַקְּדוֹשׁ, רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסְלָב, כָּל הַזְּמַן הָיָה עוֹלָה מְעֵלָה מְעֵלָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם, וְלֹא הָיָה רָגַע אַחַד בְּאוֹתָהּ הַמַּדְרָגָה. אִיךְ מְשִׁיגִים רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים כְּאֵלּוּ וּבּוֹעָרִים כָּל הַזְּמַן לְהַשֵּׁם וְיִתְבָּרַךְ בְּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים לְעֵלוֹת וְלְהַתְעֵלוֹת מִבְּלִי שֶׁתִּתְקַרֵּר דַּעֲתִי? וְאִיךְ אֶפְשֶׁר לְזָכוֹת לְהִיּוֹת כָּל הַזְּמַן בְּמַחִין דְּגְדֻלוֹת?

תּוֹדָה לָכֵם, שֶׁהַשֵּׁם יִשְׁלַח לָכֵם רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְאַרְיִכוֹת יָמִים מִתּוֹךְ שְׂמֻחָה, בְּרִיאוֹת אֵינְתָּה, נַחַת וְכָל טוֹב! יַעֲקֹב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל בר ישראל יכול להגיע לכל המדרגות שבעולם אם רק יתחזק ברצונות וכסופים חזקים וכו', כי הבחירה חפשית לכל, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דבר זה, ובפרוש אמר שאפלו אדם שבא ממשפחה פחותה אם רק יתחזק ברצונות וכסופים חזקים לחזור אליו יתברך ואפלו שיקח לו ימים ושנים וכו' וכו', ולא יראה שום דבר, אלא אדרבה יתגבר עליו יצרו בכל הפחות וכו' וכו', ורק יראו לו התרחקות גדולה מאד כאלו שלא רוצים אותו, אף על פי כן אם לא יניח את הרצונות והכסופים שלו, סוף כל סוף אחר הרע יבא הטוב ויתגלה אליו מלך הכבוד בעצמו.

והאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל וכתב (לקוטי הלכות ברפת השחר הלכה ג' אות ו') ענין זה בעצמו מה שרב בני אדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה קדושה משרשה, וקשה להם לשוב להשם יתברך ולהיות איש צדיק או איש כשר באמת כמו שאר הצדיקים והכשרים, כמו שמרגלא בפומא דאינשי לומר כששומעין שמספרין מאיזה צדיק או איש כשר וירא באמת, ומתחיל להתעורר בהם הרהור תשובה להתחיל גם כן להתקרב להשם יתברך, כי כל ישראל מלאים מחשבות של תשובה והתקרבות להשם יתברך תמיד, אף אחר כך תכף אומרים "מי יכול להתדמות אליו לזה האיש הצדיק וכו' כי ה'ה נשמה קדושה מנעוריו?", כי כך הרגלו עצמם לומר שצדקת הצדיקים והכשרים הוא מצד הנשמה הקדושה שיש להם מתולדתם.

ובאמת אמר רבנו ז"ל בפרוש שאינו כן. וזה עקר החסרון של העולם שאומרים כך. ומחמת זה אינם מתעוררים ומתגברים להשוות עצמן לצדיקים, אבל באמת אינו כן, כי עקר צדקת הצדיק והכשר

הוא רק על ידי התגברותו והתחזקותו ויגיעתו וטרחו בעבודת השם, שיגיע וטרח כל כך ימים ושנים הרבה ולא הניח עצמו לפל בשום אפן בעולם, והרבה בתפלה ותחנונים עד שזכה למה שזכה כל אחד ואחד כפי ערכו אשריהם ואשרי חלקם. וכל אדם יכול להיות כמוהם, כי הבחירה חפשית לכל, וכתר שם טוב מונח ומי שרוצה זוכה בו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב) כתר כהנה זכה אהרן ונטלו, כתר מלכות זכה דוד ונטלו, כתר שם טוב מונח וכל הרוצה זוכה בו; ובאמת זה הענין בעצמו שבני האדם טועים בעצמם וסוברים שנפשם אינה יקרה וקדושה, ומחמת זה אינם מתגברים לעשות כמעשה הצדיקים, כל זה נמשך מסוד היכלי התמורות, שמשם באים אלו המחשבות על האדם כאלו הוא כבר לא שוה לשום דבר, והוא לא יכול להגיע לשום מדרגה בעולם, כי צריכים להיות צדיק מהלדה וכו', ואם לא אבד מנוס ממנו, זה בעצמו הטעות הגדול שמכניס הסמ"ך-מ"ם בלבבות בני אדם, ועל ידי זה הם מתרשלים מלהתקרב אל הקדוש ברוך הוא, ומניחים את הכל, ובאמת הכל בא מהיכלי התמורות, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד ולא להתבלבל משום דבר, והוא מתחיל בכל פעם התחלה חדשה, אזי גם הוא יכול לזכות להגיע לכל המדרגות שזכו אליהם הצדיקים, כי הם היו עקשנים גדולים מאד, ולא הניחו את עצמם לפל, על ידי זה זכו למה שזכו.

ולכן גם אתה יכול לזכות להגיע לכל המדרגות אם רק תחזיק מעמד ולא תשבר משום דבר.

ואתה צריך לדעת שגם על גדולי ומבחרי הצדיקים עבר מה שעבר וכו' וכו', ורחקו אותם בכל מיני התרחקות, ואף על פי כן לא הניחו את עצמם לפל כלל, אלא אדרבה, ככל שרחקו אותם יותר, עשו פעולות להתקרב יותר ויותר אל הקדוש ברוך הוא, עד שזכו למה שזכו כל אחד ואחד כפי ענינו וכפי שרש נשמתו.

המאחל לך כתיבה וחימה טובה...

ה'ז.

הלוייתי לחבר שלי סכום גדול, והתברר לי שהוא לא מתכוון להחזיר לי את הכסף. מה עושים?

שאלה:

מאת אריאל: שלום כבוד הרב.

זכיתי לשהות שתי שבתות ביבנאל במחיצת הצדיק, וכן הצטרפתי לנסיעה לאומן בראש השנה והתפללתי עם הצדיק את כל תפלות ראש השנה.

חבר שלי בקש ממני לחתם על הוראת קבע עבור פרויקט הצלת הנער של הצדיק, ומיד הסכמתי, אולם היצר הרע בלבד אותי וחרזתי בי. היו לי יסורים שחרזתי בי, וכדיק באותה תקופה התקשר אלי חבר וספר לי שהוא זקוק להלוואה דחופה בסכום של 27,000 ש"ח. נתתי לו את ההלוואה בחפץ לב מתוך רצון טוב, בחשבי שבזה אני מתקן את ענין הצדיקה והחסד. לצערי "החבר" התגלה כנוכל סדרתי, הוא משחק בי ולא מחזיר את הכסף. אצין עוד כי אני מבטל מזה תקופה ארכה ומדבר בכספי חסכון.

לאחר שהחבר המשיך להתל בי, פשפשתי במעשי והתקשרתי לחתם על הוראת קבע לפרויקט של הצלת הנער. אני שבור וכואב שהחבר התגלה כרשע שמקפח את פרנסתי, ואני מבקש מכבוד הצדיק מחילה שחרזתי בי בהתחלה, וכן שיורה לי את הדרך לתשובה, לתקון ואיך לקבל את כספי בחזרה. כמו כן אודה לרב שיגבר אותי לפרנסה טובה ובזוג הגון משרש נשמתי, תודה רבה ואחולי בריאות איתנה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נצבים וילך, כ"ג אלול ה'תשע"ד.

שלום וברכה אל אריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבזה העולם צריכים מאד מאד לשמר מכל מיני שקרנים ר'מאים צ'בועים - שר"ץ השרץ על הארץ, שבקלות עובדים על בני אדם ומפילים אותם בפח יקוש.

כלל ראשון צריכים לדעת שלא מלויים כסף לאדם שאתה לא מכיר וכו' ואפלו אם אתה מכיר אותו וכו' איך מלויים לזולת סכום ענקי כזה בזה שאתה בעצמך נמצא בצמצום ובחובות וכו'?, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות פ"ק ב') רבי יוחנן בן זכאי היו לו חמשה תלמידים, ואמר להם: צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידיבק בה האדם. רבי אליעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב. רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר: לב טוב וכו'.

ואחר כך אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע. רבי שמעון אומר: הלווה ואינו משלם. אחד הלווה מן האדם, כלווה מן המקום ברוך הוא, שנאמר (תהלים ל"ז) "לוה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן". רבי אלעזר אומר: לב רע.

ומפרשים, מילא כל תנא ענה דרך ישרה - זה אמר עין טובה, או חבר טוב, או שכן טוב, או לב טוב, וממילא מה זו דרך רעה? הינו בדיוק ההפך - עין רעה, חבר רע, שכן רע, לב רע, אבל למה רבי שמעון אמר שהדרך הישרה היא שתסתכל על הנולד מה יצא מזה? הינו בכל דבר תסתכל על העתיד מה יצא מזה - זו הדרך הישרה, אבל כשבא להגיד מהי הדרך הרעה הוא אומר הלווה ואינו משלם, ואיך זה מתאים אחד לשני? אלא רבי שמעון לומד אתנו דרך ישרה

בְּזֶה הָעוֹלָם - עַל כָּל דָּבָר תִּסְתַּכַּל מֵה שְׁיִכּוֹל לְצֵאת מִזֶּה, כְּגוֹן אִם אֵתָה הוֹלֵךְ לְהִלוֹת לְמִישֶׁהוּ כֶּסֶף, תִּקַּח בְּחֻשְׁבוֹן שֶׁהוּא אֵף פַּעַם לֹא יִשְׁלַם לָךְ אֵת זֶה, וְאֵף שְׂזוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה לְעֹזֵר לְזוּלָת וְכֵן לְהִלוֹת לְעֵנִי וְכוּ', עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְרְאוֹת אֵת הַנּוֹלָד - הֲיֵנּוּ מִי הַלוֹוֶה? וּמֵה מְצַבּוֹ? הָאֵם הוּא יוֹכֵל פַּעַם לְשַׁלֵּם לִי אֵת זֶה? הָאֵם הוּא לֹא יִפִּיל אוֹתִי בַּפֶּח?

בְּעֵינַי "הוֹרָאת קִבְע לְמַעַן הַצֵּלַת הַנַּעַר" לֹא מְכַרְיָחִים אֵף אַחַד שֶׁהוּא יַחְתֵּם הוֹרָאת קִבְע, אֲלֹא מְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ בְּתוֹרַת נְדָבָה, שְׂבֻאָמַת אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר חֲשׁוּבָה מִזוֹ לְהַצִּיל אֵת הַנַּעַר בְּדוֹר הַזֶּה שְׂמָאֵד מְסַכְנִים לֹא לִפְלַ בַּפֶּח הַיֵּצֵר, וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר בְּזֶה.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ שְׂיִהְיֶה לָךְ הַצֵּלָחָה מְרַבָּה וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ כְּתִיבָה וַחֲתִימָה טוֹבָה...

תָּם וְנִשְׁלַם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָּס

לְכָבוֹד נְשֻׁמַּת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוֹרָה הַטְּהוֹרָה,

אֲסִפְקֻלְרִיא הַמְּאִירָה

מֵאוֹר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הָרַב הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זִיב זצ"ל

עָלָה בְּסֵעֶרָה הַשְּׁמִימָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תִּהְיֶה נְשֻׁמַּתוֹ צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים תַּחַת

כַּנְפֵי הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקָתוֹ תִּגֵּן

עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנֹזֶפֶה לְהַנּוֹת מֵאוֹרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגַלּוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאסיא ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
בן הגאון הקדוש
רבי אלכסנדר זי שא הי"ד
נפטר ד' תשרי ה'תשס"ג
ת.נ.צ.ב.ה

ולעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת מלכה ע"ה
בת הגאון הצדיק
רבי חיים שלמה ז"ל
נפטרה חי' חשוון תש"ן
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הגאון המפורסם
רבי בנימין ז"ל
בן הגאון הצדיק
רבי מנחם זאב זי"ע
נפטר ה' אלול תשס"ח
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הבא יכול להיות לזכותך...

באפשרותך להקדיש ספר:

לעילוי נשמת, לרפואה שלמה,
לזרע בר קיימא, לשלום בית,
לדיווג הגון, להצלחה...

התקשרו עכשיו:

טלפון: 04-6650050

פקס: 04-6650049

הספר הקדוש הזה נדפס
לרפואת
אילנה יעל בת פסי אביגיל
הקב"ה ישלח לה
רפואה שלמה
בכל רמ"ח איבריה ושם"ה גידיה
וברכה והצלחה בכל מעשה ידיה
אמן כן יהי רצון

הספר הקדוש הזה הודפס
 לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
 שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

דרור יצחק בן דליה
 דליה בת רוברט
 טל כהן בן רות מסעודה
 חנה אניטה בת שרה
 ניסים רועי בן טובה
 חיה מושקא בת רוחמה רחמנא
 שלום בן יעל
 יעל בת ציביה
 מרים בת רבקה
 רחמים בן יאסי
 יעקב בן רחל
 שלומית בת אורה
 עוז אפרים בן בלומה
 רבקה בת לאה
 אדל בת אסתר מלכה
 עמוס בן יהודית
 אופיר רפאל בן גאולה
 גאולה בת סיסה
 אתי אסתר בת דליה
 יצחק בן לאה
 אסתר בת דונה דבורה
 אורית בת חנה
 ישראל בן ורדה
 שילת בת אורית
 לירן אליהו בן משה דוד
 אורה בת אסנת
 אלון אהרון בן גילה
 נורית בת נעמי

ישראל בן פרידא פיגא
 שרה בת שרה
 גל נחשון בן לאה
 מורן נחשון בת מזל
 לרפוי' ליאת שרה בת צילה
 עמית נועה בת ציפורה
 אביאל בן סגולה
 מלכה בת גילה
 בנימין בן אהרון
 הדסה בת תמר (נאנאג"אן)
 עמוס בן גילה
 דבורה בת רבקה
 ישראל בן אראלה
 כרמית בת שרה
 יוסף חי בן אורלית
 בת אל שמחה בת אסנת
 נחמן ישראל בן אורלית
 סימא בת ברכה
 שרגא בן חנה
 ציפורה פייגא בת שרה וב"ב
 שפיקה בת מרים
 תקוה בת שפיקה
 יעל בת שרה
 אברהם בן דזי
 אריה בן רות
 רונית שפרה בת מינה
 מרים בת שרה
 מיכאל דוד בן חנה

לרפואת הרבנית
 יחנא שפרה בת סאסיא
 לרפוי' לירן בן סוזאן
 אברהם בן פרידה
 סוזאן בת רבקה
 חנה בת יפה וב"ב
 שמעון מאיר בן חנה
 בת שבע בת רוחמה
 אסתר בת רוחמה
 דן בן אסתר
 יעל טובה בת עירית
 רחלי בת דורית
 יוסף בן יפה
 אסף בן כרמלה
 רז בן יעל
 משפחת אריאל
 מיכל בת לאה
 נאורה בת מיכל
 יעקב בן לאה
 מעיין אדל בת גילה
 דוד בן רחל
 כרמלה בת שרה
 רינה בת זיזל
 חובב בן מרים
 אליעזר שלמה שמעון בן מרים
 מאיר אליהו בן דליה
 גולן בן אסתר
 כרמית בת מרים לזש"ק

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

עבי בן חנה טובה	הודיה רחל בת ורד	יונה בן שולמית
רבקה בת חנה טובה	יהודה בן שרה	ספיר הודיה בת גלית
מרדכי אליהו בן גילה	רבקה בת לאה	מאיר בן זיווה
אסתר בת יפה	יוסף בן סומבול	אלינור בת שמחה
אליעזר שלמה בן אסתר	מנשה בן חנה	פרחיה בת רינה
יאיר בן עדינה	שמואל ג'פרי בן נוגה	לרפ' תמר בת שמחה
מלכה בת שמחה	לרפ' מלכה בת זהבה	ויונה בת רחל
עידו בן מיכל ליאור	מנחם זאב בן מלכה	אברהם בן חדוה
שושנה בת אורלי	מלכה בת דבורה דיל-ברא	יסכה בת רויטל
נחמן בן אדל	יואב בן שושנה	אליעזר שלמה בן יסכה
שרה בת יפה	שמעון בן תרצה	רחל בת יסכה
מרים בת שירה יהודית	יצחק ישראל בן מרים	אסתר מלכה בת יסכה
תהילה בת שירה יהודית	מורן בת בריזט	פייגא בת יסכה
שלמה בן שרה	מאיר בן רחל וב"ב	רפאל נועם מאיר בן חנה
אברהם בן מזל	נחמן נתן בן שמחה	גליה בת יעל
אסתר בת רינה	שרה בת מרים	יניב בן תקוה
יעקב בן סילביה	יעקב בן שרה קלוטילד	אליעזר שלמה בן יניב
יפית בת אילנה	יפה בת חנה	מלכה בת יניב
דורית בת שושנה	נפתלי בן רחל	רמי חיים בן תקוה
עומר רחמים בן סלימה	רבקה בת מרים	הרצל טוביה בן לאה
ליאור יצחק בן רות	נתן בן רחל	דינה בת גרסיה
סמדר בת ריזין	פנינה חנה בת יהודית	ישי בן שרה סווטה
מלכה בת סמדר	אדי בן רונית לזיווג	חנה ברכה בת נחמה
אליעזר שלמה בן סמדר	שאול בן עליזה	אופיר בן אילנה
נתן בן רחל	אסף בן רונית	אבישג בת דינה שמחה
לודמילה בת סופיה	ליאור בן עליזה	משה בן ברוריה
דוד בן לודמילה	אליעזר שלמה בן רינה	מיכל רונית בת שרה
משפחת תפוחי	סהר שני שושנה בת ענת	אברהם בן ורד

הספר הקדוש הזה הודפס
לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים
שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

מרים טבנסקי בת יודקה	צדוק ושרית מלמד ומשפ'	ודים בן גינדה
איליה בן גינדה	משפ' גרמה בועז	גליה בת קולט
פרץ בן יחזקאל	מנחם מנדל בן מיכל רינה	דוד רועי בן שרה אורית
חנה בת רגינה	דרור בן זהבה וזבו	שלמה בן קלודין שרה
אורלי בת עליזה	רחלי בת לימור לגאס לזש"ק	אביעד בן קלודין שרה
ישעיהו ישראל בן לאה איטה	שרה בת חיה ציונה	מיכל בת קלודין שרה
ר' אליהו בן עיישה	יניב בן כוכבא	אסתר מלכה בת ליהי
רחמים בן אהובה	חלי בת כוכבא	אדל בת ליהי
שרה בת יקוט	נעמה בת מנוחה לזיווג הגון	גולן בן מרגלית
יקוט בת חנה	רוגן יוגב ושולמית לוי	רחל בת דונה דבורה
פליקס מסעוד אשר בן עליזה גזליה	רימונה בת נינה	רויטל בת רות
ליאור בת שרה	לרפו' לרוני בן שרה	משפחת שמחי
שרה זהרה בת סעידה	אהרן בן דינה	אברהם בן ישי וב"ב
לואזה בת חסן	בן ציון בן לאה	אנדריי בן בלה
משה בן לאה	***	משפחת טויטו
לייט בת פרחא	לעילוי נשמת	משפחת טרייסמן
יעקב בן שלום	רבי אליעזר שלמה	שיראל בת אורית
אליהו בן כמוס	בן מלכה	אביאל משה בן אורית
רפאל בן סוליקה	חיים בן מרים	יעל בת אורית
דוד בן משה ודדה	מרים בת מסעודה	אדל בת אורית
אסתר בת ניסים ועיישא	רחל בת שרה	סמדר בת ורדה לזש"ק
אלברט אברהם בן מסעוד ועזיה	תומר עמוס בן רבקה	משפחת עובד
אשר בן סוליקה	הלן בת דוד ואסתר	להצלחת משפ' מלכה והילדים
	יורי בן סופיה	אמנון ורוחמה בסל
	סופיה בת יודקה	משה וגילה בשארי
	שרה ריבה בת אטה	לרפו' שושנה זהרה בת צביה
		שלמה חי בן דיאנה לזיווג הגון

סוד ה' לִירָאֵיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת
הַחֲטָאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנִסָּה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוֹ, גְּלוֹ וְצִוְיָה לְפִרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוֹ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֵּפוּן, בּוֹצִינָא קִדִּישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוֹ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב
עִי"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזַמְּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרָנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יִי, וּמִלֶּךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֵשׁ בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ: ב אֲמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפְצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יִי מִנֵּת חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֶף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יִי אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֶף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יִי לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימִינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יִי לֹו עֹוֹן, וְאִיִן בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמַי, בְּשֵׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלֵה תִּכְבַּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹודִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹודה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסִיד אֲלֶיךָ לַעַת מִצּוּא רַק לִשְׁטָף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּבֵנִי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִיִן הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֲלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּבֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֵל דֵּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכַּת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֹוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתְךָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכַּתְךָ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלָּה בַּחֲמָה כִּלָּה וְאִינָמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשַׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאָכֹל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נִגְיַנְתִּי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנֹצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֶף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלֵת בְּזֵרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְלֵל,
 רְגִזָּה וְתַרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינָם דְּרָכֶךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטי: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זָכַר יְיָ לִבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּהּ : ח בַּת
 בְּכַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בַתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְבִּי : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׂמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְיָ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיַּפְּלֵטֵם
 יַפְּלֵטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :